

Wiener Stadt-Bibliothek.

T 35570 B

0
60

~~hi~~
60

A V S T R I A C I

Henric

C Æ S A R E S

Compidonensis.

M A R I Æ A N N Æ

A V S T R I A C Æ

P O T E N T I S S I M Æ

H I S P A N I A R V M

R E G I N Æ

I N D O T A L E A V S P I C I V M

E X H I B I T I .

A V S T R I A C I

C A E S A R E S

M A R I A E A N N A E

A V S T R I A C A E

P O T E N T I S S I M A E

H I S P A N I A R V M

R E G I N A E

I N D O T A L I A V S T I C I V M

E X H I B I T I .

99250

MARIÆ ANNÆ³ AVSTRIACÆ.

Augustissime, & Potentissime Hispanæ
Monarchiæ, vtriusq; orbis maxima-
rum prouinciarum, & Infubriæ.

REGINÆ,

AC DOMINÆ SVÆ CLEMENTISSIMÆ.

Vdeo o REGINARUM MAXI-
MÆ AVSTRIACÆ tuos Cæsares tibi
repræsentare, nec exhorresco ad tuæ
maiestatis apicem, cum nihil de meo
exhibeam; sed illud magnum, & au-
gustum, quod Tui sunt, imò Te
ipsam tibi reddo, qua nihil in orbe
terrarum maius & Augustius. Al-
terna siquidem felicitate cum Te vnâ omnes maiorum
tuorum imagines expresserint, Tu vnâ omnes exprimis,
nec iniuria fit Heroum imaginibus, si in vnâ Heroïna spe-
ctantur coloribus suis. Exhibeo tamen præsertim in dotale
auspicium regiæ posteritatis, vt scias quos datura es ad
Orbis vtriusq; felicitatem INFANTES MONAR-
CHAS, & iam nunc magna tua mente concipias tantarum
imaginum colossos, tantorum nominum hæredes, Augu-
stissima tot maximorum Cæsarum corona in æuum glorio-
sissimum radiantes. Agnosces quoque opulentiam paternam,
ac tuam. Post natum Romanum Imperium imò & huma-

4
nam Rempublicam, nullus præter maximum FERDINANDUM parentem tuum potuit, pro hæreditatis asse duodecim magnos Cæsares numerare. Hi cum Hispanis Monarchis eiusdem Gentilitatis Heroibus, alijsque Heroicis innumerabilium Principum nominibus, ex Austriaco patrimonio cedunt in magnam dotem tuam.

Quid deinde cum in Hispano solio rerum Domina, utriusque orbis sceptro ditata

toto pariter dotabere Mundo?

Cl. de
nup. Mar.
Aug.

Suspicias in stellantibus maiorum tuorum imaginibus veluti domestico Cælo, Solem parentem duodecim aitorum Cæsarum caelestia signa pererrantem. Hinc auspiciatissimam tuam genituram in Haussurgica domo somniatis Cælestibus domibus illustriori: Hinc Heroscopum familiaris, AUSTRIAE GENTI, felicitatis terrarum, mariumq; dominatorem: Hinc maiores, minoresq; fortunas Domina rerum profapia, diuinatione minime mendaci conyicies. Hoc Te Zodiaco Cæsarum radiantem, ac veluti coronatam, Italia provinciarum Regina tibi magna ex parte vectigalis sublimes alpium suarum, nimirum corona suæ apices, ac turritum tot urbibus, & arcibus caput inclinans, veneratur: Hispania centum populis ex utroq; orbe Ibera Monarchia tributarijs, ad pedes tuos prouolutis letabunda, excipiet. In hoc domestico atrio Augustarum imaginum, tuorum morum Augustale aperio; nam non illustrium Imperatorum tantum, sed imperatoriarum virtutum, nobile atrium est. Scio tuos magnos Augustos maroniana tuba præconia, tuos imperatorum Optimos consularis panegyristæ laudes, tuos summos Heroas Orphæi Lyricinis plausum postulare. Sed illos ego exhibeo spectabiliores, si de tuo tantum non de meo spectentur, & ipsum meum silentium in pretio erit. Grandia argumenta tunc pro sua dignitate tractantur, cum eloquentiam omnem vincunt, quam exposcunt.

5
scunt, nec grandia essent, nisi omnem artis apicem superarent. Confragosi torrentes de populo minorum fluviorum, strepunt: magna & regia flumina cum tota sua aquarum maiestate silent. Nec veritas fuco, nec pulchritudo calamistro, nec maiestas cothurno, nec felicitas phaleris indigent, ut de suo maxima, per facunda & canora mendacia speciosè crescant ex alieno. Vulgare encomium est, quod vulgari potest. Omnia caelestia, quae supra nostratam Mundum suspiciuntur, latere numinis providentia non sinit. Hic vnicus est superis labor, circumferre supra terrarum orbem magna illa corpora, genuinis aliocuin radys splendentia. Cum ad tui fastigium assurgere non posset humilis, licet penniger calamus, has maiorum tuorum Caesarum imagines exposuit, quae te laureata facundia in muta sua historia loquerentur. Quamquam nec Historica tantum Augusta imagines Te referunt, Oratrices predicant, Poetriae canunt, sed & Auspices innocentem quamdam haruspicinam exercent futurorum. Quis enim dubitet de Austriaci hymenaei felicitate, & regiae magnitudine sobolis, qui sciat coniugem esse in *AUSTRIADU* nuptijs semper felicitatem: qui videat tam egregia exemplaria delineasse naturam, ut quos *ARLANN* dederis Hercas absolueret? Evolve ingens patrimonium Hauspurgicae familiae, viriusque orbis pretio amplissimum: praeter germanicum imperium, quod calculus debetur meritorum, fere totum, detalem hereditatem esse comperies, ut iam in *AUSTRIADU* nuptijs, omnium bonorum coniugia iniri dici possit, atque in capacem totius terrarum Orbis Imperatricem, regnatricemque domum inferri. Alsatiam *ALBERTO* sapienti peperit simul cum *RUDOLPHO* magno Imperatorum Austriadum Principe, auctoreque Imperij, *HEDUIGGE*; Austriam, confinesque principatus Hauspurgicae familiae tuae *ELISABETHAE*

THAE cum Alberto I. triumphatere nuptia, coniungunt. Nata sunt eodem gemella partu Hungaria, & Bohemia regna ALBERTO II. honorifico, ex altera ELLISABETHA Sigismundi Caesaris filia, ancillantibus magna duorum regnorum soboli Lusaria, Silesia, Moravia, alijsq; opulentissimis prouincijs. Eadem nuptiali iure renata sunt FERDINANDO I. Casari ex ANNA Uladislai Hungaria, & Bohemia Regis filia. Burgundia septemdecim belgicis prouincijs stipata cessit MAXIMILIANO I. in dotalem hereditatem, ex MARIA auspiciatissimi nominis in Austriacis fastis, ac virtutum, quae nomen implerent, Tuiq; auspices esse possent, Caroli Audacis Burgundiae Ducis, Principisque belgarum, filia. Hispana Monarchia mortalis apex potentiae, vtriusq; solis purpura illustris ex tot regnorum pondere, graui sceptro potens, terrarum mariumq; ambitu, Cali Zonis, imo ipso Caelo, omniumq; stellarum seruo coronata, in IOANNA FERDINANDI, & ISABELLAE Catholicorum Regum filia PHILIPPO I. pulchro nupsit vnico sanguinis Austriaci heredi Tritaoto tuo, ac tui CONIUGIS MONARCHAE, ad quem PHILIPPAEVM nomen, potentia, ac virtus transmissa sunt, Alao fortunatissimo. Oriens occidenti, & Atlanticimaribus Africalittra Americanis, omnisq; amplissima per immensa maria Lusitanici nominis potentia vno fuere coniuncta coniugio CAROLIV. maximi cum ISABELLA Emanuelis Portugalliae Regis, filia, & sanctissimo titulo materna dotis PHILIPPO II. quo nihil prudentius, nihil potentius Orbis terrarum vidit, transcripta. Omitto magna prouinciarum nomina, quae CARINTHIAE, ac FERREYANAE REGIAE SPONSAE Austrii patrimonij Principatibus addidere. Omitto ipsum occidentis imperium eodem quo Hungaria, & Bohemia regna partu, iterum ortum in
 Au-

7

Austriaca domo, emittente tergemina sobolem immensa felicitatis. ELISABETHA Augusta Sigismundi Caesaris filia & Caroli IV. clarissimi imperatoris nepte, ex inchoata Luxemburgensium Comitum stirpe. Ita nata est atque adulta Austriaca potentia prouincijs cum Reginis, Austrijs principibus desponsatis, cum Regijs infantibus nascentibus populis, regnis ipsis in austriadum nuptijs, imò, & mundis in dotem numeratis. Quantam vero faustitatis molem pepererint ex utroq; coniuge Austria, Austria nupta, & hymenaei totiaustriaci, praeter auspiciatissima MARIAE CAROLIV. maximi filiae cum M. AXIMILIANO II. Caesare, ANNAE eiusdem M. AXIMILIANI II. filiae cum PHILIPPO III. Monarcha potentissimo, alterius ANNAE Archiducis FERDINANDI filiae cum M. ATTHIA Caesare, tuus ipse M. ARITUS MONARCHA M. ARGARITAE Austriacae FERDINANDI II. Pij Caesaris sororis, ac Tu ipsa M. ARIAE Austriacae eiusdem MONARCHAE PHILIPPI IV. sororis, & M. ARGARITAE Auia tua filiae, immortalia, summae felicitatis, ex Austriaca arbore germina, testamini. O auspiciatissimos regnorum triumphatores Austriae gentis hymenaeos, quae supra omnium augustarum, & regiarum familiarum beatitatem fere totum terrarum orbem possidet, sanctissimo titulo Sacramentis nuptialibus obligatum, incruentis victorijs, non bellis sed coniugijs, non in laurea, sed in florea expugnatum! Quis deinde regiam posteritatem numerosissimam iam non sibi numeret, fastisque inscribat in ea domo, in qua semper innocenti duello, felicitas facunditasque certarunt, illa regnorum, hac Regum procreatrice, confusis etiam titulis, & altera alteri mixta, ita ut semper fuerit felix facunditas, facunda felicitas. Certè, cum Austriacos fastos lego, ac si stellarum aureis notis scripta volumina legerem, domusque

haec

hac Serenissima Calum esset, suspicio non singulas stellas,
 sed earum quasi familias numerosa Prole progigni. Au-
 spicia deinde promittunt gentiles Heroes *INFANTIA*
MONARCHAE, totique Regiæ posteritati, quam iam tot
 populorum vota concepere, ferè supra omnem eorundem vo-
 torum granditatem. Omnia hæc tuorum maiorum Cæsa-
 rum simulacra in vnum conflunt, conflanturq; procul du-
 bio supra communem hominum conditionem colossæum. Con-
 spirabunt ad *INFANTEM MONARCHAM* beandū
 certatim *RUDOLPHI I.* felicitas cum *II. PRUDEN-*
TIA, *I. FRIDERICI* constantia, cum *II. equanimitate*,
I. MAXIMILIANI magnanimitas cum *II. man-*
 suetudine, *CAROLI* potentia cum *MATTHIÆ* sub
 eiusdem diei Horoscopo nati iustitia, vtriusq; simul *AL-*
BERTI fortitudo, omne *FERDINANDORUM* ter-
 geminum, imò innumerabile decus, & quod mireris ubi-
 que singulare. Demum omnis Austriaca virtus (qua verò
 virtus iam non modo austriaca sit?) in vnum tuum He-
 roem coniurabit. Illa etiam tota cognomentorum familia-
 rium nobilitas, ac veluti familia titulorum, magni, ex *I.*
RUDOLPHO, triumphatoris, & honorifici ex *ALBER-*
TIS, Pulchri, & Pacifici, ex *FRIDERICIS*, maximi ex
CAROLO, eius alexandri, quem ex Te, ac *PHILIPPO*
 Orbis terrarum votis omnibus expectat, nomini adhærebit.
 Et certe ex *PHILIPPO* magnum aliquem, ac victorem
 mundi Alexandrum iure omnes auspicamur, nam Olym-
 pia sinu Leonem fouens, Philippo in somnis occurrit cum
 Alexandri præsentia dedit. Ex Hauspurgico Gentilitio stē-
 mate coronatum Leonem Regia Nympha non ferre non po-
 tes. Denique auspicia dotalia tua sunt, quidquid Austria-
 cum quadringentis fere solibus sanctum in virtutibus, au-
 gustum in fama, faustum infelicitate, gloriosum in poten-
 tia, magnum in nomine Orbis terrarum suspexit, Calum
 spectauit.

Insigne
 Hauspur-
 gensium
 Comitum
 Leo coro-
 natus.

9

spectavit. Descende ergo e Cælo Sanctissime Hymen, duas
extra Cælum Cælestes animas copulaturus, ut Austria, quæ
in suis magnis titulis nullum fortasse numerat coniugiorum
felicitate maiorem, geminatis auspicijs, Austria nubente, ex
Imperatoria & Regia Austriadum Heroum stirpe, nepos
nascatur, Rex Caesarum, Caesar Regum, & vtrorumq; He-
ros, hereditarijs, ac dotalibus splendoribus clarissimus. Sti-
pent te densi turmatim inter basilica gaudia immortales
amores, concordiaq; inter festa hilaria, nuptis simul rosas,
ac lilys, floreas corollas pangente, omnium Heroinarum vir-
tutum, charitumq; chori æternos Apriles ducant, quos fu-
gientibus Aquilonibus, solus mitis AUSTER anni do-
minator, & sæculi, flabit. Tu interim Reginarum maxi-
ma, ac felicissima, tua, Tuorumq; gloria, cui nomen ipsum
MARIAE ANNAE, Imperium & gratias loquens,
non solum pro prasagio, sed & pro historia & panegyrico
est, i quò te superi vocant omnibus auspicijs: homines votis
omnibus rapiunt. Austriam Austria iunge, Hispaniam
Germania, Septentrionem Austro, Orientem Occidenti, Re-
ligionem Potentia, Fortitudinem Magnanimitati, Benifi-
centiam Prudentia, Imperijs Regna, & quo nihil maius dici
potest, omnes, totosque FERDINANDOS PHILIPPIS.
Nunquam Austria in Hispaniam, nunquam Hispania in
Austriam sine comite felicitate, nunquam non Cælo duce
migravit. Impone capiti coronam, circulum fere orbi ter-
rarum parem, nec tamen illud implentem, coronatura maio-
ri hac tuorum Imperatorum corona, regna amplissima,
Indue purpuram, qua Orientis vincas purpuratum solis, &
Occidentis paludamentum, imò ad vtriusq; solis inuidiam
radiantem. Ascende folium magnitudini animi tui aqua-
le, quod vtriusq; mundi tergum premat.

Orbe coronata Orbis eris MARIA ANNA corona.
Iam tibi Insubria coronatum altis montibus, magnisq; ar-
cibus

eibus caput, Urbs præsertim hæc Princeps, inter suæ cle-
 mentissimæ Dominae obsequia felicissima, submisit. Iam Hi-
 spania Cælo finitimam Pyrenem inclinans, Reginam suam
 salutat. Iam tibi Atlas subditus, Rex montium, cum Per-
 uanis & Brasiliis iugis, insertos astris apices demittit. Iam
 Tibi ab omni quadrifidi Cæli cardine Euri, Borea, Austri,
 Zephyriq; Principes venti tributarij animas suauiores inspi-
 rant. Iam Ganges, Rhenus, Eridanus, Tagus coronata
 flumina aquas pretiosioribus gemmis, metallis, electrisq; di-
 uites instillant vectigales. Iam Tibi Europa, Asia, Afri-
 ca, America ancillantes suæ Dominae, thalamum adornant,
 totumq; magnum mundum, muliebrem mundum destinant
 Sponsæ Regnatrici. Iam gemmas legunt breuia illa, & diur-
 na mortalium sidera, quibus Tibi Regina suæ, amabili &
 pretiosa tempestate grandinat Oriens. Iam aurum conge-
 runt, quod Tibi e suis venis in amantissimum suæ fidei tri-
 butum euiscerat Occidens. Iam expiscantur Tibi vtriusque
 Oceani, ac solis filias, Cæli lachrymas, terrarumq; gaudia,
 vniones. Iam texunt Tibi dibaphas Eoo, occiduq; murice
 purpuras. Iam Tibi extirpant pretiosa marium tuorum
 arbusta, ramosa coralla, purpuratos lapidum Reges, vbi se-
 mel Cælum aspexerint. Iam omne tuis pedibus aduoluunt
 sudatum in montibus, aquis, siluis, regnorum pretium.

Cl. ad ser.

Sub pedibus tegitur terra fretumque tuis.

Agnoscat Dominum pondus mare, reuerbitur Heroïnam,
 quæ non vnus, sed tot Cæsarum fortunatissimorum fortu-
 nam vehit, velificantem secundissimis Austris nauim cum
 maiestate feret, nec rebellabit infidi elementi regnum, licet
 fere semper ventorum inconstantium animarum coniuratio-
 ne tumultuans. Ubi irradiarint *MARIA ANNA*,
 & *FERDINANDUS* Helena, & Castor lucida, &
 benefica sidera in reuerentiam tantæ maiestatis contumaces
 etiam fluctus, ventosque componet, & tot marium Dominae

totam

11

totam seruire coget *Aeoliam*. Intelligit *Hispania* bonum suum: excipiet *Te*, tuis nuptijs ad spem felicitatis immortalis erecta effusis cum gaudijs etiam populis. Iam promittit te sibi, nec mendacibus auspicijs, nec falsis votis geminato in *Te* *Regio*, & Imperatorio decore *Elisabetham* *Aragoniam* Sanctissimam reginam, prudentia sua Regnorum pacatricem, & *Pulcheriam* sapientissimam Imperatricem beneficentia sua populorum matrem. Sperat se in vna *MARIA ANNA* *Clothildes*, *Blancas*, *Radegundes*, *Cunegundes*, *Eleonoras*, *Margaritas*, *Birgittas*, aliaq; sanctissimarum regiarum *Heroidum* prodigia numeraturam. Expectatur a te pulcherima *Iride* inter ferruginea bellorum nubila irradiante, & orbi terrarum pacis, & potentissimo *PHILIPPO*, *Hispanisq;* regnis, *INFANTIS MONARCHAE*, regiaq; posteritatis numerosa serenitas. Hæc dies felicitatis, quam *Te* sponsa veluti in aurora haurimus, *TE* matre nunquam occidet. Aurei fluent dies ubi coniunctis cum *MAXIMO TUO CONIUGE* radijs, *Hispana* monarchia orbẽ illustraueris, & solem dederis. Inuncti *Austri* fortiores, impetum procellosi *Aquilonis* frangent, & longum hoc difflabunt belli europæi dedecus. Cedent reginæ manui tuæ, omnes obices pacis, etiam si senuerint, & radices egerint, regna ipsa impulsuræ, si obstabunt. *Austriaca* potentia, quæ vix crescere potest, nullum cumulum ferè admittit felicitatis, præter pacem. Stabit autem tunc sicut *Orbis* terrarum immensa mole, magnisq; pondoribus suis. Iam decrepita est ferrea ætas, ea moriente, aurea nascetur. Et sanè quid aliud etiam, quam auream ætatem præfert tuum ipsum auspiciatissimum nomen, cum imperium gratiarum & regnantes charites sonat? Nihil lætius consecrare poterit immortalitati tuas nuptias, quam armorum proscriptio, gemellusq; cum *INFANTE MONARCHA*. Orbis triumphatore, post debellata omnia bella, triumphalis pacis

partus. Iam nunc Insubria adhuc ex recentibus victorijs in
 inuictissimi, æquè ac victoriosissimi Marchionis Caracena
 Fabiana prudentia, Casarea felicitate, ac tuis POTEN-
 TISSIMA REGINA, etiam auspicijs, quæ rerum In-
 subricarum DOMINA, iam aderas præsentissima, ter
 maximi, in suo capite laureata, cum induit, quem tu vides
 immensa latitiae vultum, & vix capit ingentia gaudia, quæ
 tuus aduentus, congescit, ac prima præludia gratiarum.

Adspice conuexo nutantem pondere mundum,
 Terrasq; tractusq; maris, Cælumq; profundum:

Virg. 4.

Adspice venturo lætentur vt omnia sæclo.

Quid erit cum geminata felicitate pacato Orbi terrarum
 INFANTEM MONARCHAM dederis, de quo
 cani possit inter festa hilaria veriori præfagio

Vltima cumæi venit iam carminis ætas,

Magnus ab integro sæclorum nascitur ordo;

Iam redit & Virgo, redeunt saturnia regna,

Iam noua progenies Cælo demittitur alto.

Quid erit cum claram tot Diuum Caesarum, & maximo-
 rum Monarcharum sobolem dederis, Magnum AU-
 TRIADUM INCREMENTUM, cuius in vultu
 vterq; Parens irradiet, augustam, regiamq; prolem, si fieri
 potest FERDINANDIS, ac PHILIPPIS MA-
 XIMIS maiorem. Evoluent ex Te PHILIPPÆA,
 ac FERDINANDÆA sæcula felicissima, qui na-
 scentur ad libertatem Orbis Orthodoxi Regij liberi tui, om-
 nium Caesarum Austriadum titulis, Regumq; coronati.

Ibit in PHILIPPOS hereditaria PHILIPPI I. re-
 gnatrix Prudentia, II. victrix iustitia, III. Religio trium-
 phatrix, IV. Clementia seruatrix, & in FERDINAN-
 DOS transcribetur dotalis FERDINANDI I. augu-
 sta Magnanimitas, II. constans Pietas, III. fortis Re-
 ligio IV., auspiciatissima Probitas. Rursusq; iuncti si-
 mul

mul FERDINANDI, & PHILIPPI, consecrata
 immortalitati nomina, omnem tuam posteritatem beabunt.
 Expectantur ex Te THESEI, theatris quidem digni,
 quales certantibus ubiq; magnificentia, atque elegantia, su-
 pra tituli splendorem serenissimis oculis spectabis; non ta-
 men theatrales tantum, sed veri Heroes, quibus orientibus
 noua semper regna nascantur, pugnantis fatales a Pa-
 tre enses ad domandos populos, prosternendosq; minotauros,
 ariadnaea a matre filia, quæ sospitent, inserantur. Hac su-
 perum auspicia, hæc hominum vota, hæc Orbis terrarum
 Votiuæ auspiciatissima felicitas, dum MARIA AN-
 NA FERDINANDI III. magni Cesaris non
 degener filia, PHILIPPO IV. Regum maximo non
 impar sponsa nubit, pronuba diuinitate, Cælo paranymphe
 e suis ignibus thadam accendente, augustam Nymphæ Re-
 gnatricis formam, opinione etiam magna, & fama maiore,
 augente modestiæ flammeo, aurea fide in annulo æternitatis,
 adamantinam maritante concordiam, effusisque in dotem
 omnibus, quibus nihil pretiosius inueniri potest, Austriacis
 bonis. Ibis regnatricis Sponsa, sol austriacæ, caelestium motu,
 quando & illorum beneficentia radias, & immortalitate vi-
 ues, in Hispaniam, quæ solis thalamus dicitur: Ibis in Oc-
 cidentem, nec dubitari potest, quin Hesperus Hesperia na-
 scatur, & serenissimorum infantium, illustrium veluti stel-
 larum, firmamentum. Interim potentissima & clementissi-
 ma Hispanæ Monarchia REGINA Orbis terrarum fe-
 licitati.

MARIA ANNA

in eam auream, quam de te condet ætatem
 anna, perenna.

*Fabricius Banfus Provincialis Soc. IESU
in Prouincia Mediolanensi.*

CVM opus cuius titulus est, *Austriaci Caesares Maria Anna Austriaca potentissima Hisp. Regina in dotale auspiciū exhibiti*, a P. Hortensio Pallaucino compositum tres ex eadem Societ. Patres recognouerint, & in lucem edi posse probauerint potestate ab Adm. Reu. P. nostro Præposito Generali Vincentio Carrafa mihi facta, facultatem concedo vt typis mandetur, si ijs, ad quos pertinet videbitur. Mediol. 24. Aprilis 1649.

Fabricius Banfus.

Austriacorum Caesarum genealogiam, heroicæ virtutes, gesta- que celeberrima ab Admodum R. P. Hortensio Pallaucino e Societate IESV publico Sacra Theologia in Braydensi Collegio professore eruditè representata Mariae Annae Ferdinandi III. magni Caesaris filia, ac Philippi IV. Regum maximi sponse, & optima de Austriaci hymenæi felicitate, regique sobolis ingenti spe auspiciâ de mandato Reuerendissimi P. Inquisitoris legi, cumq; omnia nitantur historica veritate, sanamque doctrinam redoleant, ad communem Reipublicæ Catholicae vtilitatem, ac lætitiâ spectare censeo si hæc publici iuris fiant.

Ego Iacobus Philippus Buius Doctor Collegij Ambrosiani, & interpres Sanctæ Inquisitionis.

Die 25. Aprilis 1649.

Attenta superscripta relatione. Imprimatur Fr. Basilius Commissarius Sancti Officij Mediolani.

Io. Paulus Mazuchellus pro Eminentissimo D. Cardinali Archiepiscopo.

Comes Maioragius pro Excellentissimo Senatu.

SYLLABVS SCRIPTORVM,

*Quorum auctoritate nituntur ea, qua in hoc libro
historicè dicuntur.*

Brahamus Bzouius in ann. Eccl.

Alfonfus Ciacconius in vi. Pont.

Andreas Brunner in exc. tutel.

S. Antoninus in Chron.

Casperius Geuartius.

Compendium vitæ Rom. Imper. edit. Romæ anno 1606.

Cæsar Campana in hist. Mundi.

Donatus Bossius in Chron.

Famianus Strada in hist. Belg.

Franciscus Tertius.

Franciscus Sansouinus de Princ. Austr.

Comes Galleatius Gualdus Prioratus.

Gaspar Scioppius in Stem. Aug. Dom. Aust.

Hieronymus Bardus in vit. Ferd. I. Max. II., & Rud. II.

Hieronymus Gheuillardus de gen. Aust. (tino.

Hist. Transil. relatæ à Ferd. Donno Collè ab equite Cyro Spon-

Historiographus Serenifs. Sab. Ducis in Amed. pacif.

Hist. Bellorum German. in vernac. ser. versa à Iacobo de Noris.

Horatius Turfellinus in epit.

Io. Cochlæus in hist. Hussit.

Io. Baptista Tonsus in vita Eman. Philib. Sab. Duc.

Io. Cuspinianus in Austria.

Io. Nauclerus in Chron.

Io. Rhò in var. virt. hist.

Io. Fridericus Matenesius.

Iulius Cæsar Bullengerius in hist. suorum temporum.

Iulius Solimanus in Elog. Bohem. Reg.

Laurentius Surius in Comp. ab an. 1500. ad 1576.

Ludo-

- Ludouicus Mutius.**
Martinus Crommerus in Polon.
Michael ab Ifcelt in supplem. ad Sur.
Odoricus Raynaldus in annal. Eccles.
Onuphrius Panuinus in lib. Rom. Princ.
Paulus Ballionius in vit. Ferd. II.
Paulus Iouius in hist. & elog.
Paulus Santorius in vita Rudolphi II.
Philibertus Pingonius in arbore gentil. Sax. & Sab. Ducum.
Platina in vitis Pontif.
Petrus Mexias in hist. Rom. Imper.
Richardus Bartolinus .
Ranucius Picus in speculo Princ.
Tristanus Calchus in hist. patrijs .

FRANCORVM REGES

17

A Pharamundo primo Francorum in Germania Rege, vsque ad Theodebertum II. ex quo Hauspurgensium Comitum, qui postea

AUSTRIACI CAESARES, stirps, SIGEBERTVS

prodyt, secundum chronographicam

temporum seriem deducti.

PHARAMVNDVS. I. Francorum in Germaniâ Rex.

CLODIOCRINITVS. Pharamundi Filius.

MEROVEVS, alio nomine MEROVICHVS, & ab eo Merovingi sequentes Reges.

CHILDERICVS, Sub quo Franci Gallias occupauere.

CLODOVEVS Primus Christianus Francorum Rex: sub hoc Romanum Imperium in Gallijs defecit.

CLODOMIRVS.

THEODERICVS. I.

THEODEBERTVS. I.

THEOBALDVS.

CHILDEBERTVS I.

CLOTARIVS. I.

CHEREBERTVS. alio nomine ANBERTVS.

SIGEBERTVS. I.

CHILPERICVS. I.

GVNTHRANNVS.

CHILDEBERTVS. II.

THEODEBERTVS. II. Francorum Austrasiorum Rex, SIGEBERTI Austrasix Regis Pater, a quo exule, & paterni Regni exorte natus est SIGOPERTVS CONTINENS Hauspurgentium Comitum primus.

VA

C

CO-

COMITES HAUSPURGENSES

Per quos originem ducunt ab Austrasia Regibus

AUSTRIACI CAESARES.

Cum cognomentis, quae illis, sua cuique aetas, addidit.

SIGOPERTVS CONTINENS, SIGEBERTI *Austrasiae*

Regis filius, Comes Hauspurgensis primus.

OTTOPERTVS GRAVIS. II.

BABO GRATVS. III.

ROTHERIVS AEQVVS. IV.

HETOPRECHTVS CAVTVS. V.

RAMPRECHTVS GRATIOSVS. VI.

LVITHARDVS RELIGIOSVS. VII.

GVNTRAMVS Primus FORTIS. VIII.

LVITFRIDVS LAVDATISSIMVS. IX.

HVNFRIDVS HONORATVS. X.

GVNTRAMVS Secundus MODESTVS. XI.

BETZO FORTIS. XII.

ROPATO CONSTANS. XIII.

BERNHERVS LIBERALIS. XIV.

OTHO PRVDENS. XV.

ALBERTVS Primus DIVES. XVI.

ALBERTVS Secundus TACITVRNVS. XVII.

ALBERTVS Tertius SAPIENS. XVIII.

RVDOLPHVS MAGNVS Primus Comitum Hauspur-
genfium IMPERATOR.

19

AVSTRIACI CÆSARES.

*Adnotata chronographia annorum, quibus imperarunt, & adscriptis
nominib: Imperatorum, qui intermixti regnarunt.*

RVDOLPHVS. I. MAGNVS.	ab anno. 1273. ad 1291.
Adolphus	ad annum. 1300.
ALBERTVS. I. TRIUMPHATOR.	ad annum. 1310.
Henricus. VII.	ad annum. 1313.
FRIDERICVS. III. PVLCHER.	ad an. 1330. simul cum Ludouico.
Ludouicus. V.	ad annum. 1347.
Carolus. IV.	ad annum. 1378.
VVenceslaus.	ad annum. 1400.
Robertus.	ad annum. 1408.
Sigismundus.	ad annum. 1435.
ALBERTVS. II. HONORIFICVS.	ad annum. 1439.
FRIDERICVS. IV. PACIFICVS.	ad annum. 1493.
MAXIMILIANVS. I.	ad annum. 1519.
CAROLVS. V. MAXIMVS.	ad annum. 1556.
FERDINANDVS. I.	ad annum. 1564.
MAXIMILIANVS. II.	ad annum. 1576.
RVDOLPHVS. II.	ad annum. 1612.
MATTHIAS.	ad annum. 1619.
FERDINANDVS. II.	ad annum. 1637.
FERDINANDVS. III. Imperans.	

AVSTRIACI MONARCHÆ

HISPANIARVM REGES.

Adiectis annis quib: regnarunt.

PHILIPPVS. I. PVLCHER ab anno 1501. ad annum 1506. viuento Ferdinando Catholico Socero.

CAROLVS. V. MAXIMVS. ad annum. 1556.

PHILIPPVS. II. ad annum. 1598.

PHILIPPVS. III. ad annum. 1621.

PHILIPPVS. IIII. Regnans.

AVSTRIACI HVNGARIÆ,

ET BOHEMIÆ REGES.

Adiunctis annis quib. inaugurati sunt.

RVDOLPHVS MITIS, inter Austriacos Principes secundus, solius Bohemiæ Rex anno 1307.

ALBERTVS, inter Austrios Principes. V. inter Imperatores. II. Rex Hungariæ, & Bohemiæ eodem anno. 1435.

LADISLAVS Rex Hungariæ, & Bohemiæ eodem anno. 1440.

FERDINANDVS. I. Cæsar Rex Hungariæ, & Bohemiæ eodem anno. 1527.

MAXIMILIANVS. II. Cæsar Rex Bohemiæ electus anno. 1548., coronatus anno 1562. Rex Hungariæ anno. 1563.

RVDOLPHVS inter Austrios Principes. VI. inter Imperatores.

ratores. II. Rex Hungariæ, & Bohemiæ eodem anno
 1573.
 MATTHIAS Cæsar Rex Hungariæ anno. 1610. Bohe-
 miæ. anno. 1611.
 FERDINANDVS inter Austrios Principes. V. inter
 Imperatores. II. Rex Bohemiæ anno. 1617. Hunga-
 riæ. 1618.
 FERDINANDVS. III. Cæsar Rex Bohemiæ anno
 1621. Hungariæ. 1625.
 FERDINANDVS. IIII.

AVSTRIACÆ GENTIS AVGVSTÆ

*Propagatio a RUDOLPHO. I. Magno Imperatore recta suc-
 cedentium serie per utrunque, GERMANICORUM
 CÆSARUM, & HISPANORUM MONAR-
 CHARUM, qui modo regnant, ordinem.*

- RVDOLPHVS. I. Magnus Cæsar Austriadum,
 primus.
- ALBERTVS. I. Triumphator Cæsar, & primus
 Archidux Austriæ.
- ALBERTVS. II. Sapiens.
- LEOPOLDVS. III. Probus.
- ERNESTVS. I. FERREVS.
- FRIDERICVS. III. Pacificus. Cæs.
- MAXIMILIANVS. I. Cæsar.
- PHILIPPVS. I. Pulcher Hispaniarum Monarcha.
- CAROLVS. V. Cæsar, & FERDINANDVS. I. Cæsar,
 Hispaniarum Monarcha.
- PHILIPPVS. II. Hispa- CAROLVS. II. Archidux
 niarum Monarcha. Austriæ.
- PHI- FERDINANDVS. II.
 Pius

PHILIPPVS. III. Hispaniarum Monarcha.

PHILIPPVS. IIII. Hisp. Mon.

Pius Cæsar.

FERDINANDVS. III. Cæs.

FERDINANDVS. IIII. Rex Húngariæ, & Bohemiæ.

AVSTRIACÆ GENTIS

Propagatio per Serenissimas Fæminas deducta a RUDOLPHO. I. Magno ad FERDINANDUM. III. Cæsarem, & PHILIPPUM. IIII. Hispaniarum Monarcham.

ANNA HOENBURGENSIS.

Alberti Hoenbur. Comit. Filia, RVDVLPHI. I. Magni Cæsaris vxor, ALBERTI. I. Triumphatoris Mater.

ELISABETHA CARINTHIA.

Meinhardi Ducis Carint. Fil., ALBERTI. I. Cæs. vxor ALBERTI. II. sapientis Mater.

IOANNA FERRETANA.

Vdalrici Comit. Ferretarum Fil., ALBERTI Sapientis vxor, LEOPOLDI. III. Probi Mater.

UIRIDA VICECOMES.

Barnabæ Vicecom. Principis Mediolan. Fil., LEOPOLDI Probi Vxor, ERNESTI Ferrei Mater.

MARGARITA POMERANA.

Bugislai Pomeraniæ Ducis Fil., ERNESTI Ferrei vxor FRIDERICI. IV. Pacifici Cæsaris Mater.

ELEONORA LVSITANA.

Eduardi Portugalliæ Regis Fil., FRIDERICI Pacifici vxor, MAXIMILIANI. I. Cæsaris Mater.

MARIA BURGUNDA.

Caroli Aud. Burgundiæ Ducis Fil., MAXIMILIANI I. Cæs. vxor,

vxor, PHILIPPI. I. Hispaniarum Monarchæ Mater.

IOANNA HISPANA.

FERDINANDI, & ISABELLÆ Catholi. Reg. Fil.
PHILIPPI. I. vxor, CAROLI. V. Maximi, &
FEDINANDI. I. Cæsarum Mater.

ISABELLA LVSITANA. ANNA IAGELLONICA.

Emmanuelis Lusit. Reg. Fil. Vladislai Hung., & Bohem.

CAROLI. V. vxor, PHILIPPI. II. Hispan. Monar. Mater. Reg. Fil. FERDINANDI. I. Cæsaris vxor, CAROLI Archiducis Mater.

ANNA AVSTRIACA. MARIA BAVARA.

MAXIMILIANI. II Cæsaris Filia PHILIPPI. II. vxor, PHILIPPI. III. Hispaniarum Monar. Mater. Alberti. V. Bauariæ Ducis Filia, CAROLI Archiducis vxor, FERDINANDI II. Pij Cæsar. Mater.

MARGARITA AVSTRIACA. MARIA ANNA BAVARA.

CAROLI Archid. Fil. PHILIPPI. III. vxor, PHILIPPI. IV. Maximi Hispan. Monarchæ Mater. VVillemi. V. Bauariæ Ducis Fil., FERDINANDI II. Cæsa. vxor, FERDINANDI. III. Cæsar. Mater.

MARIA ANNA AVSTRIACA. MARIA AVSTRIACA.

FERDINANDI. III. Cæsar. Fil., PHILIPPI IV. Hispan. Monarchæ vxor. PHILIPPI. III. Hispan. Monar. Fil. FERDINANDI. III. Cæsa. vxor, FERDINANDI. IV. Hunga. & Bohem. Regis Mater.

MARIÆ ANNÆ

Potentissimæ Hispaniarum Reginae

ORIGO

A Regibus Gothicis, Castellæ, ac Legionis.

1. SEVERIANUS Dux provincie Carthag. cuius, vxor Theodora Regij Gothorum sanguinis.
2. THEODOSIA Regina a Liuuâ fratre in regni consortem adoptata, vxor Leouigildi, qui post occisum S. Hermenigildum filium, & martyrem obiit Catholicus anno 586.
3. RECAREDUS Goth. & Hispaniarum Rex.
4. GEILA vel Agilanus frater Liuuæ, & Suinthila Regum, & patruus Recimeri Regis.
5. PETRUS Dux Cantabriae.
6. FROILANUS Dux Cantabriae.
7. VEREMUNDUS. I. Rex obiit anno. 791.
8. RANIMIRUS. I. Rex.
9. ORDONIUS. I. Rex.
10. ALFONSUS. III. Magnus Rex.
11. ORDONIUS. II. Rex.
12. RANIMIRUS. II. Rex Alfonsi. IV. Regis frater.
13. ORDONIUS. III. Rex.
14. VEREMUNDUS. II. Podagricus Rex.
15. ALFONSUS. V. Rex.
16. SANCTIA Regina. 1038. cuius maritus Ferdinandus Magnus. I. Rex Castellæ filius Sanctij Magni Hispania Imperatoris.
17. ALFONSUS. VI. Fortis Hispania Imperator.
18. URRACA Regina, cuius maritus Raimundus Comes Burgundia regij generis.

19. *ALFONSUS VII. Rex, renunciatus Imperator.*
Hispani. 1155. obijt anno 1157.
20. *FERDINANDUS II. Rex Legionis.*
21. *ALFONSUS IX. Rex Legionis, cuius vxor Berengaria filia
 maior Alfonsi VIII. Regis Castella.*
22. *FERDINANDUS III. Sanctus Rex Castella, & Legionis,
 cuius vxor Beatrix filia Philippi Sueni Imper., ob. an. 1252.*
23. *ALFONSUS X. Sapiens, & Astrologus, electus Impera-
 tor cessit Imperij iure RUDOLPHO I. Magno Au-
 striaco.*
24. *SANCTIUS IV. Rex.*
25. *FERDINANDUS IV. Rex.*
26. *ALFONSUS XI. Rex.*
27. *HENRICUS II. Rex.*
28. *IOANNES I. Rex.*
29. *HENRICUS III. Rex.*
30. *IOANNES II. Rex.*
31. *ISABELLA Reg. vxor Ferdinandi Catholici obijt an. 1504.*
32. *IOANNA Regina vxor Philippi I.*
33. *FERDINANDUS I. Imperator.*
34. *CAROLUS Archidux.*
35. *FERDINANDUS II. Pius Imperator.*
36. *FERDINANDUS III. Imperator.*
- MARIA ANNA Hispaniarum Regina.*

*Ab ISABELLA per septem gradus derivatur ex materna
 etiam origine MARIA ANNA: nimirum per ISA-
 BELLAM Reginam, IOANNAM Reginam, CA-
 ROLUM V. Imperat. & Monarcham, PHILIPPUM II.
 Monarcham, PHILIPPUM III. Monarcham, & MA-
 RIAM Austriacam PHILIPPI IV. Sororem, ac III.
 Filiam. Alia etiam origo habetur per MARIAM MA-
 XIMILIANI II. Fil. MARIE ANNE Hisp. Reg.
 Proauiam.*

MARIÆ ANNÆ

Potentissimæ Hispan. Reginæ

ORIGO

A Regibus Suprarbiensib., & Aragoniæ.

1. EXIMINUS *sive Ximenus Rex Aquitania.*
2. INNICUS *Arista Rex Suprarbiensis obi. an. 870.*
3. GARSIAS *Innicus Rex Suprarbiensis, cuius vxor Urraca filia vltimi Comitis Aragoniæ.*
4. SANCTIUS *Abarca Primus Rex Aragoniæ obi. an. 993.*
5. GARSIAS. I. *Abarca.*
6. SANCTIUS. II. *Galindus.*
7. GARSIAS. II. *Tremulus.*
8. SANCTIUS *Magnus, vel Maior Hispania Imperator.*
9. RANIMIRUS. I. *Rex Aragoniæ, dictus Christianissimus.*
10. SANCTIUS. IV. *Rex Aragoniæ.*
11. RANIMIRUS. II. *Monachus Rex Aragoniæ.*
12. PETRONILLA *Regina Aragoniæ, vxor Berengarij Comitis Barcinonensis.*
13. ALFONSUS. II. *Castus Rex Aragoniæ.*
14. PETRUS. II. *Catholicus.*
15. IACOBUS. I. *Expugnator.*
16. PETRUS. III. *Magnus, cuius vxor Constantia Neptis Frederici II. Imper. ex Manfreda Rege Sicilia.*
17. IACOBUS. II. *Castus, cuius frater Alfonsus. III. Beneficus.*
18. ALFONSUS. IV. *Benignus.*
19. PETRUS. IV. *Ceremoniosus, cuius vxor Eleonora filia Petri Regis Sicilia.*
20. ELEONORA *Regina vxor Ioannis. I. Reg. Castel.*

- 27
21. FERDINANDUS. I. Honestus Rex Aragonia.	
22. IOANNES. II. Magnus Rex Arago, & Navarra.	
23. FERDINANDUS. II. Catholicus Rex Aragonia.	
24. IOANNA vxor Philippi. I. Austriaci.	
FERDINANDUS. I. Im-	CAROLUS V. Imp. & Mon.
rator.	Rex Aragonia, & Castella.
CAROLUS Archidux.	PHILIPPUS. II. Monarcha.
FERDINANDUS. II.	PHILIPPUS. III. Monarcha.
Pius Impera.	MARIA Austriaca Impera-
FERDINANDUS. III.	trix vxor Ferdinandi III. Im-
Imper.	perat.
MARIA ANNA	MARIA ANNA Hispaniarum Regina.
Hispaniarum Regina.	

M A R I Æ A N N Æ

Potentissimæ Hispaniarum Reginae

O R I G O

A Regibus Nauarrae, siue Vasconum.

1. GARSIAS Rex Nauarra Sanctij magni filius occisus
anno 1053.
2. SANCTIUS Garsias.
3. RAMIRUS.
4. GARSIAS Ramiri.
5. SANTIUS Sapiens.
6. BLANCA REGINA vxor Theobaldi Comitis Campanie
7. HENRICUS Crassus.
8. IOANNA Regina vxor Philippi Pulchri Regis Gallie.
9. LUDOUICUS Huttinus Rex Nauarra, & Gallie.
10. IOANNA Regina vxor Philippi. III. Reg. Gal.
11. CAROLUS. II. Rex Nauarra.

- 28
12. CAROLUS. III.
13. BLANCA Prima vxor Ioannis secundi Regis Aragonie,
& Nauarre.
14. ELEONORA vxor Gastonis Foxy Comitis.
15. CATHARINA vxor Gastonis Foxy Sandali Comitis.
16. ANNA vxor Vladislai Hunga. & Bohemia Regis.
17. ANNA vxor Ferdinandi. I. Imperatoris.
- CAROLUS Archidux vel MAXIMILIANUS. II. Imp.
FERDINANDUS ANNA vxor Philippi II.
II. Imp. Pius. Hisp. Reg.
FERDINANDUS PHILIPPUS. III. Hisp. Reg.
III. Imp. MARIA vxor Ferdinandi
MARIA ANNA III. Imper.
Hispaniarum Regina. MARIA ANNA Hisp. Reg.

M A R I Æ A N N Æ

Potentissimæ Hispaniarum Reginæ

O R I G O

A Regibus Portugallia.

1. HENRICUS, cuius vxor Tarasia filia Alfonsi VI. Regis
Castella, Comes Portugallia.
2. ALFONSUS. I. Rex Portugallia obiit. 1185.
3. SANCTIUS. I. Rex.
4. ALFONSUS. II. Crassus Rex.
5. ALFONSUS. III. Rex.
6. DIONYSIUS Rex.
7. ALFONSUS. IV. Ferox Rex.
8. PETRUS Crudelis Rex.
9. IOANNES. I. Rex.
10. EDUARDUS Rex.

FER-

FERDINANDUS Infans vel
EMMANUEL Rex
ISABELLA Augusta
uxor Caroli. V. Imper.
PHILIPPUS. II. Monarcha.
PHILIPPUS. III.
MARIA Augusta uxor
Ferdinandi. III. Imper.
MARIA ANNA Hispaniarum Regina.

29
ELEANORA uxor Friderici. IV. Pacifici Imper.
MAXIMILIANUS I. Imp.
PHILIPPUS. I. Austr. Rex His.
FERDINANDUS. I. Imp.
CAROLUS Archidux.
FERDINANDUS. II. Imp.
FERDINANDUS. III. Imp.
MARIA ANNA Hispaniarum Regina.

M A R I Æ A N N Æ

Potentissimæ Hispan. Reginae

O R I G O

Ab Henrico Aucupe Imperatore.

Per Imperatores Saxonici, & Sueuici sanguinis.

1. HENRICUS Auceps Saxo Impera. obiit anno. 935.
2. OTTO Magnus Imperator obiit anno. 973.
3. LUDOLPHUS Dux Sueuiae ducta Ita filia Ducis Sueuiae.
4. HENRICUS.
5. CONRADUS. I. Salicus Imperator.
6. HENRICUS. III. Niger Imperator.
7. HENRICUS. IV. Senior Imperator.
8. AGNES Uxor Friderici Ducis Sueuiae.
9. FRIDERICUS Unoculus Dux Sueuiae.
10. FRIDERICUS. I. Aenobarbus Imper. obiit anno. 1190.
11. PHILIPPUS Dux Sueuiae Impera.
12. BEATRIX Uxor Ferdinandi Sancti Regis Castella.

Ab hac ad MARIAM ANNAM Hispaniarum Reginam,
per quindecim gradus descenditur, ut superius in origine à Regibus
Castellæ demonstratum est, tum in paterno, tum in materno ordine.

MA-

30
M A R I Æ A N N Æ

Potentissimæ Hispaniarum Reginae

O R I G O

A Carolo Magno, cuius stemma à Regibus Austrasiæ,
& Francorum deducitur.

1. CAROLUS Magnus Rex Francia, & Imper. obiit anno. 814.
2. LUDOUICUS Pius Imperator.
3. LUDOUICUS Senior Rex Germaniæ.
4. CAROLOMANNUS Rex Bauariæ, & Italia.
5. ARNULPHUS Imperator.
6. LUITGARDA vxor Ottonis Magni Ducis Saxonie.
7. HENRICUS Auceps Imperator.

Ab hoc ad MARIAM ANNAM Hispaniarum Reginam
per viginti septem gradus Austriacum stemma descendit, vt ex su-
periori origine constat.

M A R I Æ A N N Æ

Potentissimæ Hispaniarum Reginae

O R I G O

Ab Hugone Capetö, alijsq; Capetinis Gallie Regibus, quorum
etiam stemma à Regibus Austrasiæ, & Francorum deducitur.

1. HUGO Magnus Parisiorum, & Andium Comes, cuius vxor
Hedwigis Filia Henrici Aucupis Imp.
2. HUGO Capetus Rex Gallie an. 996.
3. ROBERTUS. II. Rex.
4. HENRICUS. I. Rex.
5. PHILIPPUS. I. Rex.
6. LUDOUICUS. VI. Crassus.

7. LUDOUICUS VII. Rex.
 8. PHILIPPUS. II. Augustus Rex.
 9. LUDOUICUS. VIII. Rex.
 10. Sanctus LUDOUICUS. IX. Rex.
 11. PHILIPPUS. III. Audax Rex.
 12. CAROLUS Comes Valesius.
 13. PHILIPPUS Valesius Rex.
 14. IOANNE S Valesius Rex.
 15. PHILIPPUS Valesius Dux Burgund. obiit an. 1404.
- Ab hoc per MARIAM MAXIMILIANI. I. Austriaci Imperatoris uxorem heredem Burgundici Ducatus ad MARIAM ANNAM Potentissimam Hispani. Reginam per nouem gradus, tum in paterno ordine, tum in materno descenditur, vt ex superioribus manifestum est.

MARIÆ ANNÆ

Potentissimæ Hispania. Reginae

ORIGO

A Regibus Burgundiæ.

1. HUGO Abbas, & Dux Andegauensis oriundus a Pharamundo primo Francorum Rege.
 2. CONRADUS Comes minoris Burgundia.
 3. RUDOLPHUS. I. Rex Burgundiæ obiit anno. 912.
 4. Beatus RUDOLPHUS. II. Rex Burgundiæ.
 5. CONRADUS Rex Burgundia.
 6. GERBURGA vxor Hermani, II. Ducis Alemanie.
 7. GISELA vxor Conradi. II. Imperat.
 8. HENRICUS. III. Niger Imperator.
- Ab hoc MARIA ANNA per Beatricem filiam Philippi Imperatoris, & uxorem S. Ferdinandi Castellæ Regis viginti gradibus tum in paterno, tum in Materno ordine se iungitur.

MA-

MARIÆ ANNÆ

Potentissimæ Hispaniarum Reginae

ORIGO

A Saxonis Angliæ Regibus.

1. *EGBERTUS* Rex Angliæ primus obiit. anno. 801.
2. *EDELFRUS* Rex.
3. *ALARDUS* Rex.
4. *EDUARDUS* senior Rex.
5. *EDMUNDUS* Rex.
6. *EDGITHA* vxor Ottonis primi Imperatoris.

A quo *MARIA ANNA* Hispan. Regina viginti sex gradibus tum in materno ordine distat, tum in paterno, vt superiora demonstrant.

MARIÆ ANNÆ

Potentissimæ Hispaniarum Reginae

ORIGO

A Normannicis Angliæ Regibus.

1. *GUILELMUS* Dux Normaniæ, & Rex Angliæ anno 1067
2. *HENRICUS*. I. Rex.
3. *MITHILDA*.
4. *HENRICUS*. II. Rex, cuius vxor Eleonora filia, & hæres Guilelmi Ducis Aquitania, & Pictorum.
5. *IOANNES* Rex.
6. *HENRICUS*. III. Rex.
7. *EDUARDUS*. I. Rex.
8. *EDUARDUS*. II. Rex.
9. *EDUARDUS*. III. Rex.
10. *IOANNES* Dux Lancastria.

11. *CATHARINA* vxor Henrici. III. Regis Castella, a quo
ad *MARIAM ANNAM* Hispa. Reg. octo gra-
dus recensentur in utroque ordine. Alia duplex origo ab his
Regibus est per *Alfonsum*. X. Regem Castella, & per *Phi-*
lippam vxorem *Ioannis*. I. Regis Portugallia.

M A R I Æ A N N Æ

Potentissimæ Hispaniarum Reginae.

ORIGO DVPLEX

Ab Imperatoribus Græcis Constantinopolitanis.

1. *ISACIUS* Comnenus Imper. an. 1057.
 2. *ALEXIUS* Comnenus.
 3. *THEODORA* vxor Constantini Angeli.
 4. *ANDRONICUS* Angelus.
 5. *ISACIUS* Angelus.
 6. *IRENE* vxor Philippi Sueui Imperat.
 7. *BEATRIX* vxor Ferdinandi, | 7. *CUNIGUNDIS* vxor
S. Regis Castella. | Uvences. Ottoc. Reg. Bohe.
- A Beatrice ad *MARIAM ANNAM* Hisp. Reg. sunt tum
in paterno, tum in materno ordine. 15. gradus. A Cunigunde
in paterno 13: in materno 14. gradus, vt partim ex superio-
ribus manifestum est: partim erit ex ijs qua consequuntur.

MARIÆ ANNÆ

Potentissimæ Hispan. Reginae

ORIGO

Ab Ottone III. Magno Vvittelspachio, a quo serie
nunquam interruptâ oriundi sunt duces, qui
modo Pijssimè, & Felicissimè in Boiariâ,
rerum potiuntur.

1. OTTO. III. cognomento Magnus Vvittelspachius Leoni
exauctorato a Friderico Casare Anobarbo suffectus obiit an.
1183. & inter Boiariæ Duces XLVI. numeratur.
2. LUDOUICUS. IV.
3. OTTO. IV.
4. LUDOUICUS. V. Senerus.
5. LUDOUICUS. VI. inter Boiariæ Duces, inter Impera-
tores. V. vel vt alijs placet. IV.
6. STEPHANUS.
7. IOANNES.
8. ERNESTUS.
9. ALBERTUS Pius.
10. ALBERTUS Sapiens.
11. VVILHELMUS Constans.
12. ALBERTUS Magnanimus.
13. MARIA vxor Caroli Archiducis Austriae, MARIAE
ANNAE Hisp. Reginae Proania, Filia Alberti Magna-
nimi. Alia est etiam origo ex MARIA ANNA
Aua Augusta, Filia Vvilhelmi Religiosi, & Alberti
Magnanimi nepte, vxore Ferdinandi. II. Imperatoris Py.

MARIÆ ANNÆ

Potentissimæ Hispaniarum Reginae

ORIGO

A Regibus Hungariæ, & Poloniæ.

BELA. I. Rex Hungariæ anno. 1067.
GEISA. I. Magnus.
ALMUS.
BELA. II.
BELA. III.
ANDREAS. II.
BELA. IV.
STEPHANUS. V.
MARIA Hæres Regni, vxor Caroli. II. Regis Sicilia.
CAROLUS Martellus.
CAROBERTUS Rex Hungariæ, cuius vxor Elisabetha.
LUDOUICUS Rex Hung. & Polon. obiit anno. 1382.
HEDUUIGGIS vxor Iagellonis
LADISILAI Regis Polonia.
CASIMIRUS. IV. Rex Polonia.
VLADISLAUS Rex Hung., & Bohemia.
ANNA vxor Ferdinandi. I. Imperatoris.
CAROLUS Archidux Austria.
FERDINANDUS. II. Pius Impera.
FERDINANDUS. III. Imper.
MARIA, ANNA Hispaniarum Regina.

MIESCO Dux Polon. an. 965.
BOLESLAUS. II. Rex I. Pol.
MIESCO. II.
CASIMIRUS. I.
VLADISLAUS. I.
BOLESLAUS. III.
CASIMIRUS. II.
CUNRADUS Dux Massonia.
CASIMIRUS Dux Sradia.
VLADISLAUS. II. Cubitalis Rex Polon.
CASIMIRUS. III. Magnus Rex Polonia.
ELISABETHA vxor Caroberti Regis Hungaria.

*Eandem originem in materno ordine per ANNAE MAXI-
MILIANI II. filiam, & PHILIPPI. III. Matrem
MARIAE ANNAE Hispan. Reginae Proaviam habebis.*

M A R I A E A N N A E

Potentissimæ Hispan. Reginae

O R I G O

A Regibus Bohemiae.

BRETISLAUS Princeps Bohemia.
URATISLAUS. I. Rex Bohemia.
VLADISLAUS Princeps.
VLADISLAUS. II. Rex.
PRIMISILAVS Ottocarus.
VINCISLAUS Ottocarus Rex, cuius vxor Cunegundis filia
Philippi Imperatoris.
OTTOCARUS Rex.
VINCESLAUS Senior Rex.
ELISABETHA Uxor Ioannis Regis.
CAROLUS IV. Imperator, & Rex.
SIGISMUNDUS Imperator, & Rex.
ELISABETHA vxor Alberti. II. Austriaci Imperatoris.
ELISABETHA Austriaca Regina vxor Casimiri Regis Poloniae
filia ALBERTI II. Cas.
VLADISLAUS Rex Hunga. & Bohem.
ANNA vxor Ferdinandi. I. Imperat.
CAROLUS Archidux Austria.
FERDINANDUS. II. Pius Imperat.
FERDINANDUS. III.
MARIA ANNA Hispana Monarchia Regina.
Eandem originem inuenies in materno ordine vt in superiori schemate.

MARIÆ ANNÆ³⁷

Potentissimæ Hispaniarum Reginæ

ORIGO

A Burgundiæ Ducibus.

PHILIPPUS *Valesius Dux Burgundiæ obiit an. 1404.*

IOANNES *Intrepidus.*

PHILIPPUS *Bonus.*

CAROLUS *Audax.*

MARIA *uxor Maximiliani. I. Imper. Austriaci.*

PHILIPPUS *I. Pulcher Hispani. Monarcha.*

FERDINANDUS. *I. Imperator.*

CAROLUS *Archidux Austriae.*

FERDINANDUS. *II. Pius Imperator.*

FERDINANDUS. *III. Imperator Inuictissimus.*

MARIA ANNA. *Hispan. Reg.*

In materno ordine eadem origo per CAROLUM V. ad MARIAM ANNAM Hispaniarum Reginam traducitur, & per ANNAM MAXIMILI. II. Cas. Filiam.

SYNOPSIS GENEALOGICA
A Pharamundo Primo in Germania Francorum Rege
PER AVSTRASIÆ REGES,
ET COMITES HAUSPURGENSES
AD RVDOLPHVM I. MAGNVM
Imperij Austriaci conditorem.

Vstriacæ gentis meridianos splendores, quos nunc suspicimus, augurari poterat orbis terrarum ante mille, ac ducentos annos ex ipsa regni auroræ serenitate, quam primi Francorum Reges Merouingi, nobilis Monarchiæ conditores, attulere. Magnorum fluminum, ac regionum, infantia fere semper in ipso exortu sublimis est, ijs celsissima incunabula summis montibus, & magnum tumulum Oceano commodante. Nihil in Austriaca familia vnquam humile, priuatumq; fuit a vetustissima Annalium memoria: nihil non excelsum, & Princeps. Magni Reges maximis Imperatoribus, & Monarchis proluserant, & ipsi Augustæ genus natales inter prima Christianorum sæculorum initia coronati prodierunt.

4174
Francorum Reges a Pharamundo ex quibus Austrasia Reges, & comites Hauspurgenses.

PHARAMVNDVS primus in Germania Francorum Rex, nobilem stirpem eduxit, ex qua gentilitia Austriadum arbor ad tantam amplitudinem gloriæ, & potentie floruit, ac propagata est. Ante PHARAMVNDVM Francorum Regum caput, regniq; autorem, Franci principes, Duces tantum dicebantur. PHARAMVNDI nepos CLODIOCRINITI, siue vt alij vocant, CLODIONIS filius in fastis Francorum Regum MEROVEVS perhibetur, a quo successores Reges eiusdem regni gentis, triginta, Merouingi appellati sunt, producti vsque ad Childericum III. cognomento stupidum. Hoc e gallico folio deiecto, & in cœnobium intruso, extinctum Merouingorum regnum, totum sub vno cucullo sepultum est, monastica corona regni fortasse cum loenore felicitatis succedente, caelo in cella reperito, quod difficilium in Aula inuenisset. Pipinus detractum Childerico paludamentum induit, ex Magistro domus regni, auctoritate ZACCHARIÆ Romani Pontificis Rex creatus, & regni insignibus inauguratus a S. Bonifacio Archiepiscopo Moguntino, sua, suaq; posteritatis fortuna celeberrimus. Illi inter alios successit gallici regni haeres, CAROLVS Filius, Imperij occidentalis Gallicogermanici fundator, nominis amplitudine, granditate potentie, immensitate felicitatis, excellentia sanctitatis, & Carolingorum, aliorumq; Imperatorum successione, non magnus tantum, sed maximus.

an. 751.
Kal. Maij

THEODBERTVS II. CHILDEBERTI eiusdem nominis II. filius inter Merouingos Francorum Reges decimus septimus, Austrasiæ Rex, Brunichildis Auiæ astu, & itiq; excitatis fraudulenter, furiosèq; & euentilatis inter ipsum, ac Theodericum fratrem odijs, post varia diuersæ fortunæ ludibria Coloniam aufugit, vbi a familiaribus Sy-cophantibus eius caput recisum, vt olim Magni Pompei ad Caium Iulium Cæsarem, ad Theodericum fratrem regem, auctorem sceleris allatum est. Tres illi filij fuerunt SIGIBERTVS, GVNTHRANNVS, & LOTHARIVS, quorum duobus vltimis Brunichildis iussu iugulatis, SIGIBERTVS ad Gothfridum, & Genebaldum Franconiæ Duces, quibuscum cognationis vinculo iungebatur, aufugit, ibiq; vsque ad obitum Theoderici delituit. SIGIBERTVS exul THEODEBERTI II. Austrasiæ siue Francorum Austrasiorum Regis filius, post decem, & octo annorum exilium, ac latebras mortuo Theodorico a Franconia ducibus Dux Alemaniae restituitur, ea conditione, vt illo titulo contentus, manus a sceptro gallico abtineret.

Comites Hauspurgenses ex quibus Austriaci Cæsares.

Primus hic stirps Hauspurgensium Comitum fuit, ex qua Austriadum Cæsarium Monar-

Monarcharum, Regum, Archiducum, & celebratissimorum, virtutum omnium titulis, Heroum, pergerminauit, chara superis, mortalibus veneranda, Christiani nominis hostibus formidanda, Imperatrix, Regatrixq; progenies. SIGOPERTVS siquidem continens SIGEBERTI filius ab Auendo castro, arce vetustissima intra Vosagi montana, haud procul a Mosellæ fluminis ripa, ac plimmerianis thermis, in Leucorum, & Sequanorum confinio sita, primus Hauenspurgenſis Comitatus nomen, & contracta voce Hauspurgenſis, sortitus est, addito deinde ex magnis virtutibus Dynastiae veluti auctario, continentis cognomento. Succedere deinde magnorum nominum Hæredes Nepotes, Comites Hauspurgenſes, qui maiora etiam posteris reliquerunt, & sæcula, quibus vixerunt, & fastos hauspergicos illustrantes. OTTOPERTVM grauem SIGOPERTI, & Luitbergæ Sueuiæ Ducis filiae felicissimam prolem insignes per Hercyniam syluam victoriae, & propagati ad Rheni ripas paternæ ditionis fines celebrarunt. BABONEM gratum Ottoporti filium præter iustitiæ, ac imperantiae titulos, quibus ad miraculum floruit, aureum dictum commendat verè princeps, & purpura, sceptroque dignum, *turpe esse in principe desiderari a populis, quia ipse in alijs Principibus admiratur.* ROTHERIO æquo iustissimas laudes propter hoc ipsum iustitiæ cognomentum omne æuum debet. HETOPRECHTVS Cautus paterni principatus hæres, genus nobilitauit Hæduorum. insigni victoria. RAMPRECHTVS gratus a Clotario Gallorum Rege Austrasiæ Comitatus Palatini, & Landgrauij titulo insignitus, tanta apud magnum Regem, aliosq; Principes gratia valuit, vt cum reliquis etiam gratus titulum nomini addiderit. LVITHARDVS religiosus vrbibus instauratis, templisque pluribus exædificatis, utroque titulo, præter religiosi cognomentum cæli, terræq; suffragijs Patriæ patriæ nomen meruit. GVNTHRANNVS fortis laude bellica inclutus, Landfredum Ducem Sueuiæ, armis domitum, Carolo Martello subegit. LVITFRIDVS laudatissimus patruo Burgundionum domino charissimus, plures prouincias Burgundis Regibus tributarias, tantarum rexit opinione virtutum, vt summas laudes, & ipsum laudatissimi cognomentum sibi conciliarit, vnde nec eum ego, etiam si peruelim, amplius laudare possum. HVNFRIDVS honoratus vitæ integritate, & fortitudine animi ab Imperatoribus, comitis prouincialis nomine decoratus, quod vsque ad Arnulphum Cæsarem in hauspurgica gente mansit, de suo etiam honorem honori addidit. GVNTHRANNVS modestus, dum Ludouici Regis Galliae filij, de paterni regni asse certarent, vna cum Rudolpho consanguineo Burgundicum regnum Hauspurgenſi familiae restituit; eam tamen iunxit fortitudini modestiam, vt ab hac potius quam ab illa, modesti titulum, illius sæculi fama indiderit. BETZO fortis Carolum Galliarum Regem Germaniam amplissimis copijs aggredientem repulit, & Pannonias e tartessiacis regionibus, post occupatam magnam Europæ partem, atque inde Bulgariam, Stiriam, Asiaticamq; vastantes debellauit, relato vbique cum maxima victoria fortis cognomento, inter palmas, laureasq; nato. ROPATO constans Betzonis filius aduersus Ludouicum Germaniam inuadentem, ab Ottone in auxilium accitus, hostem potentissimum ad fugam ingloriam, imo & probrosam adigens, pannonicasq; acies sæpius fundens, pro eodem Ottone semper inuictus, & victor iure appellatus est a tota Germania constans. BERNHERVS liberalis post confecta feliciter auita, & paterna bella, populorum commodis, & pacis ornamentis consuluit, laureis oleas inferens, erga templa impensè munificus, & erga milites largus. OTTO prudens amicis Principum sibi conciliatorum præsertim Henrici IV. Imperatoris vsus a prudentia gloriosissimum nomen domi, sortisq; habuit. ALBERTVS diues Bernheri filius religiosissimus, ac Sapientissimus diuitias suas in publicum ædium sacrarum cultum, in priuata pauperum commoda, & in ipsas artes liberales, liberaliter effusas, mirificè sua virtute nobilitauit. Sæculum aureum suis moribus cudisset, nisi aliorum ferrei obstidissent. ALBERTVS Taciturnus nisi a silètio laudes promeritus, nulla eloquentia satis laudari potest. ALBERTVS sapiens, vel vt alij vocant, *exulator*, quia extra patriam satis cessit, & fortitudinis, & prudentiæ titulis, sapientis nomenclaturam cum tota sua magnitudine impleuit. In peregrinatione hierosolymitana a nobilissimis Diui Ioannis militibus Dux declaratus ingentes mahumetanorum copias parua manu fudit. Hinc post variam belli fortunam in Sanctissimo Solo, seruatore Christi, cælestis Regis sanguine purpurato, quod viuens veneratus fuerat, vt æternum veneretur, tumulari meruit.

meruit, Auarone sepultus magna christiano exercitu pompâ, parentante. Hæc prima ex ALBERTI victorijs Auftriaco generi inauguratio ad regnum Hierosolymitanum fuit.

Ex ALBERTO Sapiente ortus est ad orbis terrarum felicitatem RVDOLPHVS I. Magnus Auftriaci Imperij conditor tantarum virtutum, quas in Hauspurgicis comitibus suspeximus magnis nominibus coronatus, & ante Imperium Augustus. Fauete Superi

Virg. ecl.

4.

Insigne
gentilitiũ
Hauspurg.
Comitũ.

Plinius
de Italia.

Nascenti puero, quo ferrea primum

Desinet, ac toto surget gens aurea mundo.

Ita AVSTRASII REGES ex Francorum Regibus per COMITES HAVSPVRGENSES AVSTRIACI PRINCIPES euaserunt, Aufrasia fere dixerim in Austriam migrante, & providentia numinais consona nomina non sine felicissimis auspicijs in regnatrice, & Imperatrice gente, iungente. Quanta messis felicitatis germinari sole occidentalis Imperij, in Hauspurgico coronato Leone, radiante, nemo non videt, qui solem videat. Tam enim Hauspurgica familia Cæsarum, Regumque fecunda parens sparsa per orbem terrarum in vnam AVSTRIAM domum congregauit Imperia, quam vterq; solis nascentis, ac morientis thalamus illustrat, borealis australisque axis cardine, gemino cælo, firmatam.

IMPE-

41

IMPERATOR CÆSAR
 RVDOLPHVS I.
 MAGNVS
 PIVS FELIX AVGVSTVS
 REX GERMANIÆ
 HAVSPVRGI ET KIBVRGI
 COMES
 LANDGRAVIVS ALSATIÆ
 AVSTRIACI IMPERII CONDITOR.

Gnosce MARIA ANNA Reginarum maxima,
Maiorum soboles Regum, parituraque Reges,
 ex magno Imperij Austriaci Auctore magni-
 tudinem tuam, & Imperatricis tuæ gentis, ac
 Regnatorum terrarum orbis posterorum He-
 rôum. Crescet tamen etiam ex te hic Cæsarum
 Gigas, o maxima Heroïna, quæ, si de suo ma-
 gnus non esset, magnitudinis auctoritatem ipsi
 tuo conciliare posses auctori, cum maximi Mi-
 nores reciprocantibus radijs Serenissimæ quo-
 que nobilitatis, præpostero grati splendoris
 incremento, magnos etiam Maiores copiosius illustrent.

RVDOLPHVS MAGNVS hic est Comes Hauspurgi Arcis, vel hoc ipso nomine, quod prima patria fuerit tanti nascentis Imperij, & Augustale Imperatoriæ familiæ, nunquam non prædicandæ, non Imperator tantum, & Heros, sed Imperatorum Princeps, & Herorum parens, Austriaci Imperij Conditor, & inclyta Stirps Diuûm, ex qua AVSTRIÆ familiæ nobilissima arbor ad beatitatem humani generis, ad Hauspurgici sanguinis, & nominis immensum decus, altis radicibus, quas plurium sæculorum firmat æternitas geminum orbem complexa, cum vtriusque Solis radijs explicat nobiles ramos, & sceptris, ac diadematis pulcherri-

F

mis

*Claud.
de Maria
Aug.*

43
mis suauissimisque felicitatis floribus, ac fructibus facta, sublime caelo caput effert, tot Imperatorum, Monarcharum, ac Regum, & aliorum magnorum Heroum, atq; Heroidum gloriosissimis nominibus coronata. Ecquis inde miretur RVDOLPHO Hauspurgico in tanti Imperij molitione, non patriæ, sed orbis terrarum Patri, cum magnis illis Augustis, Constantinis, Carolis, Ottonibus, Imperiorum Romani, Græci, Gallici, Germanici, Fundatoribus, eodem orbe terrarum suffragatore, MAGNI cognomentum fuisse impositum, nisi velit Maximum dici? Certè ipsum magni cognomen nomini debitum, amplissimi eiusdem nominis gloriâ ita excessit, vt maximi etiam mereretur infra meritum, magnus ex maximis.

*Rudolphi
genus.*

*Aui, &
parentes.*

*Austria-
corū con-
ingiorum
felicitas
in primis
auctori-
bus.*

*1218.
Kal. Maij*

*Rud.
Indoles.*

Virtutes.

Forma.

Nihil in RVDOLPHO non magnum, & Augustum fuit etiam ante Imperium. Illum Regium Genus coniunctis paterni, & materni splendoris in vnâ lineam, centrumque veluti radijs ex Austrasiæ Regibus a primo vsq; Christianissimo Francorum Rege CLODOVEO, qui subactis Gallijs Christum triumphatorem inuexit, in d & Pharamundo Francorum Regum stirpe per SIGIBERTVM, & ex Austria Ducibus, communi cum Bambergensium Principum, & Sueuiæ Ducum familiæ honore, coronataq; semper nobilitate, Imperio pridem destinata. Non impar Regio Generi eluxit Parentum, & Auorum magnitudo. Pater ALBERTVS Sapiens, Auus ALBERTVS Taciturnus, Proauus ALBERTVS Diues, factis consoni gloriosis appellationibus, & alia ex omnium virtutum titulis magna maiorum Comitum Hauspurgensium nomina, quid non pollebantur RVDOLPHO maiestatis, ac felicitatis, tantorum nominum hæredi, & omnium virtutum Soboli? Mater HEDVVIGGE religiosissima Heroïna ALBERTI Comitissæ Allatiæ filia, hæresque vnica opulentissimi Landgrauatus, qui antea etiam Hauspurgicæ familiæ paruerat, iam tunc auspiciatissima connubia ex magnis auctoribus transcriptâ in nepotes hæreditaria felicitate explicabat, quam deinde dotalia Regna ita amplificauerunt, vt magnas vtrinque Mundi partes, Europam, Asiam, Africam, Americam, imo ipsum vtrumque mundum triumphatore Florido Hymenæo, non Ferreo Marte suis coniugijs vna rerum Domina Donus coniunxerit ad Imperium orbis terrarum. O AVSTRIAM Gentem Numini dilectam, destinata Imperijs cum terris natam, cuius coniugijs felicissimis non Reges tantum Regnis, sed Regna Regibus pariuntur, ex ipso partu parere coacta, Infantibus AVSTRIACIS! Tam clavis ortus natalibus Hauspurgicis Austriadum Princeps non degenerem fortitus est a genere animi corporisque splendorem, indolem prorsus Herôicam, ad magna natam auspiciem summæ felicitatis, magnanimitatem fundando AVSTRIACO Imperio, Prudentiam regendo, constantiam amplificando prorsus parem, præmonstrante cælo in aurorâ pellucidâ Serenissimorum titulorum meridiana incrementa, & in oriente primæ ætatis, in RVDOLPHO proludente, Imperio Occidentis, quod ipse suæ genti geniturus erat. Accessit, ad splendidiorē commendationem omnium virtutum, oris habitus a primis vsque annis cum flore quodam Maiestatis amabili, dignus Imperio, vt pari cum Augusto Magno formâ donaretur RVDOLPHVS qui in Principem Cæsarum Augustum crescebat, & Magnum.

Pri-

Prima militis simul, & Imperatoris rudimenta posuit sub Friderico II. tum in Aulâ Cæsareâ tum in bellicis expeditionibus, ad omnem pacatâ sapientiâ, armatâque fortitudinis granditatem. Vixit est sub humanissimo prius Imperatore, tum vbi ab orthodoxâ Romanâ Ecclesiâ descendit, cum quâ Romani Imperij communis solet esse felicitas, tyrannica felicitatis coronato monstro erudiri ad triumphos sub Chirone Centauro victor Austriacus Achilles, & formari in Herodem. Friderico fati concedente Primiislai. III. Ottocari Bohemiæ Regis, qui & Regnum Herciniâ sylvâ fere conclusum, a Balthico mari in Adriâ sinum explicauerat, & magno suo nomine totum Septentrionem impleuerat Regiæ Præfectus, ita se gessit, vt deinde meruerit ipsi Ottocaro Regi præfici: Fortuna leui manu versante rotam rerum dominam, & solemne suum ὕπερον πρότερον exhibente. Etiam in amphitheatro cælesti scenici fortunæ ludi exhibentur, & vnus diei catastrophe idem sidus, & solem phosphorus præit, & sequitur Hesperus. Non multo post aduersum Belam Ottocaro infestum Bohemici regni æmulum, equitum ductor ingentis victoriæ momentum Regi extitit, caputque magnus haberi RVDOLPHVS, cum nutantis belli grandem fortunam suis visus est humeris sustinere. Inde bellicâ laude florens ad Hauspurgensem arcem regressus breui futuram publicam mundi Acropolim, vicinos Dynastas sibi infensos partim nominis famâ, innocenti, partim armorum vi, cruentâ victoriâ, subegit.

Asturgenti per hosce victoriarum gradus adhuc citra fortunam Regiam Toparchæ Hauspurgeni ad sublime fastigium rerum humanarum, ne quid in eo esset non magnum, ingentia ad Imperium affulsere auspicia de cælo, ex adoratione AVGVSTISSIMI SACRAMENTI initiato ad adoratam a populis Augusti dignitatem: nimirum Austriacos

terræ dominos, pelagique futuros

Immensò decuit rerum de Principe nasci.

In cæli fastis insignis historia sæculorum memoriam beabit. Occurrit forte studio venationis equitanti RVDOLPHO, cæno solo, & pluuio cælo, Sacerdos pedes, morienti iter ad immortalitatem paranti in sacrâ Synaxi diuini viatici cælestes Lautitias ferens. Illic ratus id quod erat, indignum esse Deum in Deifero homine tam miserè peregrinari, & candidum pretiosumque margaritum, cuius pretio regnum felicitatis, imò ipsa nobis venalis felix diuinitas est, in luto iacere, defiliens, equo sacro homini dono dato, quando imperatoriâ non potest augustiori, equettri saltem pompâ excipit ferculum triumphale, nunquam luculentior eques, quam cum hic ex equite, pedes lutulentus. O factum verè regium purpurâ dignum, & sceptro, & dum cælum stabit, atque Austriaca domus fundamento huic innixa cælesti, non auro tantum, sed astris, atque omnium sæculorum ambitu coronandum! Bene est, beatèque, imò & basilicè. Eucharisticis sacris RVDOLPHVS consecratur Rex, & in Principe genealogiæ regalis, tota regnatrix magnorum Austriadum posteritas. Accedit auspicijs oraculum plusquam sibyllinum sacræ Virginis, Dei sponsi nomine, dicentis, habitis in cælo comitijs, Comiti Hauspurgeni pro humillimo conitatu ad imperatorum rerum apicem electo, donari,

*In Italia
1236.*

*Adole-
scētia sub
Friderico
II. Cæs. &
in Ottocari
Bohe-
mia Regis
aula.*

*Prima ad
Imperiū
auspicia
ex cultu
Augusti.
Sacram.*

*Cl. de
Theod.
Aug. gēte*

quia Eucharistiam summâ pietate coluit, Eucharisticum omnium gratiarum.

Detumesce magne Romulidum Auguste, cui dextri fulminis fortuitus iactus, fortuna veluti principalis, iecit imperij fundamenta: magnus Austriadum Augustus toto Deo fulminali, & igneo inauguratur, tunc maximo cum videtur minimus, nec supra cælestes orbis magnum per inane spatium, sed Eucharistico epicyclo clauditur. Quis iam neget regium esse Deum venerari, cum Proceres ex Dei veneratione assurgant in Cæsares, alternantibus quasi radijs, & reflexo venerationis honore in auctorem? Auspice Eucharistiâ Austriacorum Imperiorum, & Regnorum, quis non expectet Imperia, & Regna gratiarum quæ in ipso tuo nomine MARIA ANNA elucent, Principesque hominibus, & superis gratiosissimos? Quid non obligatæ Religionis speretur a magnis Austriacis, inauguratis maximi religione SACRAMENTI? Ita prima infantia Austriaci Imperij, tot deinde maximorum Regum Romanorum, Hispanorum, Hungarorum, Bohemorum mater, ac nutrix lactari prius debuit mamillâ Regum, nimirum Diuinitate ipsâ totâ lacteâ in libo cælesti. Macte RVDOLPHE Heros religiosissime, intillabis estirpe in Eucharistico succo Austriæ familiæ arbori augustissimæ nobile alimentum, quo semper viuat, & floreat, ac triumphale antidotum aduersus hæresim huic Diuino nectari, si fieri posset, inficiendo sacrilega venena ructantem. Ibit miraculum istud in totam tuam gentem. Ibit hæc virtus agitata in succedaneos Herôas. Ardebit o MAGNE exemplo tuo coronata posteritas. Adiget se FERDINANDVS II. Pius maximus per aspera siluarum, & in rusticano mapali humi abiectâ totius Imperij maiestate, cælitum hunc panem adorabit, a quo in te Principe Imperatricis gentis initiata est ad Imperium Hauspurgica familia. Hoc veræ Palladis, diuinæ nimirum, genitæ sapientiæ palladio, seruabit MAXIMILIANVS I. hanc, cuius tu fundamenta iacis Austrij Imperij magnitudinem terrarum orbi fere parem. Præibit FERDINANDVS I. ante Eucharisticum manna dum arca vera feretur legislatrix, fronte augustâ floribus coronatâ, piûm carmen emodulans, & de hæreticopoliticorum (non libet hic nomina ista diuidere, quæ rarò seiunguntur) superbo supercilio triumphabit. Aperto capite, cuius nutibus, nutans orbis terrarum regebatur PHILIPPVS II. solem de cælo æstiuis flammis illud euerberantem, dum comitabitur circumductum in festo agmine diuinum epulum, negabit esse inhumanum. ubi tam humanus est Deus, reijcietque vmbellam, quam suggerent proceres palatini. Et certe sine vmbra merebatur tam Luculenta Austriaci Monarchæ pietas in aperto esse, sub gemino Sole posteritati omnium sæculorum. Extinguet lætabunda ELEONORA CAROLI Archiducis filia FERDINANDI II. soror, & Primi neptis, quod supererat languentium oculorum in bono lumine Eucharistici Solis, gratulans sibi post tantam diem, ipsam etiam æternam noctem cæcitatibus, quasi dedignante pupillâ post immortalem illam lucem omne aliud nostræ Cimmeriæ mortale spectaculum. Hoc MARIA ANNA Austriacæ Heroïnæ, aliarumque pietatis Hæres, & sanguinis, Austrij tui Gedeones, *subcinerici* panis

exter

exterminatore exercituum gladio, sapiens fulminarunt: hanc cedri medullâ dapfili nimirum immortalitate pascuntur Austriades Aquilæ tuæ victricibus magnis alis orbem geminum sapius emensæ. Hanc ambrosiâ augustissimâ conuiuabitur in æuum beatissimum Augusta Diuim tuorum Cæsarum domus. Ex hanc cortinâ latentis Dei oracula exorant Herôes tui, quibus maria, terræque regantur: hoc signo auspice fortiter a tuis pugnatur: hoc vexillo duce feliciter vincitur: hanc semper virenti cælestis Paradisi laureâ gloriosissimè triumphatur: hanc militi distribuitur annona de cælo: hoc ferculum triumphale circumducitur: hanc belli tessera indicitur. Hoc demum est gentilitium magnæ tuæ gentis emblemata, hoc insigne consiliorum, & factorum Austriadum, hic panis thaumaturgus patratior miraculorum qui orbem tuis seruabit, ac tuos tibi.

Interim auspicijs ingētibus promissum, oraculo Diuino firmatum, non sine magnis prodigijs cælitus imperium RVDOLPHO datur. Initar miraculi fuit ipse Cæsar e Comite Hauspurgensi, scilicet maximus orbis terræ principatus priuato Toparchæ demandatus, dum Romani Imperij Monarchia in Tetrarchiam frustillatim discerpta, quatuor Imperatorum nomina vicennali interregno post Friderici II. obitum agrè sustinebat, Corrado Augusto, Friderici filio, Richardo Ioannis Angliæ Regis fratre, Guillelmo Hollandiæ Comite, & Alphonso Castellæ Rege, regium nomen veluti prædam diripientibus. Expugnatum est herculeo robore consiliorum, & virium monstruosum imperium quadriceps, ipso Alphonso Castellano cuius iura potiora erant RVDOLPHVM summis honoribus decorante, ac demum deferente insignia Germanici regni. Iam tunc cælum mutuis præscijs amoribus (Omnes amores vaticinos scias) inter Austriacum RVDOLPHVM, & Castellanum Alphonsum felicissimi coniugij PHILIPPI primi pulchri, cum IOANNA FERDINANDI, & ISABELLÆ Catholicorum Regum filiâ, ac totius in CAROLO V. Maximo Hispanæ Monarchiæ, familiæ Hauspurgicæ, arbori inferendæ femina iaciebat, incipiebatque ille. cedere peregrino Imperio Austriæ regnatrici, cuius nepotes celsuri erant patrijs regnis. Itaque in obsidione Basileensi communi Septemuirum suffragio RVDOLPHVS Rex Romanorum salutatus Francofurti, ante Basileam feliciter captam Romanum Imperium, & orbem terrarum in vrbe felicis expugnauit, quasi de suo regio nomine Basilea Regem crearet, dum vinceretur, nec minus a Basileensi expugnatione RVDOLPHVS Rex, quam a Numantiâ victâ Romanus ille Heros Numantinus dici meruerit. Aliquando enim muta nomina erudiente Deo facundè ferunt auguria de rebus.

Sed gloriosiora Aquisgranensem inaugurationem in Cæsarem prodigia comitantur. Aurea crux decussatis vtrinque radijs delineata, stellisque veluti picta, & illuminata supra RVDOLPHI coronatum caput in ipsa inauguratione irradiat. Adoro dominatorem horoscopum nascentis Austriaci imperij, stellantem crucem. Agnosco eandem australis cæli, & Austrij Imperij Cynosuram. Vtinam fluctuans orbis terrarum, ac pene naufragus illam sequeretur, iam portum teneret omni periculo defuncta communis felicitas. Propagandi etiam non solum ad vtrunque so-

lis

*Eligitur
in Cæsare
absens in
obsidione
basileensi*

1273.

30. Sept.

*Splendi-
da crux in
ipsa inau-
guratione
supra ca-
put irra-
diat.*

lis orientis, & occidentis thalamum, sed ab arctico, ad antarcticum cardinem cruce siderea insignem, ab Austriacâ potentia crucis regni luculentum auspiciam fuit. Illustri cœlitum fauore australi antarcticâ cruce armantur Austriades aduersus arctoum anguem, & quidquid in folio Aquilonis cum hespero verius dixerim æternæ noctis quam lucifero, Deo inimicum, & Austrijs, regnat. Verum crux e cælo irradians alterius crucis parelium fuit, geminæ crucis fulgentissimo Sole felicem illam diem Austrijs Regnatoribus natalem cum imperio lucis ex æquo diuidente. Cum enim paludati, & coronati Cæsaris reginæ manui sceptrum non occurreret, arreptâ cruce piissimus Imperator, en inquit sceptrum; in hoc Comes Hanspurgenfis regnabit: Addo ego, & vincet cum magno Constantino RVDOLPHVS MAGNVS atque in ipso coronata posteritas crucis auspicijs initiata ad triumphos. En quo titulo, & sceptro regnatis Austriaci Cæsares, magnique gentis augustæ Monarchæ? Eodem profus quo Deus Imperator mundum vicit rebellantem, suosque hostes fregit.

*Arripit
crucem
pro sceptro
dum insi-
gnibus Cæ-
saris de-
coratur.*

*Inaugu-
ratur die
S. Micha-
eli sacro.*

*Fuit ille
ex Illu-
stris. Vi-
cecomitiū
familia
Mediola-
nensis.*

*Varia post
a litū Im-
perii vi-
toris.*

Auspiciatō etiam inauguratio in diem Angelorum Principi Michaeli sacrum incidit, eadem die primos fastos Imperij Austriaci, & cœlitis exercitus Principis triumphos cælo celebrante, atque ita Austriades Cæsares in publicos hæreticorum Dei hostium triumphatores, atque orthodoxæ ecclesiæ propugnatores geminatis augustis crucis insignibus instituente. Visa est cœlestium plausum echo fieri in terris, & ibi coli, hic initiari sacrorum bellorum Imperator. Iacienda erat moles Austriacæ potentia quæ totum fere terrarum orbem sustineret, nec minoribus debuit fundari prodigijs. Ita in summo omnium plausu Principum, & populorum Friderico II. successit RVDOLPHVS. I. euerfori veteris Imperij, noui fundator, pessimo Domitiano Traianus optimus, Alphonso Castellæ Rege, qui iure imperandi cesserat, tranquillum Neruam agente, ac veluti Austriacum adoptante. Prima nascentis Imperij gloria obsequium Summi Pontificis Gregorij Decimi fuit, & iure in eo Cæsare, cui crux pro sceptro imperatricem manum regebat, augustâ legatione ad eius adoratos pedes abiecto Imperio, firmatoque ea nulminis vicaria auctoritate quâ in Concilio Lugdunensi publica orbi terrarum iura dabat. Hæc etiamnum gloria orthodoxæ fidei, & catholici nominis prima versat Austriacorum Regnatorum curas principales. Cæsaream religionem coronauit munificentia, cum rebus Imperij compositis transmittit ad regios nepotes piæ liberalitatis exemplo, Vaticano regno Bononiam urbem pacis, bellique studijs florentissimam, Exarchatum Rauegnatem, celeberrimam orientalis Imperij in occidente sedem, & opulentissimas prouincias Aemiliam, ac Flaminiam redonauit. Hinc a RVDOLPHO iam Cæsare, cuius virtutes, etiam ipsæ Principes, & augustiores purpuram induerant ingentibus victoriarum incrementis nobilitantur initia dignitatis. Dux VVirtembergius, Marchio Badensis, Comites Neoburgensis, Friburgensis, & Palatinus, alijque Germaniæ Reguli, Fridericianæ reliquiæ, propagata ultra iuris sui fines dominatione victores mira celeritate opprimuntur, & in ordinem rediguntur, mirante Europâ totum fere septentrionem e suis

e suis emotum sedibus, vnius victrice manu, tantâ felicitate componi. Eodem quasi cursu victoriarum Heluetiorum aliquas arces expugnat, præfidijs in potestatem adductis, & Boicam prædando simul, & præliando subigit.

Ab his velitationibus iustum bellum in Austriam transfertur, & Præmislaô Ottocarum Bohemiarum Regi, nisi Austria, aliisque Prouincijs iniuste imperio ereptis cedat, per Henricum Norimbergæ Burgrauum bellum denunciatur. Solo belli apparatu superatur tot palmarum victor, & sui nominis nobilitate prima laus, non solû Bohemici, sed & Germanici regni, nisi in RVDOLPHVM incidisset: Austriam spoliatur, Carnioliam, Stiriam Carinthiam, aliisque conterminis principatibus. Sola Bohemia tanquam clienti Imperij conceditur. In hac incrementa victoriâ Ottocariana superbia habuit vnde mirum in modum detumesceret. Dum enim supplex de genibus iuraret Bohemus Cæsari fidem, solutis artis ingenio, theatralium aulæorum more imperatorij tentorij velarijs vtrique exercitui spectatori, quod minimè volebat Ottocarus scenicam fortunam ludum exhibuit, & fabulam sui. Sed nimis pia manu fax tot bellorum incendiaria extincta, ventilatis odijs statim reuixit, exprobrante, vt ferunt, ignauiam vxore Reginam supra seipsum feroci, & Amazoniam audaciam, quando suas Amazonas in Libussa regnatrice Bohemicum regnum habuisset, se virum pollicente, Ottocariano exercitui, cui foemina fuerat maritus. In Ottocarum fœdissimum RVDOLPHVS iunctis Cæsariano militi auxilijs Hungaricis, Ductore Ladislaô Stephani Regis filio, iterum mouit. Iuliano more venit, vidit, vicit, primus Austriadum Cæsar, paucis cæsareis amissis, paucis regijs seruatis, Rege sua cede Bohemorum cladem geminante, & cumulante victoriam. Ottocarus in strage suorum cecidit, ostendens quam raro facti non pœnitendi dux sit foemina viris, & quam infelicia sint maritis fere semper Amazonia ista iratarum vxorum consilia. Initium victoriæ fuit imò, & coronamentum imploratum elata voce ab equite Basileensi MAGNÆ DEIPARÆ, quæ religiosæ gentis mater semper fuit, & nutrix, triumphale nomen. Et sane decebat Austriacam felicitatem, omnibus religionis præfidijs stabiliri, initiarumque Eucharisticis auspicijs ad Imperium, caelestibus inauguratam prodigijs, Marianis etiam victorijs firmari, Austriamque, ac toto Regio Austriadum patrimonio ditari.

Austria siquidem victoriæ præmium, ac triumphus fuit, quam sibi suisque æternum hoc prælio RVDOLPHVS afferuit, triumphalis illa terrarum domitrix sub Pannoniæ veteris nomine, magnorum Cæsarum Aureliani, Probi, Maximiani, Decij, Iouiani, Valentini, Valentis, Gratiani, & multò magis nostrorum Austriadum natalibus supra omnem prouinciarum faustitatem prædicanda. Præluxit Rex Bohemiarum victus regno vincendo. Debellauit RVDOLPHVS I. in Austria Bohemum Regem. Maiora patrabit FERDINANDVS. II. Austriacus in Bohemia rebellante.

Regis potentissimi victor, & veri, facili negotio imaginarium Regis spectrum discit pseudoFridericum scenicum Imperatorem, qui bellè personam Friderici II. dudum in Apulia defuncti induens, multis Germaniæ

Bellum ad versus Ottocarum.

Ottocariana victoria implorato Deiparæ nomine.

1278. Kal. Oct.

Austria in victoria præmia cedit.

Pseudo Friderici impostura, & mors.

maniam populis, ex genuino suo candore omnia inspicientibus, impostuerat. Noues captum comburi publice iussit, non aliam luce dignum, quam hac carnifice, Regem tantum, & illustrem per sceleris imposturam, felicem tamen in oibus theatro fabulae suae actorem, & vitam, cum nobilem, mortem sub larua Imperatoris oppetijt. Ottocariano bello confecto, & summam clementiam laude Vincislao Ottocari filio solio paterno, ac Reipublicae Bohemorum restituto, Italia vicariis imperijs per Rudolphum Hoenneccium componitur: Burgundia cum Ottone eius Regulo, & Reginaldo montis Belgradi Comite, victis captisque Belgrado, & Vesuntione, in potestatem Caesaris venit: Thuringiae, ac Lusitiae populi secundis praerij edomantur: centum fere arces nobilium praedonum, ut securitas imperij prouincijs reddatur, a centimano pehe dixerim victore expugnantur; Christiano Hercule deplumante infames Harpyas, nidosque, quorum fiduciam peccauerant, destruentem. Etiam illo saeculo inter equestris dignitatis decora latrocinandi licentia ab aliquibus numerabatur, spuria proles, impia nobilitatis.

Tandem Germaniam totam pacatam Principi triumphatori se submitte, totaque Europam Austriam venerante, tanquam occidentalis Imperij caput, RVDOLPHVS, qui victurus non annis, sed victorij orbi terrarum caelitus datus fuerat, cum nullus esset hostis, quem vinceret, viuere desijt. Aliquibus ante obitum annis transmissio in totam Austriadum posteritatem haereditario MAGNI titulo, ut reliquum Austriacum patrimoniū magnifice diuideret, veluti Romanum, imperium sui & Reipublicae nomine, in Augustanis comitijs triumuiris filijs ex aequo diuisit. Austriam ALBERTO natu maximo Imperij deinde haeredi iure dotali Isabellae vxoris alioquin debitam, cum Stiria, Carnioliam, & dominio Vindorum Marchae adiudicauit. Prima haec Isabella Carinthiam prouinciam Alberto, feret alia Lusitana Carolo dotalem orbem, & post Austriam Hispaniae feliciter semper iunctam, suis nuptijs Hesperio occidenti, Indicum coniugabit orientem. Aliarum prouinciarum amplissimum patrimonium alijs duobus liberis ex semisse diuisit: attributis MEINARDO natu alteri Carinthiae Ducatu, Comitatu Tyrolensi, & Marchia Taruissiana: RVDOLPHO natu tertio Ducatu Sueniae, Landgrauatu Alsaciae, & Ergouiae Comitatu. Fundati mirum in modum, amplificati que Austriaci Imperij auctarium fuit numerus proles augustae, Summa felicitas nisi sobolescat, & perennet, sterilis, tota breui occidet, facunda viuet superstes in sobole, & aliam ex alia pariens, aeuum trahet. Plures ex RVDOLPHI liberis regio diademate in fastis Austriacis radiarunt, ALBERTVS Romano RVDOLPHVS ut aliquibus placet Bohemico, & IVTHA, CATHARINA Hungarico, CLEMENTIA Hungarico simul & Neapolitano, coronata pluribus regnis prole, in facundam posteritatem Regum, in immensum sobolescente. Inserta iam tunc primo stipiti Hungariae Bohemiae, ac Neapolis Regna in Austriacam arborem feliciter coaluerunt.

Aduerte huc oculos terrarum orbis, & nega si potes Austriaci conditorem Imperij RVDOLPHVM magnum fuisse. Illum cum Iulio Caesarum

*Diversis
ex hosti-
bus relata
victoria.*

1290.

*Obitus
1291 Ka.
Aug. anat.
73. Imp.
18.*

farum

farum primo conferrem, nisi quem æquauit felicitate, pietate longe superasset. Iulius vt orbi Romano imperaret Romam euerit, & orbem in vrbe rerum dominâ, Imperij parricida, non parens, ex ruinis reipublicæ fundator Imperij. Rudolphus vbique magnus, dum Austriam condidit, Romanum seruauit Imperium, dictus illius ætatis sapientum suffragio, pupilli Imperij Romani tutor; vnus nimirum institutor, & restitutor alterius. Imò infra meritum Augustus Austriadum appellabitur; nam omnem Imperatoriam gloriam egressus ad Heroum famam peruenit, votis ipsis maior, & summæ clementiæ laude, numini etiam imitatione simillimus. Eius apophtegma fertur inter cætera aureo stilo, cedro, siue potius aureis stellis, cælo scribendum: se nunquam ex nimia clementiâ doluisse. Ex illorum Heroum numero fuit, quos stas temporibus orbis terrarum bono, diuinitus datos, veluti noua in cælo sidera in terris stellantia, stupore defixi cernimus. In eo virtus & felicitas innocenti fere dixerim duello, vt magnum crearent, certarunt; virtus æterna basis, cui Austriaci insideret aureus colossus Imperij; felicitas primigenia, & hereditaria generi supra omnem imperatoriam huc vsque familiam, Iuliam Flauiam, Floram, Carolingam, Paleologam, imperijs nato, atque in æuum nascituro. Magnum quidem est in te RVDOLPHE, quod tot numeres triumphos, quot annos regnatricis vitæ, multò plures Germaniæ Regulos debellaueris, paulò pauciores pepereris Hauspurgicæ tuæ familiæ Principatus, vnus gladij beneficio, cælo tuis stipendijs militante, ac tot prouinciarum titulos in vnum caput congerente; Illud tamen tibi maximum est o magne Heros, quod vnus suffeceris Austriacæ domui, magnum illius instar in te spectandum exhibeas, & quidquid supra quatuor sæcula Austriaco nomine censetur Te Patrem apellet, Tibi vitam & immortalitatem acceptam referat. Tibi debemus de omni hominum genere merittissimo pijsimorum Principum populum, Cæsarum fortissimorum collegium, sapientissimorum Regum curiam, Heroum inuictissimorum exercitum, Heroidum Augustissimarum gynecæum, ac denum beneficio fundati Austrij Imperij publicam orbis terrarum felicitatem, & auream ætatem Austriadum sæculorum. Ita a magno Heroe auspici- bus sacramentis, auguribus oraculis, prodigijs in cruce stellanti cælitus demissâ enitentibus, MARIANA tutelâ defensum, regijs coniugijs coronatum, innumerabilibus victorijs in folio firmatum, triumphisque laureatum, natum est tibi ac tuis MARIA ANNA Hispaniarum Regina potentissima Austriacum Imperium. Vestram fidem o mortales! vestram etiam o superi, qui nostra e cælo in sublimi speculâ veritatis spectatis!

Quis venerabilior sanguis, quæ maior origo?

Tantæ molis erat Austriacum Imperium condere, & gentem rerum dominam propagare!

Igneus est ollis vigor, & cælestis origo.

*Claud de
Honorio
Aug.*

Virg.

⁵⁰
RVDOLPHVS I. MAGNVS

Titulus

Adesto orbis Auditor:

*Amplissimo humana Reipublica Senatusconsulto
RVDOLPHI nomini additur magni cognomentum.*

Ubi nomen orbem terrarum impleuit,

Orbi, & sibi par cognomentum adoptauit.

Primus in fastis Austriadum Caesarum:

Nulli factis Romanorum secundus,

Pater patria, rerum Dominus

Cur non Augustus dicatur, & magnus?

Imò idem Patriæ pater, & fulminator hostium,

Augustum, bis magnus, Alexandro iunxit,

Cesarum Alexander,

Augustus Regum.

Magni Constantini, virtute non minor,

Caroli magni felicitate,

Magni Ottonis potentia;

Dici etiam ter magnus posset.

*In hoc quoque omnes magnos vicit RVDOLPHVS
Quòd cum magnus in se esse desijt, capit maior in suis esse:*

Occidentis Solis purpura, & orientis illustris:

Solio gemini orbis sublimis:

Qui sceptro potens:

Europa, Asia, Aphrica, America, toto Zodiaco coronatus.

Si Magni titulum non haberet,

Imperatrix posteritas, & Regnatric conferre posset.

Sicuti fere semper magna, non nisi e maximis pariuntur,

Sic non nisi e magnis oriuntur maxima.

Ita in dissyllabo titulo,

Omnium titulorum syllabus numeratur,

Et

*Et immensa panegyris,
 In solo tituli grandescit puncto.
 Age ergo fama Heroum rubicima,
 Quia Abilam, & Calpem in duabus tituli syllabis attigisti,
 Suspende ad hoc non plus vltra stupentem tubam,
 Et si potes linguax, & mulier, file.*

SYNOPSIS GENEALOGICA
 A RVDOLPHO I. MAGNO.
 AD ALBERTVM

I. Triumphatorem.

X RVDOLPHO I. Magno Genearcha Austriadum Cæsarum & ANNA
 Sueua filia Alberti Comitis Hoenburgenfis nati sunt

RVDOLPHVS
 HERMANNVS
 FRIDERICVS
 ALBERTVS
 MEINHARDVS
 RVDOLPHVS ALTER
 EVPHEMIA
 GVTHA SIVE IVTHA
 MITHILDIS
 AGNES
 CATHARINA
 HEDVVIGGIS
 CLEMENTIA

Rudolphum aliqui chronographi ad solium Bohemicum euehunt; sed cum diligentiores rerum Bohemicarum scriptores RVDOLPHVM Mitem ALBERTI Cæsaris filium primum Regem Bohemiæ Austriacum, inter suos numerent, illorum standum est sententiæ, quos similitudo nominis non abduxit a vero. Hic cum HERMANNO, & FRIDERICO obiit ante Patrem. EVPHEMIA sanctimonialis in Monasterio Tulnensi primam augusti generis gloriam cælesti hymenæo consecrauit. GVTHA, siue IVTHA VVincislai cognomento pij Ottocari filij vxor, solij, thalamique regij socia, mariti pietatem sua geminauit. MITHILDIS Ludouico seniori Duci Bauariæ in matrimonium elocata, ei Ludouicum. V. Imperatorem peperit, eodem tempore duorum Cæsarum FRIDERICI Austriaci, & Ludouici Bauari dulcissimis titulis augusta mater, & amita, quod nulli fortasse post natum Romanum Imperium contigit. AGNETEM vxorem accepit Albertus Saxo Septemuir, CATHARINAM Otto Bauariæ Dux, electus Rex Hungariæ, HEDVVIGGEM Otto Marchio Brandeburgensis, CLEMENTIAM Carolus Martellus Neapolis & Hungariæ Rex.

Alijs duodecim ALBERTVS Præfectus est veluti Sol in Zodiaco Austriaco, inter duodecim signa cælestia terris imperans, sanguinis, nominis & Imperij paterni hæres, Austriadum Cæsarum Secundus. ANNA Augusta tantæ prolis mater, & prima stirps cum RVDOLPHO Magno Austriadum Heroum, atque Heroidum, tibi nomine MARIA ANNA prælusit: vti nam regniæ sobolis felicitate vincatur.

53

IMPERATOR CÆSAR
 ALBERTVS I.
 TRIVMPHATOR.
 PIVS, FELIX, AVGVSTVS
 REX GERMANIÆ,
 ARCHIDVX AVSTRIÆ,
 DVX STIRIÆ,
 LANDGRAVIVS ALSATIÆ
 DOMINVS CARNIOLIÆ,
 VINDORVM MARCHÆ, PORTVS NAONIS,
 COMES HAVSPV RGI &c.

N partem triumphorum etiam tu venis MA-
 RIA ANNA magni Cæsaris Filia maximi
 Regum sponsa, cum hi in Austriacam dotem
 tibi cedant, & serenissimum auspiciū regie
 posteritatis, in cuius votis orbis terrarum ar-
 det. Auitæ laureæ nepotibus vernant, etiam
 in ære vetusto,

semperq; renata

*Nobilitate vident, & prolem facta sequuntur,
 Continuum simili seruantia lege tenorem.*

Excipe igitur tu quoque triumphalis Heroina
 inter victrices tuas Aquilas, literata Tuorum
 venerandis nominibus labara, & lenniscata trophæa aultriadam victoria-
 rum; paludatum palmarâ, laureâque radiantem triumphatorem Augu-
 stum.

*Claud. de
 P. & O.
 C.*

stum Austriacum. Si cum tibi suis coloribus non exhibuero male fau-
datum, memineris triumphatoribus conuiciatorem datum, non lau-
datorem.

*Spes ad
imperium*

ALBERTVS is est RVDOLPHI Magni Filius, primus con-
nubiali iure sanctissimo, Principum imperij auctoritate, Prouinciæ preci-
bus, procerum Prouincialium suffragijs, populorum votis, Archidux Au-
striae, & ex Austrasio Principe, prouidentia numinis consona nomina-
iungente, Austriacus Princeps, inter bella victorijs, inter victorias trium-
phis natus. Sicuti Magni Cæsaris paternum solium non nisi magnus im-
plere, ita victoriosissimi non nisi triumphator poterat adire. Prima spes
ad imperium fuit ipsa nascendi maiestas: RVDOLPHVM habuisse
parentem, & Augustum, & Heroem. Etenim facile, si semel eductus fue-
rit, felici terræ communis parentis puerperio, totus magnæ stirpis honor
continuat in thyrso, & gemmascens diuite succo nobilis vena, in non
degeneres flores, fructusque lata progerminat. Princeps omnium feli-
citas est, nasci felicem, lactari in purpurâ, perreptare per folia, inter fa-
scium, sceptrorumque magna crepundia lustrare, aspicientem suspici, coli
loquentem, ridentem adorari, & non quæstam obuiam habere nascendi
forte, cum maiestate fortunam. Auxere magnificam spem generis in-
ALBERTO Pater, non modo Imperator, sed triumphalis, composita
ab eodem vicarijs imperijs Italia, pacata felicibus armis Germania, noua
fundati Austriæ imperij ad tantam amplitudinem gloria, summi Pon-
tificis, & purpurati senatus gratia, Procerum clientelæ, Regum co-
gnationes, nomen paternum RVDOLPHI Cæsaris vbique terra-
rum militibus gratiosum, principibus charum, omnibus gloriosissim-
um. Accessit tandem magnum inclytæ spei firmamentum a bellicâ
virtute, cuius sibi ingentem famam in paternis victorijs regius Adole-
scens conciliauerat, sortitus supra Themistoclis fortunam domi trophæa
Austriaca, ipsi Miltiadi inuidenda, quibus Magistris in triumphatorem
erudiretur.

1278.
*In pralio
aduersus
Ottocarum
exempli
Sûma pis-
tatis Alb.
præbet.*

*Imperan-
te in occi-
dente Al-
berto sed
imperij si-
git in orie-
te Otho-
mana fa-
milie.*

In Bohemicâ aduersus Ottocarum Regem victoriâ, cuius beneficio
Hauspurgica Familia in Au- triâ regnat, leua crucem, è quâ patibulati Chri-
sti imago pendebat, dexterâ gladium bellatorem stringens, utrâque victor-
in densissimos Hostium globos irruens, ea edidit piæ fortitudinis porten-
ta, vt & Parentem Augustum, quem ingentis facinoris spectatorem, lauda-
torem que habebat, & omnem Cæsarianum militem in admirationem sui
traxerit, visaque fuerit diuina quedam vis cælitus inesse pugnanti. Ita
Austriacum imperium è cælo in cruce radiante delapsum, crucis scepro
a RVDOLPHO conditore institutum, auspiciatissimâ eiusdem cru-
cis victoriâ in primo eiusdem conseruatore ALBERTO stabilitur, vt
scias magnam molem, & admirabilem, æternamque structuram Austriaci
imperij, vnico fere crucis, & catholici nominis gloriosissimi fundamento
è cælo in terris firmari. In quò veneratus est orbis terrarum summæ prou-
identia consilium, quæ auspice cruce opponens regno impietatis piissimos
Imperatores, Imperium occidentis fulgentissimo soli Austriacæ familie
regendum dedit, dum Othomanicæ familie infensissima crucis gloriæ Luna
primo

primò imperiū Orientis occupavit, & occidētes fidei auroræ populos sub iugum barbaricum misit. Extracto augustissimæ cruci imperij Austriaci fundatrici ex victoriæ Ottocarianæ manubijs magnificentissimo templo, noua Germanici Regni arce, & adito Austriæ Principatu, in Hungariam mouens, Gungensium Comitum infestis armis Austriæ fines inuadentiū iniurias ita generosis vindicijs vltus est, vt arces expugnans, euertensque ne quidem ipsa reliquerit iniuriarum munimenta. Et certe ista illustrissimorum prædonum potius latrocinia, quam bella, diu peregrinari non possunt, & solem apertum pati, breui semper interitura, si Patriâ careant, & asyli vmbra. Hostibus proceribus in Hungariâ sublatis, Regis amicitia sibi conciliaturus Agnetem Filiam Hungaro Regi in Matrimonium eloccat, isdemque nuptijs Austriam Hungariæ maritat, communi deinde spe conceptâ ex illo coniugio Hungaris Regem, securitatem Austriæ nascituram. Principi præstat finitimos alios Principes nisi ferro victi fuerint, aliquo fœdere vincire. Ita dum inter illos feriuntur fœdera, sæpius sanatur fides, & solidatur. Confines Principes, si etiam afines sint, sacro hoc nexu regna stabiliunt.

Interim RVDOLPHO è viuis decedente Imperatorijs dotibus, scientia rei militaris, virtute, felicitate, auctoritate, quas eloquentissimus ille mortalium in suo magno laudauit, nos e magno RVDOLPHO Hæreditarias in ALBERTO Filio suspicimus, quasi quadriungo curre ipse ALBERTVS victoris exercitus ductor, ferebatur ad imperiū, capitolium felicitatis, cum sufflaminante rotam, non imaginariâ fortunâ, sed verâ rerum Dominâ Numinis prouidentia, hæc nobilis quadriga stetit infractâ quidem, sed immota. Cum enim Francofordiam numerosissimo milite instructus properaret, prænsaturus vota septemuirum Augustaliū, astu Gherardi Moguntini, qui e septemuiro Dictator, sibi dolo malo omnem eligendi Prouinciam ab alijs emendicarat, Adolphus Comes Nassanius imperij, cuius meritoria videbatur esse felicitas, Procus, iniquo iure præfertur. Non est nouum phrenetica esse sapientium consilia, vbi male sanum sibi caput imponunt. Ludunt fere semper honores, quia illustres vmbre, prænsatores suos, & omnis ambitio plusquam Tantaleâ fame, ac siti, non nisi fugitiua, & volucra bona persequitur. Non semper festiua sunt, quæ festina. Adire debebat imperium Austriacus, non aggredi, illique gloriosus futurum erat datum, vt innocens triumphus pacatæ victoriæ, quam vt cruenta victoria bellatricis potentia. Expectandum erat tempus, quo constaret ALBERTVM beneficium attulisse Germaniæ, non accepisse, quod regnaret. Gaudia cum alata veniunt, statim auolunt, & celeres partus veluti sibi præreptos fata citius reuocant. E contrario ingentes Fortunæ, & Naturæ partus Elephantum more diutino puerperio cõmendantur, quasi Magnum aliquid ipsis annis concipientibus. Vniones non nisi enitentibus inter tonitrua insolitis fulminibus singuli ægre, & rarè e cælo sudantur. Omnis felicitas, pretiumque nostratum bonorum de Chrystalli ingenio fragilia non ephemera, sed seculari glacie gemmascunt. Eruditur etiam conitantiâ, vt diligentius custodiat, quod difficilius obtinuit. Aliud ex alio malum succrescit; mala si quidem

1291.
kal. Oct.

Tull. in
Pomp.

In impe-
rij penitio-
ne astu
Moguntini
septem
viri Adol-
phus Nas-
sanius præ-
fertur.

quidem, sicuti vitia fere nunquam solitaria veniunt. Se se magnetico illicio trahunt arcanis nodis, atque vndarum instar inuicem truduntur, ac trudunt, procellasque sollicitant.

*Vienna
ex propi-
nato ve-
neno ocu-
lū amit-
sit.*

In austria rediens Viennæ veneno petitus ab aulicis sycophantis, eò deterioribus, quò occultiores illustres tenebriones, sub adulationis laruâ mendaci, magnificè personatas circumferebant insidias, chariorem, & nobiliorem vitæ partem, alterum oculum amisit. Tota mors, æterna, cæcitas ori ingesta dimidia tantum intrans, oculo hæsit, illumque extinxit. Hæc est luctuosioris Rhenanæ catastrophes, quam deinde dabimus, protasis Viennensis. Ipsidem armis inuida mors triumphatorem nostrum, & orbis triumphatorem Alexandrum inuasit, quem non ferreus Martis gladius, sed aureus Bacchi scyphus prostravit. Visus est illi poculo Pincerna Carnifex Basilisci animam inspirare; ita statim regulus hautus ad oculos grassatus est, & Austriacum Regulum fere exoculavit. Commune aulæ veneficium est excæcatio, sed quia venenum placet, in auro præsertim fascino oculorum, non ad hilaritatem tantum, sed ad insaniam coronatis cyathis largè potatur. Nihil ibi in suis coloribus spectatur: fere omnes Aulici, aut personati sunt, aut Chamæleontes, & falluntur, & fallunt. Os innocentia rarè bibit integrum veneni scelus. Quid sperandum erat Principi de populo, qui pessimos expertus fuerat Optimates? Cautior itaque vnoculus ALBERTVS, reis nefandæ coniurationis sublatis, cæpit Argus esse, dum Cyclops, atq; omnia longè, latèque e speculâ Principum, prudentium nimirum consilio, circumspicere. Vno etiam oculo amisso Germanus Annibal in hostes ferocius ruit, & quam Pænnus eminus ter-ruit Romam, in Romano imperio inuadit, & expugnat.

*Exancto-
rato Adol-
pho imp-
rium Al-
berto de-
fertur.*

*1299.
circa idus
Iulij.*

Nec Adolphi mores amplius tolerari in Germaniâ poterant, nec ALBERTI gloria Austria capi. Exanctorato igitur Adolpho, reflexis septemviralibus sententijs, ipsidem malis artibus, quæ acquisierant, imperium perdentibus, magna Germanici Regni alea, mirabiles hosce ludos ludente Fortunâ, iterum in ALBERTVM recidit, ducentem maiorem felicitatem imperio dignum esse, quam videri. Ille tamen reus, singulari fortasse in Historijs exemplo propriæ Cæsareæ maiestatis, quam auro conductus, stipendiariam Anglo Regi aduersus Gallum abiecerat, & in senatu septemvirum damnatus, atque in ordinem redactus, iure belli imperium retinebat, vnde e galeato capite deiciendum diadema fuit, & paludamentum detrahendum pectori loricato. Bonam causam fere semper victoria coronat. Concurritur ergo totius Germaniæ viribus ad Actiacam veluti pugnam, sed Adolpho miseram Antonij sortem subeunte, ALBERTVS euasit Augustus, cæso propria manu pseudocæsare, deletisq; ad interneccionem Adolphianis. Ex illa victoriâ suffragantibus totius Europæ vocibus, procerum senatusconsulto, plebiscito populorum, militum plausu, triumphilo, ALBERTO TRIVMPHATORIS laureatum nomen decernitur supra Numidicos, & Macedonicos, Asiaticos, & Africanos gloriosissimo. Accessit, quæ lauream triumphatori imponeret, abdicato prius imperio, ne videretur extortum armata manu violentè sceptrum, Francofordiensis renunciatio in Romano-
rum

rum Regem, & Aquisgranensis inauguratio in Cæsarem, vniuersâ Ger-
maniâ insolitos plausus dante, tantâ procerum, & Populorum frequentiâ,
vt turba, semper Principibus noxia, Saxonem septemuirum, suffocarit.
Hinc ALBERTVS, quod de nullo alio Imperatore fortasse dici
potest, bis Cæsar, imperauit.

In ipsis primordijs magnâ vi opus fuit, ac manu toties victrice, vt im-
perium Adolphi tyrannide deuolutum in præceps, pristinum statum felici-
tatis acquireret. Comitia Norimbergensia indicuntur: In ijs Othonē
Bauarum in gratiam recipit, & RVDOLPHO Filio in Archiducem
Austriæ procerum imperij consensu auctorato, Blancam Philippi Gallo-
rum Regis Filiam Augustâ legatione in matrimonium adsciscit. Hoc
cônubium ita Austriacum, & Gallum iunxit, vt notato deinde anathema-
te Philippo, & iure Regni spoliato à BONIFACIO VIII. Summo
Pontifice, atque ab eodem delato ALBERTO Gallicano sceptro, re-
uerentia sanguinis a spe illecebrosæ prædæ manum absterruerit. Inde ad
armorum studia conuersus post Diotherum Nassanium Adolphi Fratrem
Treuirensē septemuirum, Theobaldum Pyretarum Comitem, aliosque
Dynastas coniuratis animis noua molientes, ad Cæsaris obsequium ada-
ctos, regijs maioribus victorijs manum admouit. Geminum itaque extra
imperium potentissimum Regem inuadit, Vuincislaum Bohemiæ, ac Po-
loniæ, & Andream Hungariæ, ita secundo utrobique successu, vt visus fue-
rit post triumphatoris impositum nomen securus felicitatis, in triumphi
morem, prælia aggredi, victoriâ non solum canente receptui, sed & classi-
cum personante. Sublato e viuus sine hærede Vuincislao, RVDOL-
PHVS Cæsaris Filius ad solium Bohemicum euehitur, & inauguratur. Sed
illum ostendere superi Regno, non dedere, paulò post per summum nefas
veneno extinctum, coarctâ cum eo expirante Bohemica Reipublicæ fausti-
tate. E vocatur illicò a Bohemis proceribus HENRICVS Carinthius ad
Reipublicæ regimen, aduersum quem, vt FRIDERICVM Filium
RVDOLPHO sufficeret, ALBERTVS Cæsar, dum quinquaginta
tres peditum chiliadas, ac tres equitum mouet, in sinu victoriæ glorio-
sissimæ decimo imperij anno, decumanâ, non Oceani, sed fortunæ semper
fluctuantis vndâ, duodecies bellator, victor, ac Triumphator, sui sæculi
Mars Germanicus, obrutus perijt in ripa Rheni fluminis, inter Rufam, &
Atulam amnes. Ita infelici exitu felicissima decem annorum ilias ter-
minata est. Vita nostra tenui filo citharæ suspensa, dum argutiùs sonat,
frangitur; tunc enim saepe lethum nos occupat, cum læta meditatur.
Auxit calamitatem, quod coniurationis Princeps Ioannes fratris filius,
cum quo lis erat de asse paternæ hæreditatis, Vlrico, Vualtero, & Rudol-
pho poceribus facinorosissimi sceleris socijs stipatus, ausus est primus fer-
rum stringere, & ingulum petere Magni Austriaci imperij seruatoris, exhor-
rescente nefas Orbe terrarum, præfica Europâ lætuum largiter impenden-
te, nec toto Rheno tantæ impietatis portentum emaculante, vlloue sæcu-
lo memoriam obliterante. O naufraga Cæsarum fortuna etiam in litore,
vbi illa primi Cæsaris tuta in alto videbatur! O laurigeras Cæsarum fron-
tes, quibus ignea Cælitum, non ferrea Hominum fulmina parcunt! O

*In expe-
ditione,
Bohemica
occiditur.
1308.
Kal. Maij.*

magna non casui tantum obnoxia, sed grauiori! Candidi Austriadum fasti hoc vno scelere cruentantur, bis lugendo Austriacis, & cum patratum fuit, & cum punitum. Austria pietas hunc vnicum abortum tulit, cum nemo velit piissimos Principes non esse immortales. Hic vnicus cometes incestauit illustre innocentibus astris Hauspurgicum cælum. Aliquando Aquilæ generosiores plus æquo ferociunt. Siccine auri amores, ferreos mores inducunt? Nec mirum aurum enitente ferro natum, ex parricidio communis parentis telluris, ferro etiam manus ad parricidia armare. Suas quoque in nobis ferrum vindicat plagas, & vulneribus eruditur ad vulnere. Non merebatur ALBERTVS, qui vixerat vt Augustus, conuiuari vt Claudius veneno petitus, mori vt Tiberius occisus a fratris filio, cuius tam dulce nomen, & Filij tenerrimo nomini proximum. Habent Germanæ Heliades scium ad Rhenum, non Eridanum, quem lugeant electricarum lacrymarum pretioso fletu naufragum Phaetontem. Citò euauit post primum Austriadum Cæsarem Iulium sidus. Occubuit tamen, non procubuit ALBERTVS, prius transosso iugulo, tum secto laxiori vulnere capite, vt magne animæ pateret via. Stans, vt Impetorem decebat, mortem excepit, ac terruit, spiritum efflans mundo, atq; interfectores ipsis formidabile. A besse deinde noluit a Paterno sepulcro ALBERTVS, qui solio successerat. Eius corpus Vethingâ vbi primum tumultatum fuerat, Henrici VII. Imperatoris iussu in Paterno Mausoleo Spirensi reconditur, vno tantum palmo ab Adolpho imperij emulo distans, coniunctis in vnum loculum augustis cineribus illorum, Cæsarum, quos non capiebat totum occidentis imperium, & quibus angustus erat orbis terrarum. Nemo in tumulto tumidus: etiam ille Magnus Macedo, a quo plures mundi ad gloriosam insaniam ambitiosis votis suspirabantur, nec breuem vnam impleuit.

Fuisse in Alberto annales Austrij omnes bellicæ fortitudinis, & ciuilibus prudentiæ numeros, omniû paternarû virtutû decempedâ magno, ferunt. Et certè ex magno Parente nihil minimû expectandum erat. Abominabatur quam maximè Adulatores Palatinos Sinones bilingues, vere Proteos aulicos in omnia versiformes venalibus linguis. Execrabatur etiâ acrius Quadruplatores incendiarios crudelitatis in Principe, miseriarum in populis, vtrisque noxios. Et quia gemelli fratres sunt odium in vitia, & amor in virtutes, ex aduerso tria Hominum genera impensius ceteris colebat, Religiosum Clerum, pudicas Fæminas, fortes Milites. Amores, animos in similes ferunt, odia in dissimiles. Hoc ipso tergemino amore ter maximus, veluti nobilissimo trilogio satis laudatur. Nemo Austriadum Cæsarum magis superstes fuit post fata, felicitate posthumâ liberorû copiosiori. Vnus, & viginti in Austriacis fastis numerantur. Totidem ferunt Astronomi cælum Septentrionale stellis accendi, atque illustrari, quot Imperatrix Septentrionis Familia Austriacos ex ALBERTO censebat serenissimorum titulorum heredes.

Ita adolesebat triumphis Austriacum imperium inter victorias natû, seruatumque a triumphatore ALBERTO Tibi, ac Tuis MARIA ANNA, quæ in Te, ac magnâ, quam auspicijs omnibus auspiciamur posteritate

Alb. amores & o-
dia.

steritate, ingens es AVSTRIÆ DOMVS INCREMENTVM.
De Augusta vero hac tuâ domo dici potest, quod de Alcidae domo ce-
cinit Lyricorum Vatum Princeps Pindarus propter victoriarum, ac
triumphorum numerum fuisse custodem coronarum non in sinu tantum
Græciæ, vt ipse prædicabat, sed Orbis vniuersi.

Aultriaca supra Theodosianam.

*Plena laurearum.
Imperio facta domus
Vix numerat triumphos.*

Cl. in
nupt H.
& M.

Ipsi tui soli FERDINANDI, ac PHILIPPI, nomina sunt, vt
de Marci Marcelli nomine celebrauit Valerius Maximus *in*stær aternor-
um triumphorum gloriosissima.

60
ALBERTVS I. TRIVMPHATOR
Epinicion

Austriaco Herculi Triumphatori ALBERTO
Io dicite Paan.

Ob seruatum victorijs in Austriaca domo
A RUDOLPHO magna Parente fundatum imperium.

Io dicite Victor: Io triumphe.
Cedenti Atlanti imperium Austriacum,
cum caelo, quod illi innititur,
Iure Hercules succedit Triumphator,
RUDOLPHO, ALBERTUS,
Heros Giganti.

Non nemeum induit Leonem, sed Hauspurgicum
potiori iure caelo donandum;
vbi innocens omnibus Coronatus Leo,
Caeli tantum hostibus nocet.
Nodosa claua victorijs attrita, qua monstra fregerat,
in sceptrum migravit leue, quo homines regeret.
Ut orbem terrarum Hercules
ita monstribus ALBERTUS purgauit imperium;
Nulla tamen monstra inuenit praeter Homines,
Eiurata humanitate Principes feras.
In poculis despumantes Iunonios Angues
si non elisit, saltem elusit.
Multicipitem Hydram
In venenata multorum capitum coniuratione
Herculeo more
igne messuit, & ferro victore.
In Aula, qua Humanitatis Regia videtur
omne monstrorum genus edomuit.
Eadem infidelitatis Circe impia metamorphosi

Honori

*Hominibus in bruta conuersis,
 Aripedes Ceras obiecit,
 infames stymphalides,
 igniuomos Tauros,
 trifauces Cerberos.*

*Principes numquam non Hercules sunt,
 Quia semper Aula Africa est monstrorum ferax.*

*Martis Filius Adolphus,
 Borea Filij Boreales Pannonia, & Bohemia Reges,
 Non nisi Herculea poterant manu superari.*

*Ubi ad imperium peruenit
 Herculeum statuit NON PLUS ULTRA Humana felicitatis.*

*Exantlatis etiam duodecim bellis, ac patrativis victorijs
 duodenarij Herculei laboris Zodiacum percurrit.*

*Tandem qui Euristheum mitiorem in Patre,
 Iunonem sauiorem expertus est in fratris filio.*

*Magnum vtrinque scelus, & consanguineum,
 siue nouercali philtro pareas,
 siue manu parricidali.*

*Nessi nimirum purpuram cum Hercule induerat,
 Ubi purpureum, inauguratus Casar, paludamentum.*

*Ipsa indutus non in Oeta, sed ad Rhenum,
 Quod mireris, fere in aquis conflagrauit,*

*Ingens ALBERTUS Triumphator, Heros infelix,
 Cum Oetao Hercule tragediae argumentum.*

SYNOPSIS GENEALOGICA
 AB ALBERTO I. TRIUMPHATORE
 AD FRIDERICVM III. PVLCHRVM.

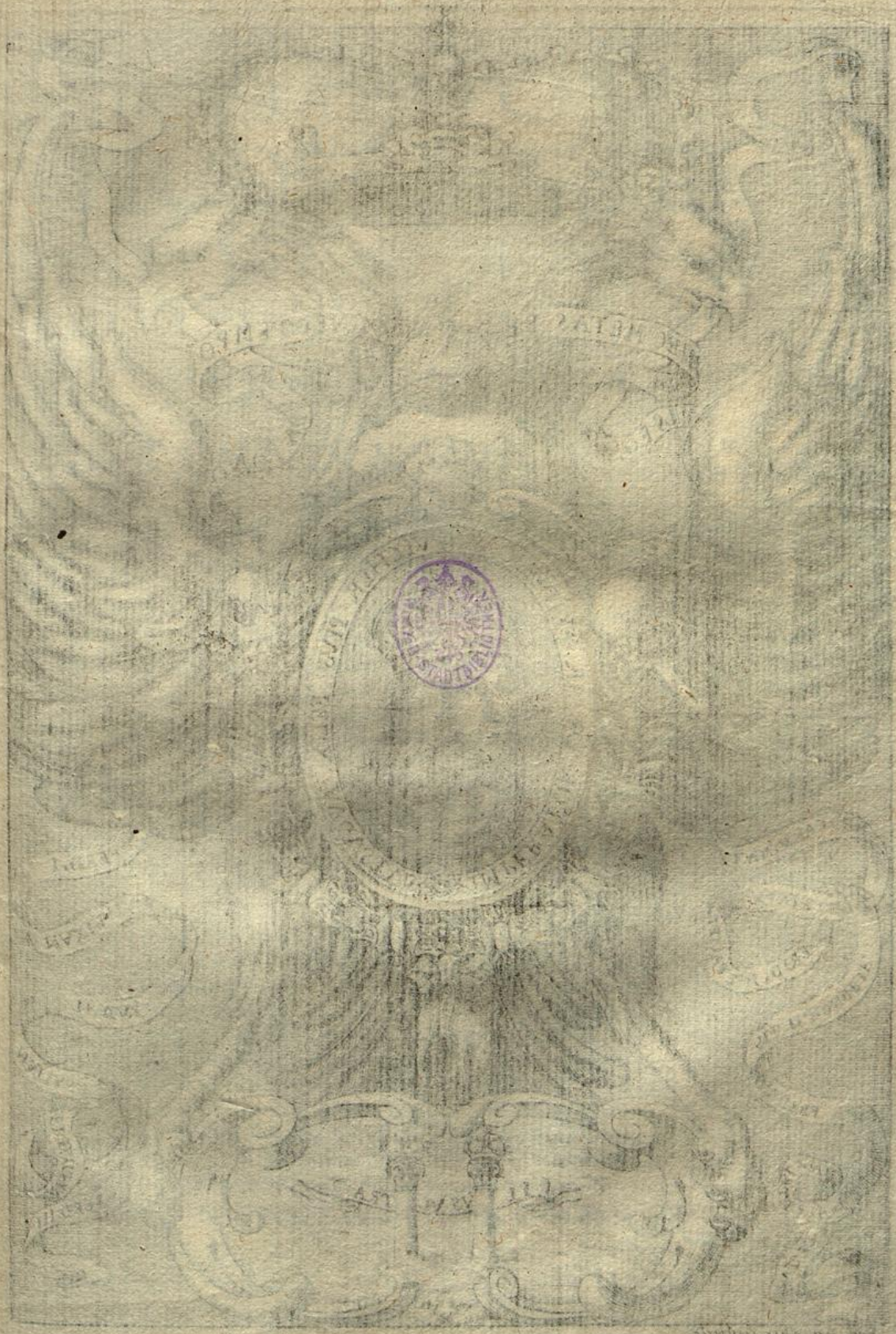

EX ELISABETHA Meinhardi Ducis Carinthiæ, & Comitis Tyrolis, ac Goritiæ Filia ALBERTVS triumphator familiam Hauspurgicam felici multorum Liberorum auctario propagauit. Horum nomina sunt ex Austriacis annalibus additis cognomentis, quibus cohonestauit Magnos Principes illa ætas, numquam non celebranda.

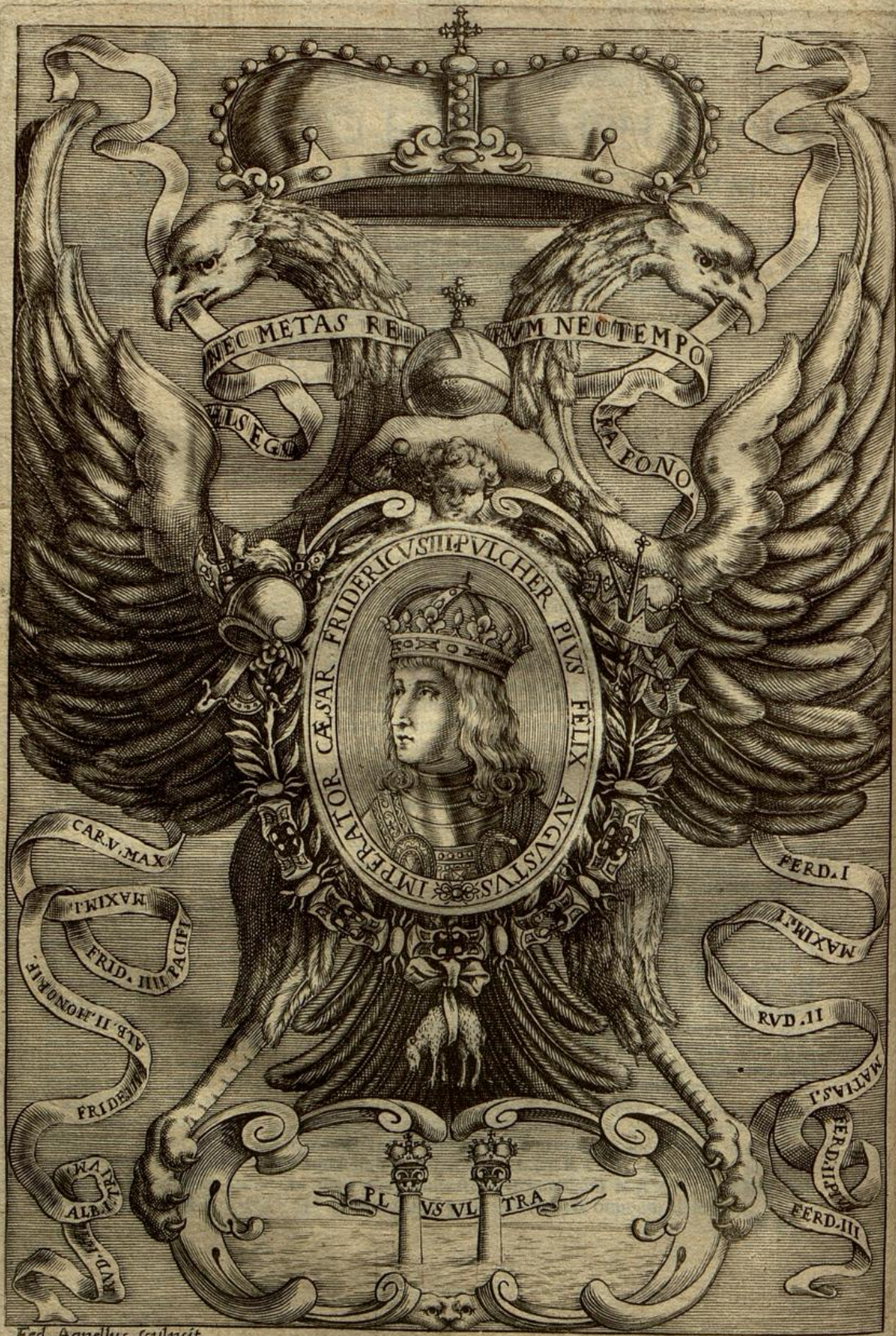
RVDOLPHVS MITIS
 FRIDERICVS PVLCHER
 LEOPOLDVS GLORIOSVS
 OTTO IOCOSVS
 HENRICVS PLACIDVS
 ALBERTVS SAPIENS
 AGNES
 CATHARINA
 ISABELLA
 MARGARITA
 ANNA
 GVTHA, SIVE IVTHA

Alij vel antecesserunt, vel ita breui sequuti sunt Parentem Obeantem, vt nec nomen suum factis inscripserint. RVDOLPHVS mitis primus ex Austriaca familia ad Bohemiæ solium euectus est, non hominum, sed virtutum suffragijs, quibus calculum addidit maximè fauorabilem ANNA vxor Vuincislai pij Filia, hæreditario iure Bohemicum Regnum sibi, ac Marito asserens. Sicuti gratiosissimum semper cælo, ac terris ANNÆ nomen est; ita numquam non auspiciatissimum Austriacæ genti, & inter Charites suas ferens comitem summam felicitatem. ð nomen cum sceptris, coronisque in triumphali domo Austriaca natum, regnisque dotalibus diues, non lapillis signandum, sed astris, nec auro, sed thesauris populorum! Successit RVDOLPHVS Bohemiæ Rex Austriacus Vuincislao V. iuniori in belli Polonici apparatu, Olomucij sycophantæ Palatini manu per summam impietatem occiso, nec primæ illi nuptiæ cum Blanca Philippi II. Francorum Regis Filia, nec secundæ cum ANNA Bohemæ felicitatem proles attulere. FRIDERICVS pulcher inter Cæsares III. Imperij hæres, summæ constantiæ laude fortunæ victor, & sui, triumphatoris Parentis imago pulcherrima extitit. LEOPOLDVS gloriosus, siue gloria equitum, & militum auratorum, OTTO iocosus, siue, vt alij appellant, venustus, HENRICVS placidus, ALBERTVS sapiens enitentibus virtutibus, factis gloriosissimis, domi, forisque nominis amplitudini magna cognomenta pepererunt. Solum ALBERTO sapienti, natu inter Fratres minimo, cui non sine felicissimis auspicijs commune fuit nomen, cognomentumque cum magni RVDOLPHI imperij Austriaci conditoris parente, ac totius augustæ gentilitatis auctore, propagationem stemmatis cælum indulgit, vt scias illam non hæreditatem paternam esse, sed cæleste donum. AGNES ANDRÆ III. Vngariæ Regis vxor; ISABELLA Friderici III. Lotharinghiæ Ducis, MARGARITA Theodorici IX. Cliuiæ Comitis, GVTHA, siue IVTHA siue, vt alij appellant, BONA, Ludouici Comitis Æthingensis, regijs affinitatibus Austriacam potentiam amplificauerunt. ANNA primis nuptijs Hermano Marchioni Brandeburgico elocata est in matrimonium, secundis Henrico VI. Duci Vratislauenfi. CATHARINA Henrico VII. Cæsari, post ALBERTVM Austriacum res imperij moderanti desponsata, eo sublato, non sine veneni suspitione, in Italia, Carolo Duci Calabriae Roberti Regis Siciliae Filio nupsit.

ELISABETHA ALBERTI Cæsaris coniux, ea, quæ Regiarum Austriadum dos est, pietate, tum maxime inclaruit, cum extructo palatinis redditibus illustri cænobio, quod campû Regium vocarunt, augusti mariti manibus parentans, veram Christianam apothecosim magnificè, ac religiosè procurauit. Ita de æuo omnium domitore ALBERTVS Triumphator in nobili prole triumphauit. Hunc tibi, inter alios laureatos, triumphum MARIA ANNA, & MONARCHÆ CONIVGI Potentissimo votis omnibus, & omnium, destino.

Small, faint text or a signature located at the bottom right corner of the cover.

Fed. Agnellus sculpsit

IMPERATOR CÆSAR
 FRIDERICVS III.
 PVLCHER,
 PIVS, FELIX, AVGVSTVS,
 REX GERMANIÆ
 ARCHIDVX AVSTRIÆ,
 DVX STIRIÆ, CARINTHIÆ, CARNIOLIÆ, SVEVIÆ,
 LAND. ALS. COM. HAVSP. ET TYR. &c.

OC florido vultus honore, gentilitiâ Austria-
 dum Reginarum dote, inter serenissimos au-
 gustæ purpuræ splendores cum maiestate ver-
 nabat FRIDERICVS tuus potentissima
 Hispaniarum REGINA, & omnium non
 feminarum tantum, sed Heroïdum flos. Hinc
 eius victoriosissimo nomini inter paternos
 triumphos nato, veluti laureæ superimposi-
 tum florem coronamentum à formæ digni-
 tate, per summum decus, pulchri cognomen-
 tum, accessit. Hac heroicâ supra homines au-
 gustiori formâ spectabilem fuisse ferunt magnum Macedonem, hac pri-
 mum Romani Imperij Augustum, hac mitratum Persarum Monarcham
 Cyrum, hac ipsum magnum RVDOLPHVM Genearcham tuum, aucto-
 rem regij nominis in Hauspurgicâ tuâ profapiâ, omnesq; ferè hæredita-
 rio iure Austrios Principes, vt iam videatur istud admirabilis formæ pa-
 trimonium in censu Aultriacæ gentis numerari, ex hoc splendore vultus,
 populis vmbra[m] quandam diuinitatis inibi non vulgariter, sed basilicè
 habitantis, venerantibus. Ita falsum est inimica esse nomina, nec in vno
 folio regnare maiestatem, & amorem. Non hæc tamen forma imperio
 digna diadema imposuit, quod alioquin, & augusta nomina ALBERTI
 triumphatoris parentis, ac RVDOLPHI magni Aui exigebant, & ipsius
 FRIDERICI virtutum omnium pretiosis calculis debebatur.

Primus ad imperium gradus fuit obsequium Imperatoris, quod in suo
 Cæsarium optimo magnificè consularis panegyrista laudauit. Post paca-
 tam

Pl. in Tr.

ram Austriam, quam aliquorum Procerum tumultuantia studia turbant, Henrico Septimo è Comite Lucemburgico Romanorum Regi, & Cæsari, in Italiam venienti, vt Rex Italiae, & Augustus rite salutaretur, Ductor equitum, quos e suo milite legerat, adhæsit. In Italia partibus gibellinis, quas gratia Cæsaris fouebat, impensè fauit, Matthæo Magno Vicecomite, stirpe Principe Insubricorum Ducum cum ingenti ciuium Mediolanensium, ac ferè totius Italiae lētitiâ, post impletâ vtriusq; fortunæ paginam, ab exilio Austriaci operâ reuocato. Austriæ redditus ad paternas vindicias conuersus, multæ tatis vicarijs sceleris, Ioannem patrualem antesignanum, qui pugnantia nomina iungens hostis, & fratris filij, gemino parricidio Cæsarem cedens, & Patris fratrem, & Patriæ Patrem, consanguineas manus cruentarat, ad salutarem pœnam adegit. Vitam indulgens, ne reus esset Austriaci Sanguinis, quem vlcisceretur, iussit sub cucullo Monachum luere, quidquid sub galeâ peccarat miles. Ita Ioanne parricidâ sacre militiæ nomen dante, vnicum Austriaci generis conuicium consecratum est, & inuisum cælo scelus expiatum in cellâ. Spoliatus etiam bonis, quorum amore peccarat Ioannes documento fuit omnem impietatem Perilli ignitum taurum esse, & auctorem tandem torquere, sepiusq; ipsum sceleris irritamentum migrare in carnificem pœnam. Henrico Cæsare è viuis exempto in Boiariam mouens tum Salisburgico Principe, belli socio, Riethum arcem munitissimam ad ditionem compulit, Ludouico interim Bauaro cum nostro Austriaco de imperio apertâ emulatione certante. Vtriq; laureato, ac triumphali paribus quasi Procerum votis, ac populorum studijs videbatur Germania imperium occidentis deferre.

1313.

Itum est à Septemuiris Principibus in suffragia, post annum interregnum, sed illis in diuersa abeuntibus, in duos Imperatores FRIDERICVM, & Ludouicum dissectum non sine lethali vulnere imperium, ferè concidit. Monarchiæ diuinitati proximè, eiusq; vicariè in terris, etiam illi simillimè sunt, eo nomine, quod nullam patiantur diuisionem. Qui diuidit, videtur geminare, sed destruit. Monstrum semper iure dicas, omne vnus corporis imperium, biceps. Respublica quoddam fortunarum publicarum nauigium est, integra natat, & velificatur: diuisa naufragium facit, omni rimulâ aperiente naufragio capacem locum. Ipsa terra supra magnum nihil, & inane librata, æternam suam firmitatem, qua nihil in rerum naturâ constantius, vni principi centro debet. Diuiso veluti cæli imperio gemini solis parelia turbines seditiosos, & ventorum tumultuantium ciuilia bella portendunt. Ita prorsus accidit: hæc factio Austriaca & Banarica totum ferè Septemtrionem distraxit, dubio quasi imperio æqua lance, se se in vtrumq; librantè. Vterq; magnis contentionibus grafatus ad Cæsaris nomen, suos inauguratores, & adoratores inuenit, Austriacus Coloniensem, Rudolphum Boioariæ Ducem obligatæ fidei sanctitatem fraternæ beneuolentiæ summâ constantiæ laude præferentem, Henricum Carinthium, & alterum Rudolphum e Saxonum Ducum gente, Bauarus vero Petrum Moguntinum, Balduinum Treurensem, Ioannem Saxonem, V Valde marum Brandeburgicum, & Ioanem Bohemiæ Regem.

Cri-

1314. 18.
Ost.

*Diuisi
suffragijs
Cæsar cum
Ludouico
Bauaro
venuntia-
tur.*

Criminabantur tamen austriacarum partium homines Ludovicum ex eo, quòd Brandeburgensis Electoris procurator violasset sui Principis mandata, & adultera manu Ludovicum pro FRIDERICO supposuisset. Vnde Bauari causa valentior, sed melior videbatur Austriaci; cum præsertim Summi Pontificis Ioannis XXII., quem missis HENRICO fratre Ductore in Italiã copijs, aduersus Gibellinorum impetus propugnaret, oraculo potius dixerim è Vaticanã cortinã, quam suffragio niteretur. Germania, Imperij fato eam, bellorum ferè semper vel matrem, vel altricem inuadente, primùm in studia partium, mox in apertum bellum, multis prælijs odia efferantibus, erupit, & quod mirum fuit non ad Orientem, & Occidentem, vt olim apud pleròsq; Cæsares diuiso imperio, sed ad Boream, & Austrum boreales vrbes, & prouinciã Rhenanã inferiores Bauaro, Australis, & Superiores Austriaco parebant.

Vbiq; bellicum canitur, classicum concrepat, ad arma concurritur, veluti ad nouam pharsaliam. At Cæsar contra Cæsarem stat, vtrinque iisdem Aquilis fulmina ministrantibus, nec in Æmathijs campis, sed germanis romani orbis alea versatur. Primo prælio ad Eslingam, Suetiã oppidum, ancipiti Marte pugnatum est; Steteruntq; inde exercitus acsi Cyclades futura immobiles postpugnã, concurrissent; ita neuter alteri fractus procubuit, aut locum cessit. Iterum prope Argentoratam Austriaci, & Bauari castrametantur, educitque Austriacus Imperator militem cum tanto Boici terrore, vt prima tentamenta, & leuioris armaturæ equitum robur sentiens, antequam creperus præco belli clangor personaret, receptui cani iusserit, & desperatã spe victoriã Haganõam se receperit. Nulla est maior victoria, quàm quæ confessum vinci, vincit, animo ipso victo parte exercitus nobiliore. Auctus deniq; AVSTRIACVS Magnis Caroli Húngariã Regis auxilijs in hostico solo sedè belli figens, ferro iudice de magna imperij lite, & causã romani orbis decreturus, Boium inuadit, subsidijs Bohemicis, armis, & milite instructissimum, inter Muldorffium, & Donspergam occurrentem. Castra castris conferuntur: hastata segete horrescunt campi, curuantur in cornua lunatã equitum turmæ, densantur in vnum pleno gradu lenta prælia ferentes quadratã peditum phalanges, cuneatis cohortibus veluti brachijs magni corporis hinc inde Manipulatum productis: discurrunt leues ante signa velites: cataphracti, primipili, triarij à latere, à fronte, à tergo primos impetus excepturi instar armati, mobilisque valli, agmen circumsepunt: classicum strepit, vexilla explicantur, tonant fulminales machinæ maiores, minoresq; nec sterile tonitru est, nec ignauum fulmen, ipso fumo diem cælo eripiente. Miles militi primum centuriatim, inde viritim conferitur, gladiatoria potius constantiã, quam militari: ardentissime publica causa agitur, feritã casim, punctimque, eminus, cominus, strage duodecim horarum spatio longè, latèq; editã, & Marte vnus diei tragædiam exhibente soli principi planeta, ex vtroque regali, ac purpurato Orientis, atq; Occidentis podio spectatori. Adhuc diadema germanici regni paterno sanguine stillabat, nec iratam fortunam pacauerat ALBERTI Cæsaris Lacrymabilis Cædes, & quod summum malorum videri poterat truncatum consanguineã

Prælia inter Cæsares Austriacum, & Bauarum.

1322.
Duodecim horarum pugna de imperio decernitur.

manu, coronatum orbis caput. Initia pugnae laeta fuere aridente fortuna, quae fidei alioquin constantissimae FRIDERICI infidelis, victis victoribus spem fefellit, reciprocans, alternansque vices in aestu armorum tanquam in Euripo suo, cruore non aquis ebulliente. Armatus veluti nouus hostis coniuratione ventorum à fronte aciei in oculorum aciem puluis insurgens, & ominosis tenebris morti praeludens, primam occupauit victoriae laudem, & documento fuit, non solum armatum plumbo, & ferro incendiarium sulphureum puluerem, tormentisque excruciatum, & igni damnatum, sed ipsum etiam pacatum camporum puluisculum, si Caelo collubitum sit, exercitus prostrernere. Ipsi quoque vndarum exercitus victores, totusque Oceanus triumphator litoralis pulueris obiectu subsidunt, ac debellantur. Inclinarunt ad Bauarum, omnia tandem momenta victoriae, Equites Bohemi sinuato flexu, à tergo Austriacum militem circumuenientes, habitique pro auxiliarijs, qui à LEOPOLDO Austrio fratre expectabantur.

Puluisculus in oculos Austriacorum incurrens magnum Bauarum victoriae momentum.

Frid. in potestate Bauarum venit.

FRIDERICVS post omnia boni militis, & Imperatoris officia cum HENRICO fratre, alijsque proceribus in potestatem Ludouici venit, adhuc aspersus castrensi puluere, & sanguine praeliari, plenus nobilium irarum, quasi non in hostium manus dederetur, sed illos ad pugnam prouocaret. Luit animosae confidentiae poenas, quod non expectatis ingentibus auxilijs è Sueuiâ, & Rhætiâ, quae non longe aberant Ductore LEOPOLDO, impar viribus, nimis audacter belli totius aleam iecisset. Magna victoria, quae inter manubias praefert etiam manus catenati Regis, & indignam illius pompam magnifice trahit. Ingens fatum, res Austriacas versauit, sed Austriaca constantia, quae Magna egerat fortiter patiens mirum in modum enitiuit; nam in triennali custodia detentus Princeps Reginae libertatis, & augustae, adhuc victore animo liber, sublimisq; veluti in Olympo supra fulminatricis fortunae tonantes minas, vertice astris, nimirum caelestium rerum ardentibus votis coronato, calcatis sub pedibus nimbis in sudo regnabat. Nihil iuris erat in hoste in hanc partem FRIDERICI meliorem.

Sen.

*Qui metuit nihil
Rex est, quique cupit nihil:
Hoc regnum sibi quisque dat.*

Illud enim imperium demum maximum est, Regem esse sui. Eo vultu intrat carcerem, quo triumphatores Capitolium. Quidquid virtus intrat, condecorat: cum per latebras trahitur, veluti Anguis exit nitidior, si tamen vlla latebra illam condit, quae de more caeli nemini celatur, ac nubis intar cum eliditur, fulgurat. Ipsa sceptræ, Coronæ, ac throni pretiosae quaedam seruitutes sunt, manibus, capiti, toti regio corpori iniectæ: torques, ac diademata, catenæ, ac vincula, sed illæ aureæ, & ista serica, pretio, quia etiam ipsum tenet, & ligat, non liberante, sed geminante regium mancipium. Didicit FRIDERICVS a pilâ aureâ, quam gestant coronariam in capite non ludere saepius Cæsares, quam ludi, & serio archetypæ illius prouidentiae manu, quae ludit in orbe terrarum. Ira obnubilata est in Austriaco Imperatore non sublata publica imperij sere-

serenitas, neq; vllus n̄uus fortunæ pulchri nostri, quia etiam fortis, faciē maculauit. Cōprobauit hoc, supremi Romani Antistitis aduersus Ludouicum inde propterea anathemate percussum pontificium patrociniū, Austriacis Principibus vbiq; debitum, apud quos semper sacrosanctum fuit Religionis Orthodoxæ nomen, & erga Dei solium in terris incredibilis reuerentia. Sed ius, & vis nullo literarum discrimine notantur, & quod deterius est, sæpe vnum pro altero regnat.

Non tulit tamen diu fraternæ iniuriæ dedecus LEOPOLDVS à bellicâ laude cognomento bellicosus, & militum auratorum, siue equitum gloriâ eâdem gloriâ succenturiante militem, ordinesque mouente, vlturus ignominiosâ illius seruitutis publicum probrum. Nihil ferocius gloriâ vindice iniuriarum. Quid cum probosâ sunt, quid cum iniustâ, quid cum illatâ Principi, & fratri? Ingenti belli apparatu exterritus Bauarus honestis conditionibus Austriacum liberauit, vt nimirum pari potestate, & æquo iure diuiso imperio FRIDERICVS, & Ludouicus singulari exemplo, ex rivalibus coronæ æmuli, & hostes, & ex hostibus Collegæ, amicitieque regnarent. Huius facti testes, quidquid obganniant aliqui chronographi, adhuc extant Monachiensis, & Vlmenses tabulæ, cum imperiali diplomate, fidei datâ obsides, & immortalis toti æuo magistræ veritatis. Additum est fœderis sacramento cognationis vinculum, ne abrumperetur, OTTONI Austrio, cognomento Iocoso, nupta Elisabethâ Stephani Baioariæ Ducis filiâ, & Ludouici Cæsaris Fratris Filia, qui alioquin etiam ex Austriacâ Matre nimirum MITHILDE RV-DOLPHI magni filiâ, natus erat.

Reliquos vitæ annos FRIDERICVS vtriusque fortitudinis laude periculorum, & infortuniorum victor publico bono pacatè impendit, labentis Religionis acerimus vindex, dignus non germanâ tantum lauro, sed cœlesti, donec ab arce Guthenthheim, vbi tunc morabatur, translatus est ad suâ fortitudinis Capitolium, & illud regnum adiit, in quo omnes sine populo incolæ Reges sunt, & sine æmulo imperant. Omitti hic nō potest sine piaculo editum à LEOPOLDO fraternæ beneuolentiæ, ac veræ Philadelphicæ specimen, quod illa ætas cum admiratione suspexit, & consequenti æternitati fideliter commendauit. Toto triennio, quo captiuum FRIDERICVM Cæsarem Bauarus carcer detinuit, nullam vnquam ferunt LEOPOLDVM ne leuissimam quidem hilaritatis indicem notam edidisse, atrato, ac pullato cum luctuosâ quadam maiestate vultu; quasi boicæ seruitutis iugum lugubrius liberum, quàm captiuum AVSTRIACVM Heroem premeret. Amor Proteus omnes induit formas, & omnium partium hitrio semper fabulam aliquam nobilem agit. O frigida iam exempla decantata toties in græcis theatris Pylades, & Orestes, Damon, & Pythias! Tam Religiosum par fratrum, nec Argi spectauerunt, nec Athenæ. Austriaci Cœli sidera, si coniunxeris, siue illustri connubio, siue fraternali splendoribus, efficacissimâ, & beneficentissimâ luce felicissimè irradiant, ac terrarum fata moderantur.

Leopoldus bellicosus captiuum fratrem Cæsarem liberat.

1325.

FridERICI obitus.

1330.

Insigne in Leopoldo fraternæ beneuolentiæ specimen.

FRIDERICVS III. PVLCHER

Statua.

Nihil gratius exhibere possum orbi spectatori,
 Quam hanc Augustam pulchri Caesaris Statuam.
 Informem lapidem ubi phidiaca manus animauit:
 Infantem Ars memnonia, ut sic loqueretur, erudit.
 Hanc regiam, quam vides, corporis formam:
 Pro Regia sibi animus heros elegit.
 Olympi cor niueam istam marmoris venam nutrit:
 Oriundum è caelo, Austriaca innocentia candorem.
 Indidit tantum constantia saxeo pectori,
 Ut plumbea in illud fuerint omnia fortune tela,
 In hoc solum ferrea,
 Quòd ab ijs ictum siliceum pectus luculentius fulgurauit.
 FRIDERICUM quem non amare non potes, quia pulchrum:
 Admirare etiam, quia fortem.
 Imò quia pulchrius est fortem esse, quam pulchrum:
 Stupores omnes fortis, & amores trahet.
 Alijs virtutibus electrica vis est ad amoris illicium:
 Fortitudini etiam magnetica:
 Ille leues animas trahunt:
 Hac ferreas quoque.
 Cruciarum est Imperatorum corona:
 Nemo illam sine crucis amore optare potest.
 Aurea, omnium ponderum maximum addit
 Seruituti, qua frontem ligat.
 Orbi coniuncta, caput premet,
 Nisi Atlanteum inueniat.
 Cuspidata multifido vulnere lacerabit,
 Nisi inueniat Achilleum.
 Plures illam lachrymæ occidentes onerant,
 Quam

Quam ornare possint uniones lachrymæ Orientis,
 Magis gemendam, cum gemmatam magis,
 Et multo etiam magis, si gemmæ gementur.
 Ipse, qui lunam coronat, versicolor Halo
 Augur est procellarum.

Austriaci tamen cæli solem FRIDERICUM pulchrum
 Nostrates vapores non inficiunt.

Inter suas etiam maculas innocens irradiat
 Quia circumerrant, non inquinant.

Asbestinus niuea innocentia candor
 Purior est cum vritur.

Uniones quoque soboles innocentia
 Enitentibus fulminibus, ac tonitruis pariuntur.

Apodes sunt, cælorum semper inquilini,
 Qui terrenis vinculis non tenentur.

Ægyptium cælum in fronte rotant
 Innube semper, & serenum.

Reges animi basilica, nimirum regia herba instar,
 Cùm atteruntur, grandiunt sublimiores.

Rex lapidum purpuratum Coralium
 Illud tantum pretium contrahit, quod à cælo patitur.

Regem gemmarum adamantem elegerunt mortales,
 Non quia illustriorem, sed quia infractiorem.

Cum ad scopulos allidit spumantes undarum arietes,
 Ludit, non lædit Oceanus.

Nulla arcana ex arcu cælesti serenitas illustrius prodit,
 Quam quæ cælo prius tenebricosiore celatur.

Ignis fatuus est forma sine fortitudine,
 Quæ amantes, mendacio lucis deceptos, reddit amentes.

Constans in stellam accenditur,
 Aequè immortalem ignem, & innocentem.

Ita facundo silentio loquitur doctus lapis.

Si spectator huius memnonia statuae hæc non audis:

Tu ipse statuas.

SY-

SYNOPSIS GENEALOGICA
 A FRIDERICO III. PVLCHRO
 AD ALBERTVM II. HONORIFICVM.

FRIDERICVS III. Princeps magnanimus eius prolis felicitate caruit, quæ posset hæres esse augusti nominis, & solium tenere, vnde centum annos ab Austria exulauit vsque ad ALBERTVM II. Honorificum ALBERTI fratris Pronepotem. ALBERTI Cæsaris Maiores hoc ordine fastis austriacis inscripti sæculum integrum illustrarunt.

ALBERTVS II. Sapiens ALBERTI I. triumphatoris filius,
 FRIDERICI III. pulchri frater.

ALBERTVS III. Patriæ Pater

ALBERTVS IV. patiens, & *Mirabilia Mundi* dictus

ALBERTVS V. inter Principes Austriacos, inter Cæsares II. Imperator.

FRIDERICVS, & LEOPOLDVS, quos Fridericus Cæsar suscepit, vel ex Cunigunde filia Ludouici Cæsaris, vel vt alij verisimilius putant, ex Isabella filia Reinoldi Gheldria comitis in ipso oriente vitæ ad occasum statim properarunt, breuioris circuli Austriaca Sidera. Ex ISABELLA autem, siue ELISABETHA Iacobi Regis Aragonum filia habuit cognominem filiam ELISABETHAM desponsam Ioanni Regi Bohemix nuptijs regijs præmortuam, & ANNAM Polonia Regi, eoq; ante matrimonium decedente nuptam Ioanni Carinthix Comiti, ac demum tercijs supra secundas felicioribus nuptijs Cœlesti Regi, monastice in Sanctæ Claræ a se extructo Cœnobio religiosissime professam.

ALBERTVS II. ALBERTI I. filiorum, & FRIDERICI III. Cæsaris fratrum natu minimus, magnis nominibus vsque ad ALBERTVM II. Cæsarem Austriam gentem nobilitauit, ex Cæsarico Viennensi, & Passauiensi Sacris, quibus initiatus erat, exsolutus, & Augustæ stirpis propagator. Eius liberi sex numerantur, ex IOANNA Vdalrici vltimi Ferretarum comitis filia, & Hærede augete Austriacum patrimonium ferretanis ditioribus, & Samgoniensis principatu fatali quadam ex Austriadum coniugijs felicitare, RVDOLPHVS IV. magnanimus, ALBERTVS III. Pater patriæ dictus Caroli IV. Cæsaris Socer, primus Tyrolensis, & Athesinæ ditionis comes, LEOPOLDVS III. probus appellatus, & militiæ decus, vt maximum militiæ decus sciremus esse probitatem, FRIDERICVS IV. Splendidus cognomento, sed magis sanguine, MARGARITA nupta primum Meinhardo Bauaro, tum Ioanni Morauix Principi Caroli IV. Cæsaris fratri, & CATHARINA in S. Claræ Cœnobio sanctimonialis omnium virtutum radijs clarissima.

ALBERTVS III. cum ex ELISABETHA filia Caroli IV. Cæsaris nullam prolem suscepisset, ex Beatrice Burgrauij Norimbergensis filia vnicum sustulit sibi cognominem Albertum IV. Hic Archidux Austria, successorq; in alijs principatibus vxorem duxit IOANNAM Alberti Bauariæ Ducis, & Hannoniæ, Hollandiæ, ac Zelandiæ Principis filiam, ex qua nati sunt, ALBERTVS V. inter Austriacos Principes, sed II. in Romani Imperij fastis, Romanorum Rex, & Cæsar, & MARGARITA vxor deinde Henrici diuitis Bauariæ Ducis. Ira per magna nomina adolefcebat Austriaca Potentia ad Maximos FERDINANDOS, & PHILIPPOS.

Fed. Agnolus sculpsit

71

IMPERATOR CÆSAR
ALBERTVS II.
HONORIFICVS
PIVS, FELIX, AVGVSTVS,
REX GERMANIÆ,
HVNGARIÆ, ET BOHEMIÆ,
ARCHIDVX AVSTRIÆ,
DVX SILESIÆ, ET LVCEMBV RGI,
MARCHIO MORAVIÆ, ET LVSATIÆ,
COMES HAVSPV RGI &c.

Vstriadum Cæsaream fortunam hæreditariam tibi, ac dotalem, quam sospitaticem optimã, ac te vehentem in Hispaniam vehis MARIA ANNA tot felicissimorum Cæsarum Augusta proles, ALBERTO II. debes, qui primus integrum sæculum exulantem ab austriã domo, in eam honorificè reduxit; vnde sicuti RVDOLFVS magnus primigenea tnae Gentis fortuna, ita ALBERTVS II. fortuna reuertens a plerisque dici meruit. Inter FRIDERICI III., & ALBERTI II. imperium sæculum fluxit vere ferreum ex bellorum frequentia, quod sibi Bauari, & Carinthij Cæsares, Ludouicus V., Carolus IV. Vvenceslaus, Robertus, Sigismundus diuiserunt. Successit aurea ætas Aulteriorum Cæsarum in ALBERTO, primo supra imperij dignitatem Aulteriorum Rege, atque cum eã redux e Cælo Astræa stipata charitum choris, & si qua alia exulabat e nobili virtutum familia. Integro sæculo concipi debuit æuum æterni imperij, quod ALBERTVS suæ Genti peperit non interruptã Aulteriorum Cæsarum familiæ serie.

Eius

*Alb. pa-
rentes, &
Ani.
Natus est
an. 1399.*

*Alb. supra
omnes an-
te ipsum
Cæsares
Austriae
cos felicif-
simus.*

1410.

*Bellum
Bohemicū*

1432.

*Nuptia cū
Elisabe-
tha Sigif-
myn. Cæs.
fil.*

*Eodem
anno Hun-
garica Bo-
hemica,
& imperij
corona de-
fertur.*

Eius pater ALBERTVS binomini titulo *pater, & mirabilia mundi* dictus, Avus ALBERTVS patriæ pater, Proavus ALBERTVS sapiens, Abavus ALBERTVS Triumphator dedere, vt magnis hisce nominibus Albertorum, quæ non albis signanda tantum sint sapillis, sed pretiosiore gemmarum splendoribus temporum omnium memoriâ, ingressus cum maiestate in orbem terrarū, omniū in se epitomen colligens, HONORIFICI cognomentū referret; quasi vel totus ex honoribus factus prodiret, vel ipsis honorē honoribus faceret. Et certè fuit hic post natam familiam hauspurigam supra omnes suos gentiles Heroas potentissimus, Rex Bohemiæ, & Hungariæ, Archidux Austriæ, Dux Silesiæ, & Lucemburgi, Marchio Moraviæ, & Lusatiæ, additis vicinarum dynastiarum appendicibus, ac tandem Rex Romanorum, & Imperator. A prouincialibus ordinibus cum nondum excessisset ex ephebis Austriæ administrandæ admotus est, institutus tutoribus ex Austriacâ Gente indutrij, & fortibus GVILLEMO I. ET LEOPOLDO V. patruelibus. Aggressus principatum prouinciam tumultibus intestinis concussam, non sine cæcæ prudentiæ laude compefcuit. Adolescens Marti deuotus, fortem manum Sigismundo Imperatori, & scepro totius Germaniæ sustinendo aptam ita probauit pluribus in bellis, præsertim in Bohemico, quatuor millibus equitum Præfectus aduersus Ziscam Hussitanum Ducem; vt Cæsar triumpho loco, ei in generum lecto, augustas trium germanicorum regnorum spes dederit in ELISABETHA filia, & Hærede, quam Austriaco, in Thalami sociam iunxit.

Inde vno eodemq; anno faustissimo Austriaco Generi, ab orbe reparato trigesimo octauo supra millesimum quadringentesimum, coniuratis in vnum caput omnibus fere Germaniæ titulis, & festinatos, cumulatōsq; honores congerentibus, versantes Bohemica, & Hungarica consilia, ac septemuiralem vrnam non fortunâ, sed cæso, Rex Bohemiæ Kalendis Ianuarij, Rex Hungariæ nonis Maij, ac tandem Romanorum Rex, & Cæsar quartâ idus Iulij Aibæ Regalis, Pragæ, & Aquisgrani inter totius Europæ gratulationes, HONORIFICI titulo imposito, salutatur. Rarum fuit felicitatis exemplum, & fortasse omnibus elapsis sæculis inauditum in ijs Regibus, quibus non gemella regna in ipso ortu nascuntur, sed librata sententiarum calculis, ex Senatusconsulto Procerum arbitrantium deferuntur. Quid mihi tuum Timotheum obtrudis Græcia, tuorum gloriosa, laudatrix, in cuius rete fortuna vrbes conuehebat? In sinū ALBERTI vno iactu tria regna à vera rerum humanarum arbitrâ, fatorumque potenti, numinis prouidentia conijciuntur; vt iam austriacâ felicitas sit votis exaggeratis maior, & superet feliciora ipsa commenta mortalium, omnemque fingendi licentiam. Initia huius faustissimi anni celebrate tributarij Imperatrici, ac Regnatrici Austriæ populi. Hæ primæ kalendæ austriacū genus in ALBERTO ad regna euocarunt, & Austrij itē natis candidam gentilem zonam cum lacteâ cæli, minusculis baccatâ stellulis zonâ, imo cum quinque cælestibus zonis, in perpetuo mundi supra nos peregrinantis motu, orbem terrarum circumeuntibus, ad omnes cæli cardines explicuerunt. Hæ statorē felicitatis austriacæ ALBERTVM coronant:

nant: Hæ in imperatōriæ fortunæ rotam aureo clāuo figunt in Hauspurgicā Domō, atq; alis recisis, vt de Romanā Republicā dictum est, volucris potestatem fugæ ademerunt, Imperij Austrij maiestatem postliminio reuocantes, nunquam amplius abituram. O annum omnium annorum præeuntium, & consequentium diademate, imò ipso æternitatis redeunte in se ipsum circulo coronandum! O annum tot coronis austriacis annorum regem! O annum aureæ ætatis parentem, initiatum kalendis triumphalibus, quæ solem ferunt in medio signorum australium dominatorem, nullo alio horoscopo ascendente, præter ipsam felicitatem, de more astrorum in austriacā domo æternā, & in occidentā luce, radiantē! O annum, omnis posteræ memoriæ decus immortalitati consecrandum, ex quo bis sæcularibus festis celebratis, Austriaci Cæsares regnant in æuum beatissimum hominum votis, superum auspicijs, orbis terrarum bono, celo sospite nunquam interrupta FERDINANDORVM successione, aliorumq; magnorum nominum perennaturi. Nec auspicijs caruit ijs Ianuarijs kalendis ad regna inaugurari Austriacos Herōes, diuini violati Nominis acerrimos vindices, quæ in cali, & christiani orbis factis, Augustissimo IESV nomine consignantur. Interim ex dote ELISABETHÆ omnium Austriadum Reginarum felicitatem dotalem, ac tuam MARIA ANNA auspicate. Ex hoc primū coniugio nata est Austriaco generi Gemella magna Regnorum soboles Bohemiæ, & Hungariæ. Ipsa etiam Imperij in Austriacam Domum redux felicitas, auctarium dotis cæsareæ fuit, Sigismundi fœderi Augusti auctoritate addito pondere septemuir alibus calculis, qui in ALBERTVM propendebant.

Plutar.

Ab ann. 1438. ad an. 1649.

Non est diu feriata tanta felicitas. Primam lauream Bohemia genuit. Eam tumultuosam sæpe suis regibus ingrediens cum exercitu ter maximus Rex ALBERTVS Henricum Præconem, & Georgium Podiebradium, qui Casimirum Poloniæ regem ad Bohemicum solium euocarant principes coniurationis, spe deiectos in ordinem, redegit, simulque Vladislaum Principem Casimiri filium nouarum rerum molitoribus Bohemis suppetias ferentem cum inglorio recessu, imò & probrosā fugā repulit, famā potius bellatrice conterritum, quàm contritum ferro victore. Eadem flammā in Amurathem magnū Othomanici imperij Sulthanum hoc belli fulmen, Austriacus Scipio, cum exercitu rapitur. Europam, Asiam, Africam quæ mahumeticæ superstitionis labe coinquinatæ othomanicæ lunæ incrementis, ac decrementis insaniunt, lectis maximis, & fortissimis ex vniuerso Turcici Imperij orbe copijs, Thracius Tyrannus in Hungariam mouerat, & diluui barbarorum, vrbes depopulante, domos exhauriente, deuastante agros, iugulo regni ferox licentiā nocendi imminebat. Inter Tibiscum, & Danubium castrametatur ALBERTVS Cæsar, summa victor ijs austriacis toties in historijs celebrata. Othomanicus eius aduentu cognito retrocessit, solā cum tanto exercitu prostratus opinione virtutis, ac tota illa barbarica inundatio illicò detumuit. Supra Iulianum Trilogium, felicissimus Austriadum Cæsar antequam veniret, ac videret hostem, vict. Male sani capitis est timere sibi a ferrugineā Lung, quasi hostiliter nūnantis

Victoria Bohemica

Othomanicū exercitum ad fugam adigit.

K facie:

facie: cum rubescit sanguinolenta, tunc patitur, & est ex vulnere, non ex irâ instabilis planetæ rubor. Certè visa est Thracia luna, stante aduerso Austriaco sole, obiectu amplissimi exercitus veluti magni terræ corporis eclipsim pati, insolenti, & rarâ defectione illi nationi, quæ suorum Principum duris imperijs mancipata ad omne etiam certum exitium ruit, eâ vitâ quam negligit, suo quoque præiudicio prorsus indigna. Verum ò nubilum semper diuinorum consiliorum cælum, & sua hominibus scrutatoribus obtento veluti sipario cælans! O summa rerum humanarum ruine proxima humiliori, & grauiori, quò sublimiora, & maiora, ipsa sublimitate, & magnitudine citante casum, alasque addente! Illustriori, & sudo supra modum cælo diutina vita non est: arridere videtur, sed adulatur splendidi quodam mendacio placens, illustris tempestatum parens, serenitas. Ex primâ fronte meretriciâ fortunæ blandientis, & lenocinantibus cachinnis, non est captandum omen vitalis, ac longæ felicitatis, quæ si magna est, rosâ instar cum latius explicatur, contabescit. Noua, & inusitata sidera, quæ aliquando cælum accendit, spectatores mortales in admirationem trahentia, vitam immortalem aliorum astrorum non viuunt, sed cometarum breuem, licet minime infelicem.

Ergo in reditu à Turcicâ victoriâ gloriosissimi: no inuida mors nullâ reuerentiâ triumphalis Imperatoris absterrita, nullo terrore perculsa victorium copiarum, Austriadum felicissimum aggreditur, cæli terræque maleficijs armata, latrante inter sidera de cælo rabidâ caniculâ, ac mordente, febri ex intemperato malopeponum esu arrodente, ac depascente viscera, triumphum funere anteuertens, epinicion epicedio, plausum planctu, festam pompam funestis inferijs, non capitolio infert, sed mausoleo Augustum victorem. Ita dignus sæculari felicitate ante biennium sublatus est è viujs ALBERTVS semper magnus, sed solis instar maior visus, cum caderet. Eius mortem Cometes præcessit, solis eclipsis subsecuta est; quasi præfica rerum natura, optimo principi tot populorum parenti, prodigijs parentaret, & cælum publicum luctum indicens, se totum celebrando tanto funeri impèderet, atratam pullato firmate diem extinguens, & bustuariam nocturnam faciem accendens. Obijt ALBERTVS hæreditariâ ab ALBERTO I. Cæsare Abauo fortunâ triumphorum, ac mortis in sinu victoriarum, in flore ætatis, in omnium desiderio, cum maximè viuere mereretur, eodem tempore morte cupressum falce carnifice, & victoriâ ense triumphatore eidem capiti laurum metente. Nulla arbor facilius lauro inseritur quàm cupressus, imò & sæpius eidem, tanquam nobili stirpi spurius stolo sponte adnascitur. Mors & mars cognata nomina æquo iure in bellis regnant. Etiam si laureata capita cælum non fulminet, nulla tamen illa a martis, & mortis fulminibus sospitat laurus. Verum sat diù viuunt qui Deo viuunt: Olympias in sæculum explicatur, cum olympo viuunt, moribus cælo dignis. Mortem honestat non annosa vita, sed virtus veterana, & emerita. In illud quisque niti debet, vt glorioso aliquo extremo actu pulcherrimæ vitæ suæ fabulæ plausum excitet; ideò enim nascimur vt honestè cadamus. Post illud immortale factû nihil debuit ab ALBERTO mortale fieri, expellente simul cû vi morbi,

*In reditu
a victoria
turcica
moritur.*

*Prodigia
in eius
obitu.*

1439.
5. Kal.
Octob.

bi, summâ letitiâ inter plausus animum victorem ad Cælum . Vt olim Asia Macedonem magnum luxit, ita Europa ALBERTVM HONORIFICVM, vtrunque triumphis ereptum, illum naufragum in aureo poculo, hunc suauissimo fructu iugulatum . Germania verò licet durata suâ glaciali hyeme, in lacrymas omnium oculis tenerescens fere extabit, magni vnus Imperatoris cineribus multarum prouinciarum videntes luctus exhaurientibus . Sed apagite lacrymę tanti funeris præfice: Adhuc superstes in suis ALBERTVS Augustus, plausibus excipitur . Fenix dum moritur, oritur, dum perit, parit, trahitq; scenus è funere . Ita Austriacæ felicitatis Fœnix ALBERTVS è suis cineribus, parturiente rogo, toti fere orbi regendo, Imperatricem, ac Regnatricem posteritâtē in æuum, sui nominis gloriâ, ac potentiâ peperit . Inter eius laudes hæc princeps sit, quod sæcula omnia mansuram magnam structuram Austriacæ Domus, biennio coronauit . Iam duo anni ALBERTI Cæsaris, duo sæcula regnantes trahunt, & consequente æternitate premuntur . Hæc princeps victoria quòd triumphali manu fugitiuam felicitatem ad suos retraxit, & felicissimo consilio peregrinanti imperio stabilem in Austriacâ Domo sedem, decreuit . Sic post solis occasum nascitur siderum, stellantis veluti posteritatis, firmamentum .

Ita tamen inclaruit suorum gloriâ ALBERTVS, vt suâ non caruerit, bellicâ præsertim laude incomparabilis, & quod monstrum fuit, sed virtutis, & innocens, cum summâ mansuetudine coniunctâ . Si temperetur fortitudo clementiâ, ex Imperatore Heroem facit, & nescio quid diuinum ex homine . Bellatores isti genij, & mites in principibus veluti astra sub ferarum nominibus, non innoxie tantum, sed & beneficè splendent . Visus est Camilium cum Fabio miscere, fortisque cunctator, ac prudens triumphator rem Austriacani restituere . Habuisse ferunt inter artes in odijs saltatoriam, venatoriam verò in amoribus . Bellatorem Principem se mallebat cum Augusto, quam histrionicum saltatorem cum Nerone . Illas tantum choreas amabat, quas exercent rectis erroribus peregrinantes stellæ, vigilans cum illis orbi terrarum etiam dormienti, non quas implicant otiosorum hominum phrenetici motus . Nec vero minus delirium est, quia publicum, & quia cum plausu insanitur ad numerum . Inter siluas deinde victoriarum gymnasium instituerat, belluis bellis, subactisque capreis, & ceruis, atque alijs humanioribus feris, hominum monstris subigendis proludens . Sed illa opima Augusti venatoris præda, cum victrices Romani Imperij Aquilas, quæ iam sæculum integrum ab Austriâ auolarant, diuino quodam consilio aucupatus est, ac bonas istas aues, Austriadum æuiternæ felicitati auspiciatissimas dedit . Vno verbo talem, poscebat Heroem Austriaci Imperij iuuenta, qualem habuit ALBERTVM II. HONORIFICVM .

Occumbens in eo felicitas austriaca non solum in FRIDERICO IV. Cæsare patruele, sed in ipso filio LADISLAO posthumo statim reuixit, qui adhuc quadrimetris explicatis in diadema fasciis ad regiarum cunarum solium tributarias excepit Hungariam, & Bohemiam, voce suorum Procerum coronatum Infantem, Regem consalutantes, lacteolâ

Alb. virtutes.

Ladislai posthumi felicitas, sed breuis

manu supra fabularem Herculem felicius sceptrā prementem, quā angues. Sed hīc etiam felicitas in sua inconstantia tantū constans, vultū mutavit & fidem, quemque in sinu lactarat, tandem proiecit. Nam dum in aulā FRIDERICI Cæsaris, cuius auspicijs regium ephebum cum coronā Sancti Stephani Hungariæ Regis prudentissima parens ELISABETHA Augusta crediderat, educatus, Magdalenam Valesiam Caroli VII. Regis Christianissimi filiam, sibi desponsam nobilissimā legatione, & pretiosissimis donarijs aduocat è Galliā cum spe magnificā regiæ posteritatis, luctuoso fraudulentæ mortis maleficio tumulus pro thalamo supponitur, & LADISLAVS inter hilaria nuptiarum è viuīs subducitur. Ita falcatum mortis ferrum cum popularibus herbis, etiam *in-scriptos nomina regum* flores metit. Simul in LADISLAO austriacæ genti occubere Hungariæ, & Bohemiæ regna, illud Ioanne Coruino, hoc Georgio Podiebradio occupantibus, iterum tamen reuictura in æuum gloriosissimum, explicatā extra Hungariæ, Bohemiæ, & totius Septentrionis fines, in Ortum Occasum, & Austrum, vltra terrarum, Oceaniq; vias, ac solis vtriusque pueri, & senis cubile in Hispanis Monarchis, dominatione. Hæc Te manet maxima Hispaniarum Regina MARIA ANNA potentia immensitas, hæc gemini solis purpura, hoc terrarum pondere graue sceptrum, hic par orbis terrarum circulo annulus, Asiā, Europā, Africā, Americā regalem tuum thalamum adornantibus. Interim dotalem tuam felicitatem ex ELISABETHA Sigismundi Cæsaris filiā, ex cuius nuptijs cum ALBERTO Austriaco nobilissima imperij, & regnorum proles nunquam moritura nata est in Austriā tuā Domo, & felicissimi coniugij tui, magna auspicia concipe.

*Iterum
in Aus-
triaca do-
mo coniu-
gia felicis-
sima.*

77
ALBERTVS II. HONORIFICVS

Auspicia

*Apage cum obliquo lituo etrusce Haruspex:
Adsum ego germanæ veritatis rectus interpres.
Ex bonis Aus non auibus augur,
Auspikor ALBERTO, dum nascitur, summos honores.
Si placet innocentem cabalam addere augurio:
Ex multiplici etiam nomine auspicabor hominem.
ALBERTI IV. patientis filius,
ALBERTI III. patriæ patris nepos
ALBERTI II. sapientis pronepos
Quid ni Heros sit tantorum nominum hæres?
Quis summè diuitem eum neget,
Qui in suis hereditarijs nominibus omnes virtutes numerat?
Sapientia Probitatem, Probitas Fortitudinem parit.
O nobilis felicitas, quæ nascitur
Matre Fortitudine, Auia Probitate, Proauia Sapientia!
Auctore generis Dei cultu in sacra fruge latentis,
Non degener posteritas frugiferarum virtutum sequitur.
Imperatrix post diuinas humanarum virtutum Religio
Illarum in Imperatrice Familia agmen ducit.
Post adductum a magno RUDOLPHO in Austriacâ Domũ
Eucharisticum Cæli Panem,
In ea omnes Cæli Charites hospitantur,
Et iam de Familia Hauspurgica suũd.
- Sapientia, Probitas, Fortitudo
ALBERTUS de suo virtutes domesticæ, Cæsarẽ creant,
Argenteam coronam sapientia, auream Probitas
Fortitudo ferream imponit.
Regem, tantarum virtutum heredem
Ambire virtutes ipsæ ambiunt.*

*Iure mundus illius insidet capiti
 Qui possit virtutibus suis familiaribus illum sustentare.*

Iure regnum nanciscitur

*Triplici maximo Maiorum titulo in regem natus,
 Sapientia, Probitate, Fortitudine.*

*Sapientia regem elegit, Probitas inauguravit,
 Fortitudo firmavit.*

*Tales Maiores Cælum dedit ALBERTO,
 Ut posset esse magnus, etiam antequam nasceretur.
 Dubitatum est dederit ne in auspicium tantum,
 An etiam in præmium.*

*Adolescentia Austriaci Imperij,
 Incrementis robustarum virtutum debuit grandescere.
 Auspicor tibi etiã ALBERTE HONORIFICI nomen
 Ac totum in breui titulo romanum imperium.*

Ut fatum Nominis impleas:

Aut facient se tibi honores,

Aut illos tibi facies.

*Iure deinde tuo Honorificus honores faciens,
 Transmittes hæreditarios ad Tuos.*

*A familia virtutum non nisi impius regna,
 Non nisi inuidus felicitatem proscribat.*

*Ita ludens in orbe terrarum Archetypa Prouidentia
 In nominibus prolusit ALBERTO.*

Ubi Numen sine verbis

Solis nominibus loquitur,

Stupor venerabundus verba suspendit.

SYNOPSIS GENEALOGICA
 AB ALBERTO II. HONORIFICO
 AD FRIDERICVM IV. PACIFICVM.

Ccessit ab HONORIFICO ALBERTO ingens honor Hungariæ, Bohemiæ, & Imperij coronis, sed brevis: cum maximè vernabat tantus flos felicitatis elanguit, vix secundū annum principatus agente Cæsare Austriaco. Non ita scitè Apelles Alexandrum fulmine armatum representauit, sicuti seipsum expressit ALBERTVS HONORIFICVS, vbi pro tessera suorum consiliorum fulmen assumpsit, hoc lemma loquens, **TOLLE MORAS**, auspicans sibi hoc symbolo fortunam fulminis instar victoriosissimam sed occysimam, seque & Hussiticæ superstitionis & Othomanicæ barbariæ fulmen futurum, moribundi splendoris, & post victoriam statim expirans. Etiam Hyades pulcherrima sidera, cum lætiori vultu splendent tunc maximè pluuias nuntiant, ac ferè incipiunt è Cælo lachrymari. Nati sunt illi ex ELISABETHA Augusta GEORGIVS patri præreptus & LADISLAVS posthumus absolutissima imago paternarum virtutum. Habuit hic ab vtroque parente hæreditaria, odium in hæresim, & amorem Orthodoxi nominis propagandi, elegantissimæ formæ princeps, & cælestium morum. Eius vox extrema omnibus principibus pro oraculo esse possit. *ego, dixit, ita vixi, ut calum mihi negandum non putem.* Sic cæli securus, e terris abiit. Par etiam nobilissimum regiarum foeminarum ELISABETHA ALBERTO procreant, ANNAM Vuilhemio Saxonie Ducis, & ELISABETHAM Casimiro polonia Regi, matrimonio copulatam. ELISABETHA inter fortunatissimas Austrij stemmaris Heroïdes, locum fere Principem meruit vt pote non solum Casimiri Regis Poloniae vxor ALBERTI Cæs. Filia, & LADISLAI Regis soror, sed quatuor Regum mater Io. Alexandri, Alberti, Vladislai, Sigismundi, & Ludouici Hungariæ, & Bohemiæ Regis Auiæ. Interim dum regna urgente matre, & fere dixerim pariente LADISLAO nascebantur, imperium FRIDERICO IV. Pacifico Austriaco, qui ex communi Proauo ALBERTO Sapiente genus trahebat augustum per ERNESTVM Ferreum, & LEOPOLDVM PROBVM, hoc vt habemus ex factis Austriacis, ordine, delatum est.

ALBERTVS II. Sapiens.

ALBERTVS III. PATRIÆ PATER	LEOPOLDVS III. Probus
ALBERTVS IV. Patiens	ERNESTVS I. Ferreus
ALBERTVS V. inter Austriacos	FRIDERICVS inter Aust. Pr. VI.
Principes, & inter Cæsares II.	inter Imper. IV.

LEOPOLDVS ex Virida Barnabæ Vicecomitis Mediolanensis principis filia, iam tum Insubria Austriacis Principibus desponsa, Austriacam domum septem liberis illustrauit veluti fulgentissimis planetis gentilitium cælum. His nominibus in austrijs annalibus censentur VVILHEMVS I. cognomento Auicus, FRIDERICVS V. ERNESTVS augusti sanguinis propagator, LEOPOLDVS IV. Crassus, ELISABETHA IV. Comiti Goritienfi desponsa, AGNES Boleslao Duci Suiduiceni in Silesia nupta, & CATHARINA VI. Burgauio Magdeburgensi.

ERNESTVS Ferreus decem liberorum corona regnatricem familiam Austriadum nobilitauit, præter plures alios in infantia e viuis sublato ex MARGARITA filia Bugislai Pomeraniæ Ducis. Altera etiam illi vxor fuit CIMBYRGA Massouia; sed liberis caruit. Eo quo nati sunt ordine, sic numerantur

ERNESTVS II.
 RVDOLPHVS V.
 LEOPOLDVS V.

ALEXANDRA.
 ANNA VI.
 FRIDERICVS Cæsar.
 ALBERTVS VI.
 MARGARITA II.
 CATHARINA VII.
 ELISABETHA V.

FRIDERICVS omnium consequentium Cæsarum Austriorum, & Hispanorum Monarcharum pater, pacis felicitate, diuturnitate imperij, magnanimitatis laude, omniumq; virtutum titulis Octavianum Augustum inter Imperatores geminasset, nisi dedisset se ipsum, magno etiam Augusto maiorem.

Ferd. Agnellus sculpsit

81

IMPERATOR CÆSAR
 FRIDERICVS IV.
 PACIFICVS
 PIVS, FELIX, AVGVSTVS,
 REX GERMANIÆ
 DALMATIÆ, CROATIÆ,
 ARCHIDVX AVSTRIÆ,
 DVX STIRIÆ, CARINT., CARNIOL., SVEVIÆ,
 LANDGRAVIVS ALSATIÆ.
 COMES HAVSPVRGI, TYROLIS &c.

Des ò Pax Optima rerum, Indigetū Cæli Heroi-
 narum Pulcherrima, Prudentiæ filia, mater
 Probitatis, Iustitiæ vindex, altrix felicitatis,
 Comes virtutum, Regnorum seruatric: ingre-
 dere Hauspurgicam Domum, numquam retra-
 ctura alma vestigia, quæ impresseris, nisi cum
 innocens AVSTRIADVM violata Maiestas,
 aut contra suas, aut contra diuinas, quas cum
 suis coniungit, iniurias, armabitur, Cycnorum
 more, qui tantum laceffiti in pugnam veniunt.
 Tu verò, MARIA ANNA, quæ in ipso ple-
 no Imperij, & Gratiarum nomine, mutuata a pectore, atq; ore regnantes
 Charites, Imperia Gratiarum præfers, Spes Publica Pacis, arride tui PA-
 CIFICI FRIDERICI nomini, vt in comperto sit, quo magnanimo sen-
 su feraris in pacem, vnicum modò, & commune Mortalium Votum, ac
 felicitatem, quæ à tuis manibus orbis terrarum expectat. Tu nata inter
 ferruginea bellorum nubila Iris tempestatum pacatrix, præfagam ante
 Regij Infantis serenitatem, nascentis serenitatem Pacis hoc bellicosissimo
 sæculo auspiciò præmittes. Illustrabit Serenissimus IMEANS MO-
 L NARCHA

NARCHA orbem terrarum copiosus, si cælum innube inuenerit, & sæculum innocens. Vbi iusseris REGINA potentissima beneficis tuis imperijs abire ferrea sæcula, aurea fluent.

1411.ka.
Oßob.
Friderici
gentilis
origo.

Omen interim capto ex FRIDERICO tuo Pacifico ERNESTI Ferrei filio. At quibus coloribus dabimus Pacificum filium ex ferreo Patre, confundentem pugnantia nomina? Nobile monstrum dicere, ex bello, & pace conflatum, nisi scirem Pacem posthumam bellorum filiam esse & bellis fere semper bella debellari. Sua ætas ita Patrem, filiumq; composuit, vt Ferreum Patrem, Pacificum filium appellaret. Quamquam temperato vtriusq; nomine nec FRIDERICO sagate, nec togatæ artes deessent ERNESTO. Eius Auius LEOPOLDVS Probus, Proauus ALBERTVS Sapiens, Natorum ALBERTI Triumphatoris Minimus, cum magnis tantum hisce titulis in Austriacis factis leguntur. Non nisi sapienti manu, probisq; consilijs vibratum ferrum pacem edit illustrem, & nobilem. Vtraq; enim quodammodo Consule virtute, sapientiâ, & probitate, ferri debent leges pacis, ne aut parum vtilis Reipublicæ sit, aut parum decora Principi.

Rex Romanorum
inanguratur
post reditum a
peregrinatione
Hierosolym.

1439.ka
Aprilis.

Austriaci
Cæsaris
opera
Amedeus
pacificus
abdicat se
pseudo-pontificatum.

Pacem sui nominis non sefellit FRIDERICVS. Primum Auspicium implet, cum adolescentiæ primâ aurorâ in oriente pijsimè adorandis Corporatæ Diuinitatis vestigijs consecratâ rediens, adhuc Penulatus Pace inter septemuiros Principes partâ, concordibus sententijs ad Paludamentum vocatur, imposito diademate Mundi mole, & Cæsaris nomine grauissimo, & potentissimo. Brutus religiosior, Terræ Sanctæ, non communis, & profanæ osculis initiatur ad regnum. Vitæ melioris natales è sepulchro dominico inijt, Phœnix in eo pietatis renascens. Et certè quis non proficiat ad pietatem, vbi non solum Cælum, sed terra sanctissima est, & ipsum lutum cæcorum oculos aperit? Non mirum etiâ ex peregrinatione Hierosolymitanâ, ab vrbe Pacis, PACIFICI titulum retulisse. Amantissimi pacis Cæsaris plurimum opera Amedeus pacificus Allobrogum Dux supremâ, se dignitate orbis orthodoxi Dominâ Reginâq; ac Tergeminâ Tiarâ singulari pacis, quam nomine præfererat auspicio, modestiâq; coronatâ, & principis exemplo abdicauit, exuens ipsum FELICIS nomen. Ita biceps Pontificatus, monstrosa Religionis labes, sublatus est, & integrum imperium veri Pontificis humeris sedit. Quid non felicitatis Terris pariant, si coniuratis in vnum centrum radijs beneficæ stellæ iungantur? Vnius soni gemellæ Citharæ iisdem legibus musicis attemperatæ, eundem concentum reddunt, Citharistriâ echo, non oratrice tantum, sonum recipiente. Sed maior est cordium concordia, quàm chordarum, si vnum sonum, & concentum ferant. Quod poterat esse sententiarum Duellum, inter Pacificos Principes, quos Pacis nomen, & amor, agebat nonnisi in Pacem, orbis terrarum publicum bonum? Ex vnâ pace, sicuti ex bellis bella, mirâ sæcunditate semper alia pax progerminat. Primum pacatur Austria intestinis tumultibus concussa, ac de LADISLAI tutelâ, veluti, de Græciæ Helenâ, aperto Marte decertans, tū tota Germania, & grauidus semper bellis Septentrio, quæ è sui Cœli, Tellurisq; in genio, truculentæ Vrsæ, ac virulenti angues, & duratæ

duratę eterno gelu horrentes hyemes ciuilibus defectionibus aduersus pacem armarant. Aquilonia: iste procelle serē nunquam sine fulmine inermes fulgurant, ac tonant.

A Septentrione, ad eius pacificum nomen composito, Romam FRIDERICVS petijt Romani Orientem Imperij, vt pacis amator Cæsar solemniter etiam pompā salutaretur Augustus, ac Iani templum suā manu clauderet, argenteamq; germanicam coronam aureā romanā coronaret, faceretq; pretiosorem. Abstiniuit tamen a ferreo Italici Regni diademate, honestissimā legatione ab Insubrico Regulo ad id pronocatus, quasi a ferro illo etiam coronario timeret, ne quid detrimenti caperet PACIFICI titulus. Neq; hæc Cæsarea expeditio fuit, sed continuati per totam Italiam Triumphii species inusitato Principum, ac Populorum concursu, primi ex Austriaca Gente Potentissimi Imperatoris in Italiam aduentum, omni plausuum genere celebrantium. Auctarium felicitatis accessit ELEONORA sponsa Eduardi Lusitania regis filia, honorariā classe, Vlisippone, per claustra oceani, mensis multorum nominum maribus, in Italiam aduecta, & Senis excepta, omnium Italicorum Dynastiarum gratulatorijs officijs, ac densissimā mortalium omnis generis frequentia, impenso toto in apparatus nuptiarum Germanico, & Italico Regno, quā Cæsarem rerum Dominum veneratur. Eadem Lusitania feliciori connubio Pronepoti CAROLO in ISABELLA, dotale etiam regnum desponsabit, Atlantici Oceani opibus, Indicorum marium vnionibus, innumerabilem Auroræ Populorum, ac Prouinciarum auro, gemmisq; Brasilianis Americani Orbis vestigialis tributis, & pretio totius Orientis, qui eodem, quo ISABELLA CAROLO, coniugio occidenti iungetur, coronatum. Cæpit tunc Austriadum nuptijs, vt etiam tuis AVGVSTISSIMA SPONSA Oriens, Occidensq; simul plaudere; & Cælum molitioni Hispanæ Monarchiæ in ELEONORA proludere.

Kalendæ Apriles Cæsareorum Coniugum inauguratione solemniter Romę celebratæ fuere Nicolao V. Summo Pontifice Reginas Dextras iungente, atq; Augustos rite creante, diademate imposito, alijsq; Imperij insignibus, acclamante interim Populo Romano in has voces.

FRIDERICO PACIFICO à Deo coronato, VITA, ET VICTORIA. Auspicatissimas hæc voces, quas non in Austriacis tantum, fastis, sed in cælestium orbium voluminibus stellarum characteribus, æternæ sapphiro adscriptas peruelim, Omnibus austrijs Principibus ad precor, reddente echo faultissimam Orbe Terrarum. OMNIBVS AVSTRIIS PRINCIPIBVS à Deo coronatis VITA, ET VICTORIA. Hic aprilis continuatâ successione in Austriacâ Gente, florentissimum Potentiæ, ac Felicitatis ver aperuit. Quamquam in hoc flore secundissimarum rerum omnis mensis, Aprilis esset, & ipsi etiam gelidi Decembres vernarent. Ex hoc Aprili pullulabunt in æuum semper inscripti nomina Austriorum Regum serenissimi flores, concolori cum Cælo Sapphirinā serenitate, nimirum innocenti prorsus, celestiq; Maiestate, præsertim aspirantibus Austris, a quibus lætissimā fecunditate omnis florea natio propagatur. Inuitatus post romanam inaugurationem Cæsar ab Alfonso

*Romam
petit vt
Augusti
insignia
accipiat.*

*1452.
Augustis
insignibus
decoratur
a Summo
Pontifice
Nicolao V
cum con-
iuge Eleo-
nora Aug.*

Rege, Auunculo ELEONORÆ Augustę Neapolim diuertit, vbi florentissimam Parthenopem, & opulentissimam Campaniam, Rex in obsequiū prodigens, eum exquisitissimis delicijs excepit, nec tamen illis fractus est Austriacus Annibal, sed fortior exitit, & quantum patiebatur amor Pacis, Victoriosior. Inde Ferrariam digressus Borsium Estensem, Mutinæ & Regij Ducem, ac Rouisij Comitem creauit. Eā verò a Serenissimā Venetorum Republicā in reditu in Germaniam exceptus est regiā magnificentiā, quæ Adriatici Maris Reginam, Othomannarum Classium toties Debellatricem, Imperij Turcici æmulam, totius Orientis opibus diuitem decebat.

*Reditus
in Germaniam.*

In Germaniam reuersus Pacificus Augustus, visus est secum Comitem Pacem trahere vbiq; Imperatricem; ita Statim Bohemos, & Hungaros bellatores populos, de LADISLAI Austriaci folio certates cōpescuit. Nescio quo fato vtriq; Populi ad se LADISLAVM armis trahebant, amore animorū conciliatore abortum faciente, cum bellum eniteretur, procul dubio e Patrē amore monstrum. Quamquam semper monstrum est bellum à quocunq; tandem prodeat genitore. Palmas alteris cruentas eripuit, vt vtriq; donaret oleas innocentes, feliciori sine prælio, & maiori victoriā. Felicius siquidem est victorias pugnis præripi, quā illas consequi, & pugnas ipsas expugnari, quā hostes. Addidit Hungariæ, & Bohemiæ Pacis sacramento fœderatis, mediam inter vtramq; Austriam, in quā nouarum rerum molitores, & ferro subegit, & auro multauit, iustissimā pœnā, vt expiet aurum ferri scelera, siue potius quidquid auri amor omnium scelerum Architectus, administro ferro peccauit. Pacatæ Austriæ, quia pax semper felicitatem suis auctoribus fœneratur, adiecit in suam potestatem redactum Ciliensem Comitatum, iussitq; Stiria partem esse, & nobilem appendicem auitarum Ditionum. Henricum etiam Goritiæ Comitem tumultus excitantem Austriæ circumsonantes, non sine Republicæ detrimento, ac nouarum rerum periculo, in ordinem redegit, ipsā victorię moderatione ostendens, se pacis amatorem, etiam cum pugnaret armatus, & solo pacis amore ad bellum rapi. Belli Turcici consilium sepe iniit, expeditionemq; totius Europæ in Orientem procurauit, præsertim in Constantiensi Concilio Pio II. Sacrorum Christianorū Rege, Supremoque Romano Antistite Sacrum Bellum suadente, septemuirali senatu suffragante, nec refragantibus alijs Germaniæ Regulis, & Europæorum Principum Legatis, cum Mahumetes. II. Captā Imperij Orientalis Sede Constantinopoli; Occidentis Imperio, imò toti Occidenti formidandus, Asiæ fere vniuersæ, atque Orientis viribus insultaret. Sed nunquam sacro, & magno operi manum admouit, fortasse consequentibus ferè statim intestinis malis prohibitus, ne ad externa reprimenda accurreret, reseruantibus superis Gloriam Turcicarum Victoriarum. Posteris Imperatoribus Austriacis.

Infelicitatem summam duxit Pacificus Princeps, quòd cum omnium externorum amores in se excitasset, suorum incurrit in odia, externis bellis truculentiora. Nulla bella hostilius sæuiunt, sanguinemq; sitiunt, aut bibunt, quā consanguinea. Nullæ curæ acrius torquent Principem, quam

quàm quæ indigenæ nascuntur in curiâ, & de familiâ palatinâ sunt. A L-
 BERTVS frater sanguinem abiurans, & Ciues Viennenses fidem a
 FRIDERICO deficiunt. Ille Fratrem in vrbe obsidet: Isti Patrem
 Patriæ in arce, detestandâ vtrinque, ac parricidali impietate. Vicit, sed
 vt Pacificus solam pietatis famam captans, quæ non solum amorum, sed
 populorû conciliatrix cum amoribus populos rapit. Gloriosissimû duxit
 de suo sanguine sine sanguine triumphare, & insaniam refractariæ plebis
 nō vindice manu punire, sed sanare beneficâ. Summû arbitratus est triû-
 phi genus se ipsum victorem, & suas victorias vincere, ferri triumphalis
 instantis impetum, ingenitâ suâ pace cohibere, ac veluti dulcissimo som-
 no sub palmâ quiescere. Placet populo in regiâ fronte, ac titulo illa serenitas,
 quæ aliquando quidem fulgurat, ac tonat, sed citra fulmina. Apud
 Reges sine aculeo sunt, ideo Reges, quia innocentes, si nocere incipiant
 Regnum in iniuriâ amissuri. Odisse debet Princeps ea bella, in quibus
 vincere miserum, vinci etiam indecorum est, cum æquè victores vincun-
 tur, & victi. Dummodo triumphet, felicius auro vincit, quàm ferro, oleâ
 coronatur quàm Lauro. Præstat tamen siue in clementiâ victoria fit, siue
 in seueritate, moras omnes abrumpere, ne hæc longæua minus timeatur,
 illa etiam despiciatur. Pace potentiam cohibente FRIDERICO, illam-
 que potiore habente, Matthias Hunniades Coruinus victoriosissimus
 Hungariæ Rex, Viennam perduellionis sedem capit, continuatq; popu-
 latione multorum annorum, Pannonijs militibus infelix spoliarium Vr-
 bem Austria Principem facit, tot Austriadum Imperatorum magnis no-
 minibus coronatam, & Germanicorum veluti Cesarum Roman. Ita,
 sæpe fit, vt internorum tumultuum strepitus externum populatorem vo-
 cet. Assecta est scelestos pœna, non claudo pede, sed alis talaribus. Ma-
 gna scelera ex orco euocantibus, statim cum securi & fascibus Deus oc-
 currit; neque enim diu fert vterum grauida fulminibus nubes. Iustissi-
 mis vindicijs e cælo mulctati sunt Viennenses, vt duro iugo Domini bel-
 latoris premerentur, qui paterna Pacifici Cesaris imperia excusserant.
 Non ita sibi deinde a pace gloriam peperit FRIDERICVS, vt in bellis
 inglorius fuerit. Arma bello franguntur, pace seruantur post otium actuo-
 siora. Armeniacorum exercitum, siue potius armatam miserorum mor-
 tionum colluuiem, immissam ad interturbandam Synodum Basileensem,
 indignam Imperatoriâ victoriâ, & Augusti manu per legatos, occisione,
 delenit. Sed nihil inde Pacifici Titulo detractum. Victoria enim potius
 fuit quam pugna, & cum prædonibus non cum hostibus. Pari fortunâ, sed
 gloriâ maiori Carolum cognomento Audacem Burgundionum Regulum,
 Principemque Belgicarum Prouinciarum rebus in bello gestis, ipsoq; no-
 minis elogio clarissimum, octoginta millium militum copijs instructus, ac tota
 inferiore Germania, aduersus superiorem armatum, a Nouesij expugna-
 tione recedere coegit, ex pacis amore, bello bellum fugante.

Geminavit Victoriâ inmodicam stabilem triumphum decreuit, coniugium
 inter MAXIMILIANVM Austriacum, & MARIAM Burgundam,
 vnico FRIDERICI, & CAROLI, ac paternorum Regnorum Here-
 des, Solemne iam est in Austriacis Hymenæis, cum flammeo Purpuram, cū
 tædis

*Bellum
 cum Al-
 berto fra-
 tre & Ci-
 uib' Viē-
 nensibus.*

*Bellum
 aduersus,
 Armenia-
 cos.*

*Maximi-
 liani Prin-
 cipis con-
 iugium cū
 Maria
 Burgūda
 fortunati-
 ssimum.*

1482.

tedis Scepterum, cum florum corollis, Principatum Coronas, in vnum confociari coniugium, & Austriae Regna maritari. In ANNA RVDOLPHI magni coniuge, tot Heroidum Austriarum stirpe venerati sumus primam dotalem Augustae Gentis felicitatem. Hanc nunc cumulatissimam in MARIA, quam decem & octo Prouincijs coronatus, Burgundiam, Belgioq; florens, ac diues Hymeneus infert in Austriacam Domum, gratulamur. Quid auspicari PHILIPPO maximo non liceat, ex MARIA ANNA coniunctis magnis nominibus ad beatissimam Faustitatem? Ita Regijs Pignoribus, charis, pretiosisq; inter FRIDERICVM & CAROLVM, alta pax sancita est, eo adamantino nexu, quo sidera, inserta Caelo in sinu aeternae pacis irradiant. Inde Brugeses, Principem Flandriae populum, MAXIMILIANVM filium Dominum belgicarum rerum, detestabili exemplo, iam tunc belgico Leone fratrum Austriacum detrectante, & manum Dominam lacerante, in liberam custodiam, intra Urbem detinentes, ita superauit pacis amator, vt in Brugesibus amantissimis hortis ex mouito Tarquiniano sola papauera, idest capita coniurationis decusserit, alijs minoribus floribus, ac veluti plebeijs indulgens, vbiq; Pacifici sui Genij cultor.

• *Brugeses domiti, et mulctati.*

Reliquum vita Pacificus Caesar pacatissime traducit. Virg. 2. geor.

Reliqui anni FRIDERICI tamquam piaculares paci consecrati sunt, cui ex magni Scipionis Africani consilio potior victoria erat, vnum ciuem seruare, quam mille hostes delere.

Aureus hanc vitam in terris Saturnus agebat.

Ostendit mollibus consilij Pacificator Orbis terrarum, qualis esset aureae aetatis facies, cum Pax Domina rerum inter Aethraem, Charitesque regnabat, & inter virtutes nundum proscriptas, quae si aliquando etiam nunc ab exilio caelesti in terras reuolant, cum classicum insonat, aut exterrita in Caelum fugiunt, aut saltem aegre inter bella stationem tuentur. Pacem, quam terris peperit in se prorsus caelestem seruauit.

Luca.

*Minimas rerum Discordia turbat
Pacem summa tenent.*

Caelum dixisses, quod halitus, vaporesq; ab ipso excitati, ne quidem tangunt. Eius dictum fertur, quo nec magis aureum Oraculum ab ore pacis prodire posset. *Principes quasi scopum ei aculatis conuicys expositos esse, sed extra iactum, si eos magnanimitas in Caelo locet.* Vnde eadem pacis serenitate caelesti, vt olim de Artaxerse Monarcha celebratum est probra excipiebat, & laudes. Hauspurgicos coronatos Leones, canum iarratus non terrent. Quae orbis caelestes circumferunt, ac rotant motrices Intelligentiae, semper mouentur, sed sine vlla vniquam vertigine. Tandem post publicatum terris caeleste bonum, adultamq; partam Imperio Pacem, pacata mors Pacificum Imperatorem Caelo transmissit.

1492.
Kal. Sept.
Primus
Auf. Cas.
inaugura
to in Regem
Romano-
rum filio
obit.

Ante Obitum MAXIMILIANVM filium, quem propagandae in immensum familiae Gloriam, ac Potentiae ter maximum Caelum destinatae, rite procurato Caesaris nomine Regem Romanorum inauguratum vidit, eiq; plures annos tamquam Imperij College moderatrices rerum habenas concedidit, Imperatorem partitus. Primus inter Austriades Caesares, successorem non sperauit tantum, sed spectauit, eo nomine charis omnibus,

bus, & felix, quod prospexit, ne decedentem Imperatorem desiderarent, quem non amittebant; sed mutabant, Posteritatem Augustam, Nepotes, Minoresq; consecrans in Filio, eodemq; beneficio Rempublicam beans, & suos. Eucit Pacificus Cæsar quod armatis negatum fuerat; sapiens enim.

Peragit tranquilla potestas

*Quod violenta nequit, moderataq; fortius urget
Imperiosa quies.*

Claud.

Liquit fortunatissimus terras FRIDERICVS non secus, ac Phosphorus Cælum, non nisi Sole in imperio lucis relicto, decedens. Ea egit demum Pacificus Cæsar, quæ Roma in Augusto partim suspexit, partim etiã optare potuisset, ad illius regnatores annos prope accedens, Iani Templum Germaniæ bellatrici claudens, rerum Dominus, Patriæ Pater, eidem nec amore populorum, nec literarum præstantiã, nec dignitate formæ, nec studio pacis absimilis; vnde a plerisq; dictus est Austriadum Augustus, iure FRIDERICVS. In hoc superavit Augustum, quod non coronata illa propudia Imperio dedit, Tiberios, Caios, Claudios Neronos, primos illos Iuliæ Gentis nequissimos Cæsares, Parcibus breui deinde cadentibus Orbi terrarum exitialem progeniem, sed piissimam, & potentissimam, Cæsares, & Monarcharum seriem, in ævum propagavit, & prima tantæ felicitatis Auspiciã, in MAXIMILIANO iam Romanorum Rege delibavit. Pugnauit tantum vt pacem pareret circumstrepentibus vndique armis, vti pariunt Cælo genitore conchæ inter tonantia fulmina vniones. Hunc Pacis amorem, hæreditarium suis transcripsit, dignum Augustis. Imperante FRIDERICO Christophorus Columbus de quo verius illud præcini poterat.

*Friderico
imperante
nouus
Orbis in-
uentus a
Columbo,
& Vespu-
cio.
Virg Ecl.
4.*

*Alter erit tum Typhis, & altera, que vebat argo.
Delectos Heroas, erunt etiam altera bella.*

Post Anglicanæ, & Lusitanæ Aulae repulsas consilio planè gigantæo, ausus est non montes montibus tantum, & Pelion Ossa, sed Americam Europæ, & Orbem Oibi iungere, Americo deinde Vespuccio Columbi, siue volatum siue angurium felicissimum sequente. Hos Argonautas Hispano si non Colchico aureo vellere dignos, quod Maximilianus magnorum, pretium non vile laborum, ac purpuratæ indutriæ, Hæres Burgundici Regni in Austriacam Domum tunc transtulerat, supra gloriosam Græciam Italia in suis theatris decanter. Acroceraunia maiora, & Cyclades, latentes in Oceano mundos non montes, periculo flores stantes scopulos, quàm concursantes, superantes, amico sidere, non Castoris, & Pollicis, sed Ferdinandi & Isabellæ Catholicorum Regum, quorum solio, & virtutû miraculis MARIA ANNA Potentissima Hispaniarum Regina succedis, heroicam metam attigerunt. Ita nouus mundus tibi REGINARVM MAXIMA, atque Hispanis victoribus Monarchis subigebatur, dum Pax Austriaca, ad Septentrionem Imperatrix florebat. Cedite Bacchi, & Hercules intra Abilam, & Calpem Mundi triumphatores: Vos vero quibus nascitur nouus Orbis, nascituri Oibi Terrarum magni MONARCHÆ Austriaci, CAROLI, & PHILIPPI.

*Claud.
de conf.
Hon.*

Herculeos fines, Bacchi transcurrite metas

Vestri iuris erit, quidquid complectitur axis.

FRI-

FRIDERICVS IV. PACIFICVS

Salutatio.

Salve FRIDERICE pacifice Imperator Auguste
 Orbis saluator, tibi salutem precatur,
 Quem pace Imperatrice verus Augustus
 Saluere iussisti, cum pacasti.

Hic pacis titulus

Pro maximo tibi elogio sit.

Quem Imperatorem mortalem non extollat
 Ipse Dei Titulus, cum imperaret in terris.

Qui ex Deo exercituum inermis Infans

Adorari voluit etiam inter caelestem exercitū, Princeps Pacis.

Tu primus inter Cæsares Austriacos Bellatores, Augustus

Dum Iani bifrontis Templum tibi clausisti,

Fortuna Delubrum tuis reserasti, & Capitolium triumphorū.

Illud mirum quod nobile monstrum prodis

Ex ERNESTO ferreo Patre, Pacifica Proles,

Sine fabula, ex Ioue fulminatore

Caduceator Mercurius.

Simili puerperio Pax caelo, ac terris nascitur.

Iris inter ferruginea pugnancia nubila

Et pugna serenitatem, Caeli pacem, parit.

Acclamante Senatu, populoq; Romano

FRIDERICO PACIFICO A DEO CORONATO

VICTORIA, ET VITA

Conciliata est deinde pacifici titulo, aeterna auctoritas.

Alys Bellatoribus

Huic vni Cæsari Pacifico Roma triumphum detulit.

Romanus Orbis reueritus Friderici Maiestatem,

Se statim composuit.

Austriaca Aquila pedibus fulminatrix

Rostro

Rostro Oleas magnanimo præterdit.

Leo Hauspurgicus est in vtrumq; paratus:

Prosternit rebellem, amplectitur supplicem Pradam.

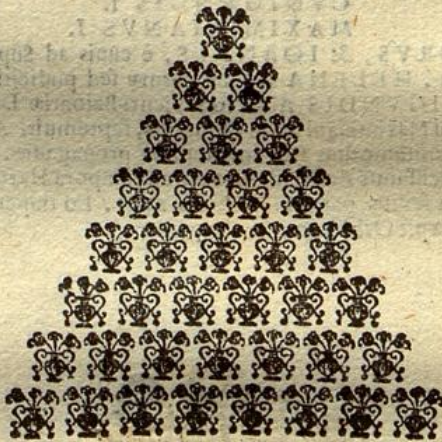
Amabilem hunc FRIDERICE titulum pacis,

Pacifici Cygni ad Cælum euehent

Penna, & cantu.

Interim hinc iterum Orbis terrarum

Quam tu dedisti, eandem tibi salutem reddit.

SYNOPSIS GENEALOGICA
A FRIDERICO IV. PACIFICO
AD MAXIMILIANVM I.

FRIDERICI pacifici qui ERNESTO Patri successit veluti Bel-
latori Romulo placidus Numa, docuitq; vtramq; Palladem Laurea-
tam regnate armatam, atq; inermem, & ciuiles curas habere Heroes
suos, incruentis victorijs magnos, ac triumphis innocentibus, quinq;
liberi recensentur, ex ELEONORA Lusitana Regij Thalami Socia.

CHRISTOPHORVS I.

IOANNES II.

HELENA I.

CVNIGVNDIS I.

MAXIMILIANVS I.

CHRISTOPHORVS, & IOANNES, è cunis ad Superos translati in
infantia extincti sunt. HELENA magnæ formæ sed pudicitia maioris, nuptijs
prærepta est. CVNIGVNDIS Alberto Sapienti Baioariæ Duci nupta, Inuictis-
simi, & victoriosissimi Maximiliani nunc regnantis, septemviri Abauia, Religiosissi-
mum Boicorum Serenissimorum Ducum stemma propagauit. MAXIMILIANVS
potentissimus, & felicissimus Austriadum, ante ea tempora Heroum inter Haus pur-
gicæ familiæ Cæsares sextus, paternum solium adiit. Eo imperante Austria extra
Germaniæ limites, capit Orbi Terrarum Imperare.

IMPERATOR CÆSAR MAXIMILIANVS I.

PIVS, FELIX, AVGVSTVS,
REX GERMANIÆ,
DALMATIÆ, CROATIÆ,

ARCHIDVX AVSTRIÆ,

PRINCEPS BELGARVM, ET BVRGVNDIONVM

DVX STIR., CAR., CARNIOL., SVEVIÆ., LANDG. ALS.

COMES HAVSPVRGI TYROLIS &c.

Egia flumina quò longius discurrunt, eò & excurrunt latius amplificatâ aquarum veluti maiestate ex popularibus minorum fluuiorum tributis: ita grandescit tibi accedens Austria tua: Imperatricis Gentis felicitas, quam MARIA ANNA è maximorum Cæsarum sanguine sata Dotalem tecum auerhis, maiorem etiam allatura, cum fueris Regum Mater. Quis enim fulgente aureâ stellarum familiâ, purpurascante inter sua radiorum rosaria Aurorâ, ex magnis maiora non expectet lucis incre-

menta, nimirum ex illustri Auroræ puerperio serenissimum Infantem Solem? MAXIMILIANVS hic tuus è nominis sui mensurâ maximus, eâdem magnitudine rerum gestarum se se explicans, par orbi terrarum nomen impleuit, futurus etiam sine MAXIMILIANI nomine à rebus gestis maximus. Adeò præscia Numinis providentia nomina aliqua fingit, atque erudit, vt diuinitatis arcana, ex solâ nominum diuinatione pandantur. Prisci Cæsaris Maximiani nomen visus est sibi vsurpare, vt eodem cum ipso cognomento, tot hostium victor, subactorque regnorum noster Austriacus potiori iure diceretur Hercules, cum præsertim catenulis aureis ex ore fluentibus, vt de suo Hercule fabulati sunt Galli, incredibili dicendi suauitate, summos amores sibi conciliaret omnium populorum, quos catenatos veluti trahebat in triumphum post curiam eloquentia victricis.

1459.
Kal. Ap.

Ex Patrè FRIDERICO Pacifico ortus, & Auo ERNESTO Ferreo vtrunque miscens, indolem hausit totam ad belli decora factam, & pacis ornamenta. Et sanè dixisset tres regias charites omnium numerorum bellicam fortudinem, omnium artium ciuilem sapientiam, omnium virtutum augustam pietatem, ad Austriaci MAXIMILIANI granditatem ita coniurasse, vt non solum Cæsarem crearent, sed & inter Cæsares Maximum. Hanc sortitus est genituram felicissimam è gentili suo Cælo, in quo nullum non fortunatissimum sidus elucet.

Insigni
miraculo
ex cultu
Augustis-
sima Eu-
charistia
seruatur.

1472.

13. Ap.

Prima ætas gemino prodigio è Cælo consecratur, summâ, & MAXIMILIANI pietate, & Numinis prouidentia, vnde stetit in vnico Stirpis Augustæ traduce, in quo tota spes posteritatis germinabat, Austriaca Propago, seruatumque est primigeniâ Eucharistici Epuli religione, quâ fundatum Austriacum Imperium, eadem vi seruante ferè semper sicuti alia omnia, ita etiam regia germina, quæ feliciter produxit. Cum enim è confragosæ rupis supercilio, quò MAXIMILIANVM adhuc ephebum procul à palatinis Proceribus, qui lateri adhærebant, alijsque affectis honorarijs, & circumpedes comitantibus, æstrum venationis per accliuia, & decliuia ænipontanorum montium rapuerat, penderet, inaccesso profusus, & imperuio, nec pedem inde retrahere posset, vlliusue ope iuuari, hiante infra sexcentorum pedum crepidine, ad diuinum profusus consilium confugit. Acciri iubet (audiri enim vox loquentis poterat) sacrum Myrtam, qui sublime Eucharisticum nectar, delibandum saltem oculis, exhiberet, sperans salutari illo viatico etiam tantum adorato, tutum sibi fore, aut ascensum ad cælum, aut descensum in terras, eò paratus ire, quò rerum Dominus, & Cæli, terræque Imperator Dei nutus inclinaret. Ita tota Austriacæ Domus immensa moles miserando spectaculo, inter Cælum, terramque librata, è cubitali montis vertice ruitura nutabat; si tamen nutare poterat Domus, quæ licet totius fere terrarum orbis circumferentiâ coronata, centrum habet in Cælo, atque ipso firmamento firmatur. Impositus montibus innocens Gigas, passis manibus piè Cælum expugnat. Euocanti itaque è Cælo auxilium Regio Impuberi Deus liberalissimè annuit, & addito prodigio cumulatissimum indulgit. Aceurrere è caelesti Aula iubetur Angelus sospitator (illum fuisse piè aliqui autumant, quem eius custodia a primo vitæ limine in hac peregrinatione terrenâ Deus destinarat, omnium horarum comitem) sub montani pastoris personâ abscondens nobilem Cæli formam, qui liberato Augusto Principe statim se se omnium oculis eripuit, ac sibi se reddidit, qualis spectatur à solis superis, rusticanum hominem exuens, coloresque nostrates. Ephebi regij pietas adeò feliciter causam suam Cælo, è quo, cum proximus illi esset, puriorem spiritum hauriebat, probauit, vt supra vnum Fabium maximum maior, vnicus tot Heroum Hæres, tot Cæsarum, & Regum germen, & stirps ad columen Austriacæ Domus, Germanici Imperij, Hispanæ Monarchiæ, ac fere dixerim Orbis terrarum seruari mereretur. Nullas sentit decumanas vndas: ex omni naufragio fides enatat. Nec difficile fidei fuit, operosumque turbinatum montis supercilium exequare, cui vis indita è Cælo est plusquam gigantea ad montes transferendos. Ita vno
ferculo

ferculo tota Austriaca Familia moribunda seruat ad vitam, & mortis antidoto ad immortalitatem initiata, eo, quo condita, propagatur, firmaturque tutelari Deo in Eucharistico Solio æternarum gratiarum. Hem quanto miraculo testatum videmus Eucharistiam Augultissimam Palladium esse Austriacæ Domus, quæ in extremis rerum articulis ad thaumaturgum Cœli Panem accurrens, toties prodigia patrauit ingentia! Scit iam cui astro gratias debeat siue nascatur, siue seruetur Austriaca Familia. Nec mirum inde posteros Herôas CAROLVM, PHILIPPVS, & FERDINANDOS, & Heroinas, MARIAM, ELEONORAM, omnesque fere Austriades, raptos fuisse non actos tantû ad Eucharistici Epuli venerationem inusitato ardore, eo nomine Cœlo, terrisque spectabiles, & maximos. O grandem, robustamque in Regio Impubere fidem! O palmaria tyrocinia triumphalis Austriacæ Pietatis? Posteris creditis? est ne factum in tota antiquitate religiosius? sed credite res ita gesta est. Adhuc prodigij locus in celsissimo prope Ænipontum monte, liberatâ periculis viâ, signo Cruciarj Christi è cruce pendentis insignis obsidem Austriacæ Pietatis, ac testem prodigij memoriam consecrat, & illhac prætereuntiû admirationem trahit, pronocatque venerationem. Non alius erigendus erat, qui seruaret tanti Miraculi Eucharistici granditatem, transmitteretque in æuum nobilem famam Obeliscus, & Colossus, quàm crux Christo Patibulato signata. Stabit ruinosum anipontanum hoc tanti triumpho capitolium, æternis cum illo monte radicibus abyssum premens, Cœloque sublime, & solium Austriacæ Potentiæ, è quo adhuc imperante MAXIMILIANO in CAROLO nepote per omnes mundi partes Europâ, Asiam, Africam, Americam regnavit, sustentabit. Initiatus magno prodigio MAXIMILIANVS impubes ad omnem felicitatem cœpit adolescere, & ad omnem virtutum apicem conuolare, religiosiori ad Regnum, inauguratione ex adoratione Eucharistici Solis, quam olim Perlarum Monarchæ solis nostratis aspectu.

Prima post laureatam pietatem laurea, quasi de paterno Pacifici Frederici stipite, furculi nobiles, a pacatis artibus fuere, Eloquentiâ, & Historiâ, quibus suam etiam intexere de laureto apollinari parnassiam Musæ. Ingenitam dicendi suadam, quâ plurimum valebat, vt cum maiestate publicaret, & Imperatricem daret, omnium populorum, quibus imperitabat linguâ erudit, vnde mirum in modum eidem conciliati sunt, ætlimantes ex indigena sermone & amantes aliquid suum in Principe. Hæc auita laurus germinauit deinde in magnis nepote CAROLO V. & pronepote MAXIMILIANO II. propagine nunquam sterili, in non degeneres ramos. Lusitant in Austriadum fere omnium labris syrenulæ, sed Augustæ, & archipyriticam exercent innocentem populorum. Vtranque Palladem exhibuit sagatam, ac trabeatam, Præsidem scientiarum, Arbitramque bellorum, vnde non mirum, quod deinde cum Iulio Cæsare veterem militiâ, & cû Augusto priscas scientias ad pristinû splendorẽ reuocavit, & eâdem dexterâ triumphali, quâ arces euertebat, bellicas, ciuilescque artes erigeret. Sed vtranque Cæsarem melius expressit, cum suarum rerum gestarum commentaria, vtrâque & solutâ & illigatâ numeris ora-

tionem,

*Flumina
nioribus li
teris insi
gniter ex
cultus a
dolescens
floruit.*

tione, historicè poeticèque edidit, simul scribenda faciens, & scribens faciendâ, sæculumq; aureum, & aultrium literarum recudens. Hinc Apollo dictus est in Aulâ: Mars in campo, oris splendore coruscus, & ardore; sed Mars innocens inter Musas illarum patronus, & Apollo gemino arcu fila mouens, ac tela. Scriptili papyro potiori iure, quam Ægyptij Reges coronandus erat, cui & pugnanti triumphale IO, & scribenti, ac dicenti gloriosum *σοφῶς* acclamari posset. Nunquam dignius, quam in MAXIMILIANO Aultriaci.

Cl. de M.
conf.

Maestas meminit se se Romana loquutam.

Sed bellicarum laurearum densior etiam silua est, isque fere obruitur historiographus hic exilis calamus.

1477.
et. 17.

1478.

Belgica
reipublica
adminis-
trationi
admo-
sur.

Initiatur
ad impe-
rium, &
in augura
tur impo-
sita Caro-
li magis
corona.

Eâ ætate bella gessit exercituum ductor, & suo Marte, atque auspicijs administravit, quâ alij nec rude donantur militis, Imperator, quod olim de magno Pompeio grandi etiam preconio predicatum est, ante militem. Illam siquidem à Patre Pacifico pacem tantum didicerat, quam triumphariunt. Adolescens adhuc ex ipsis cum MARIA Burgunda nuptijs CAROLO Audace Socero ad Nanceum cæso, Gandavi in Vrbe Flandriæ facile Principe, quæ supra græcanicas Thebas Herculis exortu, & incunabulis nobiles, CAROLI V. Aultriaci Cæsaris & summi Herôis natalibus gloriari potest, ad componendum, firmandumq; Belgicæ Reipublicæ statum non parum Ludouici XI. Galliarum Regis potentiâ conuulsus, cepit animum adijcere, supra illius ætatis studia molliora, grandium consiliorum, & principalium curarum patientem. Belgicus Leo à MAXIMILIANO primo demitus, secundo MAXIMILIANO imperantè, euentilatis, excussisq; apertâ perduellione iubis, iugum Aultriacum franget. Hinc à Patre Augusto in sortem imperij adoptatus in grauiissimo Orbis terræ concilio a Germanis Proceribus de Imperio arbitrantibus, meruit Francofurti adoratum a tot populis Regis Romanorum & Aquigrani Cæsaris nomen. Illud autem accidit in ipsâ inauguratione auspiciatissimum, quod MAXIMILIANO ea imposta fuit corona, quæ olim Occidentalis Imperij fundatori CAROLO, & potentiâ, & sanctitate Magnò, auspicijs tum ad ipsum MAXIMILIANVM, tum ad CAROLVM nepotem, tum ad magnam Germanorum, & Hispanorum Aultriacum posteritatem propagatis, Aultriâ Gente iam, & Herôum numero, & potentia magnitudine, & æuo felicitatis COROLINGHAM longe superante. Nullum aliud præter MAXIMILIANI Aultriaci caput Caroli magni coronam implere potuisset.

Imperator, initiato victoriâ Turcicâ in Hûgariâ Principatu, veluti è seminario triumphorum tot bellis deinde feliciter confectis, maximum suum nomen laureatum extulit, vt nullus ante ipsum Imperatricis Familiæ tot fuerit laureis coronatus, geminatâ felicitante Regna germinantibus. Visus est feriato dudum Pacifici Patris gladio vbi que fulminare, nunquam ferè non victor vbi pugnare licuit, victis populis, victorias singulis annis, quasi annum tributum pensitantibus. Populorum de quibus MAXIMILIANVS triumphauit ferè populum inuenio, Gallos, Eburones, Belgas, Sicambros, Batauos, Morinos, Hungaros, Bohemos, Venetos, Heluc-

tios,

Celebria.
res Ma-
ximiliani
Ces. Vic-
toria.

tios, Turcas. Ea verò in eius triumphalibus fastis leguntur, quæ famam, in pluribus fatigassent, circumlatis supra Austriades Aquilas victrices perpetuo volatu per Orbem Orthodoxum victorijs ingentibus. In Belgio Atrebatum Artesiæ caput expugnatur stratagemate celeberrimo cutodijs deceptis: Cameracum Vrbs Imperialis in potestatem redigitur, & simul recipitur magnâ ex parte Hannonia, Gallobelgica Prouincia nobilissima. In Galliâ ad Guinectham Picardiæ Oppidum ingens Gallorû exercitus fere internecone deletur, victoribus Gallis in prædam migrantibus, & in victoriâ propriâ victis, dum eâ præcoci intempestiuè abutuntur. In Germaniâ Philippus Palatinus Septemuir Rhenanæ Prouinciæ Regulus, & Vangionum Princeps supplex ad Imperia Cæsaris compellitur: Bohemi non procul a Ratisbonensi Vrbe, se, suaq; perpetuâ castrorum munitione tuentes, franguntur. Hungaria magna ex parte victoriosissimis prælijs recuperatur, & ingens Turcarum colluies scythicis etiam copijs, & formidandis Romano Imperio Samothracum, Samogitiorum, Getarum, Gelonorumque populorum nominibus aucta, Carnioliam, Stiriam, Carinthiam inundans, easque igni ac ferro depopulans reprimatur, ac fugatur. In Belgio iterum Carolus Egmundanus Gheldriæ Dux nouis rebus studens, in ordinem redactus, abstinere iubetur ditione Gheldriensi, ac titulo. In Germaniâ rursus grassantes fœdè per eam, Prædones non vno loco, nec vno prælio funduntur, caduntur, & ipsis suis sceleribus spoliantur, fragitiorum pretio in triumphales Cæsaris manubias migrante. In Italiâ demû Veneti tribus bellis atteruntur: Mediolanû è Gallorum manibus eripitur, ac Sfortiade Duci restituitur. Ita maximis victorijs, triumphali veluti earum curru inuectus fere totam MAXIMILIANVS peragrauit Europam, Orbemque terrarum nobili famâ sui nominis impleuit.

149

Omnes in eo, Heròem cum Imperatore miscente, heròicos numeros, Cæsareosq; duo proximè superiora sæcula suspexerunt, beatissimo quodâ omnium bonarum artium, virtutumque temperamento; vt dubium reliquerit sapientior ne esset, an fortior, an melior, primas ne daret bonis artibus, quas in delicijs habebat, an virtutibus armatis, pacatisque, castrisibus, & vrbanis, quæ ipsi in amoribus erant. Vulgatissimum est illud de Sylla Elogium, licet Cæsarianum, ac minime vulgare, ipsius dicentis nobilitate, supra argumenti laudem, alio fere dignum elogio, Syllam plures in se Marios, cum suis septenis triumphis collegisse. Ausim ego hoc prædicare in MAXIMILIANO non de Marijs, sed de Cæsaribus ipsis. In Romanis annalibus magnificè celebratur in Caio Iulio Cæsare felicitas, liberalitas in Augusto, in Traiano fortitudo, in Antonino pietas, in Tito mansuetudo, in Marco Aurelio sapientia, in Constantinis, Carolis, & Ottonibus magnitudo inusitata virtutis. Ex omnium istorum Cæsarum laureis visus est Maximilianus frondes legere, quas suæ infereret, & Martis Pullus cum Caio Iulio Cæsare, & Pater Patriæ cum Augusto, & Antor generis humani cum Tito, & Optimus cum Traiano, & Pius cum Antonino, & Sapiens, omniumque litterarum Princeps cum Aurelio, & cum Constantinis, Carolis, atque Ottonibus vbiq; Magnus, nisi velis etiam

Ab omniũ
fere lau-
dum titu-
lis cõmen-
datur.

ma-

*Felicitas.**Maxima.**Maxima.**Maxima.**Maxima.**Maxima.**Maxima.**Magna-**nimitas.**Magna-**nimitas.**Magna-**nimitas.**Magna-**nimitas.**Liberali-**tas.**Liberali-**tas.**Liberali-**tas.**Liberali-**tas.**Liberali-**tas.**Liberali-**tas.**Liberali-**tas.**Liberali-**tas.**Pietas.*

maximum ad sui mensuram nominis. Eâ bellicæ felicitatis excellentiâ floruit, vt nunquam arma ferè posuerit, nisi victor, post domitos hostes de bellis etiam ipsis debellatis triumphator, tantumque terrorem hostibus incusserit, ipsâ armorum denuntiatione, vt cum iussu MAXIMILIANI Cæsaris in Belgio bellica tympana ad legendum nouum militem personarent, ferant dixisse Ludouicum XI., bellicosissimum alioquin Regem ad illos bellorum præcones, & fecialem sonum, totam Galliam contremiscere. Eâ magnanimitatis laude commendatur, vt vbique prouocator fortune fuerit, contemptor, ac victor, illi etiam tanquam imaginariæ Deæ per deridiculum augusto supercilio, quo imperium Austriacum sustentabat auditus sapius insultare; nimirum nihil timebat sibi a fortunâ infidelis, quam sperabat vinci posse etiam rebellantem. Et certe fortuna, si eam cõtemnas, vectigalis seruiet; si adores dominabitur tyranna. Aut tenetur, aut tenet, nisi despicias, suspicies, transuersumque te aget ventosa, ac leuis, nisi generoso spiritu diffles, ipso contemptu victore superandam. Eâ liberalitatis famâ celebratur, vt sæpe eadem manus quæ triumphatrix ærariû implauerat, munifica exhauriret, & magnæ victoriæ aliquando abortirent ex defectu militarium stipendiorum, conceptique triumpho eliderentur in partu. Nefas ducebat Imperatorem populis dominari, & auro seruire, cum hoc sit etiam plebeum in Regibus. Sciebat non minorem famam captari a manu auro, quam ferro armatâ, cum hæc hostes, illa amicos, & omnes superet. In Viennensi Principum Orthodoxorum celebri congressu tres Reges, Vladislâum Hungariæ, Ludouicum Bohemiæ, & Sigismundum Poloniæ augustis impensis magnificentissimè exceptos diu apud se habuit, dignus Cæsar se ipso Cæsare opulentiore. Merebatur spolijs Asiæ, Indico auro, & Darianis thesauris ditari rediuiua, & gemella, prorsus in maximo nostro Austriaco, tum ex armatis, tum ex pacatis titulis magni Alexandri, beneficijs non minus victoribus, quàm prælijs, triumphatrix Orbis terrarum manus. Plura tamen exceptit domi regna, populosque, quàm Reges in Hispanâ Monarchiâ ex nuptijs PHILIPPI filij cû IOANNA FERDINANDI, & ISABELLÆ Catholicorum Regum filia in Austriacam Domum inuectâ, tot regnis, populisq; coronatâ. Ad eum demum apicem pietatis peruenit, vt hac omnia veluti nature, ac fortune ornamenta consecrarit, Celoque dicarit. Auspicatus, cum moribundos fere oculos rebus humanis clausisset, ab alio sole, nimirum Eucharistico, Auroram primorum annorum, cum cursum vite tenuit, qui tantam lucem ferret, & non degenerem diem ab aurorâ illustri ex tantæ prodigio pietatis. Eidem primigenæ pietati custodiendæ addidit comitem, virgineum pudorem, quo duce Imperator (quod mirû videri iure possit) ferè semper armorum studio exercitus, nullam vnquam passus est spectari a quoquam nudam corporis partem, pulchro rubore decorè perfusus, si quid simile accidisset innito. Hęc purpura venarabilior in Imperatoribus, quæ non sanie muricis sc̄datur, sed tingitur colore virtutis. Eadem pietas artes omnes, ac scientias magiltras erudiendæ illius magnanimæ indoli, admouit. Harû scita, & placita, & alia omnia fidissimâ memoriâ & nunquã fallente dicturum, seruabat, vnde nemo illi semel notus, aliâs deinde no-

ius fuit. Preſecit tandem illi regende moderatricem Religionem, quã ſolã Imperatrice Imperia ſtant, & felicitatem, famam, gloriam, victorias alites Cœli Diuas, nimirum prouidentia numinis e Cœlo labentia terrarũ fugitiua, & volucra bona apud ſe ſiſtunt. Acerrimus hereſeos hostis in Auguſtanis Comitijs paucis ante obitũ diebus per Legatum Pontificium Thomam Caietanum ingenio, & purpurã Principem ſui ſeculi Eminentiffimum, Summum Pontificem exorauit vt Germaniẽ laboranti ex luthera- na hæreſi ſerpente tunc malo virulento contactu, ac fere moribundã opẽ ferret, ſe omnia imperata etiam cum imperij ipſius impẽdio, vti par erat, facturum.

Religio

Hac nobili clauſulã MAXIMILIANVS I. Cęſar Auſtriacus, dum laureatis litteris à Carolo V. nepote iam Hiſpaniarum Monarchã vocabatur letitiẽ communionẽ in partem Maurici Triumphũ, in ſinu Auſtriadum Victoriarum, in primo flore felicitatis, ac potentiẽ vitam finiuit ſexagenarius, magnã etatis parte imperio, maiori victorijs, ac triumphis, totã Cœlo attributã, ac nominis immortalitati. Imperante MAXIMILIANO Romano Orbi, Auſtria feliciffimis coniugijs, fatalem fere dixerim, fauſtitatem in Auſtriacam Familiã ferentibus, ad omnem Cœli, terreq; cardinem explicata eſt. Acceſſerunt primũ Auſtriã, antiſque Regnis, & Imperio Germanico ad Septentrionem Belgię Prouincię dotales in- nuptijs MARIÆ Burgundã cum ipſo Cęſare, & eodem iure connubiali Burgundiã ad Occidentem; tum partim ad Orientem, partim ad Septentrionem ius ſucceſſionis ad Regna Bohemiã, & Hungariẽ cum Vladiflao Rege ſtabilitum, deinde Hiſpana Monarchia & America ad Occidentem & Auſtrum ex fortunatiſſimo PHILIPPI Pulchri coniugio cum IO- ANNA maximorum Regnorum Hẽrede, cuius ipſe MAXIMILIANVS fortunẽ faber fuerat, additis Hieroſolymorum, vtriuſque Siciliẽ & Sardinie Regnis atque Inſubriã ad Orientem, & Auſtrum. Tandem CAROLO nepoti nubente Iſabellã Luſitanã, prima Luſitanici regni, indi- corum Marium, atque orẽ maritimẽ, & Inſularum Orientis magna afful- ſere de Cœlo auſpicia. Vnde MAXIMILIANVS, pari ferẽ cum RVDOLPHO I. magno gloriã, ſi minus Conditor Auſtriaci Imperij, ſaltem Conſeruator, Stator, & Amplificator dici meruit, vbiq; maximus. Nomen illi ſemper pro encomio erit, gerenda ſimul prædixit, geſta enar- raut, magnificẽ in omni apice ſonans, docenſq; nihil in MAXIMILIANO non maximum eſſe. Hic totus tuus eſt MARIA ANNA potentiſſima Regnatrici, & ideò etiam maximus quia Tuus, ſiue Paternos, ſiue Maternos ſplendores reſpicias, ſiue Maritales Monarchę Coniugis ſapientiã, potentiã, pietate tẽr maximi, CAROLO quoque V. & FERDINANDO I. ex equo in imperio ſuccedentibus, dignus, qui nobiliſſimum inter Tuos locum obtineat. Imò hoc etiam nomine nunquam non dicetur maximus, quod auſpicatiſſimum tuum coniugium beaur, ac Tibi, Tuorumque vitã ſimul, & immortalitate donandorum Regionum non in- terruptã vnquam ferie Infantium.

Maximil. obitus. 1519. 12. Ian. 33.

*Laudes longe tranſgreſſus auitas
Subdidit Oceanum ſceptris, & margine Cœli
Clauſit opes.*

N

Cl. de 4. Non. conf.

MA

MAXIMILIANVS I.

Epitaphium.

Hanc molem manibus Austriadum Heroum felicissimi
In mausoleum Cælo extulit

Magistra manu

Novi Phidie artifex cælum.

Exanimis hæ statua

Pratoriani veluti fidi milites saxei

Imperatoris lateri semper adherent.

Ipsa triumphalia trophæa lapidea sunt:

Et iure, quia aternarum victoriarum simulacra.

Stant gemino titulo victura,

Vincent euum, quod merentur, & viuent.

Ab his omnibus Mutus Cæsar, silentio laudatur:

Omnes laudes in vnum titulum sepulchri migrarunt.

Turbinatus in morem pyramidis acuminatur tumulus

Et suas, si a sole gloria, illustretur,

Consumit umbras.

Ne tamen putes sepulchralem hanc molem

Mortis carcerem esse:

Mæta est felicitatis.

MAXIMILIANUS FRIDERICI Pacifici Augusti filius

Primus Austriadum viuentis Patre Imperator,

PHILIPPI I. Pulchri Hispaniarum Monarchæ Pater,

CAROLI V. & FERDINANDI I.

Magnorum Caesarum Auus,

Impleta sui nominis magnitudine maximus

Gallicis, Belgicis, Venetis, Insubricis

Bohemicis, Helueticis, Pannonicis, Turcicis victoribus,

Æque victor Heros, & inuictus,

Burgundia Prouincia, & Regno Belgico

Austria

*Austria Imperatrici additis,
 Explicata ad omnes Orbis partes
 In Hispana Monarchia Austria regnatrice,
 Cum non haberet plus ultra felicitatis in terris, quò tenderet
 Hic stetit,
 Unde Cælum intraret,
 A Cælo vnico tantum hoc lapide distans.*

SYNOPSIS GENEALOGICA
 A MAXIMILIANO I.
 AD CAROLVM V. MAXIMVM.

Rimæ MAXIMILIANI Cæsaris nuptiæ cum MARIA Bur-
 gunda fuere Caroli Audacis filia non degeneris animi, tibi cognomine
 MARIA ANNA & felicissimi tui coniugij Auspice. Obijt fortis-
 sima Amazon digna Carolo Patre, MAXIMILIANO coniuge,
 PHILIPPO filio, CAROLO, & FERDINANDO nepo-
 ribus, totaque quam ipsa dedit Austriadum Heroica posteritate ex amore pudici-
 tiæ, cum nunquam adduci potuisset, vt vulnus, quod ex equi casu inter venandum
 contraxerat, medicis oculis videri, nedum tractari manibus pateretur. Nullius for-
 titudinis laurea in Austriaca Domo, altas radices non habet, si tamen tellus lauros
 nutrit, quibus hæc cælestia facta, ferto citra Ariadnæam fabulam stellanti digna, co-
 ronetur. Secundas iniijt cum BLANCA MARIA Galeatij Mariæ Sfortiæ Ducis
 Mediolanensis filia, quæ quadringenta aureorum nummum millia dotis nomine tu-
 lit, maiori tamen formæ incredibilis pretio, & virtutum omnium muliebri mundo
 dotata. Anna deinde Ioannis vltimi Britannæ citerioris Regis filia vnica, despon-
 sa tantum fuit MAXIMILIANO, sed a Carolo VIII. Galliarum Rege Cæsa-
 reis nuptijs prærepta, repudiata prius MARGARITA ipsius Cæsaris filia. A
 MARIA pudicissima, & fortissima Heroïna Austriacis fastis hæc tria magna nomi-
 na data sunt.

PHILIPPVS I. PVLCHER.
 FRANCISCVS PRIMVS.
 MARGARITA IV.

Franciscum I. Parentum simul amorem, & dolorem, a vitæ limine, quod vix satu-
 tarat, quadrimestrem proximus tumultus excepit, neque enim sæpe multum vitæ
 primus lapis ab vltimo distat. MARGARITA primum Carolo Delphino, Lu-
 douici XI. Galliarum Regis filio desponsa, tum Ioanni FERDINANDI Ca-
 tholici Regis filio nupta, eodem nuptiali anno coniugij, & vitæ vinculis soluto, de-
 mum Philiberto II. Sabaudia Ducis, quem inter suos fortissimos Heroes numerat
 serenissima Domus Philippi II. filium, Regnantis nunc Principis Abpatrum a Beroldo
 Saxone vigesimum sextum. Tandem vidua, Belgarum vsque ad mortem Gu-
 bernatrix summa probitatis, & prudentiæ laude floruit. PHILIPPVS I. com-
 muni cum FRIDERICO III. Austriaco Cæsare cognomento a formæ dignita-
 te Pulcher, pari cum Tito imperatore titulo a pulchriori mansuetudinis, aliarumque

vir tutum forma Amor generis humani, & Delicium Orbis Terrarum, primus magno Philippæo nomini, quod in ipso nascebatur, Augustæ genti & Austriæ Imperatrici in Hispanâ Monarchiâ subdidit Orbem terrarum. Austria dum pulcherrimum pulchra Coelum sex liberorum prole beavit ex IOANNA FERDINANDI & ISABELLÆ Catholicorum Regum filia (vtrouque Orbe magnum titulum deferente) & vnica Hispanæ Monarchiæ hærede. Eorum nomina hoc ordine adscripta Genealogicis Austriacæ familiæ factis leguntur.

CAROLVS V. Maximus Cæsar.

& Hispaniarum Monarcha.

FERDINANDVS I. Cæsar.

ELEONORA.

ISABELLA VIII. siue ELISABETHA.

MARIA.

CATHARINA posthuma.

Sed quia nihil est ex omni parte beatum, & hæc est pæna mortalibus imposta, vt omnis pulchritudo breui contabescat, in flore ipso regnatricis vitæ, PHILIPPVS Pulcher defloruit in Coelum transcriptus, vbi ipsum felicitatis Regnum sub florido Paradisi nomine vernat. CAROLVS, ac FERDINANDVS Magni nominis Cæsares, salutareque non Germaniæ tantum, & Hispaniæ sed Orbi Orthodoxo Dioscori, quorum secundus primo in Imperio successit, adhuc superstitis in maximis FERDINANDIS, & PHILIPPIS regnant.

*Vnanimi Fratres quorum mare, terraq; fatis
Debentur.*

Addita est Castori, & Polluci Austriaci Coeli non vna, sed quadruplex Helena, è Pulchro, & Pio Parente, pudicissimæ formæ. ELEONORA Portugalliæ, & Franciæ Regina, primum Emmanueli Lusitano, tum Francisco Gallo Regi nupsit. ISABELLA Regina Daniæ Christierni II. Dani Regis vxor, fidissima comes exilij maritalis, illustre fidei coniugalis exemplum publicauit. MARIA Ludouico Hungariæ, & Bohemiæ Regi ex inclyta Jagellonica stirpe matrimonio iuncta, eo mortuo Belgicam Rempubicam cum summa laude administravit. CATHARINA posthuma prius desponsa Friderico III. Saxoni Septemviro, tum zelo Religionis Orthodoxæ, quæ principalis amor, & cura Austriadum Heroinarum est, abrupta omni coniugij spe Ioanni III. Lusitanæ Regi in matrimonium est elocata. Sed iam excipe MARIA ANNA CAROLVM tuum gloriosissimum de quo ex ipsis PHILIPPI Pulchri, & IOANNÆ Hispanæ nuptijs occini potest paucis mutatis in melius, & verius oraculum.

*Carolus è pulchra nasceatur origine Cæsar,
Imperium Oceano, famam qui terminet astris.*

*Virg. II.
Ani.*

IMPE-

Fed. Agnellus sculpsit

101

IMPERATOR CÆSAR
CAROLVS V.
MAXIMVS
PIVS, FELIX, AVGVSTVS,
REX GERMANIÆ,
HISPANIARVM, NEAPOLIS,
SICILIÆ, SARDINIÆ, HIEROSOLYMÆ,
ARCHIDVX AVSTRIÆ,
DVX BVRGVNDIÆ, INSVBRIÆ,
PRINCEPS BELGARVM
MAGNVS MEXICANI, ET PERVANI ORBIS
MONARCHA.

X PHILIPPO Hispanorum, non Macedo-
num Rege nouus sub CAROLI nomine pro-
dit Alexander. Sed quia alios mundos, quos
suspirauit Macedo, superauit AVSTRIACVS,
noui orbis extra veterem victor, Abilam, &
Calpen, quas ille, Herculeum reueritus *non
plus ultra* suspexit vt mundi metam, hic
ipsis fabulis maior, ultra Gades HERCVLES
triumphator, adscripto nouo titulo *plus ultra*
despexit vt carceres, nec Asiam tantum Eu-
ropæ per angustum Hellepontum, sed nouum
orbem veteri per immensum iunxit Oceanum, non magnus dicitur, sed
maximus. Eo etiam titulo supra magnum Maximus dicitur, quia non
sterilis fundator ruituræ secum Monarchiæ fuit, sed fecundus æterna,

MO-

MONARCHARVM HEROVM parens, & Regnatricis ipsa sæculorum coronâ Posteritatis.

*Vnde maxi-
mimi titu-
lus in Ca-
rolo.*

Nullus Imperatorum iustius titulum possedit, nullus magnificentius, nullus diuinius, quàm Maximi titulum CAROLVS, quem non blandientis historici calamus adulator, sed summa in terris post diuinam humana vox propè dixerim è cœlo inscripsit. Ipse Summus Pontifex PAVLVS III. ex Senatusconsulto Eminentissimorum Patrum post victoriam Saxonicam, è vaticanâ vicariâ Numinis cortinâ magno nomini CAROLI, Herois, in quo nihil non maximum fuerat, Maximi addidit cognomen- tum. Ingens vnus tituli Maximi suffragium, Pontifex Maximus. Suafit verò supremo Romano Antistiti, sapientissimæque Purpuratorum Prin- cipum Curix, ipsa Saxonia, non nisi triginta annis a Carolo Magno Im- perij Occidentis Conditore subacta, eum CAROLVM qui contractis fere prodigio felicitatis in dies annis, eandem ferocem, atq; ipsius Cæsaris for- tunæ insultantem, capto Regulo, omnibusque, quæ timeri poterant pro- fligatis, debellauit, non magnum tantum appellari debere, sed maximum. Patieris tamen MARIA ANNA, à qua Austriam, quam CAROLVS vexit, in Hispaniam reuente, novos ex PHILIPPO Monarcha CA- ROLOS sibi orbis terrarum auspicatur, me maximum hunc tuum CA- ROLVM oculis serenissimis exhibentem, quibus titulo minimè men- tiente ad omnium populorum felicitatem irradias, subitario consilio, de Historico in Cosmographum migrare, & punctulis, lineolisque, ac solis su- bactorum regnorum, atq; debellatarum prouinciarum nominibus rerum Dominum, veteris orbis Triumphatorem, nouique Domitorem, palmari sphaera concludere. Eiusdem artis esse debet mundum explicare, & He- roem mundo parem. Non desijt esse miraculum Rhodius Colossus arti- culatim dissipatus in partes, ipsis reliquijs colossæis, aliorum hominum corpora superantibus, mensuramque communem nostræ mortalitatis. Maior visus est Hercules, cum illius digitum non sine spectantium risu, metiebatur thyrso satyrisens, nec æquabat. Exprimi non potest CARO- LVS, nisi cum Orbe terrarum euoluatur, quem suis imperijs rexit, no- mine impleuit, felicitate beauit, gloriâ illustrauit, famâ suspendit, victorijs peragrauit, triumphis pacaluit, Pyrrhus in Peloponneso, in Africa Annibal, Scipio in Hispania, in Pannoniâ Traianus, Marcellus in Sicilia, in Ger- maniâ Constantinus, in Italiâ Cæsar, vbique CAROLVS.

*Caroli
Ortus
1500.
24. Feb.*

E PHILIPPO, quem Delicium humani generis, & Amorem suum, orbis terrarum amasius appellauit, videretur CAROLVS bellator prodiens monstrum esse, nisi sciremus amore omnium triumphatore, nihil victoriosius inueniri. Monstrum erit CAROLVS, sed Africæ tan- tum nocens, Europæ non modo innocens, sed beneficum: monstrum ex omnibus virtutibus in vnū conspirantibus, & ex homine Heroem constan- tibus, compactum. Ortu suo superiori sæculo, cum quo gemellus natus fue- rat, auspicia dedit, & iure Austriadum felicissimus, Ascendensq; ad vitam, veluti e Cœlo clarissimus terrarum Dominator, & sui ipsius non tantum, verum etiam sui sæculi fortunatissimus horoscopus. Quid aliud expe- ctari poterat è Patre, qui Amor erat Orbis terrarum, quàm summæ felici- tatis

tatis soboles? Debit etiam anno sanctissimo Iubileo nasci, qui non sine magnâ celi indulgentiâ terris dabatur Religiosissimus Orthodoxe fidei in orbe veteri Propugnator, in nouo Propagator. Aurora primæ ætatis ijs splendoribus non caruit, quæ Austriadum Solem totum, & virum, & senem radiorum penicillo pingerent coloribus suis illustrem. Hanc non teneritudo morum ab alijs ætatibus, sed innocentia distinxit. Quis enim teneros dies, ne dum annos in Heroe inuenire possit? Imò nihil vnquam paruum, præter ætatem, sine iniuriâ appellari in Maximo potest.

Post primâ pietatis tyrocinia sub auspicijs **MARIÆ, MAXIMILIANI** Cæsaris filix, Pulcheriæ Austriacæ, & cum omni Augustarum Heroinarum magno nomine, prudentiæ, & probitatis laudæ conferendæ, **Adrianus** Florentius moribus, ac litteris ab Auo Imperatore **MAXIMILIANO** præficitur, Arbiter heroicæ indolis, veluti olim a magno Theodosio Arsenius gemino Orientis, & Occidentis deinde Imperatori **Arcadio, & Honorio**. **Felix** instituitur, qui poterat adhuc spirantibus exemplis auiti maximi **MAXIMILIANI, & Catholici FERDINANDI** Regium Puerum non informare tantum, sed animare ad omnem maximam pietatem. Itâ verò probauit omnibus suam docendi rationem **Adrianus**, vt post **CAROLI** institutionem, nullo magisterij gradu inter mortales dignitates inuento, cuius apicem non excederet, collocari debuerit in Vaticanâ Cathedrâ ter geminâ Tiarâ laureatus Orbis Terrarum Magister, non nisi oraculis è celi cortinâ Dei nomine dicturus, quæ docturus.

Et certè vnde nam tanta scientia, profectusq; religionis in **CAROLO** cum in Vormatiensi contentu coram Principibus Septemuiris, alijsque Germaniæ Dynastis professus est passurum se potius Germanici Imperij, & Hispanæ Monarchiæ, orbisq; Austriaci, & Sui, suis Regnis maioris, impendium, quam vllum Orthodoxæ Fidei detrimentum, Itatimque dissentientibus multis Proceribus iccit primum fulmen in hæresim, proscripto sacrilego tenebrione **Luthero**, qui nouus e Saxonia **Paracletus** fanaticam de suo ebrioso spiritu fabricarat Ecclesiam, & de sentinâ Tartari, Orbi inficiendo virulenta ructabar oracula? Vnde nam sensus ille pietatis, quo in Africâ, insolenti suæ liberalitatis victoriâ, viginti millibus captiuorum hominum barbarico iugo liberatis, triumphum egit omnium nobilissimâ de exercitu manumisso, tot ciuicis caelestibus laureatus, quot celi ciues, christiana capita, feruarat. Dignus hinc fuit qui sæculum, quod sibi coniderat recuderet aureum, cui tanquam liberalissimo Monarche **Tagus** cum Hispanâ Monarchiâ vndanti auro, cui argentei Amnes cum Americano Orbe, pleno multorum stadiorum alneo fluerent, imò aurei etiam, & argentei montes in Peruuia & Mexico, cum **Momezumæ, & Acatabalipæ** Peruani, ac Mexicani Imperatoris Thesauris, pendèrentur vectigales. Vnde nam ille tandem cumulus sanctitatis, quo singulis diebus pluribus diuinæ Hostiæ sacrificijs intererat, sub personâ Imperatoris, sed Sacerdotis affectu? Quid cum ante Saxoniam victoriam spectans Christum patibulatum ad auctarium iudaici deicidij hæretico flagitio in imagine vulneratum, concepto sacramento, euaginato gladio, Cæsarem patientiæ diuinæ deuouit vltorem, eo ferro, & igne, quo ardebat, se pro

Deo

Pueritia:

*Educatur
sub Adria-
ni Floren-
tij summi
deinde
Pontificis
magiste-
rio.*

*Caroli pie-
tas mul-
tis exem-
plis com-
probata.*

Deo aduersus Cæli hostes, fulminaturum pollicitus? Nec mirum quod tandem victoriâ primo congressu, relatâ, classico statim in plausum migrante, Apophtegma Iulianum à Procere Palatino magnificè prolatum, *CÆSAR venit, vidit, vicit*, ad sensum inaudite pietatis pijsimo trilogio traduxit, & Deo victori Caroli Cæsaris fulmine triumphum decernens, dixit, *CAROLVS venit, vidit: Deus vicit*. O dignam meliori supra Iulianam etiam fortunam auream vocem! O supra etiam auream, (quo nihil maius dici potest) Austriam vocem! An non isthęc summe pietatis prodigia, è summi, ac sanctissimi Antistitis scholâ eruditionem sapiebant maximi Pontificis prope diuinam?

*In augu-
ratur Eli-
spana
Monar-
chia et de
inde im-
perio ger-
manico.*

Imbutam regijs disciplinis pueritiam FERDINANDO Auo ad meliorem, & dignam Catholici titulo vitam translato, Hispanę Monarchie à centum adoratum populis aureum, & gemmeum suarum Indiarum tributis diadema, coronauit, summę potentie, & Catholici nominis apex, superintextâ ex cæsis quadraginta Maurorum millibus iure victorię laureâ triumphali. Magnos sibi, vt solum ex omni parte firmaret, Europe Reges cognationis sacramento coniunxit, Lusitanum, Pannonem, Danum collocatis in matrimonium ELEONORA, ISABELLA, MARIA sororibus; cum iam Anglus CATHARINAM materteram coniugem haberet, & Gallus amicitie vinculo plurimū teneretur. Hinc quia CAROLVM Cælum finxerat omni fortunę parem, post orbem natum, conditaque veteres Monarchias, amplitudine, & numero Regnorum Monarchiam maximum, Imperij etiam Romani dignitatem adiecit, atq; ita septemvitalia suffragia miscuit, vt Auo Cæsari, maximo suo MAXIMILIANO maior, inter Orbis totius plausus succederet. Ab adito Imperio Occidentis tota CAROLI vita laureata, ac palmaris fuit. Nunquam manus conseruit, quin palmas legeret, bellatrice dexterâ, & lauros meteret ense victore. Annos ipsos victoriarum numero superans, suis triumphis plurimum Cæsarium fastos, & sæculorum annales excessit, auctâ interim in immensum ad vtramque solis pueri, ac decrepiti regiam, Austriacâ Dominatione.

*Expedi-
tiones &
victoria.*

Sed quia compendium maximi CAROLI datur, & sola Cosmographica Herois mundo maioris descriptio legi debet, paucis totum Heroem maximum sic explico. Nouem initis in Germaniam expeditionibus, sex in Hispaniam, septem in Italiam, quattuor in Gallias, decem in Belgium, duabus in Angliam, ac totidem in Lybiam & Mauritaniam, Asiâ, Africâ, Europâ, Americâ, magnis quadrifidi terrarum orbis partibus, quâ imperio, quâ gloriâ coniunctis, victorijs Mauricis, Gheldricis, Othomanicis, Hungaricis, Peloponnesiacis, Hetruscis, Lybicis, Numidicis, Rhenanis, Saxonis, Gandauensibus, Gallicis, Germanicis, Italicis inelytus, mari etiam sexdecies remenso, breuem, si tam longâ conferatur rerum gestarum historię, quadraginta annorum regnatricem vitam terminauit, non aliâ quàm circumductâ sæculorum omnium in orbem periodo, ac panegyri, prædicandam. Visus est per Australem, Borealemq; prodigio sarũ victoriarũ nobilẽ eclipticâ innocentibus monstris splendẽ belluatam, terras, Oceanumque percurrere, atq; ipso cum Sole contendere; nisi quod illum loco, hunc gloriâ sublimem triumphalis semper currus agebat.

Non

Non tot stellis australe cœlum accenditur, quot peregrinos splendores no-
 ster AVSTRIACVS in morem illustrium siderum circumtulit. Si vi-
 ctoriarum loca quæris; orbis erit, cum *viçtorid* navi sub ipsius auspicijs ter-
 rarum, mariumq; ambitum ab occasu in ortum emens, cui Argo stellife-
 ra cœlum cedere potuisset, peragrandus. Quid plura? astris quidem fa-
 mam terminauit, sed ultra Oceanum Imperium explicuit, supra ipsa gi-
 gantea poetarum fabularia vota, ventorum limitibus, & cœli zonis, illud
 definiens. Hesperides insulas aureis pomis, & pretioso Autumno diuites,
 intra pomeria Austriacæ Domus clausit: vltimam terris Thulem, & extre-
 ma Gadium claustra inter primos suos portus aperuit, vt ad Magellani-
 cum fretum, & alij cœlo subiecta litora, alio sole calentia, alijs astris illu-
 minata, debellato Oceano, ferocissimo omnium hoste, marium, terrarum-
 que triumphator, appelleret. Vnde non Montes tantum, sed mundum
 fere dixerim aureum Americanum, quem ab eius nomine *Carolinum* voc-
 carunt, per Ferdinandum Cortesium, & Franciscum Pizzarrum Hispani
 Monarchæ Argonautas, maiora fabulis, & Typhis clauo, & Herculis clauâ
 molientes, victum in Potestatem Austriacam, ac tributarium redegit. Su-
 perbiat Pompeius Sagunto, Carthagine Scipio, Syracusis Marcellus, Hier-
 osolymâ Titus: vrbes sunt: Carolus Orbis expugnauit. Audijt à plerisque,
 nec immeritò CAROLVS post omnium Cæsarum Principem C. Iulium,
 Imperatorum omnium, Romanorum, Græcorum, Germanorum victo-
 riosissimus, tanta felicitate de omni hostium genere relatis victorijs, vt
 grauiissimi Chronographi dixerint nemini bellum à CAROLO illatum,
 quem deinde non modo victum, sed vincum non habuerit. Audeo dice-
 re, & Iulium ipsum Cæsarem à Carolo victum; nam quod condidit ille Im-
 perium, hic ad Americanum Orbem explicauit, imò inter Imperatores
 Heros omnes expressit, inter Heroes Imperator, omnes excessit. Cæsare
 felicior Orientem fugauit, Alexandro maior de Occidente triumphauit,
 Augusto potentior veteri nouum orbem subegit, Cæsar Orientis, Alexan-
 der Occidentis, noui Orbis Augustus, confusiisque nominibus, ac titulis,
 Hispanus Augustus, Germanus Cæsar, Italus Alexander, communi cum
 alijs, de regnis, & singulari felicitate de ipsis etiam regnorum Victoribus,
 triumphans.

Si CAROLO victori more Romano instituendus esset triumphus,
 infra æternos, fastigium illud mortalium honorum, an non totus ferè ter-
 rarum orbis in vnus Austriaci triumphus pompâ conueheretur? Præiret
 millenis tubis fama Maximi Herois vbique tibicina, quâ celeberrimâ etiã
 apud hostes, Solymano ipso magno Turcarum Imperatore magnificè sus-
 fragante, ita valuit, vt non solum orbem terrarum in admirationem sui ra-
 puerit, sed multis bellis suâ famâ triumphali feliciter confectis, aliqua ex
 parte terruerit, atque domuerit. Occurrerent inter fercula laureata, siue
 Apellæ, siue Phidiacâ arte conditæ mobiles vrbes, in reuerentiam trium-
 phatoris turrata capita submittentes, CAROLI manu partim expugna-
 tæ, partim extructæ. Et quidem CAROLI Cæsaris domitricem poten-
 tiam reueritæ sunt Dura, Gandauium, Mediolanum, Florentia, Guletâ,
 Tunetum, Hipponous, & Regius, Metone, Corone, Aphrodisium; Beni-

*Fam.
Strada.*

*Trium-
phus Ca-
roli in quo
omnia ad
illius bel-
licam lau-
dem spe-
ctantia
enarran-
tur.*

neficientiam, verò moliticem Carolomontium, Phillippopolis, Hefdif-
 fertum, & aliæ innumerabiles vrbes, atque arces, præter Mexicum cogno-
 minis Regni vrhem principem, quam incendio absumptam, ac deinde re-
 paratam, amplificatamque quadraginta millibus priuatarum ædium ex-
 tructis, CAROLI V. *palatium* vocarunt, eius magnificentiæ æternum
 Augustale. Succederent, maiori mole circumlatæ inter victoriarum lem-
 niscos, curules suis fluminibus, montibus, vrbibus, coronatæ imagines
 prouinciarum, quas vel ferrum CAROLO deuicit, vel sædera deuinxerunt:
 Mauritania superata: Libyæ ora capto Aphrodisio, alijsque dyna-
 stijs expugnata: Insabria sex exercitibus hostium propulsis, tribusque ma-
 gnis pugnis prospero euentu pugnatis, semel Cæsari, bis Sfortiæ Duci red-
 dita: Hetruria Florentinâ Republicâ factionum vulneribus discissâ, impo-
 sito Alexandro Medicæo veluti medico Principe sanata: Genuensis Res-
 publica, Regina Ligustici maris, in suam coronatam libertatem asserta:
 pacata ad celeritatis portentum Gheldria: composita Flandria in vrbe
 Principe Gandauenfi tumultuans: Saxonia profligata: Peloponnesus su-
 premo regiæ classis Architalasso Andrea Auriâ, Neptuniâ illâ Prole, de-
 bellata, Metone, & Corone maritimis vrbibus in potestatē Cæsaris reda-
 ctis: Africa sæpius victa: Asia in Solymiano, illo Europæ terrore bis fugata:
 Germania pluribus prælijs subacta: defensa Italia: Hispania seruata: Gal-
 lia sæpius repressa: Europa propugnata: America pluribus stipata regnis
 subiugata: Occidens Oriente prisicæ religionis illustratus: Oriens, Otho-
 mannicâ Lunâ sæpius eclipsim patiente, obscuratus. Iungerent se se
 triumphatorum marium, Atlantici, Indici, Libyci, Mauritanii Ionij, Siculi,
 vndantes in auro, despumantes in argento, gemmantes in litoribus cap-
 tiuæ effigies, sequentibus per internalla classium Turcicarum rostris, quas
 altero ad Mauritanæ, altero ad Siciliae litus prælio fregit, domitis Oceani
 rebellantis procellis, alijsque maioribus tonantium, ac fulminantium tor-
 mentorum turbine aduersus hostes excitatis, vbique victorias referens
 amplas in fretis, continentes in fluctibus, stabiles in Euripis, Ipsa etiam
 efferentur magnorum fluminum resupinatis vrnis, fractis que cornibus si-
 mulacra, solido licet ex ære, artis tamen prodigio fluctuantia, Eridani,
 Ilti, Rheni, Albi, aliorumque regionum fluuiorum adhuc alieno sangui-
 ne vulnerata. Adderentur in imagine tantum viuentes Fridericus Saxo
 captus, Philippus Langrauius in ordinem redactus, Monstrum illud homi-
 num Lutherus *Apostata* nequissimus ab Imperij finibus proscriptus,
 Barbarissa, barbaricus Maumethicæ sectæ tyrannus, cum ducentis pedi-
 tum, sexdecim equitum millibus attritus, Solymanus cum Xersæo exercitu
 quingenta, vt aliqui scripsere, hominum millia, per multa milliaria nume-
 rante, fugatus, Archipyrata Draghutus cū exercitissimâ bellis classe de-
 uictus, Americani Reges, coronata deinde mæcipia, Mexicanus Imperator,
 Motezuma, Peruanus Acatabalipa debellati. Congestis in vnum cumulum
 Europæis opibus, Africanis gemmis, Asiaticis spolijs, Americanis thesau-
 ris, qui immani sestertiorum, ac talentorum pondere, magnarum nauium
 dorfa premunt, in annuis Indicarum classium expeditionibus, pretiosa
 pompæ spectaculum exhiberetur. Traherentur post Triumphatoris lau-
 reati

reati currum seruili iugo subactæ Hæresis, ac Perduellio, victæ, vincæque, eâdemque vinculorû ferreorum mole omnis istarum furiarum inferna soboles catenata. Clauderent tandem festum agmen, inter signa trophæis coronata, vexilla laureis, palmisque lemniscata, literata CAROLI MAXIMI AVSTRIACI Augusto Nomine labara, bicipites Aquilas vnguibus fulmina ministrantes, atque oculis victorias spirantes, milites ex omni hominum genere laureati. Salutaretur magnis titulis CAROLVS, Africanus, Americanus, Germanicus, Insubricus, alijsque innumeris. Acclamaretur illi omnium vocibus IO VICTOR, IO CAROLE, IO CÆSAR, IO TRIUMPHE! Hem quâtus foret CAROLI triumphus! Si tamen CAROLVS triumphator exhiberi potest, qui de ingenijs etiam omnium scriptorum triumphauit, & conuiciatorem admittere potest triumpho, non laudatorem. Ergo omisso triumpho viuat famâ suâ etiam immortalis maior,

Inque animis hominum pompâ meliore triumphet.

Ad cumulos victoriarum accesserunt ingentia ornamenta, ac veluti trophæa naturæ triumphalis, oris honor serenissimâ quadam maiestate, sine tituli mendacio florens, habitus corporis profusus militaris, plurimumque Hispanæ patientiæ ad perferenda, Belgici vigoris ad aggredienda, Germani roboris habens ad vincenda belli incomoda, quasi nationes, quibus imperabat, omnia sua decora CAROLO Casari in tributum pensarent. Sed supra fidem fuerunt animi virtutes tantæ fortunæ non impares, & eæ, quæ prodigia censerentur, nisi in CAROLO essent, cui continuata prodigia vitæ stamina texuerunt. Videbatur CAROLI folio insidere constantia, purpurâ flagrare bonitas, coronâ radiare sapientia, sceptro regnare iustitia, corde clementia viuere, ense armari fortitudo, manu liberalitas explicari, oculis humanitas florere, victorijs triumphare religio, omnis virtus imperatrix esse, parente Imperatore, non solum naturæ, fortunæque bonis, sed omnium virtutum magnis nominibus Maximo.

Admiranda fuere omnia, sed alijs alia preferentibus miraculum visa est aliquibus summa felicitas collactanea, & quod rarò accidit, cum ipso Maximo CAROLO senescens. Eadē die, quâ natus est anno seculari, recurrentibus annis, quasi illos cum sæculo sibi iniiaisset, omnemque felicitatem dedicasset sui sæculi gemellus, & inangurator, tum Bononiæ a CLEMENTE VII. Pontifice Maximo in omnium Principum Italiæ theatro, populorumque frequentia, Imperatorijs Insignibus ritè decoratus est, atque inter omnium plausus ad inuidiam fere Romanorum triumphorum salutatus Augustus, tum sequenti anno Franciscum Vallesium Galliarum Regem Imperij riualet, gloriæque amulum Lanoio Duce ad Ticinum, Regum Longobardorum Regiam, deleto fere regio exercitu, captiuum habuit.

Alijs prodigij loco fuit, stuporemque incussit potentia. Primus hic extra Septemtrionem Austriam non tantum ad occasum, & ortum, sed etiam ad Austrum, per immensa terrarum, mariumque spatia, imò & intermundia explicuit, vt iam & ex Austriâ procreatrice Austriadum Principum, & simul ex Austro domito Hauspurgicæ gentis Heroes Austrij dici possint.

*Cl. lib. 3.
de laud.
stil.*

Bona corporis animique.

*1500.24.
Feb.*

Felicitas.

Potentia.

possint. Adoptauit sibi in tessera suorum consiliorum **CAROLVS** Cæsar Herculeas Columnas, sed eraso veteri Herculis lemmate de suo plus ultra inscripsit, generosique symboli granditatem factis impleuit. Adiecit Austriacis ferè intra Germaniam regnantibus, deductis in Hispaniam Imperatorijs Heroum Colonijs, amplissimam Monarchiam, tot Regnis vndique coronatam. Et quia eius fortuna veteri orbe capi non poterat, plus ultra Herculis, Liberi Patris, Alexandri, Cæsaris, Heroum, Monarcharum, Imperatorum nobilem metam, Orientem, Occidentem, Septentrioni Austrum, Austriacâ Dominatione coniunxit in vnum fidei, quam Hispano Monarchæ deberent, sacramentum. Accenditur vtriusque solis innocentibus flammis **CAROLI** purpura: par orbi terrarum circuitus caput coronat: in glacialibus litoribus Oceani, ac terrarum orbis claustris, Ferdinando Magellanico Hispano Argonauta, ad illam Colchidem vectore Typhi, & Hercule victore, firmatur **CAROLI** sceptrum: in finitima noui ad Occidentem Orientis **CAROLO** Mundi, partim à Ferdinando Cortesio, partim à Francisco Pizarro, subactis decem, & octo Regibus, ac duobus Imperatoribus Mexicano nimirum, ac Pernano, **CAROLI** folium stabilitur. Certe dempto Germanico Imperio, alijsque principatibus Austriacis, ea, quæ dotalis **PHILIPPI** primi **CAROLO** transmissa est hæreditas, Cosmographicâ decempedâ in solâ Americâ ad septem leucarum belgicarum millia explicatur, in tota deinde sua latitudine Lusitanam etiam dotem **CAROLI** complectens, Turcico Imperio decies, Romano vicies maior, in amplissimas prouincias ultra orbem veterem, vtramque Indiam, & interminata Regna Mexicum, Peruniam, Floridam, nouam Hispaniam, Castellam auriferam, Brasiliam, Paraquariam, Chilum, Cuscum, & alia innumera, collectis ferè dixerim omnibus terræ partibus ad sua imperia in immensum feliciter protenditur. Et sanè decebat Austriâ Septentrionis Dominam, cui Crux in Rudolpho primo magno pro primigeneo sceptro fuerat, eique in alijs omnibus amor principalis, & Austriaca gloria, sub toto Australi veluti suo patrio celo, & Cruce in Antarctico polo stellante regnare, vt sub angue aquilonari, & australi Cruce, Regina rerum potentia vtramque spectaret, & quam euerit, & quam colit Cynosuram.

*Carolus
abdicans
magnum
nostrorum
seculorū
prodigiū.*

His omiſſis illud cum primis admiror, quòd abiectâ, presâque magnanimo pede, tantâ magnitudine mundo pari, & illâ, & Se ipſo maior **CAROLVS** Cæsar stetit, procul dubio iam tum inferens coronatum altris caput, cum supra mundi ſui, calcatam molem aſſurrexit. Poſt maximam ab orbe condito potentiam quid aliud deerat, niſi vt Calitum vitam Austriacus Monarcha traduceret in terris? Quis enim iure poſſit ſibi in animum inducere (quicquid hariolentur malè ominoſi ſemper Politici, de **CAROLO** abdicante) maximum Cæſarum, ac Regum, ſine cæleſtis amoris imperio, qui ſolus in **CAROLO** regnabat, omnibus imperante, mundi Triumphatorem, rerum Dominum, ampliffimæ poſt nata Regna, dominationis, ſecundiſſimis omnibus, ſolo Austro flante, quaſi decumana inſtarent vndæ, omnia potentiſſimæ fortunæ pretioſa velut impedimenta proieciſſe, & ſceptris, coronis, purpuris, regnis tamquam adora-

tis

tis bullis insultasse, sui juris factum, atque a Monarchia omnium maximam veluti ab intolerabili seruitute manumissum? Deerat hoc tantum Imperatorum Fœnici, ut inter cineres sacros religiosa pœnitentiæ in Cœnobitico illo Diui Iusti Mausoleo immortalẽ se crearet, postquam omnium victor, & Sui, Palmam ascenderat. Sciebat se terris commodatum ad illarum felicitatem, sed ad sui beatitatem Cœlo natum, æternumque datum esse, ad quod non nisi per calcata terrena ascenditur. Factus est ergo ex Cæsare nihil; maior tamen iudice terrarum, orbe cum nihil, quàm cum Cæsar, cum se ipsum, quàm cum omnes alios Cæsares superauit, tunc amphitheatro vtriusque orbis dignus, cum solus, & omnibus titulis, cum illis eiuratis, ferè exitit sine nomine nullus. Visus est post emensum Austriacis Aquilis victorias ferentibus bicipiti rostro, terrarum orbem, post fixa sub utroque axe trophæa, & calcatas domino pede alternorum marium arenas ipse orbis terrarum angustus Augusto, & quia de cœlo spectabat, lacrymabile punctum, quod magni etiam triumphatores sibi conantur, igni, ferroque diuidere Anatomici infelicium acomorum.

Hic nobilissimus fuit CAROLI triumphus, in quo de se ipso Maximo, quo nihil erat maius in orbe terrarum, triumphauit. Dixisses vitale quoddam mortis tyrocinium, quo se ad immortalitatem inaugurauit. Postquam mori didicit, ne dedisceret hanc scientiarum maximam, demonstrationemque mortalibus potissimam, ferè statim mortuus est. Nullus Cæsarum magis pro dignitate occubuit quam hic suæ dignitatis abdicator.

Aliquid etiam in CAROLO ultra CAROLVM libet cum veneratione admirari potentissimam, & inuictissimam Monarcharum Posteritatem, Regnatricemque; Heroum Sobolem, ac tot titulis, lauris, palmis, Regnisque coronata nomina PHILIPPÆA. Sed ad illos rerum apices humilis calami debilis penna non volat. Atlantes Monarchæ ferè totius orbis pondus ferentes, pygmei laudatoris operam perderent, non solum infra molestantis, sed vix sublimes maximorum Regum Colossos ex imo spectantis. Homericum plectrum poscunt Austriaci Achilles: postulant magni illi Alexandri Phidiacæ manum. Interim parce Clementissimam rerum Dominam MARIA ANNA à qua CAROLI gloriæ, & sanguinis Regnatores hæredes votis omnibus, & auspicijs expectamus, si tuum CAROLVM cuius splendoribus explicandis infelicitè sudabunt omnium sæculorum, annales, humili calamo Gigantem dimensus, infra eius pedes venerabundus iaceo. Etiam sol sine magnitudinis suæ, radiorumque iacturâ, in abaco pulueris, radiolo describitur, & ipsos conatus, manumque palmari disco luminum Monarcham infelicitè, ac tenuiter circumferentis, illustrat. Qui CAROLVM laudandum sumpserit, quod ipse sibi inscripsit in magnanimo symbolo PLVS VLTRA scribat, quia plura semper tacebit, quàm eloquatur. Etiam tot plumis, & linguis prædita fama, toti CAROLO elinguis est, & implumis. Hoc vnum orbis terrarum sciat, Carolum ex PHILIPPO Patre Hispano Monarcha, Alexandrum Austriacum fuisse, & magnum, sed ex PHILIPPIS Filio, & Nepotibus, ac ijs, quos continuata sæculorum & Posterorum serie, ita, ut nullus vnquam sit PHILIPPORVM Austriadum numerus, MARIA ANNA spes tot Regnorum Augustissima, dederis, fuisse Maximum, & si quod est maximo maius.

CAROLVS V. MAXIMVS.

Inscriptio.

CAROLO V. ter maximo Heroi,
 Martium, terrarumque, Triumphatori,
 Publica libertatis in orbe veteri Propugnatori,
 Orthodoxæ fidei in nouo Propagatori,
 Rerum Domino, vtriusque orbis Monarchæ
 Cesarum Regi, Regum Casari
 Imperatorū Romanorum, Græcorū Germanorum, Potentissimo
 Austriadum Felicissimo,
 A subacta pluribus in Regnis Africa
 Africano,
 At defensa pluribus in prouincijs Europa,
 Europæo,
 A fugata in Solymano Asia
 Asiatico,
 A prælijs Italicis, triumphis Belgicis, bellis Germanicis,
 Italiae Liberatori, Belgij Recuperatori, Germaniæ Domitori,
 A gloriosissimis victorijs,
 Hispano, Insubrico, Saxonico, Hetrusco, Gheldrico, Hungarico,
 Peloponnesiaco, Tunetano, Tremiffeno;
 Quòd Austriacam Felicitatem Imperatricæ Romani Imperij,
 Regnatricem Hispanorum Regnorum
 Orbe nouo domito, in immensum amplificauerit:
 Quòd pyraticam crudelitatem, Turcicam barbariem,
 Indicam superstitionem,
 Hereticam perfidiam,
 Ubique represserit,
 Ad seculorum prodigium
 Inuictissimus, Pijsimus, Fortunatissimus,
 Supra omnem regionum titulum beatitatem,
 A pro-

*A propugnatis regnis, expugnatis Urbibus,
impugnatis exercitibus*

Σοτήρ, Πολιορκήτης, Επιφανής,

Inter Ahilam, & Calpem,

Quibus deleto Herculeo non plus vltra

Ipsē CAROLUS plus vltra inscripsit,

Supra Alexandri Macedonis, & Iulij Cæsaris fortunam,

Plebs, Equites, Patricij,

Senatus, Populusque humanæ Reipublicæ

Ad immortale omnium mortalium monumentum,

Arcum hunc triumphalem suspendunt,

stupore suspensi.

*Servator
expugna-
tor urbium
illustris.*

SYNOPSIS GENEALOGICA.

A CAROLO V. MAXIMO

AD FERDINANDVM I.

CAROLVS V. Maximus post orbem triumphatum infinitæ suæ po-
tentia victor, maior cum sui Rex, quam cum Mundi, in gloriosissima
Regnorum omnium abdicatione Ferdinando I. fratri per Orantium
Principem Erinnyum illam Belgicorum tumultuum, sceptrum Imperij,
totiusq; in Germania Austriaci patrimonij, Cæsar transmisit: PHILIPPI
vero II. filij Inuictissimi, Potentissimi, ac Maximi Herculeis humeris, Hispanæ Monar-
chiæ tot regnis, imò & gemino Mundo grauis Iberus Atlas molem imposuit. Hinc
bifida Austriaca Domus magno Orbis terrarum bono Imperatrix, & Regnatix ad
Septentrionem, & Occidentem, Augustum, Regiumque Solium statuit. Præter
PHILIPPVM Hispanum Monarcham, alia magna nomina ex Isabella Lusitana
Austriaco-Hispanos fastos hoc ordine nobilitarunt.

CAROLVS V. MAXIMVS.

PHILIPPVS II. FERDINANDVS III. MARIA II. IOANNA II.

PHILIPPVS III.

IOANNES. MARGARITA.

PHILIPPVS IIII. Inuictissimi, Pijssimi, Potentissimi Hispaniarum Monarchæ.

FERDINANDVS III. Hispaniarum Infans obiit in Hispania adhuc impubes, dum
CAROLVS Cæsar Rempublicam Belgicam cõponeret. Hunc Regem Belgio destina-
rat, vnde ad nuncium mortis illacrymantem dixisse ferunt aliquibus Proceribus Bel-
gis. *Ego quidem lugeo filium; at vos amissum lugeze Dominum, & Regem vestrum.* Sta-
tuerat siquidem CAROLVS in vnum Regni titulum Belgicas prouincias contra-
here, & Regem Belgij Ferdinandum filium natu secandum creare. MARIA II. Im-
peratrix nupsit MAXIMILIANO II. Cæsari multis alijs titulis Imperatorijs supra,
omnes Orbis terrarum sœminas, post natum Romanum Imperiũ clarissima. IOAN-

NA

NA II. Lusitanæ Regina Ioannis Regis vxor fuit, & Magni, sed infelicis Sebastiani mater, cuius sanguine maximi Aui Africanæ palmæ, laureæq; cruentata sunt. Eius immaturo obitu nullum Africa nostris sæculis monstrum maius peperit. IOANNES Austriacus inferiore thoro natus, verum impensè a CAROLO amatus, victoria nauali ad Echinadas, ac bello Belgico celeberrimus, & gloriosissimus exitit. MARGARITA eiusdem cum Ioanne sanguinis primum Alexandro Magno Hetruriæ Duci, tum Octauio Parmensi conjugata, demum administrationi Reipublicæ Belgicæ admota, cum summa prudentiæ, & pietatis laude, in annalibus superioris sæculi semper viuet, felicitate prolis in Alexandro Farnesio Belgico illo Marte ferè cum Olympia magni Macedonis matre conferenda: in reliqua heroica posteritate supra illam etiam prædicanda.

PHILIPPVM II. omnes terrarum Orbis partes eloquentur, quæ toti Orbi regendo parem admiratæ sunt, & omnibus suis regnis maiorem. Vt maximum Monarcham supra veteres, nouosque terrarum, mariumque Regnatores crearet, Oriens Occidentisque in vnum conspirarunt, omnibus ventis thesauros ferentibus. Dicitur est sui sæculi Christianus Cyrus prudentia, magnanimitate Hispanus Augustus, ostenditque quantum virtutum ferat Catholici nomen. Si quid defuit PHILIPPO II. mortalitati ipsi nostræ deesse puta, cum absolutissima fuerit Maximi, & pijsimi Monarchæ imago.

In paterno Imperio, nomine, & solio Hispanico, successit PHILIPPVS III. Orientis, & Occidentis Monarcha, a Maurica barbarie, ab Hispanijs proscripita, alijsque titulis religiosissimus, & fortissimus.

Huic ex MARGARITA VII. Austriaca FERDINANDI II. Cæsaris sorore prudentissima, ac sanctissima Heroïna Cælum destinauit heredem Monarcham potentia sapientia, pietate ter maximum PHILIPPVM III. DOMINICVM VICTOREM, implentem magna nomina, & Maiorum maximos titulos, pondusque gemini Orbis sustinentem heroicis virtutibus, cui post Nestoreos annos, serenissimorum liberorum, per sæculorum omnium ambitum, coronam, quæ sola Orbis vtriusque Monarchæ ad omnem felicitatem deest, omnibus Cæli, terræque auspicijs auspicor. PHILIPPO MARIA ANNA vnicus illius amor nuptijs, & numero, & faustitate secundis, desponsata, Austriam, non nisi cum Cæsarea fortuna in Hispaniam, velificantem reuehis, & PHILIPPIS FERDINANDOS Austriadas iungens, religionem potentia, Germanas lauros Hispanis palmis maritas, omnemque coniugem simul felicitatem, aurea fide, & adamantinis nodis æterni connubij. In auspicijs tuis nuptijs, conjugatis simul inter Australia signa dominatoribus, marium, terrarumque principibus Planetis, minimè mendaci coniectura, augurari licet horoscopus summæ felicitatis. Ex te AVGVSTISSIMA SPONSA, & MAXIMO CONIVGE Tuo PHILIPPO Oriens, Occidens, Europa, & Africa CAROLVS maximos, Austria magnos RVDOLPHOS, Germania pios FERDINANDOS, Belgium, & Burgundia felices MAXIMILIANOS, Hispania potentissimos PHILIPPVS, Italia pacificos FRIDERICOS, Orbis terrarum triumphatores, & honorificos ALBERTOS Heroas optimos, & maximos, & si fieri potest parentibus meliores, & maiores, certantibus cum ingentibus auspicijs, magnis votis, expectat.

NEC METAS RE

RVN NECTEMPO

ALISEGO

RA PONO

FERDINANDVS I. PIVS FELIX
AVGVSTVS IMPERATOR CAESAR

CARV. MAX

FERD. I

TRIXVR
FRID. III PACIEI

MAXIM

ALB. II HONORIE

RVD. II

FRIDEM

TSVLIVM

WALZ
ALB. I

FERDINANDVS
FERD. III

PL VS VL TRA

IMPERATOR CÆSAR
 FERDINANDVS I.
 PIVS, FELIX, AVGVSTVS,
 REX GERMANIÆ,
 HVNGARIÆ, BOHEMIÆ,

Dux Burg. Stir. Car. Carniol. Siles. VVirtembergiæ
 Princeps Sueviæ, Marchio Morau. Lus., & Burgou.

Landg. Als. Comes Hausp. Tyrolis &c.

Xcipe totâ maiori etiam titulorum splendoribus Augustæ Frontis serenitate, plusquam tergemino nexu Tuum, Paternum, Avitum, Fraternalium, FERDINANDÆVM nomen Heroïna in Germanis FERDINANDIS, atque Hispanis, quos tuo coniugio feliciter iungis, gloriæ tanti nominis hæres. Illud tibi in hoc paterno PROAVO gloriosissimum, in materno TRITAVO accedente præsertim Catholici titulo religiosissimum, in AVO pio, Sanctissimum, in PATRE triumphali victo-

riofissimum, in FRATRE suavissimo auspiciatissimo magnificè sonat, & si cælum non præripuisset magnis alijs victorijs, illum Belgij liberatorem, hæreseos triumphatorem, domitorem perduellionis FERDINANDVM Austriacum PHILIPPI IV. Maximi tui Coniugis Monarchæ Fratrem, alijs etiam titulis felicissimum. Acclamate laureati, bellatores Germaniæ populi, triumphali nomini inter lauros, palmasque nascenti, & ad novos triumphos FERDINANDÆÆ Imperatricis posteritatis, iterum lauris, palmisque crescentibus incidite. Arridete hilari vultu pallidi Triones, vosq; maleficis radijs armata glaciales Vrse, & hyperborei Angues ad Augusti Nominis obsequiû mitescite. Subsidite tēpestatum prodromi Aquilones, liberato seditiosis turbinibus Germanico cœlo, dum Austri innocentes lenibus auris veris parentes, inter floreatos nimbos suavissimum FERDINANDI nomen expirant. Fuge Othomanna barbaries, & licet de Parthorum genere in sug non tela, sed arcus projice, Cede perduellio, ac turritum tot arcibus caput, totque promin-

cijs coronatum, Imperatori nomini venerabunda submitte. Dehisce hæresis, furialem tædam extingue, inclina anguineo capillitio cristatum caput, serpentemque turbam excute, atq; euome tandem, quam vbique exhalas, infernam mephitim. Ad Herculeum FERDINANDORVM Austriadum Nomen, expue dentes cerbereos liuor, frange taurina cornua arrogantia, demitte leoninos armos superbia, & euentilatas semper auris infelicibus iubas. Siste fortuna hoc nomine, veluti aureo clauo ferream tuam præcipitem rotam. Apagite naufragi in lacrymis luctus: abite homicidæ irarum furores, & omnia noxia mortalibus malorum nomina, vbi primùm sonat, ac veluti de cælo nascitur FERDINANDÆVM in Austriâ Nomen. Nullis notetur calculis ditissimum hoc Nomen, quàm gemmeis, quibus victus Oriens inter pretiosas suorum marium tempestates grandinet Imperatoribus Occidentis: Nullo literato metallo sculpatur, quàm auro ex hostium manubijs captiuo, cui victor nomen pretiũ addat: nullæ tabulæ illud ferant, quàm adamantinæ æternitatis in Austriacis factis. Non communi tubâ, sed argenteâ, fama heroicum Nomen euulget; imò nec fama, sed Clio Heroum buccinatrix: soli plausus Oratores FERDINANDÆVM nomen eloquantur: solæ acclamationes Poetriæ canant: sola labara laureata exponant: sola trophæa triumphalia explicant: soli obelisci, columnæ, arcus æterni testes magnarum victoriarum publicent. Solæ tandem victrices Aquilæ cum iugalibus Cycnis pijsimum, & fortissimum Nomen sublime ad cælum extollant.

1503.

x. Mart.

In Hispania
ori-
tur.

Primus inter AVSTRIADAS FERDINANDVS sub Hispanico cælo natus, nouum sidus in Occidente exoriens, Hispanias illustrauit, Nomine, & sanctitatis titulis, & fortitudinis inter Hispanos Reges clarissimo; nam gloriosissimũ hoc Nomen sapius summâ cum laude purpuram induit, sceptrumq; tractauit, in Sanctis, Magnis, & Catholicis FERDINANDIS coronatum. Austriaco in Hispania nascenti omnis gemella faultitas simul oritur; neq; enim alius præter patriâ, & sanguinem quærendus est horoscopus felicitatis. Cælestes domos vnusquisq; de suo sibi architectatur, ac fabricat, omnemq; mortalẽ, & immortalem fortunam: cælum suis moribus quisq; componit, & amoribus rotat, sapientiâ vbiq; Alstrorum, Reipublicæ imperante. Si placeret tamen ab anno, & mensẽ natali totius vitæ cursum auspicari, cum & ille inauguratus paulò ante à CAROLO cum toto sæculo, & hic Martius fuerit, iam poterant auguralibus tubis grandes in ipso ortu, grandæuæq; canis victoriæ. Quid vero ab Austriacis Aquilis fulminatricibus victoriarum, ac triumphorum expectari non debuit, vbi Castellanis Leonibus additæ, in aeris, siluarumq; victoriosissimis Dominatoribus, omnia regnandi, vincendique auspiciâ iungebant. FERDINANDVM Magnum Catholicum, in cuius aulâ ab ineunte ætate Aluaro Oso-rio, & Petro Nonio Gusmano nobilissimis morum, & literarum Doctõribus vsus, prima boni Imperatoris tyrocinia parendo posuit, & nominis Regij Aui, & vtriusque tituli, si minus Regnorum, hæres institutus, ita totum imitatione induit, vt FERDINANDVM semper deinde ipse exhibuerit & Magnum, & Catholicum etiam extra Hispaniam. Si non inuenisset in AVO, potuisset ipse de suo, FERDINANDÆO Nomini, tantam

Leo Castellani
Regni
insigne.

tam magnitudinis, & Religionis famam creare, vt adscribendum illi conderet Magni, & Catholici cognomentum. Eos demum sparfit radios in ipsâ vitâ Aurorâ hic Phosphorus etiam in Occidente, vt sperari possit aliquando Hesperus futurus barbaro Orienti. Auo Catholico FERDINANDO ex hac vitâ migrante, & CAROLO fratre ad Hispanam Monarchiam inaugurato, ad Belgicâ Reipublicâ regimen traducitur, vbi a mâ bene administratâ prouinciâ succenturiante septemuiralis Senatus magna suffragia, nobili hoc titulo potius, quàm viciniâ locorum ad Germanicum Imperium propius accessit. Hinc Austriâ redditus, illâ, ac finitimis totius Germaniâ superioris, quâ Hauspurgicâ genti paret, Principatibus, à CAROLO Cæsare munificentissimè donatur, raro etiam inter fratres exemplo extra Austriacam domum, in qua sidera cælestium domorum inquilina imitantur Heroes immortales Austriaci, dum familiari veluti commercio, ac fraternis splendoribus ad orbis terrarum bonum semper conspirant.

Inde ANNAM Iagellonicam magni sanguinis, & dotis Heroinam, Vladislai Hungariæ, & Bohemiæ Regijs filiam, ac Ludouici sororem, vxorè ducit felicissimis de more in Austriacâ Domo nuptialibus auspicijs, eodè regio hymenæo ANNAM FERDINANDO, & Hungariam, Bohemiamque iterum coniugantem, à morte LADISLAI Austriaci filij ALBERTI II. Honorifici Cæsaris, sexaginta annorum diuortio ab eadem Austriâ diuultas. ANNÆ dulcissimum, & nobilissimum nomen, sicuti semper gratiam sonat, fertq; secum omnem charitum chorum, ita nunquam sine purpurâ ac paludamento, sine sceptris coronisque, aut nascitur, aut peregrinum ingreditur in Austriacam Domum. Regia dignitas gemino ex Regno cumulatissima Imperatrici in Germaniâ Austriæ genti addita, ANNÆ nomini dotalis debetur. Vnde occiso in bello Turcico ad Mohetium Ludouico ad vtriusq; regni solium FERDINANDVS pluribus titulis vocatus fuit, & eodem anno Albæ Regalis, & Pragæ cum ingenti totius orbis orthodoxi plausu inauguratus, Regijsq; decoratus Insignibus. Olympiade vix elapsâ adiecit veluti impatiens fortuna tertiam FERDINANDO Romanorum Regi coronam Colonia Agrippinæ, vbi Sanctorum Magorum Regum corpora summâ veneratione coluntur, pridie illius diei, quam sacram regiâ diuinis Solis adorationi sub illustrissimâ Stellæ ducatu ab ipsis splendoribus EPIPHANIAM vocant, vt & ipse in adoratione trium Regum triplici iam regno coronatus, eodem sidere, serenissimo illius diei sole, irradiaret illustris, possitq; religiosiori titulo EPIPHANIS cognomentum ab ipsâ ad imperium inauguratione sortiri. Aucta regnis, & vicariâ imperij administratione otia-ri non debuit tanta felicitas.

Primam expeditionem in Hungariam suscepit aduersus Ioannem Zapolium Transiluanix Vaiuodam, qui per eosdem dies, quibus Ferdinandus Rex Salutatus fuerat, Regis nomen inuaserat, ac tunc othomannico patrocinio fretus, & auxilijs Barbarorum instructus, Hungariam ferro & igni vastabat. Buda vrbs Hungariæ Princeps facili, & innocenti victoriâ recipitur: Vaiuoda Regno Hungarico, & Dacico Principatu spoliatur

*Nuptia
cũ Annâ
Iagelloni-
ca auf-
picatissi-
ma.*

1526.

1531.

*Dacica,
& Turci-
ca victo-
ria.*

iustissimis è cælo vindicijs, vt qui peregrinum Regnum per summum nefas occuparat, principatu patrio exueretur, & regij nominis amitteret, qui Turcicâ clientelâ Christiani nominis dignitatem abiecerat. Fulminaturnam est potius, quam pugnatum, Deo ferè dixerim manum suam commodante, Dei causa pignantibus. Dacica victoria Traiani triumpho digna in FERDINANDO optimis etiam Imperatoribus meliori, gradus fuit ad Turcicam, bonæ stirpis laureâ aliam germinante. Solymanus Asiæ Dominus, Africæ domitor, Europæ vastator, Othomannorum Principum bellicosissimus, totum Orientem in Occidentem mouet, & vt vno prælio euertat, Viennam aggreditur, Regni Germanici caput, Austriadum Cæsarum sedem, & Occidentalis Romani Imperij veluti alteram Romam. Iam Babylonij Euphratis Incolæ, Ægyptij Nili: Scythici Tanais, Armeni Tigris Danubium bibunt, Othomannico ferro omnem Germaniæ sanguinem sitiente. Iam deuorata spe ingentis victoriæ barbarus Tyrannus, minas eructat. Sed Xerxes Othomannus Miltiadem Austriacum inuenit in FERDINANDO, & Greciam in Austriâ. Stetit Vienna inuictissimæ, & victoriosissimæ constantiæ, atq; Othomannicæ potentiæ repulsæ æternum trophæum, stabitque semper ipso suorum magnorum Cæsarum solio, quod sustinet, in æuum firmata. Audire Vienneses Turcica tormenta, non sensere, & ex fulminalibus machinis in cassum tonanti ære crepantibus nihil præter fatuos ignes, & sterilis bombi insanas minas erupit; quasi contra ventos, non contra viros pugnaretur. Cum viribus arcus eneruantur, feritas cum ferro hebetatur, incendiarij ignes cum furore extinguuntur, soluitur cum testudinibus exercitus, altus cum cuniculis aperiuntur, ac totus frangitur in fragores stolidos, ignauosq; Othomannicæ Lunæ sonorus turbo, vnde rarescente numero, ac frigescente audaciâ Barbarorum, post viginti irritos assultus totam illam Turcici imperij, auxiliariisque Scythiæ barbariem, solum aduentantis FERDINANDI Nomen, & fama, tubâ suâ classicum personans, & simul canens victoriam, in fugam ignominiosam, ac præcipitem egit, vsq; ad sui Helleponti fauces, desideratis à Solymano in eâ Viennensi obsidione sexaginta militum millibus. Cedite Germanici, Drusi triumphales, & si qua alia cum Constantinis, ac Traianis Imperatoriæ Gentis Augusta Capita, in Germanâ lauro vernastis. Minus valere ad reprimendos Barbaros victores vestri exercitus, quàm sola FERDINANDI Cæsaris fama, & magni nominis terror. En Thracius ille Mars Solymanus dum strages munitatur qualem triumphû dedit solâ FERDINANDI maiestate fugatus! Ita si quidem obiecere Austri Othomannicæ Lunæ nubẽ fulminibus sætam, procellisq; tonantem, vt statim ex oculis euanesceret.

Mirante adhuc Austrio Danubio FERDINANDÆAS victorias, alias Bohemus Albis obstupuit, ex bello Saxonico, quod cum Cæsare Fratre Ferdinandus feliciter gessit; vtrâq; fluminis ripâ illhinc CAROLI, hinc FERDINANDI triumphali Nomini plaudente. Et certè Saxonica hæc victoria ad Locheranam siluam cû hoste potentissimo, quem stipendiaria totius septentrionis hæresis sequebatur, nõ minus FERDINANDI gladio, quàm CAROLI scepro adscripta est, cû hic Hispano auro, ille Germano ferro

*Victoria
bohemica.*

ferro pugnārit. Agnitum est ex illo bello quæ monstrā pariebat Africa Lutherana, & quò collinearent cum nupero illo musteo Euangelio, quod multis Germanis populis ebrietatem lethalem induxerat, concionales Rabulæ, ac sanguinarij hæretici calami, tantam calamitatem terris inferrentes. Compositā post Saxoniam debellatam Bohemiā, & VVirtembergiā Vdalrico Duci restitutā, iure successione & clientelæ referuato, alta pax FERDINANDVM excepit, in cuius sinu cum summa religionis, & prudentiæ laude floruit ab ipso Solymano gloria AVSTRIADVM æmulo, & orthodoxi eorundem nominis hoste sæpius laudatus, ac regijs xenijs, è Bizantinis thesauris, tributisq; Orientis pretiosissimis excultus.

Interim CAROLVS Cæsar abdicato terrarum, mariumq; arbitrio, in cernendâ magnâ hæreditate summâ cum pietate erga totum Austriaicum Genus FILIO FRATREM æquat, illumque Hispanæ Monarchiæ Atlantem instituens, hunc Germanici Imperij Herculē, ingentem vtriusq; mundi molem ex humeris deposuit. Scilicet immensam in CAROLO vim opum, classium robur, exercituum numerum, nominis gloriam, cumulos triumphorum, regnorum pondus, non poterat vnus hæres sustinere. Ita tamen diuisit Austriaci orbis hæreditatem, vt omnia præter seipsū partiri potuerit, & MAXIMI titulum, nam in vtroq; totus CAROLVS vixit, & neuter non Maximus fuit. Imperatorem non mutauit Germania, sed nomen: iunctis nominibus distingui CAROLVS, & FERDINANDVS vix poterant. Nunc primum in Austriaco cælo gemini Cæsares lucida fraterna sidera stellant, & pro Castore Pollux beneficis terrarum orbi radijs regnat.

Adito imperio Ferdinandus ostendit ab eo nomine seiungi non posse fortitudinis, & magnitudinis titulos veluti primigenios, ab Hispanis Regibus ad Austriacos Heroas traductos, & nullum in Austriacis factis FERDINANDVM non Catholicum esse, & Magnum. Aliqui adhuc FERDINANDI I. Cæsaris nomini adiecere Impandi cognomentum, quia visus est pro Numinis gloriâ, & patriæ salute caput suum deuouisse. Ego adderem & Pij, quia, vt in hanc epitomen contraham, immensam laudum molem, Romanam fidem Germano candore semper coluit. Summo odio ferebatur in hæresim, amore in Religionem, vnde, idem hæreticis infestus Cometes, & religiosus viris faustissimum sidus effulfit. Illitam Biblijs à Luthero versis Hæreseos pestem, ne vterius serperet, igni damnavit. Maluisset tortor ignis authographum punire, ipsum temulentum entheati apostata caput, è quo auctore pseudobiblia, illa prodierant, & eas notas inurere, quas stigmaticus trifurcifer merebatur. Illâ siquidem tantum luce cum suis libris dignus erat piceus trium literarum venerens, non venerabilis Doctor Luthernus, quam carnifex ignis ederet. Ex aduerso sacras religiosorum hominum colonias vndique adduxit, & inter alias recens natam Societatem IESV in Germaniam aduocauit, augustisq; amoribus, ac beneficijs impensè fouit. Hostium suorum hostes non amare non poterat, qui, quos bellis euenteret ipse, libellis proscinderent, tenuiori quidem stylo, sed fidâ manu, & vbi-

*Carolo
Cæsari in
Imperio
succedit.*

*Ferdinã-
di singu-
laris pie-
tat.*

que

que etiam in pace sine ullis inducijs pugnante. Illi homines semper placere, qui eundem, quem ipse, sequerentur Ducem. Quemnam autem Imperatorem sequeretur FERDINANDVS Imperator, satis aperuit in consiliis suorum tessera symbolica (vulgò *Impressa*) in qua Aquila mundo insidens, Crucemque in pectore gestans pro FERDINANDO sic loquebatur. CHRISTO DVCE. Hanc incredibilem benevolentiam erga Ignatij familiam, totamque nostram gentem hæreditariam, transmisit Augustæ Posteritati, successoribus præsertim FERDINANDIS cum tanto propagatam auctario, vt explicari nequeat quantum IESV focij debeant FERDINANDÆO Nomini. Debent æternum quidquid ipsa societas est in Germania, & vbiq; locorū. Imò tota quidquid loquetur & agat, si minus per Panegyrico, saltem pro Eucharistico erit omnium gratiarum maxinis FERDINANDIS. Scio beneficiorum in nostræ nationis homines FERDINANDORVM Cæsarum Imperatoria congiaria, sonorâ tubâ digna esse, non hoc stridenti calamo, sed malo vitio verti gratam orationem, quam ingratum silentium. Proximi in terris Deo Cæsares, id quod fauentissimæ ipsorum gratiæ, ac beneficentiæ rependitur, More Diuino ex amoris mole non rei, æstimabunt. Eò deinde peruenit inusitati ardoris in Religionis causâ FERDINANDVS Cæsar, vt audiens magna detrimenta, quæ ex lutheranâ hæresi patiebatur christiana Respublica, in febrim inciderit, hoc prodigioso morbo demonstrans, se pio quodam vitali calore viuere, qui solito acrius circa cor ardens, febrim hanc pietatis attulerat. Visus est ex Sancti Stephani Apostoli Regis coronâ, quæ illi in ipsa inauguratione, ad Hungaricum regnum imposita est, omnium virtutum radios haurire, & omne, præsertim Religionis, fastigium occupare. Obitum suum præfagiens edixit ne quis eum Regis, Cæsarisque titulis appellaret, sed solo FERDINANDI Nomine. Verum elusa est christianæ demissionis pia simplicitas, tum maxime attollendæ, ex Euangelij oraculo, cum humiliter subsidit. Iam enim FERDINANDI nomen supra Cæsareum erat, ac regium titulum. Hac fortitudinis, & pietatis laude imperans FERDINANDVS I. dignus FERDINANDO II. nepote Auius, ac III. Proauis, annorum tandem, ac palmarum pondere grauis post sexenne imperium terras reliquit eo ipso triumphali die, quo S. Iacobus Sospitator Hispaniæ contra Aftros Sarracenos, & Mauros gloriosissimus, per orbem orthodoxam solemnè honoris institutione colitur, vt FERDINANDVS Austriacus Othomanorum Turcarum, & Sarracenorum Asiaticorum, atque Europæorum terror FERDINANDI Aui Regis Catholici de Mauritanâ barbarie toties victoris, nominis & gloriæ hæres, quasi in partem triumphi vocatus, cælesti capitolium triumphator adiret, Auspicatissimus vel hoc ipso Nomine magnis deinde successoribus FERDINANDIS. Ite FERDINANDI Cæsares, & aurea date signata pretio huius Nomini FERDINANDÆA sæcula. Ite anrea FERDINANDÆA sæcula, sine villo veltri & FERDINANDORVM Aultriadum, sine pretiosissima. Interim dum hæc sæcula fluent (fluent autem in æuum) FERDINANDE, qui primus huius nominis Augustos apices in Austriacos fastos iutulisti.

Obitus.

1564.

Vir. ec. 5.

Semper bonos, nomenq; tuum, laudesq; manebunt.

FER-

119

FERDINANDVS I.

Plausus.

*Acclamator Orbis terrarum plaude
FERDINANDÆO nomini
nunc primum inter lauros, palmasque nascenti,
Et merenti triumphum,
Saltem plausum impende.
Nullum maius elogium plausu,
Qui encomium est triumphale.
Nemo expauescat ferro armatū FERDINANDI nomen:
Intus est aureum;
Sed armari debuit ferro bellatore,
Nomen multarum victoriarum parens.
Imò ferro nominis alchimia virtutis Austriacæ
In aurum mutato,
Ex ferreo FERDINANDÆO nomine
Prodeunt Imperatores aurei.
Adèo aureum est hoc, quod videtur ferreum, nomen
Ut sit tota Austriacorum nominum hereditas
Cum Magni, & Catholici Auitis Titulis,
Ab Hispano Rege ad Austriacos Heroes Nepotes transcripta.
Fert etiam hoc nomen Austriacis
In ipso primæ literæ auspiciatissimo etymo
Famam inclytam, Fortunam Augustam,
Felicitatem Cesaream,
Fortitudinem Triumphalem,
Formam Heroicam, Fidem religiosissimam.
Ut semper orbis plaudat triumphali nomini
Implete Io omnes Cesarum fastos
Et pretioso nomine
Aurea Io cudite sæcula FERDINANDI.*

SYNOPSIS GENEALOGICA
A FERDINANDO I.
AD MAXIMILIANVM II.

FERDINANDI I. numerosa, & felicissima proles magnis nominibus Austriæ annales illustravit. Tot fuere Liberi Augustorum Parentum, quot ab astrologis in australi cælo astra censentur. Ita stellarum cõfõna FERDINANDVS, supra Cæsaream radiavit, & regiam. Ex ANNA Jagellonica hoc ordine nati sunt.

MAXIMILIANVS II. Cæsar.

FERDINANDVS II. MAGNVS.

ELISABETHA IX.

CATHARINA IX.

ANNA V.

MARIA III.

MAGDALENA I.

ELEONORA II.

MARGARITA V.

IOANNES III.

BARBARA I.

VRSVLA I.

HELENA II.

IOANNA III.

CAROLVS II.

MAXIMILIANVS II. paternæ rei hæres Par fortunæ suæ Cæsaris, & MAXIMILIANI nomen pro dignitate sustinuit. FERDINANDVS II. Magnus Tyrolentiũ Princeps, Alfatæ, Burgoniæ, aliorumq; principatum Austriarum ad suam nigram, CAROLO Cæsari in bello germanico strenuam nauauit operam, sicut & PATRI, cum Prorex Bohemiæ illam administraret. ELISABETHA Sigismundo II. Poloniæ Regi nupsit. In hac Heroïna dicunt formam cũ virtutibus de pulchritudine contempsisse. Magnus vtrinque accessit alternantibus radijs splendor ex forma virtutibus, ex virtutibus formæ. CATHARINAM primæ nuptiæ Franciscus Gonzagæ Mantuæ Duci, secundæ Poloniæ Regi iunxerunt. ANNAM in comitijs Ratisbonensibus Albertus cognomento Magnanimus Bauriæ Dux vxorem duxit, MARIAM Vuilhelmus Religiosus Baurus, ELEONORAM Gulielmus Gonzaga Friderici ex Margarita Paleologa Marchionissa montisferrati filius, BARBARAM Alphonsus II. Ferrariæ Dux, IOANNAM Franciscus magnus Heruriæ Dux. MAGDALENA in cænobio nouo Halæ ad Oënum a se extracto, vota sponso Numini virginitate, sanctissimè vixit, literis omnibus, quibus fundata, Halensi academia vitam ac domicilium dedit prædicanda. VRSVLA vix saluata a limine vitæ ad cælum abiit Infans. Idem sortitus est fatum IOANNES in prima infantia decedens. MARGARITA, & HELENA dignam Heroïnis Austriacis vitam traduxere.

CAROLVS Dux Stiria, Carinthiæ, Carniolæ, & Goritiæ Comes, Austriaci stemmatis propagator, Princeps virtutum omnium numeris absolutissimus extitit, acerrimus hæreseos hostis, futurus etiam exterminator, si in alia tempora incidisset, & quod magnum est instar omnium elogiorum, ex Maria Bauræ Alberti Magnanimi Bauriæ Ducis filia, FERDINANDI II. Pater. FERDINANDI III. nunc felicissimè in Solio Germanico Regnantis Auus, FERDINANDI IV. Hungariæ, & Bohemiæ auspiciatissimi Regis, & MARIÆ ANNÆ Reginæ Hispaniarum potentissimæ Proauus, Imperatricisque nunc totius familiæ, cui ætæ gloriosissimum deuoueo, felicissimus Auclor. Hoc nomine non solum Septentrio, sed Oriens, Occidens, & Austër, totusq; orbis terrarum CAROLO multum debet, a quo habuit tantum felicitatis,

IMPE.

Fed. Agnellus sculpsit

IMPERATOR CÆSAR
 MAXIMILIANVS II.
 PIVS, FELIX, AVGVSTVS,
 REX GERMANIÆ,
 HVNGARIÆ, BOHEMIÆ,
 ARCHIDVX AVSTRIÆ,
 DVX BVRGVNDIÆ, STIRIÆ,
 CARINTHIÆ, CARNIOLIÆ, SILESIÆ,
 Marchio Moravię, Burgouię, & Lufatię,
 LAND. ALS., COMES HAVSP. TYR. &c.

Ascere fortunatissime MAXIMILIANE Hero-
 rum Sanguis auspiciò ad scepra, & coronas:
 prodi in lucem de tuo fato, & famâ securus.
 Kalendæ Augustæ ad vitam simul, & Imperium
 vocant, illustraturum supra omnes Maiores
 Tuos, post natum in Hauspurgicâ Domo
 Germanicum Imperium, pluribus proximis
 imperatorijs titulis Austriacos factos,
 Filium FERDINANDI I. CAROLI V. maximi
 Fratris Filium, RODVLPHI II. & MATTHIÆ I.
 Patrem, FERDINANDI II. Patrum, magnorum
 nominum inter Austriades Cæsares. Antiquarâ
 veteri ludorum superstitione, & augustâ
 nomenclaturâ, quæ ex Senatusconsulto, ac
 Plebiscito ad perennem Octaviani Cæsaris
 auspiciorum, ac triumphorum gloriam sexto
 mensi adscripta est, novâ institutione, &
 cognomenti imperatorij impositione idem
 sextus mensis inauguretur Augustus,
 MAXIMILIANI Austriaci Cæsaris natalibus
 initiatus. Et sanè ibunt posthac, redibuntq;
 kalendæ Augustæ non minus MAXIMILIANI
 Augusti, quàm Ianuariæ Titi, Decembres
 Neruæ, Nouembres Adriani,

Oritur
kal. Aug.
 1528.

Adriani, Apriles Antonini, Februarię Constantini natalitijs splendoribus, geminato veluti serenissimo Sole, illustres; vno deinde MAXIMILIANO, cum eius humeris Germanicum sedit Imperium, & moderationem Titi, & Neruę clementiam, & Adriani æquitatem, & Antonini sapientiã, & Constantini fortitudinem, omnemque sparsum in alijs imperatoriarum virtutum numerum, in se colligente. Ipse quoque annus bonus Auspex MAXIMILIANO faustitatem præfagijt. Idem fertilis Herouum annus MAXIMILIANVM II. Cæsarem, ac PHILIPPVM II. Hispaniarum Monarcham maximum edit, alterum Septentrioni, alterum Occidenti orientem, tam æquis splendoribus, vt gemini Solis parelia dixisses in Austriaco coelo. Alium deinde MAXIMILIANO Augusto natalem horoscopum ne quare: ipse MAXIMILIANVS, & PHILIPPVS fortunatissimi terrarum Dominatores de suo omnem, & sibi, & illi in Austria, cã Domo struxerunt genituram felicitatis.

*Prima
militaria
tyrocinia
sub Carolo
V. Cæs.*

Prima ad omnem bellicam, tum militarem, tum imperatoriam virtutem rudimenta habuit sub Maximo Patruo CAROLO V. veluti sub Paulo Æmilio nouus Africanus, duobus equitum millibus Præfectus in bello Smalcaldico, vbi nobilis Tyro heroicę fortitudinis documenta edidit, quibus possent adulti etiam, ac veterani Cæsares gloriari. A naturã ita factus erat ad bellica decora, vt non videretur militari disciplinã egere, ita tamen omni tractandorum armorum scientiã animum adiecit, ac si nihil habuisset a naturã, tantã obedientiã castrensis Religione, vt posset suis exemplis Imperatorem creare, imò ante dignitatem de suo pro dignitate imperare. Ad quem vero non ascendat imperatoriã gloriã apicem MAXIMILIANVS tot Herouum hæres, tot titulis ad Imperium natus, tot naturã suffragijs electus, tantarum initiatus inauguratione virtutum, sub illius & Patru, & laudatoris auspicijs, cuius exercitus videbatur mouere fortitudo, castris præfici prudentia, stipendia merere fortuna, felicitas bella conficere, manibus omne Cœlum non calidum tantum Africanũ, sed frigidum Europæum palmas germinare, capiti omnis tellus in laureta syluescere, victorijs omnis Arx in Capitolium assurgere, classibus ipsa Æolia tota feruere, cui demum idem visum est viuere, & vincere, nisi quod cum in se viuere desijt, vincere cepit CAROLVS in FERDINANDIS, & PHILIPPIS. Ingens erat vis non solum manibus CAROLI bellatoris, sed oculis spectatoris: fiebat aspectabilis miles ipso spectante, neque vnquam magis, quam tunc in sole pugnabatur. Sub Imperatore semper victore, nihil discere potuit MAXIMILIANVS, præter victorias. A bellicã fortitudine ad ciuilem prudentiam traductus euocato a CAROLO Patre ad compescendos primos belgicos motus, prodromos illos ventos tot deinde procellarum PHILIPPO Regis, ne Hespero aliquo Austriaco careret Hesperia, qui Soli Austriadum splendidè succederet, Hispaniarum Regnis administrandis MAXIMILIANVS admouetur.

*Nuptia
cum Maria
Austriaca.*

Non amisit Hispania PHILIPPVM, sed mutauit, eãdem iustitiã sanctitate MAXIMILIANO amplissima Regna moderante, & Promonarcham maximum agente grandibus summã prudentiã exemplis. Ibi bonis

nis Auibus, vbi Aquilæ iunguntur Austriacæ, Iouis, nimirum potentissimæ Reginæ rerum felicitatis Ministræ fulminatrices, MARIAM II. Austriacam CAROLI Cæsaris Filiam, & PHILIPPI Regis Sororem vxorem duxit. Hac Heroinâ tibi MARIA ANNA ex parte cognomine, & in MARIÆ nomine, in Austriacis fastis felicissimo, Imperia præsignante, nulla fortasse omnium ætatum sceminarum pluribus, præter regios, imperatorijs titulis orbem terrarum nobilitauit, vt pote FRIDERICI IV. pacifici Abnepte, MAXIMILIANI I. Pronepte CAROLI V. maximi Filiâ, Nuru FERDINANDI I. Vxorē MAXIMILIANI II. RVDOLPHI II. & MATTHIÆ I. Imperatorum Matre. His dotari debuit titulis MARIA, vt Par Pari MAXIMILIANO nuberet, impleretque hanc quoque coniugij felicitatem. Et sanè plures fortasse Austriaca hæc Imperatrix Cæsares in se coniunxit magnæ cognationis nexibus, quàm vlla post Romani Imperij natales Cæsares familia, si Austriacam excipias, in suis fastis numerare possit. Quid à te MARIA ANNA expectandum erit, quæ Imperijs, quibus in MARIÆ nomine proludis, in ANNÆ nomine gratiam addis? An non expectanda aurea ætas, quâ Imperatrices Charites ex omnium virtutū pacatis consilijs administrâ felicitate Orbem terrarum moderabantur?

Postquam æternitati sui nominis, & gloriæ Austriaci sanguinis abundè in Hispania MAXIMILIANVS consuluit, in Germaniam rediens, vbi que noui sideris instar admirationem excitabat populis spectatoribus, lucemque inferebat. Inuictissimam, & pulcherrimam vincendi artem, quam à CAROLO Cæsare didicerat, Austriacis iam familiarem, statim sub paternis FERDINANDÆIS auspicijs exercuit. Ioannem Sigismundum Transiluania Principem, Solymani clientem magnis barbaricis auxilijs Pannoniam inuadentem victum, fufumque retudit, non minori famâ, plausuque per orbem orthodoxum, quàm gloriâ. Vifa est recurrere ad MAXIMILIANVM Pronepotem MAXIMILIANI I. felicitas. Illa enim saepe, sicuti Sol cælestes, splendidas in terris domos, iisdem recurrentibus virtutum aspectibus, non stellarum, pererrat. In huius vitæ Euripto bona, & mala fluunt, vt resluent, recurrunt vt abeant. Impleuit Maximus, MAXIMILIANI nomen, fecissetque illud suis gestis, nisi parentes vaticinati id quod futurum erat, præuertissent.

Victorem cum laureis, simul insertæ aureæ etiam coronæ exceperere, prouinciarum pretio triumphalem honorem si non superante, saltem æquante. Vno vix exacto anno hæ imponuntur, Bohemiæ, & Hungariæ Regnis, ac totius Septentrionis Imperio graues. Hoc felicitatis prodigiū nulli præter ALBERTVM II. honorificum Austriacum, & MAXIMILIANVM II. contigisse in historijs legitur. Sed omnia inuestata prodigia felicitatis iam solemnia dicas in Austriacâ familiâ. Eâdem laude felicitatis post adoptatum Cæsaris nomen auctis Imperij viribus, dum Patruelis Monarcha maximus PHILIPPVS contra Batauos in Belgio, MAXIMILIANVS contra Turcas in Hungariâ acie decernit, gloriosissimis quidem bellis, sed nec ibi perduellione penitus subactâ, neque hic barbariâ penitus fugatâ, vt haberent Austriaci Heroes suam vtrubiq; semper

*Dacia
victoria.*

*Inauguratur Rex
Hungaria
Bobemia,
& Romanorum.
1562.
1565.*

*Bellum
Turcicū.*

Spartam, quàm ornarent. Solymano igitur contractis ex vtrâque Asiâ, atq; alijs Regnis, ingentibus copijs a Tauricâ Chersoneso per Scruia, & Bulgaria Regnum in Hungariam irruenti MAXIMILIANVS paterni & sanguinis hæres, & nominis, cum centum lectissimorum militum millibus occurrit, præmissis cum gemino exercitu ad tutandos regni fines CAROLO, & FERDINANDO Archiducibus fratribus, in omnes hostiles conatus cautè vigilans. Othomanni Sulthani mors in oppugnatione Sigeti, Serinij Comitum constantiâ diu defensi, momentum belli fuit, imò & victoriâ, post Imperatoris lethum, nihil lætum sperante exercitu. Iræ enim simul cum capite cristæque ceciderunt, celereque fugam leuis metus consuluit. Inter bella, quæ per Legatos gessit ea fortunatissima fuere, quæ Duce clarissimo Lazaro Schuendio optimis literis, ac moribus è sapienti, bonoque Imperatoris genio, instructissimo, grassanti per Germaniam, hæresi hoste insensissimo, rei que militaris scientissimo, peracta sunt, iaciente tamen omnem aleam felicitatis, Cæsaris fortunâ, & omnem ludum harum victoriarum, non sine manifestis è cælo auspicijs, ludente. Habet enim stipendiaria manus, vt vincat, pugnæ leges à capite imperante, non à ferro pugnante, cum & exanimè ferrum iaceat sine manu, & cæca manus sine capite feratur in præceptis. Ita sine acie mentis, quæ omnia regat, & militum acies cæcutiunt, & ipsa ferri acies hebescit. Occurrere principi magnorum consiliorum pares administratos, felicitati adscribatur, eligi prudentiâ. Quo pacto prosperè Luna ducatum præbeat aureo stellarum exercitui, nisi à Principe Planetâ Sole radios, & in ijs veluti lucis imperium accipiat? Quasi vero deinde magnum MAXIMILIANI caput tergemina Hungariâ, Bohemiâ, atque Imperij occidentalis corona non impleat, & angusta esset Augusto Heroi Germania, Galliâ Henricum Valesum è Polonico Solio ad suum trahente, diuisis suffragijs MAXIMILIANVS Cæsar cum Stephano Battoreo Transilvaniæ Principe ad illud vocatur. Nouum hoc fuit Austriaci generis decus, & magnum. Sed cum nihil esset quod optaret extra suam fortunam MAXIMILIANVS, & nouæ factiones Polonica aduersarentur nimis Austriacæ potentia, vellenteque, vti solemne est apud illam nationem, Principem indigenis viribus, & armis valentem, non peregrinis, Principatum reiecit.

*Vocatur
ad Polonia soliu.
1575.*

1576.

*In eius
Aula
omnium
literarum
artiumq;
viri re-
gnarunt.*

Alia inuitabatur ad Regna è Cælo, ad quæ paulò post migravit in comitijs Ratisbonensibus, præmissâ RVDOLPHI Filij bonæ mētis, & magne potentia paternæ heredis, ad Imperium inauguratione. In MAXIMILIANO II. superius sæculum eas suspexit regias Charites, quas olim in primo; quasi in secundo primus reuixisset, sapientiam, felicitatem, virtutem. Iltæ ab Austriadum CÆSARVM Augustali nunquam exularunt, & vel in ipso tuo nomine MARIA ANNA gloriosissimi sanguinis herede, regnant. In Martialibus, æque, ac Mercurialibus artibus floruit, & has in alijs etiam impensè fouit. Omnes literæ MAXIMILIANOS Austriacos laudabunt, amantiſsimos omnium literarum, præsertim communis scientiarum oratrix eloquentia pro suis ipsis coronatis eloquentibus Patronis perorabit. Fama erat eâ etate, plures in MAXIMILIANI Cæsaris Aula regnare literatos, quàm in aliorum omnium Principum orthodoxorum Regijs

gijs fernire, Imperatorio Augustali Athenęum oratoribus, Lyceum Philo-
sophis, Poetis Parnassum, Areopagum iurisperitis magnificę apęriente,
& laureatę illę Austriadum Heręum Domo omnis generis lareas pro-
germinante. Ita reuocatum est aureum literarum seculum, quod olim a
primis Iulię familię Cęsaribus per Flauiam, & Āliam, pręter Oratores,
ac Poetas, Philosophos quoque Imperatores habuit in Antonino, nisi ve-
lis etiam superatum ab hoc Austriaco seculo, quo imperantibus MAXI-
MILIANIS, FERDINANDIS, RODVLPHO ac MATTHIA, auspiciatif-
simis reipublicę literarię nominibus inueniri etiam potuerunt Mecęnates
in Augustis: Alchimię hac innocenti liberalitatis vti Principes pro arbi-
trio possunt, & ferrea liquare secula, & aurea cudere. Illud etiam a MA-
XIMILIANO I. hęreditarium decus habuit II, vt & multarum linguarũ
peritię OMNI-LINGVIS diceretur, & Austriacus Mithridates. Com-
mendauit hoc decus, addiditq; pretium prudenti, quod etiam de CA-
ROLO V. Patruo celebratur, eloquentię ipsius regię dispensatione, ita
vt instar polyphonę cytharę discordi concordię attemperatę officiorum
blanda molliter Gallus dicitaret, colloquiorum seria grauitę Italus pro-
nunciaret, imperiorum grandia magnificę iactaret Hispanus, minarum
aspera furiosę Germanus ebulliret. Ita tamen eloquens erat MAXIMI-
LIANVS, vt ad suasionem bonorum morum, nullę indigeret eloquentię,
illos enim a Personę suę suadebat etiam cęm taceret: ita OMNI-LIN-
GVIS, vt nec bilinguis esset, synceritatis Augustę sole nullam maculam
admittente, ne quidem leuissimam. Hosce Hermathenas sapientię, &
fortitudinis monstra, conflatos ex Pallade, & Mercurio Principes armo-
rum, & litterarum glorię immortales, ac propę Diuinos, non Africa, sed
Austria parit.

*Omnia
linguis di-
ctus a lin-
guarũ pe-
ritia.*

126
MAXIMILIANVS II.
Genethliacon.

MAXIMILIANVS II. Kalendis Agusti nascitur
Eodem, quo PHILIPPVS II. Monarcha Hisp., anno.
*Hanc breuem historicam Epygraphem genethliacon puta
Augusto nascenti.*

*Et dies natalis, & mensis, & annus muti Oratores
Panegyricum sibi diuident.*

Augur adulti Solis Aurora,

Eloquitur roseo ore totius diei vitam.

Eadem Kalenda ad imperium simul vocant, & vitam.

Etiamsi nulla de celo astra arrideant,

*Ipsa natalitius dies nunc primum horoscopus fortunatissimus
Esse Heroi nascenti potest.*

Qui MAXIMILIANUM ederet è sui nominis etymo

Quod habet in fastis, & quod dabit factis maximum,

Imperatoris quinque consanguineis titulis,

Supra omnium ante Caesarum fortunam, coronatum,

Esse debuit mensis Imperator.

Etiamsi citra Octauiani triumphos

A solo ortu MAXIMILIANI

Sextus Mensis indigitetur Augustus,

Nec ludi Circenses, vt Casari,

Sed Olympij vt Heroi instituantur.

Non impar Augusto mensi

Annus genitor auspiciam tulit.

Fertilis Heroum

Gemini Solis parelia dedit,

MAXIMILIANI, & PHILIPPI.

Uterque tamen magnis splendoribus

Semel ortus, nunquam occidet,

Imò

*Imò alter alteri fulgebit
Ortu simul, & immortalitate, coæuus,
Et geminum simul hemispherium
Uterque illustrabit.*

Hiscæ auspicijs MAXIMILIANVS II. nascitur.

O felices Heroas Austriacos!

*Qui fastis illos inscribit, dies, mensis, annus, natalis,
Genethliacon est,*

Et ingens summa felicitatis elogium.

SYNOPSIS GENEALOGICA
A MAXIMILIANO II.
AD RODVLPHV M II.

Æreditaria à FERDINANDO Patre ad MAXIMILIANVM Filium, transcripta est prolis fecunditas, vnde etiam ipse quindecim liberorum corona supra imperatoriam, ac regias donatus est, quos reliquit hæc redes Sanguinis, Vindices nominis, potentiaæ Assertores. Hoc ordine recensiti inveniuntur.

RVDOLPHVS inter Principes Austriacos VI.
inter Imperatores II.

ANNA VI.
FERDINANDVS IV.
ERNESTVS II.
ELISABETHA X.
MARIA IV.
MATTHIAS I. Cæsar.
MAXIMILIANVS III.
ALBERTVS VII.
VVENCESLAVS I.
FRIDERICVS VII.
MARIA V.
CAROLVS IV.
MARGARITA VII.
ELEONORA IV.

RVDOLPHO, adhuc viuentis Patre MAXIMILIANO, communicatum fuit Imperium, iam tum æquissimas vires ad tantum pondus dignitatis afferenti, quod postea summa cum gloria domi, forisque sustinuit. ANNAM Philippo II. fororis MARIÆ Filiam, eo vinculo cognationis eidem illigatam, quo tu MARIA ANNA potentissima Hispaniarum Regina PHILIPPO IV. maximo coniugaris, MAXIMILIANVS parens matrimonio iunxit. FERDINANDVM IV. vix natum cum magni nominis auspicijs, celum ad se rapuit. ERNESTVS in Aula Hispanica

Hispanica educatus fuit, tum gymnasio regnatricis prudentiæ, & omnium Reginæ huic, ancillantium virtutum, apud PHILIPPVM II. de quo cum regnaret illud cani poterat citra adulationis poeticiæ notam.

Similem quæ pertulit ætas

Consilio vel Marte virum? nunc Brutus amaret

Vivere sub Regno, tali succumberet Aula,

Fabricius, cuperent ipsi seruire Catones.

A Sixto V. Insignibus deinde Ecclesiæ Propugnatoris Viennæ decoratus, dum nitentibus Belgicas prouincias Hispano Monarchæ reconciliare, morte inuidente tanti facinoris gloriam, in ipso conatu sustulit, a quo maximè etiam laudari meruit. ELISABETHA Carolo IX. Galliarum Regi nupsit, & eo mortuo in Viennensi Clarissarum Canobio vitam regia è cælo spectantibus traduxit clariorem. MARIA translata est ab incunabulis ad feretrum.

MATTHIAS Cæsar Rudolpho fratri Hæres in Imperio è Cælo destinatus optimis moribus, qui firmamenta regnorum sunt, solium firmavit.

MAXIMILIANVS magnus magister sacre militiæ Theutonicorum Equitum, Rex Poloniae electus, potentiori factione pro SIGISMUNDO Sueco religiosissimo alioquin & fortissimo Rege stante, adnitente præsertim magno Regni cancellario Zamoscio cedere coactus est. Fuit acerrimus orthodoxæ Religionis vindex, & hæreseos hostis. Multis prælijs claruit, præsertim Turcicis in Hungaria, gloriamque Austriaci Sanguinis propagavit.

ALBERTVS Burgundionum, ac Belgarum Princeps, prudentiæ, ac fortitudinis laude, magni Principis sibi famam conciliauit, sed præcipuè ob reiectum summam moderatione fraternum Imperium in FERDINANDVM II. Pium, Maximum deinde translatum. Ille adoptatus est princeps, quem propter suas virtutes omnes populi optare poterant. Huic, & MAXIMILIANO debet imperium FERDINANDVM II. & in eo suam felicitatem. VENCESLAVS I. Eques Militensis in flore ætatis contabescens, mortem oppetijt. FRIDERICVM VII. adhuc lactentem vis morbi immaturum ab vberibus nutritis abstraxit. Idem fatum sortiti sunt CAROLVS MARIA, & ELEONORA. MARGARITA auersata mortales sponfos lilia virginitatis hymenæi rosas præferens, Dei Filio nupsit in Parthenone regio, Discalceatarum, Mantuæ Carpentanorum, mundoque valere iusso, & calcato, cælestia propius spectare cæpit, & facere, omnium virtutum in tam leuera vitæ institutione, exemplar.

150

Fed. Agnellus sculpit

IMPERATOR CÆSAR
RVDOLPHVS II.

PIVS, FELIX, AVGVSTVS,
REX GERMANIÆ
HVNGARIÆ, BOHEMIÆ,
ARCHIDVX AVSTRIÆ
DVX BVRGVNDIÆ, STIRIÆ,
CARINTHIÆ, CARNIOLIÆ, SILESIÆ,
PRINCEPS SVEVIÆ
Marchio Moravię, Lufatię, Burgouię,
LANDGRAVIVS ALSATIÆ,
COMES HAVSPVRCI, TYROLIS &c.

Rideat Austria amico vocabulo, & Nomini Principi, in primo Austriaci Imperij Conditore, aeremque, dum profertur RVDOLPHVS motum, in plausum erudiat. RVDOLPHVM II., quem tibi Regina tuis, ac Tuorum titulis Clarissima in Dotale Auspicium Augustissimorum Regionum Infantium exhibeo, siue æstimes magnum in RVDOLPHÆO Nomine, à quo in maximam Gentilitatem tuam, velut à fonte caelesti deriuatur illa immensitas glorie, qua nunc cum vtroque Sole rerum Domina irradiat, siue numeres secundum, magnis, secundisque Auspicijs, atigisse fastigium dignitatis, tibi que, atque illi, quam tu dederis, Coronatæ Posteritati proluisse iudicabis. In Aula Hispanicâ

R quatuor

Eius dr.
tus an.
1552.18.
Iul.

In Aula
Phil. 11.
educatur

Cl. de b.
6. Hon.

quatuor iam Austriacum Principum ad prudentiam scholâ CAROLI V. PHILIPPI I. FERDINANDI I. MAXIMILIANI II. legibus, æquè, ac moribus PHILIPPI II. Maximi Hispani Monarchæ ad omnem Heroicâ virtutis formam institutus est.

Vt nouus Imperio iam tunc assuesceret hæres.

Habuit PHILIPPÆA exempla, & monita, quibus Alexander euaderet, & magnus, cum nec alioquin deessent, qui humaniorum, ac seueriorum Musarum arcana, atque ipsa Aristotelica placita insinuarent Principi, ad omnem literarum felicitatem nato. Certè PHILIPPO, cuius Gigantæa etiam paruulus Ephebus RVDOLPHVS obseruabat, inibatque vestigia, nec leges prudentiæ tulit Lycurgus sapientius, nec dedit iura sanctitatis religiosius Numa, nec omnes solida politia in administrandâ Republicâ numeros magnificentius Cyrus impleuit. Maiora legebat RVDOLPHVS in PHILIPPO, quàm quæ Romana historia superbè vulgare, aut græca poësis cantare potuit gloriosè. Omnis prudentiæ Idea esse verbis videbatur, cum loqueretur, & Legislator exemplis etiam cum taceret. Hinc Hispana Aula Pentathlos supra Spartanorum gymnasiorum exempla robustiores, & Iudices supra Atheniensium Areopagorû leges æquiores, proferebat. Interim RVDOLPHVS non ad imperata difficilis, vt alijs benè imperaret, cum sciret ipsam imperandi artem parendo disci, potuit esse alijs schola, vbi Hispani Proceres etiam Institutores plura discerent, quàm docerent.

In Germaniam reuersus populis omnibus sui desiderium peperit; quasi beata futura esset illa Respublica, cui ex alto Imperij vertice RVDOLPHVS ad PHILIPPI II. Colossæum exemplar nobili magisterio formatus, belli, pacisque Arbitrator nutu suo prospiceret. Arbitrabantur enim id, quod erat, Germanum RVDOLPHI candorem Hispaniensis disciplinæ sub PHILIPPI Auspicijs splendore illustratum, veluti sidus Soli, Cælestis loci viciniam coniunctum, vim intendisse beneficam, quam de sublimi Solio, tamquam de Cælo, mortalibus inspiraret. Eadem itaque prudentia mutata Hispanâ cathedrâ in Germanicum Solium, è Magistrâ Regum, Regnatricis populorum, maturatâ consiliorum grandium, canitie RVDOLPHVM adhuc adolescentem sceptris, coronisque maturum exhibuit. Hinc à Pannonijs Possonij magnificentissimâ pompâ, ac penè triumphali excepto Hungarici Regni fasces deferuntur, cum ingenti spe non solum frangendi, conterendiq; Othoniannici iugi, sed barbari Pretonis à Regno prorsus auertendi. Eodem cursu felicitatis paulò post Casargi Bohemi Proceres oblato cum Insignibus Regijs Principatu, in sublimi rerum apice administrandæ Reipublicæ imponunt. Inde ad numeros imperatorios perueniens, quos calculi Septemuirales exigunt, Augustæ Vindelicorum, vtriusque ordinis Principum sententijs, Rex Romanorum pronuntiatur, & in ijs Comitijs Ratisbonensibus, in quibus MAXIMILIANVS II. Parens fatis cesserat, in Cæsaris Nomine, & Imperio succedit. Imperator statim ita fortunatorum honorum molem suâ virtute sustinuit, impleuitque Maiestatem, vt qui nihil fecerat, vt imperaret, omnia tamen exhiberet, ex quibus dudum imperare debuerat.

Admi-

1572.
29. Sept.

1573.
21. Sept.
Hung. sceptrum
Bohæ.
et Casin-
angustæ-
tur.

1575.
1578.

Admirationi fuit admotum Orbis regendi gubernaculis inter horribiles turbulentissimorum temporum procellas, dum fremeret Belgium, apertâ perduellione, mugiret Germania publicâ hæresi, atque Aquilonares turbines conceptis fulminibus vbique tonarent, & iam vastitatem Imperio parturirent, ita velificatum esse secundissimis auris, vt dici poterit Austriacum Imperium ab vno RVDOLPHO magnâ fortitudine conditum feliciter fuisse, ab altero magnâ prudentiâ constanter seruatum, pari tamen laude, cum in instituendo Regno summa virium potentia, in conferuando summa consiliorum requiratur auctoritas, imò & fortasse maiori, quia

Plus est seruasse reperiunt

Quam quæsisse nouum.

Post assertos in libertatem Legatos Sarmatas, vt bifrons prudentia, vtrumque vultum ostenderet beneficum, & vindicem, pacatum, & bellatorem, Aquisgranenses tumultus sapius excitatos, partim vi armorum, partim reuerentiâ Maiestatis componit. Eadem prouidentiâ Imperium ab externis hostibus tutaturus Carolipolim in Illyrico erigit munitissimū aduersus Turcicas incurfiones propugnaculum. Aut cauendum Principi in omnibus est, aut cadendum. Argi sint, non pecudum pastores, sed populorum: illas Polyphemus, non vnoculus tantum, sed cæcus regebat: his vix centum oculis vigil prospicias. Illud autem pietatis etiam lauream, meruit cum Ghebardum Truchesium Septemuirum Coloniensem, Infatatum *Apostatam* Romani Pontificis sententiâ exauctoratum, execrandum Sacerdotem, Sacræ Deo Virginis ignominiosis amoribus irretitum & sacrilegum hymenæum meditantem, fecisse contra christianam Rempublicam, & Romanum Imperium RVDOLPHVS pronunciauit, nec solū à Septemuirali Collegio, sed & ab Imperij finibus proscripsit; vnde in Batauiam fugam inire coactus est, vbi perduellio, heresis, & impietas inferna monstra, & hac tempestate nostrates Eumenides omnia humani, ac diuini iuris repagula fregerant. Felix Respublica, in quâ ex magnis præmijs habet, quod impense amet virtus, & ex magnis penis, quod non frigide timeat scelus. Ipse penè modus iustissimus fuit, vt qui ius sacrum, quo se Deo obligauerat, prophanus Mystra violarat, vittâ indignus, saltem vitâ spoliaretur, futurus monstrum hominis galeatus, non mitratu Antistes.

Pacatis rebus, & equatis, Germaniæ ferè semper, veluti Oceani rebellantis fluctibus, Othomannica Luna prius reciprocantis estus aduersus Cæsaream, quam vehebat RVDOLPHVS fortunam agitatrix, tum tempestatum parens, ferrugineo vultu funestissimum belli turbine excitauit, vndantibus per Croatiam turmis, legionibusque innumeris, tamquâ procellis armata. Non solū enim quidquid barbariæ Euxinâ Litora ambiunt, alluitque Mæotis palus, sed quidquid ferinum sub humanis vultibus Getulia, atque Hyrcania, & durator corporum inhospitalis Caucasus, inaccessusque Imaus nutrit, longè, latèq; effunditur. Primo impetu Vitis cum Croatiæ caput, aliaque ignobilioris nominis loca vi Turcica expugnantur, maiori famâ, quàm gloriâ. Sed procella, fulminatrix tot sagit-

Admirabilis eius Prudentia.

Cl. l. 3. de l. ff.

1582.

Bellum Turcicū cum insignibus victorijs.

tis armata lethalibus, paulò post detonuit, nouæque ferè inuiste sunt ma-
 culæ Othomannicæ Lunæ, quæ lumen si non extinguerent, saltem turpem
 in modum obscurarent. Enimverò dum obsidetur Sisacum totius Ori-
 entis viribus, Croatiae Prætor cum aliquibus Hungarorum militum reliquijs,
 ingentem barbarorum exercitum prodigiosâ victoriâ fudit, fugauit, ac
 ferè deleuit, aquis vicini fluminis mergentibus eos, quibus missiles maio-
 rum bombardarum, minorumque, igneæ mortes pepercerant, ereptos
 instanti ferro hostes cædens, simulque in ipso victoriæ loco tumulans. Pau-
 ci obiecti sunt, sed viri, renouatis legionis fulminatrici sub Antonio Pio
 prodigijs. Vbi sunt trecenti Lacones, siue vt melius dicam sub Leonide
 Duce Spartani Leones, qui non se numerant, sed æstimant! Inuenta sunt
 Thermopylæ, quæ victorem contra numerosissimas copias, non pulchrâ
 cæde commorientem victoriæ, sed superflitem videre. Erubuit primùm
 ad Turcicum sanguinem flumen, quasi sædatum impurâ sanie barbarorũ,
 tum ad cadentium naufragia indignabundum stue infelicium cadauerum
 secundo cursui aduersante, ita exaggerauit vndarum vortices, vt vno ferè
 hiatu magnam Turcici exercitus partem absorberit. Miraculi loco præ-
 dicatum est plura victa fuisse ad internecionem barbarorum millia, quàm
 extinctos milites Cæsaris, cum de sexaginta Turcarum chiliadibus, quin-
 quaginta militum iacturâ Cæsar triumpharit. Quid amplius desiderari
 poterat, si non Romanum Imperium milites, sed tot Coclites Roma mi-
 sisset? Inter cæsos magna nomina Turcarum numerata sunt, Hazanes
 violati fœderis auctor & Mahumetes magni ipsius Sulthani sororis filius,
 cum duodecim alijs purpuratis Prouinciarum Præfectis. Excita victoriæ
 famâ Hungaria MAXIMILIANO Archiduce summo Cæsariani exerci-
 tus Ductore Nonigrado, Zabaticâ, Fileco, Deniniâ à Turcicâ triginta-
 annorum seruitute liberatis, luculentis cladibus ita barbarum Prædonẽ
 affecit, vt spes esset totius Regni in pristinam libertatem reuocandi. Sed
 magnificas spes tot victorijs laureatas vnus perfidia elisit. Nam Sina-
 Amurathis Othomanni Tyranni Prætor cum amplissimis copijs Hun-
 gariam ingressus, Iauarinum, quod ferro perdere non potuit, auro pro-
 ditum occupauit. Ita sepe ignauium Orientis aurũ, ferro bellatori Occidẽ-
 tis illudit, & infidelitas barbarorum, armata Christianorum perfidiâ
 triumphauit. Eodem tamen in potestatem Cæsaris redacto deterisit
 perfidiæ maculam fides Comitis Adolphi Schuatenbergij, qui prodigio-
 sâ deinde felicitate paruâ militum manu immensam Turcici exercitus
 vim, ac molem prostrauit. Inde icto fœdere cum Sigismundo Battoreo
 Transiluanicæ, ac Vvalachicæ Principe, qui cum vinculum cognationis erat,
 ex MARIA CHRISTIÆNA Archiducis, CAROLI filiæ, & FER-
 DINANDI II. Cæsaris sorore, alijsque Germanicæ Regulis tantâ, & cõ-
 tentione, & consensione animorum itum est aduersus inmanissimum
 Orthodoxe Religionis hostẽ, vt proximis Euxino mari munitioibus ex-
 pugnatã ipsa Constantinopolis Regia Imperij Orientalis sedes, amissâ
 sui nominis constantiâ, ferè contremuerit. Eodem tempore à Cæsaria-
 no milite Iauarinum, Vesprinium, Strigoniũ, Hattuanum, Alba Regal-
 is, alięque magni nominis arces in Hungariâ, Dalmatiâ, & Croatia, for-
 titer

titer recuperantur, & Varadinū aduersus centum quadraginta barbarorū millia constantissimè defenditur, Italiā etiam præter Germaniam feliciter in summis Ducibus Ioanne Mediceo, & Vincentio Gonzaga Austria-cis stipendijs militante.

1598

Hiscæ victorijs fractis Orientis viribus, & ipsis Othomannicis hostibus timeri desitis, Acomathes Sulthanus ad inducias vicennales descendit. Liberato tumultibus indigenis, & peregrinis incursionibus Germanico Regno, ad pacis artes, principales curas conuertit. Summā apud omnes Europæ, atque Orthodoxi Orbis Principes prudentiæ famā valuit, hoc nomine ab ipso Mahemete Hodabende, Persarum Sopho, & Monarcha splendidissimis legationibus, & preciosissimis donarijs excultus. Hinc dictū est de hoc Romani Imperij Occidentalis Imperatore, quod olim peruulgato, siue adagio, siue elogio, de Romanis prædicabatur *sedendo vincere* ERNESTI, MATTHIÆ, MAXIMILIANI fratrum, & LEOPOLDI patruelis Archiducum Austriadum manibus recisâ lauro triumphali, quæ RVDOLPHI capiti imponebatur, à quo momenta victoriarum prodierant. Vt cumque magnam virtutem Germania in manibus, maiorem tamen sensit in capite. Non minores sunt ictus sceptri, quam gladij, si non geratur tantum, sed regatur, & veluti amentatum telum eminus etiam aduersus hostes fulminet. Robore victor impotens: prudentiâ moderatus vincit, & quidem gloriosus, cum non amittunt decus suam laureæ virides, antæque palma, crnoris sanie, ac tabo sædata. Hac arte prudentia naturæ victrix *Longimanos* omnes reges facit, quòcumque consilia operosa pertingunt. Hec etiam est grandis ille spiritus legum, armorumque potens, quo Reipublicæ vita diutissimè producitur, cum Bellona in Palatino Senatu prius trabeam gerit, quam chlamydem in castrensi, placidis etiam si opus est placitis, curiâ castris imperante, ac togâ sago superinductâ. Ille sapit Princeps, qui ex multorum consilijs deliberationem fabricat, sed suam, & eadem domi, forisque, toti Regno prospicit. Summa prudentiæ fuit ne quidem in nummis, ne dum in hominibus impunita adulteria pati. Omnem totius Germaniæ pecuniam adulteratam, quando adulteram manum inuenire non potuit, & sceleris auctores, igni damnauit, iussitque nouam cudi castæ, & synceræ fidei, sciens nimis etiam auro innocenti, ne dum scelerato peccari, & ab hominibus pretiosi metalli idololatriis, nescio quid falsi numinis in nummo etiam informi adorari. Eiusdem laudis apicem est assequutus cum Ratisbonensis clauis Urbis in artham fidei deferentibus ipsis ciuibus reddidit, amorem copiosius colligens clementi consilio, stabiliensque firmiter Principem, vbi illum cum Patre miseret.

1606

Eius Aula, quod etiam Imperatrici in RVDOLPHO prudentiæ adscribi debet, omnibus scientijs Musæum aperuit, in quo flos Germanicæ nobilitatis omni laurearum literariarum genere vernabat. Hanc hereditatem habuit à MAXIMILIANO Abauo per MAXIMILIANVM Patrem ad se transmissam, vt in vtrâque lapro radiaret, bellicâ atque literariâ, haberetque Prætorianos non minus sapientes, quam milites. Astronomi præsertim, ac Geometre, omnesque Matheseos cultores in

RVDOL-

Littera-
torum Pa-
tron. Cæs.
maximè
mathema-
ticorum.

RVDOLPHÆA Regiâ suum Cælum, ac terras repererunt; sed illud serenum semper supra regionum titulorum serenitatem, & has aureas, citra fabulas, Midæ manu excultas, Iouis pluviâ irrigatas, totoque Herminæ alveo inundantis interlitas, Imperatore nimirum luculentâ benevolentia, beneficentiâque omnem Mathematicorum nationem fouente, fauenteque stipendijs non vulgaribus. Sapiens triumphis, & annis grauis non dignatus est in puluerem Mathematicum veluti Imperatorium descendere, & Reginâ manu virgas geographicas, radiosque astronomicos, scepra sapientiæ, terræ, Cæloque dominantis circumducere, vtriusque fines metari, & innocentem stellarum exercitum in suos ordines distribuere, Regno mutato, non amisso. Ita factitatum etiam legimus à Patro Magni CA-ROLO, præsertim cum deposito ex humeris terrarum orbe, calcatisque omnibus supra suam ipsam magnitudinem Cælo finitimus stetit. Sed dum Astrologi in RVDOLPHO beneuolo semper, ac benefico fidere maiores, minoresque fortunas, quas in Cælo fingunt, & dum in vnâ Cæsaris Regiâ omnium Celestium domorum auspiciatissimos horoscopos sortiuntur, veram mortem mendacibus coniecturis Cæsari pepererunt, vt posset Magistro historicorum subscribi, *genus Mathematicorû potentibus insidâ esse dicenti*. Nam venalissimis istis fatorum venditoribus mortem coronato RVDOLPHI capiti à Religioso viro, ex aliorum monitu impendere prædicentibus, metu ipsius mortis oppressus est Imperator, immortalitate dignissimus, cum auersaretur eius pietas vicini Asceterij, vnde timebatur, euerfionem, quam impij homines suadebant. Ita vanissima non tantum, sed sæuissima Astrologorum natio sapius innocentissima sidera, vt cometas armat, producto feciali crine, iterum vt collubitum fuerit detonsura Cæsariem ipsorum Cæsarem fulminatricem, cogitque liberam stellarum dominantium Rempublicam suis arbitrijs miserè ancillari. Hęc vitæ clausulâ vltima demonstrat in RVDOLPHO, adolescente, & viro, robustiorem fuisse prudentiam, quod ipse etiâ moriens testatus est, quam in senè, licet vbique fuerit in illo rerum moderatrix, fortunę temperatrix, casuum omnium patiens, ac totius vitæ Imperatricis magistra.

Tac. li. 1.
hist.

Obitus
an. 1611.
31. Dec.

RVDOLPHI nomen literis, sæculi que omnibus charissimum, sicuti cum Magni cognomento natum est in Austriaca Domo, ita nec sine illo renatum. Habuit Austriaca Domus, habebitque semper suos Hercules Musagetes orbis triumphatores, & Musarum patronos, custodesque, qui in sui laudem omnia scientiarum, quas alunt augustâ liberalitate, ora relaxabunt. Hęc Austriaca laus tibi in magnam dotem cessit MARIA ANNA ex Paterno Patrimonio, & Maternâ Hereditate, vt sis Clementissima scientiarum omnium Patrona. Non euehant cycni canoris plausibus ad Cælum magna Nomina, nisi ipsos benigna aura vehat, ac sustentet, & fauor Principum pro fauonio sit. Hos expectamus ex te, & PHILIPPO ALEXANDROS eadem triumphali dexterâ Martis fulmen, & Homeri codicem stringentes, literatorumque ac Militum Reges.

135

RUDOLPHVS II.

Encomium.

Nullum RUDOLPHO Casari maius encomium esse potest
Ipso RODULPHI nomine.

Huius Nominis gloria semper eadem in Austriadum fastis,
Aut conditorem inscribit Imperij, aut conseruatorem,
Utrumque diuerso titulo Magnam,
Sed iure equali;

Cum gemellæ sint Regnorum Hæredes, & Parentes,
Fortitudo, & Prudentia.

Ita natus est Imperator RUDOLPHVS II.
Ut potuerit cum primo fortiter parere Imperium.
Ita peperit primus,

Ut potuerit cum secundo aduictum prudenter seruare.

Imò vterque primus, & secundus fuit;

Nam primus dum Imperium condidit

Felicitate secundus fuit:

Secundus, dum Principe Prudentia seruaui,

Inter omnes primas tenuit.

Ille dedit, vt nasceretur:

Hic, vt nunquam moreretur Austriaca potentia:

Ille Casar conditione natura:

Hic Augustus fuit vitæ ratione.

Aequè gloriosum est

Alexandri ense, & Oedipi voce

Regnorum nodos soluere,

Achillis manu vincere, & Nestoris lingua.

Hoc vno RUDOLPHI differunt

Quod primus solus Imperium condidit:

Communi cum pluribus secundus gloria seruaui.

In Austriaco Imperio, sicut in Cælo,

Ubi

*Ubi Imperium est lucis
Post Solem Principem, & solum
Æternum sequitur innumerabilium Astrorum firmamentū.*

SYNOPSIS GENEALOGICA.
A RVDOLPHO II.
AD MATTHIAM.

V M Regiæ Sponsæ vndique ambirent Cæsareos hymeneos Cœlo
CAROLI Archiducis Piæ Proli Germanici Rēgni fasces destinante,
Cœlibem vitam Rudolphus egit, obijteque, cum Matthias Frater iam
Rex Hungariæ, & Bohemiæ ad Augustum solium inuitatus, ac prope-
modum in auguratus esset. Sine liberis tamen decedens Patris dulce
nomen audiuit à populis, præferim ijs, quos liberos fecerat ab Othomannico iugo.
Summa prudentiæ fama regnavit, nec mirum; nam & ipse sub PHILIPPO II. Mo-
narcha, lux ætatis Solone, cuius verba pro legibus prudentiæ regnatricis, monita pro
oraculis Principum, ac tot Regia documenta erant, quot gesta, Imperij fundamen-
ta posuit, ac sub Hispano cœlo, spiritum hausit populorum Dominatorem. PHI-
LIPPVS Princeps prudentissimus Principem erudit, magisterio Augustiorum vir-
tutum, docuitque prima elementa artis regnandi legere, optimi formare caracte-
rem Imperij, & ephēbum RVDOLPHVM in illam, quam deinde omnes suspexerunt,
boni Imperatoris effigiem, artifice prudentia manuduxit.

RVDOLPHI II. sicuti aliorū Magnorum Austriadum beneficio plures deductæ in
Germaniam è Græcia, Latioque, humaniorum, ac seueriorum Musarum Colonia
vbique lauros educant magnarum præmia frontium. Iam non vnam Regiam,
in celeberrimis Ephebeis sapientia sub Trionibus Austria Imperante fixit. Felicitatē
suam debet Austriacis non vniuersa tantum hominum, sed literarum Respublica.
Instauratum omnium disciplinarum splendorem in MAXIMILIANO I. ac FER-
DINANDO I. magnis Imperatoribus prædicat, ALBERTVM III. celebrat nobi-
lissimæ Academię Viennensis Institutorem, ALBERTVM VII. Friburgensis, MA-
XIMILIANVM III. Ænipontanę Cæsaris MAXIMILIANI II. Filium, CAROLVM
FERDINANDI I. Cæsaris Filium, FERDINANDVM II. Pium Cæsarem tuum Re-
gina potentissima maximum Auum, & magnos Patruos LEOPOLDVM, & CARO-
LVM plurium Academiarum conditores. Demum ne ab hac Austriadum Heroum
laude Heroides Austrię excludantur, literę omnes, quousque viuunt MAGDALE-
NAM Austriacam FERDINANDI I. Cæsaris Filiam summis ad Cœlum laudibus
efferent, cui accepta referunt in Halensi Academia vitam, natalis, ac perennitatem.
Fratris successioni in Imperio visus est RVDOLPHVS proludere, ipso ortu, sub Ge-
minis natus, iterum post CAROLVM, & FERDINANDVM, in Austriaco Cœlo in
RVDOLPHO, & MATTHIA radiantibus, salutaribus, ac beneficis Orbi terrarum
Fraternis Astris.

NEC METAS RE...

RVM NECTEMPO...

ALISEGO...

RA PONO...

MATTHIAS
IMPERATOR CAESAR PIVS FELIX
AVGV...

CARV. MAX
MAXIMV
FRID. III PACIF
ALB. II HONORIF
FRID. III
MAXIMV
ALB. I

FERD. I
MAXIMV
RVD. II
MAXIMV
FERD. III
FERD. III

PLVS VLTRA

IMPERATOR CÆSAR MATTHIAS

PIVS, FELIX, AVGVSTVS,
REX GERMANIÆ,
HVNGARIÆ BOHEMIÆ,
ARCHIDVX AVSTRIÆ
DVX BVRGVNDIÆ, STIRIÆ,
CARINTHIÆ, CARNIOLIÆ, SILESIÆ,
PRINCEPS SVEVIÆ,
Marchio Moraviæ, Lufatiæ, Burgouïæ,
LANDGRAVIVS ALSATIÆ,
COMES HAVSPVRG. TYROLIS &c.

Nitida huius ferrei sæculi aurea fuere reuocante
MATTHIÆ iustitiâ Imperatrice Alstream, &
Charites è Cælo, omniumq; virtutum nobilem
fugitiuam familiam, & terræ redonantes,
quæ lætata est reuerso.

Numine quod primi post secula perdidit auri.
Media, tu MARIA ANNA, ac finem beabis,
cuius auspicatissimo nomine inaugurata
cum Altræâ Charites, virtutesq; omnes regnabunt.
Interim iure omnes laudent Cæsarem
iustitiæ amatorem, cui tunc maximè laudes
debentur, cum de propriâ iustitiæ causâ agitur. Et certè cum Orbis
terrarum habenis, Sceptroq; Germanico tam rectas sustinuit recti lances, vt
nec potuerit aura populorum, res omnium leuissima contantem dexte-
ram

Cl. de m. conf.

Iustitia laus Mat- thie Cæs. potissimè attributa.

ram extollere, nec deprimere aurum omnium grauiſſimum, cum nihil apud ipſum in pretio eſſet, honeſto collatum.

1556.
24. Feb.

*Horosco-
pus Mat-
thia na-
ſcenti non
tamen ex
inanis A-
ſtologorū,
datus.*

Ea die natus eſt, quam magnus Patruus CAROLVS multis ante annis ſuis natalibus illuſtrat, vt in CAROLI lucem editus videretur, & diem, ex hæreditariâ Auorum gloriâ, prorsus ſuam. Apagite Aſtologi infra homines diuini, Ariſtocraticæ fiderum Reipublicæ falſi, fallaceſq; præcones, periuri fortunæ inſtitores, & in bono cœli lumine ſplendidè mendaces tenebriones. Illuſtris cæleſtium Scientia nihil vobis præter tenebras ingerit, noctes geminans miſerè vigilatas. Nihil è Cælo ediscitis præter illius errores, nihil contrahitis, præter illius vertiginem. Commentitia ſunt illa fideralia fata, quæ in cæleſtium orbium voluminibus tam clariſ alioquin, & aureis caracteribus ſignatis, totoq; illo ſplendido Diuinæ Prouidentiæ cõmentario legitis. Nullū MATTHIÆ Horoscopū felicitatis ſtatu præter CAROLVM illius diei, quâ natus eſt, illuſtriſſimum ſidus, ac fortunatiſſimum in Auſtriacâ Domo. Et certè eandem, ac CAROLVS, MATTHIAS ſortitus eſt non feliciter tantum nãſcendo, ſed fortiter viuendo nobilem vitæ genituram, imò & immortalitatem: cum eodem aſpectu virtutum, curſu gloriæ, ſplendore nominis, motu, ſtationeq; conſiliorum. Sed propior fuit MATTHIÆ ortus CAROLI morti, quam natalibus, intra annum, cum iam ſuprà mundum, iactumq; fortunæ tonantis, ac fulminatricis frementis ad pedes toto vertice eſſet, & in Olympo viueret, cœlum intrantis.

Iam tunc Numen prouidebat Imperio, ac Nomini Auſtriaco alterum CAROLVM, vt Heroum Auſtriadum propago, ſuprà omnes Imperatorias familias ad Orbis terrarum felicitatem ſoboleſceret, & vno auulſo alter germinaret aureus ramus in arbore Auſtriæ Gentis florentiſſimâ. Auſpicatò etiam aliqui inditum MATTHIÆ nomen cenſuerunt, ſiue à ſorte Auguſti Nominis, & Imperij Occidentis, quæ è Numinis ſinu, in quo omnes mortalium ſortes verſantur, in MATTHIAM lapſura erat, non ſeptem Cœli, ſed Imperij Planetis electoribus ſeptemuiris ad eius ſummâ dignitatem conſpiraturis, ſiue à Matthia Hunniade Coruino Othomãnici Imperij, ac totius Orientis terrore, cui ſimillimum in bellicâ laude, Turciſq; victorijs MATTHIAM Auſtriacum ſuſpicimus.

*Belgio præ-
ſciunt.*

1577.

In ipſo ætatis flore ſos ipſe Principum ad Belgicarum Prouinciarum, in quibus Apriles amæniffimi vernant, & Flora cum omni floreâ natione regnat, euocatur, exhibitifq; ſpectaculis magnificentiffimo apparatu veluti triumphator exceptus Summus Belgij Præfectus inauguratur. Omnia florere videbantur, cum immanis ille turbo, qui Belgicæ Reipublicæ fortunam tot annis rotauit in præceps, floridas ſpes euertit.

Iniuſtiam toti Auſtriaco Nomini defectionem ab Hiſpano Rege diu pati MATTHIAS non potuit, qui virtuti, non famæ ſeruiabat, debilemq; ſciebat eſſe excuſationem, quæ accuſatione temporum nititur, & ſæculum criminatur. Iuſtitia meretrix non eſt; licèt nihil præter merita reſpiciat, nec fert mendaces fucos, & veteratoria pigmenta politica ſimulationis. Iam factâ fidei, quam Monarchæ ſuo debebant, Antuerpiæ publicâ abiuratione, Orangio vbiq; Rempublicani, quam iam ſuis arbitrijs ſubhaſta-

rat.

rat, callidis negotiationibus licitante, federati ordines per Philippum Marnixium, Comitem Aldegundium euocarant Alenconium Ducem Francorum Regis Fratrem; vnde cum Austriacus solum nomen Imperij sustineret, personatus Princeps in scenico illo Belgicæ perduellionis theatro, periculumque esset, ne sui fabulam daret, principatu se abdicauit.

A Belgicâ Praturâ in Germaniam reuersus Ernesto Archiduce Fratre è Prouinciâ abeunte Prorex Hungariæ substituitur, cum Austriæ etiam administratione. Signum suû MATTHIAS constituit semper amorè recti, quandoquidè ars imperandi etiâ iaculandi est, & non nisi per amorè recti collineat. Cum suâ venerandâ canitie, ac priscâ probitate, & publicas leges, & priuatos mores reuocauit ad auream Themidis libellam, stellantesque Astreæ lances, omnia expendens. Mortuis legibus, è suis ipsis moribus leges nouas condere populorum poterat, germano semper candore sine fuce peregrino vsus, qui primas honesto deferret, vtilitati vix secundas. Ad innocentes has ciuiles victorias, pari gloriâ victricia prælia consequuta sunt. Primas palmas collegit in Hungariâ, in qua potissimum Thracia Luna veluti in suis Euripis reciprocantium bellorum æstus alternabat. In expugnatione Nonogradensi, ac Strigoniensi ita res feliciter cessit, vt nulli dubium fuerit caelestibus auspicijs geri, Deumque exercituum Austriacis militare stipendijs, nisi velis dicere, & melius imperare militibus, Archiduce MATTHIA Dei simul, & Cæsaris Protegem agente. Alterno fœdere Principem Religio seruat, cum Religionem Princeps, nec vtiliori ratione, quàm hac Deo fœnerari potest. Ipsam Budam Principem Hungariæ Arcem è sublimi cliui, veluti regalis solij vertice subiectæ Regioni dominantem, magna vi adortus, iam fortunæ comis manum iniecerat, occupatâ inferiore Vrbe, & magnâ ex parte victoriâ potitus, nisi pluuium cælum inundans, tellus paludibus stagnans, & alia maleficia naturæ referre pedem coegissent, iisdem tamen incommodis, barbarum hostem à Varadinensi Arce retrahentibus. Inde Sinanem Bassam, quem Thracius tyrannus centum barbarorum armatorum millibus præfecerat primùm à Commaronij obsidione auertit, demùm ad Albam Regalem cum toto ferè exercitu euertit cumulatissimâ victoriâ, siuè numerentur, siuè æstimentur hostes interfecti, nam inter multa cælorum millia ipsi purpurati supremi castrorum Præfecti in illâ pugna Murates, & Mehemetes desiderati sunt. Alba Regalis Regni caput, & inaugurandorum Pannoniorum Regum inclyta sedes, victoriæ præmium fuit, prius ab Othomannis capta, annonâque & milite affatim munita, ac deinde trium dierum spatio ab Archiduce MATTHIA recuperata. Inter prodigia Austriacæ felicitatis non infimum locum habebit MATTHIÆ manu contractos in dies annos, & triennem obidionem, quæ debebatur munitissima Regiæ Vrbi, in triduanam migrasse. Ita in magnis rerum articulis Deus exercituum auxiliarijs prodigijs Austriacis castris accedit. Hac vnicâ victoriâ inter cædes barbarorû gigni poterat immortalitas MATTHIÆ Archiducis nomini.

Othomannicis conatibus repressis, Hungari, Bohemi, ac Daci seditio-

Prorex
Hungaria
creatur.

Bellum
Turcicum
in Hun-
garia felici-
ter geri-
tur.

Prodigijs
loco habi-
tū est ex-
pugnari
tridui spa-
tio Albâ
Regalem.

*Victoria
multiplex
Hungari-
ca Bohemica
Dacica.*

1607.

sis tumultibus rebellant. Pluribus laureis, ac triumphis Matthiam Cœlum destinarat, retulitque copiosè, bonis auibus Aquilis Austriacis victricibus ferè totum Septentrionem emensis. Eò felicitatis peruenit, vt Botzaiana seditione penitus sedatâ, belli auctor læsæ Cæsareæ Maiestatis facinus, morte luerit, incassum donis tentatâ constantiâ Austriaci Archiducis, qui solo iusto honesti, rectique pretio venalis erat, & aequè donis, ac dolis armatâ manu occurrebat, & pectore loricato. Eâdem gloriâ, vt esset non terrarum tantum, sed marium victor, iugo Danico mare Balticum liberauit, restitutâ Germanis negotiatoribus tutâ, liberâque navigatione.

1608.

*Inauguratur
Hun.
& Boh.
Rex.*

Hicse victorijs Othomannicis, Hungaricis, Bohemicis, Dacicis initia, huius sæculi nobilitauit MATTHIAS dignus, & ex suo sanguine Austriaco, quem trahebat in Imperatoriâ Familiâ, & ex hostili, quem ense victore extraxerat, qui Rex purpurasceret. Itaq; in Regem Hungariæ Possonij, & Bohemiæ Pragæ, cum summo totius Europæ plausu inauguratus est, designatusque RVDOLPHO in folio Germaniæ successor. Ad inaugurationes regias, vt Regij darentur Hæredes consequutæ sunt nuptiæ cum ANNA Austriacâ FERDINANDI Archiducis, & ANNÆ CATHARINÆ Guglielmi Gonzagæ Mantuæ Ducis filia nobilissima prole felicitate semper pronubâ, vbi Austriâ Austriæ veluti nubente totus Austriacus celebratur hymenæus. Fatis tandem cedente RVDOLPHO, cui aliquis Acris, ego, potius Prudentis cognomentum darem, MATTHIAS succedit Sanguine frater, Gemellusq; virtutibus, atq; ita pari nominis splendore, vt Austriaci Imperij Cælum visum sit iterum post CAROLVM, & FERDINANDVM habere suum Castorem, & Pollucem quorum secundus primo occumbente, diriretur, vix mutato Cæsare, ne dum amisso. Ad imperium MATTHIAM iura Sanguinis, suffragatio virtutis, fraterni dignatio nominis dudum destinant, & quidquid poterant, non tantum Septemvrum, sed omnium mortalium vota exoptare.

1610.

1612.

*Eligitur
Imperator*

*Iustitia
maximè
floruit.*

Ei in summis amoris fuit inter cæteras virtutes iustitia, quam, ne imbellis esset, aduersus orthodoxe fidei hostium genus omne, zelo religionis armavit, vnde apud multos ZELATORIS nomen retulit. Etiam in cælo Astræa, cuius stellatis lancibus fit magna illa iustitia dierum, ac noctium, primum australium signorum est, vt hanc virtutem non Cæsaream tantum, & Augustam, sed Austriacam esse scias, & Austrij Fundatricem, ac Seruatricem Imperij. Hac aspice mulctaturus seditiosam hæresim, noua, semper, & impia molientem, Francosurtum, & Aquisgranum caput nobilissimas alioquin Cæsareæ electionis, & inaugurationis sedes, adiutus auxiliarijs copijs ALBERTI Archiducis Belgarum Principis, Operâq; illius Urbium expugnatoris Liguris Polyorcetis Ambrosij Spinulæ nostro ævo celeberrimi, exercitus Regij in Belgico Supremi Ductoris. Securis expedita cum fascibus securitas regni est: cum fugere scelesti nequeunt, scelera, fugiuntur. Hac sospitatrice ingentes sæpè cum parua manu animos tulit ad magna bella, ac meditata perfecit, inter ferreos telorû imbres interritus, quasi diuina vis, non solum MATTHIÆ. Scutum adamantinum esset, quo illa retunderet, sed retorqueret etiam in hostes, frustratis sæpè sapius

sua de-

suâ destinatione iaculis, & igneis globis ante ictum suffocatis in scelere tantum cœcepto. Eam Sui venerationem ipsi Othomanno Imperatori peperit, totiq; Turcicæ nationi, vt & pax ab illis exorata, ac pacta in vicennium, & legationes pretiosis muneribus cumulata missæ, & impetratum vt multa templa in Strigoniensi Diocæsi præsertim Monachorum, & Præsbiterorum Societatis IESV ad Christiani ritus splendorem reuocarentur, quæ impij Mahumeticæ superstitionis Mystæ, supra Massegetarum Popas, Busiridis Aras, Augiæ stabulum, ac Diomedæa præsepia conspurcarent. Quid deinde mirum, si mutuis veluti officijs auxiliaribus, Deus Austriacæ Domus potentiam fartam tectam seruat, vbi Austriaci Domus Dei splendorem tam enixè procurant. Eisdem Iustitiâ Duce nulla à donis vis illata Reipublicæ: odium, & gratia geminæ iustitiæ pestes proscriptæ ab Aulâ, in qua nullius auctoritatis erant malæ artes, & soli fortes, boniq; in pretio: præstantibus malo omine dignitates, paratæ repulsæ: nobilitati quidem locus, sed post virtutem datus; magnus enim ille splendor est, sed umbra virtutis. Verum Principem regni Germanici felicitatem in Cæsaris probitate constituerat, quem Iustitiâ Imperatrice cælo parere voluit. Imperatore cognito, ac si esset Iustitiæ simulacrum, omne ius populi nouerant. Sola ipsius præsentia tantam incussit reuerentiam Maiestatis, vt firmatas iam altis radicibus rixas inter belli Duces, veluti bellorum surculos, statim extirparit. Ita magna Procerum, & populorum, censura est Principum virtus, vbi suarum cupiditatum populum sibi parere iussit; tunc enim ius tenere poterit, & apicem iuris pro dignitate, cum Rex etiam sui cognoscitur.

Iustitiam coluit tandiu MATTHIAS Imperator, quandiu Astræa, quam exulem terris redonarar, ipsum patrio cælo donaret. Ante obitum cum intestinis tumultibus Germania aduersus Cæsarem arderet, (neque enim sol vnquam nubes sibi non excitat, etiam cum serenissimus est, & innocui splendoris,) careretq; liberis, accedente consensu, magnanimisq; ac generosis suffragijs Archiducum Austriadum Fratrum MAXIMILIANI III. & ALBERTI VII. qui proximè ad Imperium iure sanguinis vocabantur, FERDINANDVM II. Pium Patruelem CAROLI II. Archiducis filium, & FERDINANDI Cæsaris Nepotem, Avum tuum Augustissima Heroina omnium virtutum titulis clarissimum, inauguratum Hungarico Regno, ac Bohemico, Imperij successorem designavit, adoptante bono Nerua aliquid etiam melius optimo Traiano ad æternam feriem maximorum FERDINANDORVM, ac totius Orthodoxi orbis felicitatem. Vos verò MAXIMILIANE, & ALBERTE alterum in Austriacæ cælo gemellorum Astrorum Par, calcatis Imperij fascibus in Herôes assurgentes, regnabitis in fastis Imperatricis Familiæ magnanimæ huius, angustæ, & heroicæ modestiæ gloriâ, æuumq; ipsum immor tali facinoris famâ coronabitis, nunquam maiori iure in possessionem Imperij missi, quam cum illud generosè calcastis. De tot prouincijs triumphastis, quot cessistis, neq; enim minùs triumphalis est magnanimitas, quam fortitudo, cum hæc inter cæorum hostium cadauera curram agat, illa inter grata pectora, & amica capita. Vos certè.

Obitus
1619.
13. Kal.
Apr.

Maximilianus, & Albertus Cæsaris fratrum heroica virtus.

Non

Virg. 2.
Geor.

Class. in
Epi. Pall.
& Csi.

*Non populi fasces, non purpura Regum
flexit*
imo veriore cantu

*nunc purpura primum
Inferior virtute fuit, meruitq; repulsam
Obuia Maestas, doluit fortuna minorem
Se confessa viris, magnos delata potestas
Maiores contempta probat.*

Dignus erat præferri ab his Herôibus summæ rei FERDINANDVS Pius Maximus, digniq; erant MAXIMILIANVS, & ALBERTVS ex tanto prodigio virtutis, vt FERDINANDVS Pius maximus eorum locum impletet, quem Cælum fauentissimum ab vrnâ suâ ad Christiani nominis, fideiq; Diuinæ aduersus veterarios nouatores conseruationem, amplificationem, ac splendorem dudum destinarat.

MATTHIAS

143

Symbolum.

Quem historia non potest, Symbolum describat,
Et quia Heroem Austriacum,

Primum inter signa australia euocetur è Cælo
Symbolicum irradians terris astrum.

In Astræa suis patrijs stellis coronata
Vibrante dextera fulminatorem enses

Læua pensilem mundum stellantibus lancibus librante

ΜΑΤΤΗΙΑΣ Imperatorem habes,
Constantissimæ religionis, consultissimæ sapientiæ,
Potentissimæ felicitatis.

Nobili corpori non degener anima
Addetur in lemma,

Ius, non Vis.

Ita omnia infra se despexit,

Ut nihil supra se præter Cælum suspiceret.

Olympum dixisses montium Regem

Serenissimo inter astra coronaria capite calq̄ confinem.

Infra eius stelligerum verticem calcata pedibus,

Fulminatrix turbinum Mater, fortuna detonuit.

Amasius æternitatis

Nulla alio quàm siderum auro immortalis redimitur.

Ita deinde læua libratum mundum rexit,

Ut dextera vibrandum enses gereret,

Unde sciremus Imperatricem in ΜΑΤΤΗΙΑ Iustitiam

Et fuisse Patronam virtutum,

Et scelerum vindicem.

Ad virtutem attraxit aurea mundo,

Retraxit à sceleribus ferreo ense.

Nisi supra magnorum premiorum, & panarum polos staret,

Nullum

144
 Nullum stabile foret in sua perpetua vertigine politicum Cælū.
 Fouent pietatem, qua fauent:
 Docent impios, qua nocent.
 Apud iustum Principem aqua lance,
 Nec misera Virtus esse debet, nec vitium felix.
 Illa equitate orbis terrarum regendus est,
 Qua in Calo fit iustitia dierum, & noctium.
 Hoc Horoscopo nascuntur Austriaci Cæsares:
 Hic è Calo dominator, rerū Dominis Imperatoribus, imperat.
 Non tamen cum MATTHIA Astræa in Cælū reuolauit
 Nostras est, quousq; imperarint terrarum Orbi iustissimi
 FERDINANDI.

SYNOPSIS GENEALOGICA

A MATTHIA

AD FERDINANDVM II. PIVM.

MAXIMILIANVS Cæsar lōga liberorum nobili linea videbatur æuūm, in quod Austrium stemma tendebat sibi polliceri, sed Cælo FERDINANDÆ aurea sæcula ordiente, in MATTHIA Cæsare filio centrum inuenit, vnde nec suæ gentilitati tanta sobole satis fæneratus est. Orbis tamen MATTHIÆ Orbi terrarum fecunda felicitatis fuit. Ad CAROLI II. Archiducis vltimi filiorum FERDINANDI I. Cæsaris prolem rerū summa deuoluitur FERDINANDVM II. Pium maximum RODVLPHI II. & MATTHIÆ vltimorum Cæsarum filiorum MAXIMILIANI II. Patruelem, FERDINANDI I. CAROLI V. Maximi Fratris, Nepotem, Abnepotem MAXIMILIANI I. Trinepotem FRIDERICI IV. Pacifici, & quod Principem apud me locum habet, omnibusque eminet FERDINANDI III. inuictissimi Cæsaris Patrē, & MARIE ANNÆ, ac FERDINANDI gemellæ Hispaniæ, & Germaniæ Spei, rerum Dominiæ, ac toto Orthodoxo Orbi auspiciatissimæ, Auum. Augustorum CAROLI Archiducis liberorum syllabus hic est.

FERDINANDVS V.
 ANNA VII.
 MARIA CHRISTI ERNA VI.
 CATHARINA RENATA.
 ELISABETHA XII.
 FERDINANDVS inter Austrios Princ. VI. inter Cæsares II. Pius maximus
 CAROLVS V.
 GREGORIA MAXIMILIANA,
 ELEONORA V.

MAXI-

MAXIMILIANVS V.
MARGARITA VII.
LEOPOLDVS V.
MARIA MAGDALENA I.
CONSTANTIA I.
CAROLVS VI. POSTHV MVS.

FERDINANDVS CAROLI Archiducis natu primus, primitiæ regiz, posteritatis, & flos generis à primis annis Deo dicatus, in Cœlum translatus est. MARIA CHRISTIERNA Sigismundo Battoreo Daciæ magni nominis, fortissimæq; profapiæ Principi nupsit, vt omnes bellatores Heroas, quos in sua Gente non numerat, Augustis sibi cognationibus iungeret Austriaca Domus. CATHARIANAM RENATAM, ELISABETAM, GREGORIAM, MAXIMILIANAM, & ELEONORAM innocentia primæ ætatis suo iure Cœlo transmisit. MAXIMILIANVS Patruo Magistro Theutonici ordinis successor designatus ab egregiæ spei sinu, omnibus sui desiderium relinquens, sublatus est.

MARGARITA Heroidum Gemma, innocentissima cœli soboles, candore morû & sanctitate virtutum, vtriusque Austriæ Domus Imperatricis in Germania, ac Regnatricis in Hispania Vnio inæstimabilis, & sui sæculi, orbisque terrarum pretium, maximorum monarcharum PHILIPPI III. vxor, & PHILIPPI IV. nunc regnantis, cui orbis Austriacus, ac præsertim Insubria amantissimæ fidei suis Regibus Prouincia, ijs vocibus quibus Romanum imperium seuro Cæsari, acclamat. O *Domini Equum, & Bonum*, & nestoreos annos adprecatur, Mater fuit. Pretiosissima hæc Reginarum Tibi MARIA ANNA, quæ eius solium, ac maiestatem omnium virtutum implet, multiplici nexu sanguinis iuncta, & Aui soror, & Genitricis mater & Coniugis, felicissimis tuis nuptijs prolust, Urbemque hanc Principem Insubriæ Austriacis Dominis deuotissimâ beauit, cui tu modò sponsa ver felicitatis cum omni flore gaudiorum affers, æternum datura Aprilem, cum Mater. MARIA MAGDALENA Cosmo magno Etruriæ Duci Ferdinandi filio coniugata mundos Medicæos Austriaca cognatione mirum in modum auxit, addiditque Florentiæ florem, quo semper virere polsit. LEOPOLDVS Archidux Austriæ, Dux Burgundiæ, Tyrolis Comes, Leopoldi I. sanguinis, & virtutum hæres fuit. Eadem fraterna benèuolentia, qua ille FRIDERICVM III. Pulchrû Cæsarem, hic prosequutus est FERDINANDVM II. Pium maximû, summa fortitudine heresi vbiq; oppugnata, ac propugnata orthodoxa fide, procurataq; religione. Heluetijs victorijs, illorû accisis rebus, qui Rhetorum montium claustra, & fauces occupauerant, omniumq; virtutum nominibus inclaruit, in serenissima prole FERDINANDO CAROLO, CAROLO EMMA NVELE, omniq; aliâ Tyrolensi gloria quû gloriosissimû daturus, & propagaturus Heroû Posteritatem. CAROLVS Posthumus Archidux Austriæ, & Episcopus Vratislauenensis MAXIMILIANO Patrueli Magno Theutonicorum Equitum Magistro in suprema illius ordinis prefectura successor, Princeps eximie pietatis in Deum, Cælitesq; omnes, humanarum, diuinarumque disciplinarum scientissimus, multisque alijs titulis clarissimus maximos pro FERDINANDO Cæsare Fratrem, totaque Imperatrice Gente labores felicissimè, & victoriosissimè exantlauit.

ANNA inuictissimo æque, ac victoriosissimo Heroi, hæresum domitori, & Orthodoxi nominis quod Sueciæ regno prætulit, propugnatori Sigismundo III. nupsit Sueciæ, ac Poloniæ Regi. Huius in thoro, solioque successit indulgente id Summo Pontifice Paulo V. CONSTANTIA. Vtraque suû nomen impleuit, illa gratiosissimis Polonico Regno virtutibus, hæc earundem virtutum constantia singulari, nec prima secundam felicitate prolis superauit. Altera Vladislai, altera Casimiri potentissimi Sueciæ, & Poloniæ Regis, & magni Lithuanicæ Ducis Mater fuit, totiusque serenissimæ posteritatis propagatrix.

Vladislao pietatis, & fortitudinis titulis inter huius sæculi coronatos auro, lauroque Heroes præclarissimo, sicuti olim MATTHIAS RVDO LPHO in Austriaco imperio, ita nunc CASIMIRVS in Polonico solio successit pari prorsus splendore Castori Pollux, atque hunc annum Poloniæ auspiciatissimum sua inauguratione inicitauit ad omnem felicitatem, maioremque quam regio Nomini adscripserit, explicuit per vastissima regna serenitatem, quibus barbaricè

incurſiones miſerum in modum vaſtitate minabantur. Non acclamare non poſſum inter Orbis terrarum plauſus magno tuo nomini glorioſiſſimę Sarmatię, & aſiarum maximarum Prouinciarum Rex, CASIMIRE. Certę ipſum CASIMIRI nomen inter Polonicorum Regum nomina æque ſanctiſſimum, ac fortiſſimum. ſemper fuit Auſpex felicitatis, victoriarum parens, pietatis teſſera, ſati obſes, barbarię fulmen, lauris, palmiſque coronatum. Iam Sagittarij Samoſtraces, iam tota Maſſagetarũ trecentarũ chiliadũ bellatrix, & errabunda immęſa colluuię, iam infauſta illa, & formidanda Romano Imperio nomina Geſę, ac Geloni ſolo CASIMIRI triumphali nomine, ac fama debellati, pacem expoſcunt, accipiunt leges, arma abijciunt. Iam Prędabundum furentium populorum ruſticanum agmen, cui euerſis Urbibus, Arcibusque pluribus expugnatis, Dominum ferę regnum procubuerat, imminens Sarmatię iugulo, & capiti inſultans, inglorium ſtetit, magnique Borithenis ripas & Infulas, Euxina lirora, ſtagnantem ignauis aquis Meotidem, in hoſpitalem Caucaſum & duratum longę niuibus Tanaim meditatur. Iam impetus pellitarum nationũ, quas toto tuo Cęlo, Vrſiſque trucibus armat Septentrio, in ipſo victoriarum curſu ſuſſaminatur. Iam tibi plaudentes CASIMIRE potentiffimę ipſi glaciales Boreę in tuis laudibus ardent: iam tuas victorias Vartha, & Viſtula ſecundo curſu, & omnia Polonica flumina immurmurant: iam tuis triumphis Lithuanica, Samogitia, Moſſouia, Volhinica, Podolica, Liuonica, Pruthenica, atq; vniuerſa Lechitorum Regna lauros progerminant: dum interim Orbis terrarum tibi Solium, ad quod præter omnium ſuffragia virtutum, cum Iagellonicis faſcibus, Auſtriacis victricibus Aquilis inuectus conuolabas, gratulatur. Quę id verò aliud expectari poterat Auſtriacã virtute, Iagellonica generoſitate, Suecicã magaanimitate, Batoręa fortitudine in vnum caput, nomenque conſpirantibus? Salue igitur CASIMIRE, potentia, pietate, ac felicitate Ter-Maxime:

Cl. de
Hon.

Accipie fortunam Generis, diadema reſume.

Quod tribus Natis.

Tu verò Polonia plaude, quę ſapientiſſima ſuffragatrix in Magnis Comitijs CASIMIRVM omnium mortalium votis expectitum, vna tuorum omnium voce in ſublimi rerum vertice collocaſti, & quando iam habet Nominis, adprecare tuo Regi glorioſiſſimam Sereniſſimã Poſterioritatis immortalitatem, & hanc quoque impone omnium ſæculorum coronam.

Ferd. Agnellus sculpsit

147

IMPERATOR CÆSAR
FERDINANDVS II.

PIVS,

FELIX, AVGVSTVS,
REX GERM. HVNG. BOHEM.

DALMATIÆ, CROATIÆ &c.

ARCHIDVX AVSTRIÆ,
DVX BVRG. STIR. CAR. CARN. SILES.

PRINC. SVEV. MARC. MOR. LVS. BVRGOV.

LAND. ALS. COM. HAVSP. TYR. &c.

Vnum tuum Tibi fisto AVGVSTISSIMA
NEPTIS, Pijssimum FERDINANDVM, eò
lubentius, quò toto genio FERDINAN-
DÆO in te regnante, Tu ipsa etiam in eius
pietate dicèris. Imò Tu ipsa dices FERDI-
NANDVM tuum; nam hæc magna laudum
omnium thesis magnitudine suâ famam:
obruens, dicenti penitus intercedit. Ad ex-
plicandum in totâ suâ mole tam immensum
Gigantem, brevis est cum grandi suo penicillo
Timanthis manus: ad exprimendum cum totâ
suâ pulchritudine tam nobilem Alexandrum, rudis est cum suis pro-
digiosis lineis ars Apellæa. Tu sola auitis omnium virtutum lineamentis
totum reddes, nec tantum coloribus, sed & luminibus suis FERDINAN-
DVM. Ego de meo interim calamo obscuro, minimèque illustri, illinam
vmbas, totamque FERDINANDÆÆ imaginis picturam exhibebo.

Alij FERDINANDVM dixere Pium, alij Maximum, alij vtrumque
reciprocante nobili splendore titulorum, Maximum, quia Pium, Pium,
quia Maximum. Et certè hi tituli disiungi non possunt. Quis enim sine
pietate maximus vnquam fuit, aut pius sine magnitudine? Dicamus er-
go FERDINANDVM Maximum Pietate, quæ omnium ducens virtu-
tum choragium, stipata magnarum Sororum choro prima FERDINAN-
DVM occupavit, contulitque nobilem titulum. A parentibus pijssimis

1578. 7.
id. Jul.
Parentes
Ferdin.
II. & or-
tus.

CAROLO Archiduce Austriaco, & MARIA Bauarâ, iunctis magnis stirpibus, quæ Herculeæ in Germaniâ columnæ, bacchanti hæresi non plus ultra obijciunt, metamque omni impietati, primam traxit FERDINANDVS nobilitatem Pietatis, cum omnium gentili splendore virtutum. Vtrique Austriæ, ac Boicæ Genti, firmis iam plurium sæculorum radicibus.

*Tota licet veteres exornent vndique ceræ
Atria: nobilitas sola est, atque vnica, virtus.*

Nunquam non salutaria fuere in sua coniunctione, hæc splendidissima, Septentrionis Astra, geminæque bonorum omnium cynosuræ. Præter hæc domestica sidera, alia ne quære in FERDINANDI fortunatissimâ geniturâ. Sanctissimos Bauaros Cæsares, & Austrios Archiduces, HENRICOS, & LEOPOLDOS horoscopos esse decebat FERDINANDÆ Pietati, non incestam Venerem, sanguinarium Martem, adulterum Iouem, trifurciferam Mercurium, aliosque suis sceleribus famosos Planetas. Dominatorem Pietatis, quæ cælo, terrisque dominatur, inter astra numquam inuenies. Ita inde sortitus est FERDINANDVS à naturâ pietatem, à pietate naturam, vt ab ipsâ simul factus, & ad eandem natus, imò altera in alteram, natura in pietatem, pietas in naturam migrasse videretur.

Primiâni
pijssimè
traducti.

Admouit Cælum vbera lactenti, vt pietatem lacteam summi candoris, ac suauitatis, ipsius Dei genium cum vitâ instillaret. Prima siquidem sacrauit FERDINANDVS verba virtuti, Cælo vota, primumque vestibulum vitæ visum est aditus ad proxima adyta sanctitatis. Euni, qui sic fari incæperit, & agere, sine piaculo infantem, aut tenerum, nemo dicet. Ætates non planetarum errantium peregrinatione, sed cælestis, cæloque semper affixæ gloriæ cursu, & statione, non monstris stellarum, sed virtutum, in illustriori, quem Pietas dabat zodiaco, euoluit. Ipsas horas cælo suo, ac sideribus numerauit. Imò nec distinxit ætates; nam nullum ferè momentum vitæ FERDINANDVS traduxit, quod omnium laudes non complecteretur ætatum. A primis siquidem etiam annis, & candidorum maturitate consiliorum incanuit, & Heroem egit, ne dum virum, & adulto viguit virtutum robore, & nullam prætulit præter eam, quam taciturna modestia dabat, infantiam. Omnis illi flos ætatis amenissimus terris fuit, cælo suauissimus, in quo cælestes apes, virtutes nimirum omnes, erudiendum pretiosissimum in nectar succum inuenirent. Adhuc Ephebus in anâ Bauaricâ Regio tot pijsimorum Principum Lyceò apud Vuilhelmum, cui *Religiosi* titulum indidit superius, noltrumque sæculum, non alia discere potuit, quam basilicæ elementa religionis. Quid enim aliud docere poterat Princeps, & Dux religiosus vel solo suo Principe exemplo Magistro, & Duce, quam religionis maiestatem?

Ingolsta-
diensis
Academia
rector cre-
ditur.

Ab hac ad Ingolstadiensem Academiam traductus ita feliciter sapuit, vt omnium scientiarum Encyclopediam, breui gyro concluderet. Vnde illius nobilissimi Athenei Rector, virtutum, artiumque bonarum pretio, & ambitu coronatus, prius literariæ Reipub., quam Romani Imperij meruit solium obtinere, vtrumque etiam ante Imperium Antoninum Cæsarem

sem geminato titulo gloriâq; in se iungens, & Philosophum, & Pium. Siste peregrinantia tua vota per fabulares non mundi, sed intermundiorum ideas, eorumdem votorum magnitudine Maxime Plato: beatam tibi Rempublicam dabo, & aliquid ultra tua vota, regnante deinde FERDINANDO non philosopho tantum, sed Pio. Quis reuocandam ab exilio in vrbes, aulaque veritatem non speret, vbi Princeps instituitur magister veritatis, & Philosophia non sordidata vulgari latebit sub pallio, sed paludata Imperatoriâ splendet in purpurâ, totamque maiestatem suam explicabit, summa veri, rectique auctoritas.

Interim prima proditur tantæ felicitatis Aurora, instatque volucris rotis è cœlo FERDINANDÆVM hoc, quod viuimus sæculum, cum consequentibus annis ad omnem felicitatem initiatum ab auspiciatissimis nuptijs ipsius FERDINANDI cum MARIA ANNA Vuilhelmi Religiosi Baioaria Ducis filiâ, & Maximiliani Septemviri multarum palmarum triumphalis Herculis, sorore, Heroinâ sanctissimâ, tibi que MARIA ANNA Reginarum maxima non vno hoc MARIÆ ANNÆ nomine, sed omnium virtutum nominibus, titulisque cognomine. Ex inuictissimo Septentrionis Regnatore FERDINANDO III. Pio, Felici, Augusto, eiusque Augustissimis Liberis, & Imperatrice, ac Regnatrice sobole agnoscere possumus, quantum ultra diuina piacularia animarum bona, anno illo sæculari, felicitatis Cœlum terris indulserit, veluti cœlestium indulgentiarum auctarium. Eodem anno vt sæculum, quod nascebatur ex sua Pietate dedicaret, cuderetque, si non aureum, saltem pium, rarò summæ pietatis non exemplo tantum, sed prodigio, in oculis totius Italiæ Prouinciarû omnium Regina, qua tanta vestigia memori semper cultu releget, & venerabitur, aureo sceptro in humilem Scipionem viatorium decrecente, penulâ purpuram, omnesq; illius splendoros extinguente, Pedes cum Regiâ Coniuge MARIA ANNA potestatis, pietatisq; consorte ad DEIPARAM LAVRETANAM, peregrinationem inijt, vt quæ erat omnium victrix laureata pietas, triumpharet in laureâ, non nisi ex Mariano illo cœlesti laureto decerptâ. Habuit Italia, hisce sæculis, quos veneraretur Heraclios, & Helenas, communi cum Deo amore crucis Amasios. Exponet in posterum Lauretana miraculorum Officina inter pretiosiora votiua anathemata FERDINANDVM, & MARIAM ANNAM, aureos Archiduces, ad Christianæ demissionis miraculum Pios. Docuere quam cynosuram magistrâ itinerum aspicerent Austrij Heroes. Addita sunt, vt omnes haberet numeros peregrinæ pietatis nobilis expeditio, crebrum pro viatico ieiunium, & qualia futurum deinde Imperatorem decebant, in populos Pauperum, eleemosinarum congiaria. Nec inde mirum tumultuantes postea, quas regebat prouincias innocenti vti debebat esse Pietatis, victoriâ, sola sanctitatis famâ in sui reuerentiam FERDINANDVM composuisse, veluti admiratione tam pij Principis fideratos, ictosque de cœlo, & minimè reluctantes ad auitæ religionis normam reuocasse. Eius Pietatis sanctissima, otia interturbante classico, triennale bellum cum Venetis gessit, eâ successus felicitate, vt potentissima Respublica, hisce annis Othomannici furo-

*Nuptia cū
Maria
Anna Ba-
uaria.*

*1600.
9. kal.
Ma.*

*Peregrina-
tione Lau-
retana.*

furoris donitrix, æmulaque in Imperio, marium Orientis, ad honestas pacis conditiones descenderit.

Adoptio ad regna, & Imperiū Austriacum.

1617.ka.
Iul.
1618.ka.
Iun.
1619.ka.
Ost.

Non poterat FERDINANDVS pacatis titulis, bellicâque laude iam Augustus, principe licet domo contineri. Regiam posebat tanta Pietas, & Augustale, vbi cum maiestate toti terrarum Orbi spectabilis regnaret, excitaretque publicos amores, & cultus populorum. Nullo illicio potentiori rapiuntur boni populorum amores, quàm moribus optimi Principis, qui in Regibus etiam Reges sunt, & adorantur, ne dum amantur. Imperitum vulgus oculis caret quibus virtutes aliquando in suis coloribus intueatur; vnde hæc ipsa cælestia dona, se ipsis pretiosissima sepius ex purpurâ estimat, colit ex famulatio, veneratur in folio, nec nisi cum sublimes spectantur, suspicit. Itaque continuatâ felicitate tres annos FERDINANDVS tribus pretiosissimis calculis, è Cœli urnâ eductis, quibus ad Bohemię, Hungarię, ac totius Germanię Regnum vocatus est, numeravit, eosque non consulatibus, sed Regnis, non fascibus, ac securibus, sed sceptris, coronisque initiatos, fastis inscripsit Austriacis. Imposito deinde post nobilem, & coronatam Trieteridē honorum suorum celebratam, Imperatoris nomine, ac Diademate, cum immenso orthodoxi totius Orbis plausu, cepit Cæsar, & Augustus Cæsarem cum Augusto miscere, & hostium victor, & pater populorum. Belli etiam, pacisque ornamentis cum optimis Traianis, magnisque Constantinis, imò cum suis maximis ALBERTIS, FRIDERICIS, MAXIMILIANIS, & CAROLIS propagasset Imperium in ipsis initijs Principatus, nisi Phlegræa Nouatorum natio montes montibus, Pelion Ossę, nimirum Principes cum populis conspirantes addidisset, vt è cœlo si fieri posset simul Deum, & FERDINANDVM è folio deturbaret.

Bohemiacum Bellum.

Bellum Hungaricū & Dacicum.

Bohemi ex vna parte Palatinum Septemvium Fridericum, Vangionum Principem, abiurato prius FERDINANDO Pijssimo Cæsare, impiâ inauguratione Regem, proclamant, trahuntque in sceleris cognationem, affines Morauos, Lusatos, Silesios. Tum externis amicorum Batauorum auxilijs, perduellionem armant, aduocantque ad stabiliendum Pseudoregis caducum solium plurium Principum auxiliares manus, Vuirtembergici, Anhaltini, Ansbacchij, Hassi, Durlachij, aliorumque Germaniæ Procerum, quibus tanquam siue impietatis Atlantibus Imperiales. Vrbes hæresi laborantes, aperte vbique, arma, militemque suggererent. Ex alterâ parte Hungari Bethlenium Gaborem Dacię Principem, Othomannicis, ac Scythicis subsidijs stipatum, abdicato contra ius, fasque Cæsare, sceptro, ac purpurâ donant, Regisque nomine. Imperare FERDINANDVS simul cum hæresi non vult: hæresis cum FERDINANDO, in quo Deus regnabat, non potest. Imperatrice Pietate non est mirum, quod Hæresis tyranna, omnisque eius stipendia merens populus flagitiorum, rebellaret. Mirum fuit tantum illi audacię, tantum virium fuisse in regno Pietatis. Verum quid impium non expectari debuit FEDINANDI Pietate armis Bohemicis, Marcomannicis, Batauis, Pannonicis, Dacicis, Scythicis, Turcicis, & ferè totius non solum Septentrionis, sed Orientis coniuratione circumfessâ. Aperto Erebo
emissa

emissaria furia Hæreseos ministræ, omnem ferè Germaniam aduersus FERDINANDVM accenderant, sed clausum cœlum non erat, nec deerant illi fulmina, quibus se in Cæsare tutaretur. Stetit FERDINANDÆA Pietas mole suâ, & rebellanti vndâtiùm populorum Oceano, constantiæ suæ rupem obiecit; vnde allisi reciprocantes aquarum ariètes, non læderent ad ruinam, sed emacularent ad nitorem, quasi non in hominis, sed in scopuli pectus irruissent. Aduersa auersos feriunt, non aduersos, sua vulnera infligente Fortunâ, non stantium pectori, sed fugientium tergo. Immerfabilis est vera Fortitudo, in ipsis naufragijs portum inueniet. Odoriferi succi virtutem esse scias: cum flagrat, fragrat, explicante igne veluti vitali, bene olentem animam. Frangi poterat Imperij columnen FERDINANDVS, non flecti. Nihil nocere potuit illius innocentia, quem Cœlum non sospitabat tantùm, sed armabat, Religionis detrimentis, & lucris Imperij felicitatem metientem, censumque numerantem. Alijs altris cadentibus, nec leuiter quidem Oceano tingitur Australis polus. Nihil illustrius fulgurât, nihil tonat magnificentius, nihil victoriosius fulminat Pietate, vbi nubem fregit, & obitantes inimicos halitus disiecit. Iam mutuis certabant officijs Deus, & FERDINANDVS: ille Ferdinandi hostes perdebat, hic Dei.

Praga itaque flagitij Metropolis, & perduellionis caput petitur, vt vno ictu rebellis nûmini, & Cæsari prostrata in Capite Germania caderet. Ita planè accidit, neque visa pugna est iniri cum hostibus, sed cum hostijs, quæ in victoriâ litabantur cœlo, suæ causæ manifestis auxilijs patrocinant; vnde victimarum more, ignauè, vel cæderentur, vel cederent. Iphis primis congressibus exalbescente post Caroli victorias iterum Albi, ad Austriacas acies, ex sublimi suburbano Colle, vt victoria spectabilior esset, cum Friderico Psendorege, sexaginta millium militum exercitus suffus, fugatus, atque occidione ferè delectus est, Bauaro Cæsarianarum copiarum Ductore, eâdem manu fortunam Cæsaris, & amentata suæ fortitudinis iacula in hostes, ictu nunquam fallente victoriam, iaciente. Cùm Cæsaris Pietate multum victoriæ sibi vindicarunt PHILIPPVS III. Hispanus Monarcha potentissimus, & Sigismundus III. Sueciæ, & Poloniæ Rex inuictissimus auxiliarijs, quas miserant, copijs etiam ipsi victores. Erudiri debuit plagis Hæretica Ægyptus, quæ beneficijs non profecerat. Circurata est Herculis clauâ Lernæa Hydra, si minus prostrata. Illud non infimum locum obtinuit in victoriâ pluribus laureatâ prodigijs, quod eâ die imò & horâ reddita sit Cæsari, ac Deo Bohemia, quâ in christianis sacris, quæ pseudoeuangelici Fridericiani, vbiq; execrandi, violabant, canebatur ab Orthodoxis Sacerdotibus solemnè ritu *Reddite quæ sunt Cæsaris Cæsari, & quæ sunt Dei Deo*; quasi nunc supra vetera miracula, & Iericuntinas victrices tubas Sacerdotali non clangore, sed cantu, sine vllis bombardarum tonitruis, ac fulminibus, vt Deo simul reddantur, & Cæsari, quæ sua sunt non iam vrbes, sed regna ipsa expugnentur. Ingenti lucro Bohemia Fridericum amittit, pro quo recuperat FERDINANDVM, sed maiori, cum etiam Deum. Imperatori cessit victoria, triumphus verò Imperatrici Cœli, terreque MAGNÆ DEIPARÆ tamquam veræ

*Victoria
Bohemica*

1620.
K 18.
Nov.

*Ex manu
bys victo-
ria tem-
plū B. V.
extruitur.*

veræ Nicopææ victoriarū Archifectæ decernitur, imò & Capitolium extruitur ex hostium manubijs, in eodem colle pulcherrimarum palmarum feraci. Quid aliud expectari poterat ab AVGVSTO, qui ex Laureto Mariano prodierat Imperator? Scit cui Planetæ dominatori debeat suas victorias Austriaca Domus. Hac etiam nunc, quod in primis Pijsissimis FERDINANDO, & PHILIPPO equalibus curis diuisum fere Orbem Orthodoxum regentibus, gratulor, Austriacarum rerum Dominâ, Auspice victoriarum, Sospitatrice vrbium, Reginâ populorum, Præsidente Regnorû, belli, pacisque Moderatrice pugnatur, vincitur, triumphatur. Interim Palatinus tum è Solio excussus est, tum ex ipso Septemuirum Collegio, adoptato Maximiliano Bauaro, in eadem fuga, Bohemico sceptro, & Septemuirali Calculo simul è manu elabente. Bohemiæ fato Rhenanus Principatus rapitur, partem superiorem Tyllæo, inferiorem Spinulâ inclytis bello Ducibus, occupantibus. Amplissima bibliotheca Palatine Aulæ spoliū princeps, & Philadelphus Regibus dignum, GREGORIO XV. Pontifici Maximo FERDINANDVS Cæsar dono misit, liberatis simul cum hominibus ab Hæretico iugo libris ipsis, ac manu missis, & pijsissimè magnificentissimèque apud supremum Orbis terrarum Doctorem, Christianorumque Sacrorum Regem collocatis.

*Victoria
Hungari-
ca sine
Dacia.*

1621.
1622.

*Subigitur
Cæsareis
armis Pa-
latinatus.*

1623.

A Bohemiâ Cæsaris felicitas in Hungariam transfertur, & pronoca à fecunditate aliâ ex aliâ lauream parit. Gabori Bethlenio Daciæ Principi, victorijs Cæsarianis deiecto, fractoque, inauspicata purpura, regiumque nomen detrahitur, deditis omnibus Cæsari, quæ in Hungarico Regno obtinebat, ac si personatus tantum Princeps in amphitheatro mundano breuem fabulam sui, populis spectatoribus dedisset. Iterum ad Rhenum reditur, ubique classico victoriam canente, miraque celeritate à Tyllæo triumphatur de Comite Mansfeldio, quem copijs è diuersarum nationum colluue, in vnum corpus, siue potius monstrum conflatis, fama erat, quatuor potentissimorum Regum, personam sustinere, vt maiori cum maiestate vinceretur, & post Pseudoreges, quatuor veri Reges Cæsareis armis vno prælio magnificè sunderentur. Nec vnica tantum, sed gemina eodem prælio victoria parta est, reddito post captâ Heidelbergham, arcem principem, Palatinatu, Deo simul, & Cæsari, reuocatoque ad suam priscam patriam Catholico ritu, dudum proscripto. Arridebat post tot bellorum sanguineos nimbos, è ferrugineis nubibus læto nuncio Iris veluti cælestis, mater pacis, tranquillaque serenitatis, cum noua illam belli tempestas disfecit, atque iterum Germanicum Cælum fædè inhorruit, ingentes deinde iras depositurum. A Daciæ Rege FERDINANDO Cæsari bellum indicitur, inferturque; sed cæsis eius copijs ad Calenbergam, Lubecam, & alijs in locis, subactâque omni eâ regione, quæ inter Visurgim, & Albim, vsque ad Balthicum Oceanum interiacet, ipsâ Holsatiâ, & Cimbricâ Chersonesô debellatâ, Danus deleto exercitu fugatus, vulneratusque; ad petendam pacem adigitur. Admirabilis fuit victoriæ modus, ac procul dubio è cælo delapsus, quam de Alberstatensi Duce, Dani Regis rem bellicam moderante, retulit inuictissimus Tyllæus, Cæsarianarum copiarum Ductor. Coniurato siquidem aduersus Danos Cælo, quos fulminatum ma-

machinarum tonitru, fulgur, ac fulmen, non profligarat, fumi nebula primam mortis imaginem, quam æterna cæcitas mors ipsa sequebatur, obijciens prostravit, & Austrijs pro Austrijs ab Æolia Empyreï immixtis pugnavere. Iterum etiam Mansfeldius, luculentam cladem accepit, eâ ipsâ laureatâ die, quâ FERDINANDVS in Arbitrantium Septemviri Senatû, inauguratus fuerat, Imperij insignibus. Eodem siquidem Horoscopo felicitatis, quo FERDINANDO Imperium natum erat, etiam servabatur, nimirum in Aultriacâ Domo pene dixerim cælesti, Dominatorem Deo, contra cuius hostes Romanarum Aquilarum victricia signa à FERDINANDO inferebantur. Ausa est Aultria ipsa, quam veteres Chronographi Germaniæ cor appellant, nos etiam caput dicere possumus ab Aultriacâ Familiâ imperante, post tot Regias victorias bellum plebeium mouere Pijssimo Principi, centuriatis ipsis agrorum cultoribus. Non vacabat tamen periculo rusticana coniuratio, quia quidquid erratur à capite insania est, & lethale vulnus quidquid peccatur in corde. Sed statim FERDINANDVS suis victor occurrit, qui triûphator prædicabatur etiâ apud externos. Iussa est Aultria tota Aultriacos fasces venerari, & bellum hoc paganum, maiori felicitate, quia summâ celeritate, quâ seruire Romanum sopitum est. Pacata sibi Germania, tota iterum bellatrix cum Cæsareo milite in Italiam migrat, peregrinorum armorum toties campum, & spoliarium, ac Mantuæ nobilissimæ vrbi adnota, post longam obsidionem illam subigit, dubiâ adhuc opinione, plusne illa Mantuana expugnatione utilitatis, an detrimenti attulerit Aultriacis rebus. Certè longus luctus Mantuanis Cynis etiam non moribundis in vastitate, & ferè dixerim busto opulentissimæ vrbis, arcisque totius Europæ munitissimæ, in funere alieno, sed communi, indictus est.

Interim Hæresis ex inferno serpente Cadmæos dentes crescentis semina belli spargens, totum iterum aduersus Pium Cæsarem Septentrionem, armabat. Nisi ferro, & igne non piâ manu, sed Herculeâ, omnia simul hæreticæ hydræ capita plectantur, sobolescit statim eorundem capitum numerosa familia. Aquilone procellis grauido aduersus Aultriam felicitatem mugiente, ferenteque è glaciali mari madentibus adhuc alis stillantes tempestates Germania ferè è suis sedibus emota est. Scilicet

Armorum sonitum toto Germania Cælo

Audijt, insolitis tremuerunt motibus Alpes.

Primus ipse Gustavi Adolphi Sueciæ Regis ex vltimo Septentrione, Seminario illo barbararum nationum, quæ perniciem sæpius Romanis Imperatoribus, & ferè humano generi attulerunt, accessus, cum innumerabili Gothorum, Vuandalorum, Finnoꝝ, Finmarchiorum, Finlandorum, colluie formidandus fuit. Adiuncti sunt Pomeraniæ Dux, & Hassiæ Landgravius, cum Saxone, & Brandeburgico septemviris. Francofurtum, Hanaia, Norimberga, Spira, Argentoratum cum alijs magni nominis Imperialibus vrbibus, adiectæ sunt Suecici Regis bellicosissimi, ac victoriosissimi potentia, partim vi victæ, partim fæderibus vincæ. Hinc Cæsariano exercitu sub magno Tyllæo summo militum Ductore, toties victore, palmario prorsus viro ad Lipsiam profligato, non solum vsque ad Rhenum,

1626.

1628.
Mantuana expugnatione.

1630.
19. Jul.

Bellum Suecicum cū Gustavo Adolpho Rege.

Virg. I. Geor.

1630.

1631.

ac Danubium, sed usque ad Rheticas alpes Suecicus veluti Alexander fulmina, quibus ferebatur intorquens, eodem cursu gloriae pugnator, victor, ac triumphator, ducentis fere urbibus, Austriaco Imperio ereptis, Lindauum, inter alpium claustra oppugnans, ipsi iugulo Italiae, & Europae cordi, ferum, quod tot laureas mesuerat, intentauit.

1632.

Claud. de
l. St. l. 3.

Omne quod Oceanum, fontesq; interiacet Istri

Vnius incurfu tremuit

Miratique ipsi ferè sunt

Sine cade subactus

Servitio Boreas, exarmatique Triones

Tempore tam paruo.

Fama interim multorum linguis loquens, omnia de more, in maius augebat. Expectabatur solemne in extremis rerum Austriacarum articulis, è Caelo fauentissimi Numinis prodigium, ac veluti fati auxilium. Ad fuit opportunissimum, nunquam Caelo fallente sui FERDINANDI Pietatem. Cui verò Principi Caelum se magis impenderet, & exhauriret largitione bonorum, cui militaret victoriosius coniuratis etiam miraculis, quem auspiciatus inopinatis triumphis supra politicorum coniectorum iudiciaria pseudooracula, destinaret, quam illum, qui nunquam sitente, classico caeli hostibus aeternum bellum indixerat? Magnis habitis per totam Germaniam delectibus militum, comparatoq; amplissimo exercitu, cui triumphales illi Triumviri Bauarus, Vualdestheinius, Poppenehinus praerant, profligato prius Hornio, ingenti ad Bambergam strage, & expulso à totâ Bohemiâ Saxone Septemviro, iisdem campis, quibus anno superiore certatum fuerat, orbis terrarum, & Imperij fata felicissimo euentu committuntur. Enimverò caeso Adolpho Rege, qui Regali sanguine solum infecit, adhuc Tyllianae cladis recenti sanie perfusum, & ferè dixerim non cruore magis, quam pudore erubescens, vehemens ille Gothicus turbo, Aquilonis alis, biennialibus procellis Germaniam percurrens, tot fulminibus grauis, Austris cum Imperio potius, quam cum violentiâ aduersantibus, expirauit. Ità Suecici Aquilones, Austriacis Aquillis cessere, & concepta non Germaniae tantum, sed totius Europae tyrannis, supra veteres Gothorum, Vuandalorum, Hunnorum, Longobardorum inundationes Adolpho occiso in femine elisa est, priscaque religio, quae ruinam sub Trionibus minabatur, stante FERDINANDO suo triumphatore Hercule, dormitisque monstris omnibus, stetit. Per eosdem dies etiam Fride-ricus Palatinus primus Germaniae tranquillitatis, rerumque Austriacarum perturbator, obiens timeri desijt, vnde sua facies Germaniae reddita fuit.

1632.
16. Nou.

*Fridlan-
dius Cesa-
ri perduel-
lis noua
molitur et
desecta cõ-
iuratione
de medio
sollitur.*

Quiescebat sub suis palmis laureata, ac triumphalis FERDINANDI Pietas, cum totius Germaniae virus in vnum Fridlandij furij ambitionis, nimirum insanis Bohemicae coronae votis agitati caput migravit, dum eius nutibus ferè totius Imperij vires nitebantur. Sanguinaria Vualdestheini consilia auctorem, antequam omnino in publicum prodirent, suffocarunt, cum alioquin de eius perfidiâ satis, superque constaret. Medio in orbe terrarum Principes viri viuunt, factique proceri, cum Proceres etiam è longinquo spectantur. Palatinis sceleribus, quae purpuram induunt,

duunt, & in auro splendent, vix potest secretum dari. Occupatur cum scelesto in foribus scelus, & sub Pij Imperatoris auspicijs Fridlandio cum Illoo, Tersica, & Scinchio bipenni hastâ transosso,loricatum amplissimo exercitu pectus, palmari ferro transfoditur.

1634.

Hinc secula discant,

Indomitum nihil esse pio, tutumue nocenti.

Cl. de Hon. conf.

Nullum est vallum, nulla fossa magnis flagitijs, etiamsi montes, & maria obijcias. Accessit ad cumulum felicitatis reportata de Suecicis reliquijs, capto Hornio, Vaimarioque fugato scientissimis rei militaris Ducibus, singulari post homines natos victoriâ, ab utroque FERDINANDO Germanico, & Hispanico Filio, & Sororis Filio, quibus nominibus nihil dulcius Cæsari esse poterat, aut maius.

1634.
14. Feb.

Hoc bellorum, ac victoriarum cursu FERDINANDVS Pius Imperium Austriacum octodecim annis sustinuit, amplificauitque, totidem prorsus à RVDOLPHO I. Magno fundatum, Principe Augustæ gentis, quem non vitæ tantum regnatoribus annis, sed virtutum numeris æquauit, opinione felicitatis non absimilis, par morum facilitate, pietatis titulis maior. Tandem in eo pietatis sinu, in quo vixerat deterrimo sæculo optimus Imperator sanctissimè obiit, & Cæli, pro quo pugnarat, ac triumpharat, Capitolium, succollantibus, currumque triumphalem trahentibus hæresi, ac perduellione, zelotypæ religionis flagello cæsis, inuectus est. In ipso vitæ, mortisque confinio admonitus supremæ necessitatis fastos suos ingenti suæ virtutis testificatione coronauit dicens: *Ego ex ijs quæ meliora putauit nihil omisi*, atque inde plenus fide æternorum, spe beatitudinis, Numinis amore, inter has tres christianas Charites, Cælum petijt. O morientis innocentie cantumolorinum, immortalem tamen, qui cælo, terrisq; in æuum dulciter sonabit! Sed Augusta FERDINANDI pietas in eas angustias cogi nõ potest, vt à me describi possit, aut debeat, nobiliorem iam actorem calamum sortita, ac theatrum maius in Aultriacis Annalibus. Ea dicta sunt grato calamo, quæ magna veritas extorsisset ab ingrato.

Obitus Ferd. Pijssimus.

Infantiam Pietas FERDINANDO fere abstulit; quæ enim ætatis acerbitas, vbi eadem semper fuit maturitas Pietatis? Eadem diuinorum consiliorum interpres, ac nutuum vicaria, septemuiralia suffragia collegit, & Augustis insignibus decorauit; debuit enim quod regnaret FERDINANDVS non tam pio generi, quam generositati pietatis. Nulla virtus quæltuosior est pietate, vltra inuidiam tamen, & citrà fordes. Eadem totum FERDINANDI Imperium, omnesque Imperatorios annos, Deo consecrauit, ostendens ad certamen virtutum, ad prodigium sæculorum, quid summa fortuna cum summâ pietate posset. Eadem immensum in superna omnia amorem, sub FERDINANDI Cæsaris purpurâ nutriebat, sanctissimis tantum hisce flammis accenâs, ac fulgurante. Incredibilis erat ardor pietatis, quo erga Deum rapiebatur, in sanctissimæ Eucharistia diuino ferculo Regnantem, veluti in solio gratiarum, apertissimis prodigijs Fundatorem Aultriacæ potentia in primo RVDOLPHO, Amplificatorem in MAXIMILIANO I. in FERDINANDIS Imperatoribus, ac PHILIPPIS Monarchis Seruatorem. Ita Eucharistico Deo, post

Religio erga Augus. Euchar.

omnes victorias festo agmine, plausu, & supplicationibus Christiano ritu decretis, Eucharisticon instituit gratiarum, vt ille solus triumphare in candidâ veste videretur, FERDINANDVS Cæsar, miles laureatus triumphum sequi. Non nisi hac cæli annonâ Antistitâ Pietate affatim distributâ firmabat militem, atque ad victoriam inaugurabat. Ab hac diuinâ hostiâ habuit, vt tot hostes homines vinceret. Nec minus pio ardebat cultu in MAGNAM DEIPARAM: Hanc exercituum suorum Imperatricem vocabat. Illi sæpius in manibus precarij globuli, quibus tamen ipsi eiurata fidei hostes, dicebant formidandum magis esse FERDINANDVM, quam cum maioribus globis fulminalium tormentorum eius exercitus tonarent. Nec mirum inde si Borealem Anguem è Sueciâ: irruentem, & iam cominus aggredientem, non timuit, illa Auspice, quæ virgine plantâ caput magni serpentis, cuius solum in Aquilone sublime est, contriuit. Vnde in Suecico turbine, lacerato publico Imperij nauigio, cum omnia naufragium minarentur, Cæsar insultare his placidissimis vocibus auditus est procellæ mugienti: *Deus me ex hac etiam aqua eruet.* Et certè videbatur FERDINANDVS Austria illa Crux quam stellantem in suo cælo Antipodes vident, Cynosura antarctici poli, prorsus immerfabilis. Assiduus quoque in templis Cælitum cliens, nunc Imperatorias curas aliquo sancto Interprete Numini commendabat, nunc captabat è cælo dictata consilia, nunc bella sacrabat, nunc dicebat victorias, nunc in torta in suos iacula robustâ prece retorquebat in hostes, & lacrymis suis pro thure substitutis, Numen orando placabat. Quoties hic pietatis Gigas passis manibus cælum expugnauit, & demissas è cælo apud altaria victorias inuenit, dum eius milites illas ferro scrutabatur in campis? Quoties armatâ flagellis piacularibus Reginâ, dexterâ suo sanguine dibapham verè purpuram tingens, exercitus expugnauit? Quoties solo cilicio loricatus propugnauit imperium, vnum opponens armato Septétrioni pectus suam? Hinc inclytus ille amor, iam Austriacis hæreditarius seruandæ, propugnandæque in immensum religionis. Innumera templa extitit ferè tot, quot hæretici hostes euerterunt, Henrico sanctissimo Germanico Imperatore, mille templorum conditore fortasse non minor. Erectis etiam Academijs, aduocatis auxiliarijs Religiosorum manipulis, vbiq; prouidit, ne deessent propugnandæ, religioni, hæresique propulsandæ munitissimæ arces, ac fortissimi toto cælo armati milites, quibus nullos fidei agnoscebat prætorianos sui corporis custodes.

Hinc etiam Imperator ille genius, malis omnibus, quæ nulla rerum domini reuerentiâ tanguntur, dominans, nec mortalibus tantum imperans, sed quasi mortalitati vniuersæ. Certè in Rempublicam sensuum suorum ita ius exercuit, vt nunquam illam senserit ferè, tot rebellantibus populis, Cæsari infidelem. Eadem vultus serenitate prorsus cælesti audiebat clades exercituum, ac victorias, raptas in prædam, recuperatasque prouincias, proditones Procèrum, & adactos ad iurandam Cæsari fidem Principes, populorum amores, & odia, suorum plausus, & hostium conuicia; quasi orbis terrarum Apex FERDINANDVS suprema illa mundi pars esset, quæ ventis, fulminibus, pluuijs nunquam turbatur, atque inco nculsâ

fruitur

Deipara
cultus.

Eius omni
gena pie-
tas.

Summa
aquanimi-
tas.

fruitur pace, supra omnia aeris bella ciuilia, congressusque bellatorum semper elementorum. Dixisses cum aliquibus etiam, nec immeritò FERDINANDVM II. Pium Austriacum illam nauim, quæ in cælo australi, illustris irradiat, & per Cæli, non maris æquor nauigat, eternâ malaciâ longè supra nostrates procellas, tranquillis circumlata sideribus; ita semper veluti pacato in æquore, magnarum virtutum remigio velificatus est ad portum felicitatis. Nec mirum inde sepius inundanti heresi, non alium aggerem obiecisse, quam animum suum pacatum omnium victorem, paratum potius, vt sepius dixit, non sine stupore audientium, Regno excidere, & extorrem cum Augustâ coniuge, ac liberis viuere apud exteros Principes, quam descendere è culmine, in quo regnabat, Religionis, cum nollet regnare, ancillante Religione, neque recta existimaret consilia politica, quæ in Deum non tenderent, sine erroribus, per lineam breuissimam synceræ Pietatis. Neminem, communi cum Deo causâ putabat fidelem Imperatori, qui Dei fidem abiecisset, fatius ducens in impiorum odio, quam amore versari, à quo abhorrebat, tanquam ab umbrâ impietatis, cum præsertim sciret serpentes viperas hospitalem vterum lacerare, & mordere, manum blandientem. Fuere qui dixerunt FERDINANDVM Cæsarem sub imperatoriâ coronâ Pontificis mentem, sub Augusto paludamento Monachi pectus, sub regio sceptro Sacerdotis manum animasse, & abscondisse.

Syncera
fides.

Exaggerata in Cælum Pietas in homines etiam copiosa descendebat. Solem dixisses qui alioquin Magnorum Principum colossæum simulacrû est; ita FERDINANDVS bono semper publico splendebat, non suo, totus Pietas. Et certè solis instar vbi se non prodit pietas ibi non est: notis nescia, se numero, & magnitudine beneficiorum detegit radijs veluti suis, & mole. Nihil magis diuinum censebat, quam ingentia bona communicare, etiam non petentibus, & plurimis; nam & nimis carè emitur, quod rubore, qui petentis sanguis est, vulnerato corde ad os erumpens, & iniuria fit magnis bonis, si contrahantur ad paucos. Illud aurum non placebat, quod vel splendorem ab altaribus non acciperet, vel miserorum, manibus, oculisque non conferret. Neminem putasses imperante FERDINANDO in Austriaco Imperio pupillum; ita omnium Patrem agebat. Nulli non opem ferebat è suis opibus, videbatque hoc ipso accipere beneficium, quod conferret, Alchimia pietatis suæ beatitati feneratorans ex alienis miserijs, illudq; demû Austriacum censebat esse, omnes homines felices creare. Nunquam adfuit publicis iudicijs, quin pœnas scelerum temperaret, iungens Iudici Principem, & Principi simul Patrem. Clementiæ Regnatricis manu iustitiæ lances librate, minus scelerum pondus sentiunt, manu ad indulgentiam inclinante. Ipsorum suorum hostium vix hostis esse poterat, pijsimus Cæsar. Cum è militari speculâ tormentorum Magister in rebelles aliquot Proceres, simul in vnum globum densatos, ictum fulmineum destinasset, manum incendiario funi admotam his vocibus, quibus ipsius tonantis æris fulmen extinxisset, repræhendit: *Viuant quousque Deus vindex vlciscatur.* Et iure in causâ Communi Dei, & FERDINANDI vindictas Deo referuari voluit. Quid inde mirum si hostes ipsi

Beneficentia.

Clementia.

ipſi mutato in ſuporem odio, admirabantur virtutem, quam oderant, conſeſſi palam FERDINANDI Cęſaris Pietati Cęlum militare. Excitant Maieſtate Sanctitatis ſuorum reuerentiam, belli victorijs externorum plauſus, miraculis virtutum preſtantiſſimarum omnium admirationem, dubiumque reliquit, plus ne illum ſubditi dilexerint, an hoſtes prædicauerint, quibus tamen moribus ſuis ſupplicium inferebat, cum nihil nocentius ſit aduerſus perduelles, Principis innocentia. Suis deinde neceſſitatem ferè fecerat pietatis, vnde migrante in laudem conuicio dici poterat contra illius cynicum laconifmum; *exeat aula, qui vult eſſe pius*, de Aula FERDINANDI Pij. Accedat ad aulam qui vult eſſe pius. Norma virtutum videbatur; præſentia enim ſua omnem prauitatem corripbat. Sed ò me Læuum ſi velim omnigenam FERDINANDI pij explicare pietatem, quæ ſicuti imitationi, ita prædicationi non plus, vltra erexit!

Ex eius gymnade egregia illa fides, inſignis illa mâſuetudo, incredibilis illa bonitas, altiffima illa prudentia, perpetua illa æquabilitas, ſumma illa fortitudo, conſtantia illa vbique inuicta, illa religio vbique triumphalis, omniumquæ FERDINANDÆARVM virtutum chorus, concentu quodam amabili prodiit. Maior rebus mortalibus FERDINANDVS Pius, omnia attigit virtutum faſtigia, cedentibus omnibus ferè vitæ imperatricis momentis æuo dignis, in cultum Pietatis. Non aliter penè dixerim viueret Pietas, ſi naſceretur ex hominibus, & regnaret. Eam, quam Auſtriaca Domus geſtat in pectore ad Cæli inuidiam, lacteam innocentia viam, ſi non gentilitiam inueniſſet, potuiſſet FERDINANDVS II. Pius Auſtriorum Cęſarum XII. condere. Pietatem exereuit, qualem prophanis illis tēporibus in Lycurgo Spartani, in Numâ Romani, in Ariſtide Athenienſes exoptare poterant, & Chriſtianis ſæculis admirata eſt Hiſpania in Ferdinandis, Gallia in Ludouicis, Anglia in Eduardis, Dania in Canutis, Germania in Henricis, & Orientis, Occidentisque Imperium in magnis Conſtantinis, & Carolis. Certè cum in annalibus lego Bohemiæ Vuincislaos, & Caſimiros, Hungarię Stephanos, & Ladislaos, Burgundiæ Sigismundos, Auſtriæ Leopoldos ſanctiſſimos Principes magna, FERDINANDI exemplaria architypa agnoſco, ita vt viſus fuerit, non Regnorum tantum piſſimorum iſtorum Regum, ſed pietatis, & omnium virtutum hæres. Eius Pietati, quæ Thaumantis fuit, tot miraculorum architecta, adſcribatur, Orthodoxæ fidei, magna ex parte Septentrionem ſtetiſſe. Vos ſuperi cum tanti viri plauſibus, ſatis eſſe tellus non poſſit, veſtros de cælo addite: acclamate & dicite hæreſeos fulmen, Eccleſiæ clypeum, Imperij coronam, pietatis Antiſtitem, ſacrarium, ac templū! Ego, quia tam Auguſta pietas prophano ſtylo potius vulneratur, quam ſcribatur, interim cum orbe terrarum, omnibusque ſæculis tacitus illum cum ſtupore venerabor, vbi in huius annuli palâ totum Heroem ita concluſero. FERDINANDVS II. IMPERATOR PIVS. Hæc omnium elogiorum ſit immenſa epitome, palmaria laus, & miraculo proxima. Quid enim Auguſtius in orbe terrarum, quid inter homines Diuinius, Imperatore Pio, & Deo ſimillimo?

Inſigne
gentilitiæ
Auſtriæ do-
mus.

159

FERDINANDVS II. PIVS.

Apotheosis.

FERDINANDO II. MAXIMO PIO

Apotheosim exhibet maxima illius pietas,

Quæ pium fecit simul, & maximum.

Beabunt mortuum simul cum Pietate illa virtutes,

Quæ viuentem cælo consecrarunt,

Et immortalitate donabunt.

Omnes has ducit,

Pietas in FERDINANDO Imperatrix.

Alia armata sunt in hoc caelesti triumpho, alia inermes,

Omnes tamen laureatæ de FERDINANDI laudibus certant,

Et dum aerem plausibus feriunt,

Eundem vulneratum, cantibus mulcent, & sono sanant.

Omnium virtutum chordis, & musici Cæli fidibus,

Ingens vnus FERDINANDÆI cordis fides celebratur.

Tum sola Pietas virtutum Antistita;

Ignem empyreum cum Arabia caelestium odorum

Amore incendiario cordium innocenti, ferens

Augusta pyræ sacram facem his subijcit verbis.

Quia FERDINANDVS non aliam cognouit

Cæsaris fortunam,

Quam Numinis religionem,

Et supra æternam fidei constantiam solium firmavit:

Quia amore caelestium purpuram accendit,

Fortitudinis dexterâ triumphali sceptrum gessit,

Et adamantinam patientiam aureæ prudentiæ

In diademate Augusto inseruit:

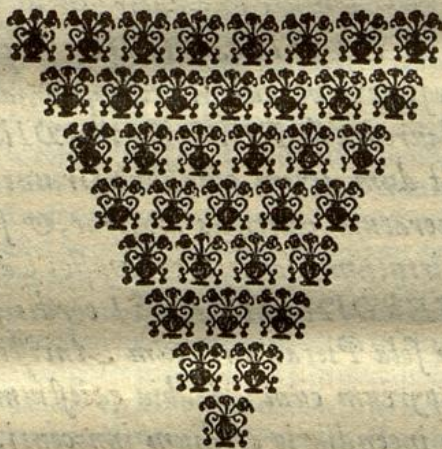
Quia ferrum in nomine ferens, aurum in moribus,

Rebelles subdidit potentiâ, Subditos liberalitate erexit,

Et ferro victore ferreum sæculum fundens

Præ-

Pretiosis moribus aureum recudit:
 Quia omnes virtutes in se dedicavit Augustas,
 Voluitque se Augusto imperare Pietatem,
 Pietas cum alijs virtutibus
 Cælo locat,
 Apud Deum in beatitate semper victurum,
 Apud homines numquam moriturum in famâ.

SYNOPSIS GENEALOGICA.

A FERDINANDO II. PIO
AD FERDINANDVM III.

FERDINANDVM Pium, & Magnum, prole etiam Pia, & Magna Cælum beavit. Hac nihil Augustius è cælo spectat Pijssimus Imperator in terris. Præter IO. CAROLVM, quem cælo præmisit obeunti superstes fuit par Heroum, atque Heroidum.

FERDINANDVS III. Ernestus Cæsar inuictissimus,
LEOPOLDVS GVILLELMVS VI. Archidux Austriae,

& Belgij Prorex,
MARIA ANNA Bavarica Electrix

CÆCILIA RENATA Regina Poloniae.

CÆCILIA Vladislao Poloniae, & Sueciae Regi gloriosissimo nupsit, reddiditque, quod ex Jagellonicis Heroinis mutiatum acceperat Austria Gens, omnium nimirum virtutum dotem. Romanae Aquilæ Polonicis Fascibus iunctæ, nihil non auspiciatum dedere. Sed non diu splenduit tantæ felicitatis Aurora, omnium populorum, quibus imperitabat votis digna, quæ æuum purpurasceret. Hæc est inflicta mortalibus pæna, vt magna apud nos ferè nunquam diutina sint.

MARIA ANNA etiam ipsa numerorum omnium Heroina, Maximiliano Boariae Duci Septemuiro collocata est, magnis Auspicijs Austriam, Bavarumque sanguinem semper iungentibus, post quam præsertim in vnum Imperium sub Leopoldo, S. LEOPOLDI AVSTRIACI Filio, Austrij, Bavarique Principes coaluerunt. Vtriusque Domus tot Heroes sunt, quot Hærcdes. Iam nulla ferè in Germania claustra essent, inundanti hæresi, nisi Austrij, Boicique, Hercules, Abilam, & Calpem statuissent. Maximilianus Bavarus nobilissimis victorijs, dignam probavit orbi terrarum dexteram, quam iungeret Austriæ Heroinae. Vnde non immeritò pro nauata triumphali opera à FERDINANDO II. Pio, Septemuirali calculo donatus est. Nihil est quod Bavarica corona exoptet, quando pretiosissimum calculum, toti Orienti inuidendum, quem nescio quo pacto amiserat, recuperavit. A Theodone primo Agelophingho Boiorum Duce sexagesimus, a magno Vittelspachio, sub Friderici ENO-BARBI Imperio, nobilissimo Heroicorù Principù ordine, non interrupta serie deducitur, Vuilhelmi Religiosi filius, & parens Ferdinãdi Mariæ Francisci Ignatij Vuolfangi, cui maxime spei Principi adpreari lubet inuictissimam & FERDINANDI Cæsaris Auunculi, & Maximiliani Parentis fortitudinem, ac religionem Virgilianis versiculis.

Ecquid in antiquam virtutem, animosque viriles

Et pater Aeneas, & Auunculus excitat Hæctor?

Virg. Æn. 13.

Hæreditarium est Maximiliano, eritque Ferdinando perennaturum etiam in posteris celebratissimum illud a grauisimo orbis terræ Concilio Tridentino elogium, Alberto Magnanimo Bauaro dictum. *Veram & Catholicam religionem a clarissimis, & nobilissimis Maioribus suis traditam tanta fide, & constantia conseruauit, vt hisce miseris temporibus in tota Germania firmissimum Apostolica Ecclesia propugnaculum iure optimo habendus sit.*

Archidux LEOPOLDVS Clauo fluctuantis Belgij, ac fere naufragæ Reipublicæ admotus, eandem quam Pater, Fraterque Cæsares inuictissimi Cynosuram respexit fortissimæ Pietatis, & quos bellorum turbines edomare arduum erat armata manu, eadem inermi composuit. Nunc etiam summa felicitate, ac prudentia rerum restaurator, hostiumq; terror, vt serenitatem pacis pariat disiectis diutini belli nubibus ferro fulminat.

& volentes

Per populos dat iura, viamq; affectat Olympo.

Fauete superi, & quando FERDINANDVM Austriacum PHILIPPI IV. Maximi Monarchæ

Virg. Georg. 4.

Monarchæ Fratrem Heroem inuictissimum Belgio ferè tantum ostendistis,

Nunc saltem euerso Heroem succurrere saclo

Ne prohibete.

Virg. I.
Georg.

Non timebunt Aquilones Hæreticos Austrij Heroes, qui indicos Typhones suis auspicijs, nedum armis, diffiarunt. Austriaca felicitas, cum lauris; palmisq; nata, inter tonitrua, ac fulgura tuta est, inclinata resurgit resumens è pondere vires. Nemo, non fortis nascitur in Austriaca palmaria domo, in qua Indigetes virtutes dixeris, Heroes lares. Virimus hic tibi LEOPOLDE, Heroicus labor erit, post acies bella debellare, ac triumphali pace, pugnas ipsas expugnare.

Virg. I.
Æn.

Aspera compositis miscens sacula bellis,

Cana fides, aliaque virtutes omnes inter otia.

Iura dabunt: dira ferro, & compagibus arctis

Claudentur belli porta; furor impius intus

Saua sedens super arma, & centum vincit ahenis

Post tergum nodis fremet horridus ore cruento.

Interim LEOPOLDO amplum pro omnibus laudibus elogium sit FERDINANDÆVM Patris, & Fratris nomen.

In FERDINANDO ERNESTO inter Austriades VI. inter Cæsares III. pijsimè nunc, & felicissimè Romano Orbi imperante adhuc superstes pater viuuit, & immortalis illa fortissima Pietas FERDINANDÆA omnium virtutum omnibus coronata; vnde nihil amississe se senserit obeunte FERDINANDO II. orbis terrarum. Hic omnium auitarum imaginum Imperatoriarum colossus gigantæ manus robore, cum mundo rerum habenas rectas, stabilesque sustinet: efferum, semper cum suis Vrbs, & Anguib; Septentrionem domat: de cælo in hostes fulminat summa pietate cælestibus auxilijs innixus, & cælum tam augustis debitum virtutibus de terris expugnat. Hic post duodecim Gentiles Cæsares, in Austriaco Zodiaco Sol iam vtrumque orbem illustri nominis fama impleuit, & per vtriusque solis vias, iuter monstra stellantium virtutum currum egit gloriosissimæ lucis, quod in sole mireris, nunquam occaturæ. Hic omnium Cæsarum fortunam vnus vehit, inter tot turbines procellosi sæculi turam, atque impavidam, etiam si fractus illabatur orbis. Hic simul hæreseos Profligator, religionis Propugnator, Fulminator hostium, Pater populorum, Literatorum, omnique sapientiæ amantissimus, de terris, cæloque optimè meritis, non solum Magnos Augustos Romano Orbi, magnos Imperio Occidentis Carolos, magnos Ortones Germaniæ reddit, sed omnia implet FERDINANDÆI nominis in Hispania, Germanique sanctissimi semper, ac felicissimi prodigia. Iungit nunc etiam ad cumulum felicitatis Austriam Austriæ, gemino auspiciatissimo hymenæo. Inter tantæ faustitatis plausus imperatibus FERDINANDIS, ac PHILIPPIS, immensæq; felicitatis satum vtrinq; iungentibus.

ite optati moralibus anni:

Ducite virtutes, hominum floresciscite rursum

Ingenijs.

Cl. lib. 2.
de l. Stil.

Interim Austriaci Orbis Romani, Hispanique Regnatores, FERDINANDE GERMANICE CÆSAR MAXIME, & PHILIPPE MAXIME HISPANE MONARCHA, qui concordi nexu omnium bonorum coniugia sociatis, in æuum felicissimum æterna posteritate perennate.

Cl. l. 2.
de l. Stil.

Nam Domus hæc vtroque petit diademata vexu,

Reginasque parit, Reginarumque Maritos.

IMPERATOR CÆSAR
 FERDINANDVS III.
 PIVS. FELIX. AVGVSTVS,
 REX GERM. HVNG. BOHEM.
 DALMATIÆ, CROATIÆ,
 ARCHIDVX AVSTRIÆ
 DVX BVRG. STIR. CAR. CARN. SILES.
 PRINC. SVEV. MARC. MOR. LVSAT. BVRGOV.
 LAND. ALS. COM. HAVSP. TYR. &c.

Deo etiam Augustale tuum FERDINANDE, non triplici tantum Regno, Hungarico, Bohemico, Germanico, sed inuictissimam felicitate, fortitudine, religione, TER-MAXIME, & ante Tui Solij à tot populis adorati fastigium, sisto tuos in te maximos Maiores tuos. Agnosce quas plura sæcula sparsere, in te collectas Coronatas virtutes, & Augustas. Hæ exanimæ, non fumosæ, sed serenissimæ Austriadum Imperatorum statuæ, indigetes lararij tui Heroes in Te spirant, ac Tibi statuuntur in basim, vnde

Colossus assurgis supra communem etiam Maiorum tuorum Cæsarum, fortunam spectabilis. Ea felicitas, quæ RVDOLPHVS Austriacum condidit Imperium, ea fortitudo, & constantia, quæ ALBERTI, FRIDERICIQUE seruarunt, ea magnanimitas quæ MAXIMILIANI auxerunt, ea prudentia & iustitia quæ gemina fraterna huius sæculi sidera in Austriaco Cælo RVDOLPHVS, & MATTHIAS illustrarunt, ea potentia, quæ CAROLVS in vtroque orbe propagauit, ea religio, quæ FERDINANDI Proauus & Pater, qui in te potissimum auspiciatissimo quoque nomine, toti elucet, cælo extulerunt, hæreditarij tui iuris Magna Nomina sunt, imò tu ipse horum Nominum Magnus hæres. In te cadit hæc nobilis linea, ibitque ex te in alios FERDINANDOS indulgentibus superis ad mortaliū ferè omnium vota prognerandos, mundo, ac sæculis maior, cælo tantum contermina, & tuo confinis. Sed supra cæteros Gentiles Heroes, quantum instar habes Pij, & Maximi Parentis, vnde Te ipso, & Parente tuo Ma-

gnus, vnus ex duobus, quantus ipse tu es? Hæc tibi ingenua FERDINANDÆA. Fortis Pietas Eurytheus tuus, non seueris, sed placidissimis imperijs tot tibi herculeos labores imperauit, quos Diuum e sanguine inuictissime Heros exantlasti. Hæc tibi etiam ante imperium Augusto, perduellionem edomuit, hæresim fregit, inuidiam prostrauit, fidei necessitatem imposuit ipsi perfidiæ rebellanti, fecitque vt tumultuantia regna, quæ manui victrici reuerentiam detrectabant, exardescente in fulmen triumphale sceptro, eius potentia icta, abiecta sisterentur ad pedes. Potuit lætari maximus, Parens tuus, dum tu seculi nostri decus, fortissimâ religionè Germanice Triumphator tantam de illo faceres fidem, & ille iam Maximus de tuis etiam cresceret factis. Adhuc Rhenus, Danubius, Albis, Mænus, Visurgis pleno vbere, & amanti sinu, eas lauros nutriunt, quas triumphali tuo Capiti Inuictissime, & Victoriosissime FERDINANDE germinarunt. Adhuc laureati hi fluij, tuarum, quas spectarunt, immurmurant prodigia victoriarum perpetuo vndarum sonantium plausu, fatenturque non cadauerum tantum strue, sed admiratione, Te victore fuisse suspensos, & in alieno tuorum hostium sanguine vulneratos, pro te pugnasse. Adhuc opulentissimæ, ac munitissimæ vrbes Donauerda, Augulta, Norlingha, Vormatia, Vberlingha, Friburgum, Norimbergha, aliæque innumeræ, quas tuæ pugiles tot palmarum Imperatoriæ manus expugnarunt, submissas tibi turratas frontes inclinant. Inscibet prima tuæ gloriæ fastos Ratisbona contra coniuratas totius Germaniæ vires, cum exercitu ferè careres, Tui penè dixerim pectoris solâ constantiâ loricati vallo, fortissimè defensa. Signabunt gloriosè Austriacos annales Moguntia summâ felicitate ipsâ quasi solâ tui Maiestate Nominis capta, ac restitutus in Septemuirale Solium Archiepiscopus Princeps, de victoriâ certantibus beneficentiâ, & fortitudine, omnibus tamen vnâ voce FERDINANDVM beneficium, ac fortem victorem proclamantibus. Adhuc FERDINANDÆVM tuum nomen, cum lauris, palmisque natum inter Morauas, Bohemicas, Virtembergicas, Sueuicas, Franconicas, Vuesphalas, victorias sonat. Agnoscit iam triumphatores sui Germania, vbi audit FERDINANDOS. Illius verò nobilem, felicemque victoriæ Norlinghanæ gloriam, quæ nam ætas in famam conuersa, millenis auribus non excipiet, totidemque linguis, ac tubis non reddet? Quantis illa Deus immortalis! auspicijs inuecta est, iunctis Austriacis FERDINANDIS, Germanico, & Hispanico, magnisq; nominibus toto cælo aduersus armatam hæresim pugnantibus? Vt placaret tandem purgatum monstris terrarum orbem Germanus Hercules, cum Hispano Theseo focia arma coniunxit. Quis amplius ipsa inferna monstra timeat cum his Erebi triumphatoribus? Coniurauere vibratis ad vnum centrum fortissimæ pietatis radijs, lucidissima Australis Cæli sidera, altero alterius mutuis splendoribus in coniunctione vim beneficæ lucis augente. Inimica Cælo perduellis hæresis sensit tandem duo fulmina belli AVSTRIADAS FERDINANDOS, qui ferro nominis triumphali armati, ferentibus victricibus Aquilis aligeram profus miræ celeritatis victoriam, omnium sæculorum memoriam coronabunt. Infederat vni colli Norlinghano totius Germaniæ salus: in illo

*Bella a
Ferdinã-
do III.
Cas. feli-
citer ge-
sta.*

*Ratisbonæ
sis propu-
gnatio.*

*Septemuir
Moguntia
nus sua
vrbi, Prin-
cipi, & so-
lio reddi-
tur.*

*Victoria
Norlin-
ghana Fer-
dinando-
rum Au-
striacum.*

illo cardine versabatur, atque ex illo apice pendeat magna Imperij moles. Adhuc in Hornio, & Vaimario Suecicarum reliquiarum veteranis Duc-
toribus, spirabat Gustauus, nec dum Aquilonaris turbo aduersus Austros
vltimos conatus expromens plane resederat. Adhuc Austriacum domi-
num iugum detrectabat perfidia, mordebatque frænum furore brutali.
Indignati FERDINANDI sub FERDINANDO Pio tantum licere
impietati, coacto in vnum Germanarum turmarum, Hispanicarum legio-
num, & Itali militis robore, inito prælio cum magnam victoriam, summa
constantia, fortitudinis, prudentia, laude, omnibusq; alijs numeris certa-
tim cumulassent Hispani, Germani, Itali, capto Hornio, Vaimario fuga-
to, Suecicisq; copijs partim cedentibus, partim cæsis, breuibuscq; reliquijs
ex tanto milite numeratis, Germaniam ignominia liberarunt, periculo
religionem, hoste totum orbem Orthodoxum. Ita naufragum ferè Aquilone
irruente Imperium, geminis Imperatoribus lucidis, & salutaribus
Austriaci Cæli Sideribus seruatum est, ostensumque quid felicitatis ferat
Austria Austria iuncta, & geminatum FERDINANDORVM AVS-
TRIADV M Nomen. Nec dies sefellit sanctitatem, faulitatemque,
victoria, quam pollicebatur S. Victori sacer, sanctissimâ deinde, ac faul-
tissimâ relata victoriâ. Adeo feliciter semper pugnant, qui Deum Duces
habent, & cælitates commilitones. Aquilonares illi Boreæ filij, non Zethes
& Calais, sed Hornius, & Vaimarius Herculeâ tantum manu vinci debe-
bant, & Heroes poscebat hæc victoria non homines. Iam citra fabulam
non Ionis, sed Germanici Cæsaris FERDINANDI II. pij, Hispanique
Monarchæ PHILIPPI IV. Maximi iussu, gemina simul iunctæ Aquilæ,
post emensum victorijs orbem, non in Parnassio, sed Norlinghano colle
confedere fortunatissimis auspicijs, vbi que tamen lauro, victoriarum ho-
nore, supra omne bicipitis iugi lauretum virecente. Tantum sub Impe-
ratorijs, & Regijs, Austriacis vestris auspicijs, inuictissimi FERDINANDI
potuistis, non huius tantum prælij spectatores, sed auctores, bellatores,
pugnæ Apices, & victoriæ. Huc nobiles curas historici conuertite, ad
hanc Pharsaliam, ad hoc Actium alite calamo conuolate. Quanta lux
vestris annalibus accedet à FERDINANDÆO Nomine! Quanta à te
FERDINANDE Auguste qui communicatis cum altero FERDINAN-
DO belli, victoriæque socio, tuis insistente veltigijs, magnis consilij, in-
ter confertos hostes inuicto pectore, victrice manu, quâ scepro regnato-
re, quâ bellatore gladio ingentem eluctatus victoriam, supra calcata ca-
dauera, triumphalis gloriæ curram egisti. Dicetis rebellionem ad plures
saltem annos exarmatam, hæresim donitam, compositum furorem, re-
pressam audaciam, perfidiam debellatam, inuidiam subactam, & alia mil-
le malorum nomina vno iugo captiua FERDINANDÆO Nomini re-
uerentiâ exhibuisse. Incredibilis virtus supra fidem non erit, si de FER-
DINANDIS dicatur Austriacis, de quibus prodigia narrati debent non
facta. Assurget Norlinghanus collis Capitolino sublimior: non minor
erit hic ex FERDINANDÆA victoriâ, quam ille ex Romanis trium-
phis. Attollet læto murmure spectator victoriæ Rhenus, supra Tiberis,
gloriam, laureatum toties victorijs Austriacis caput, & adhuc admira-
bundus.

1639. 8.
id. Sept.

bundus prædicabit sub FERDINANDIS Austriacis victoris exercitus Imperatoribus, constanter ab Hispanis expectatos hostium impetus, exceptos, fractosque, audacter à Germanis occupatos, fusosque, prudenter ab Italis, & forrter repressos, fugatosque, totamq; FERDINANDÆAM euoluet, quam stupebunt posteri, sæcula omnia celebrabunt, amplissimam victoriam, postquam Germaniã imperat Occidenti, & clarissimum cum sole FERDINANDÆVM Nomen feret. Cumulatissima felicitas aliam peperit, quã Alberti Fridlandij perfidiã corruente, Germania, quam ruinosa defectio ex suis ferè sedibus conuulserat, post sædatum Suecico sanguine Rhenum manu tua victrice FERDINANDE Auguste firmata stetit, stabitque quousque.

*Fridlandij perfidia detecta, & puni-
nita.*

*Mart. in
Ep. Fla-
via.*

Altum manebit Austria gentis decus

Cum sole & astris, cumque luce Romana.

Auster florum alioquin parens, ac veris arbiter, Imbricitor tamen est aliquando, & fulminator. Imperiosior in Vualdestheinio imperandi libido in summam ignominiam deiecit, & solitario sceleri vindictam attulit theatralem. Frequentes laureæ dementarunt superbum victorem: diadema merebatur, non vt coronaret, sed vt ligaret malè sanum caput, tam enormi actum ambitionis vertigine. Ambijt fasces, securim habuit; neque enim sine securi fasces sunt, & aliquando versâ acie regnatorem feriunt. Purpura etiam addita est, sed quam suo sanguine accenderet. Apud Principes Gratiiosi, veluti funambuli in arcto semper versantur, nec nisi cum extremo exitio cadunt. Facile est ad sublimiora pennis non suis volantes, nisi medium virtutis, & gratiæ tuti teneant, ex Dædalus Icaros fieri, si præsertim Deorum more, per machinas se se attollant, non gradiantur vt homines. Isti rerum potentes in Principum aulis, cursum recursumq; diutinuin etiam sperare possunt: solstitium felicitatis non nisi in paucis punctis inuaniunt. Magna scelera, quæ furias ab Orco cum facibus incendiarijs excitant, simul Deum ab alto ad fulmina prouocant. In apparatu flagitij facinus atrox Fridlandij orbis terrarum detestatus est, vindictam, cum plausu excepit, gratulatusque est Imperio, causæ Austriacæ cum tot populorum incolumitate coniunctæ, felicitatem, expiatã vnus victimæ sanguine, multorum cede.

Nunquam Aquilas gens vlla impune laceffit.

Illis de venenatis hostibus, in sublime elatis Serpentibus victoriæ familia res sunt.

*Cl. del.
Sicil.*

Cedant Druse tui, cedant Traiane labores.

Iam te Germanicum supra omnes Cæsareos Heroes, quibus hoc triumphale Nomen gloriosã nomenclaturã inditum est, populi vocent, quando illam emensus victricibus Aquilis FERDINANDE Maxime peragrasti, quando illa tua bella, ac victorias læta suo dorso sustinuit, atque huc, illhucq; transportauit. Iure etiam beneficiorum Germanicę Prouincię tuæ sunt. Quid mirum deinde, si fulminatrix sit in bellis, emula Dei manus in donis? Ad colligendam auram popularem, aurum disseminandum est. Nemo terrarum omnium Imperio dignior, quàm qui eas victorijs frangit, irrigat liberalitate, magnificentiã illustrat, beneficiã colit.

Quid

Quid aliud expectari poterat deinde ex his, quam amorem tuorum in te ardere, admirationem ipsorum hostium trahi, externorum plausum ferri, ac rapit? Qualis felicitas Imperij Occidentis, totiusque Orthodoxi orbis, habere, Cæsarem, qui, si fingeretur bearet vota, quæ superaret, & sine Xenophontis Cyro, verum Cyrum non mitratum sed coronatum, non Persam sed Germanum Monarcham, spectare regnantem, qui sit spirans honestas, prudentia Imperans, iustitia ardens, fortitudo pugnans, religio triumphans, & in quo paterna Pietas Imperatrix geminum solium collocarit, cor & frontem, vnde & Pius sit, & suspiciatur.

Sed hæc tua sunt Maxime Cæsarum. O te etiam non tuam tantum, sed Tuorum virtute felicem! Quantum decus tibi accessit ab Austriacis coniugibus clarissimis, ac sanctissimis numerorum omnium Heroinis, Magnaque prole MARIA ANNA Serenissimam Hispanicæ Monarchiæ Reginam, & FERDINANDO IV. inuictissimo Hungariæ, ac Bohemiæ Rege, aliisque Augustissimis liberis! Quantis dotibus nobilitatus est thalamus, quantam mole firmatum solium, quantis auspicijs occupata Imperij, gloriæque æternitas! Hæc magna posteritas Maximo Parenti immensi gaudij seges, & augustorum amorum flos, ac fructus iucundissimus. Hic tuus FERDINANDVS, quem nominis, Imperijque hæredem tibi cælum destinavit, quique Auroræ nostræ Serenissimæ, splendidos natales Infantis Solis, gemino orbi pollicentis, pulcher, latusque phosphorus additur, Regiæ Nymphæ Augustus Paranympus, quantus supra hominum conditionem Heros asurgit! Iam te Maxime Parens, si non meritis, saltem auspicijs ferè æquat. Vestram fidem Hungari! vestram Germani! An non in eius religione Stephanos, innocentiam Emericos, pietate Ladislaos iam nunc admiramini? An non ex eius fortitudine etiam in hac molliori ætate aliquid maius supra Hunniades expectatis? An non in ipso omnia FERDINANDÆI Nominis prodigia legitis? An non auspiciatissimis gaudijs excepistis non Regem tantum populis imperantem, sed ubique suæ ætatis miracula diuidentem? Sint magna licet Patris vestigia: premit Filius in stadio virtutum, minori quidem pedes, sed animo pari, qui vnus in vtroque est. Sit ille Cæsarum Gigas, Colossus anitarum imaginum: totum Patrem Filius effingit in paruo. Quam famæ oratrici non suggeret Imperator, encomiorum thesaurum? Quæ non dabit historiæ Heros, laudum argumenta? Quem honorem gestorum non conciliabit fastis FERDINANDVS? Aquilæ Austriades supra communem hanc nostratis aeris regionem nidulantur, Heroibus factæ non viris. Non agnoscunt sobolem, vt suam, nisi sustinendo fulmini par sit, & iam didicerit solem felicitatis spectare oculo irretorto. Ibis inuictissime Rex, quod te terrarum vota, cæli auspicia vocant, ad Apicem rerum, magnumque arbitrium Romani Imperij per tuorum gradus, non solam angustam nobilitate Duce, sed virtute Comite. Barbarorum Regum est in vna potentiam veluti in Pantheo adorare omnium virtutum Numina.

Altera Romana longè rectoribus Aula

Conditio: virtute decet, non sanguine niti.

Ita Magnus ille Cæsar Augustum filium Imperij candidatum regis nominis.

*Ch. de A.
Hon. conf.*

Theodos.

Hen.

*Aduersus
Orientis
Othomā-
num ty-
rannum
votiuā de
Ferdinan-
do IV. pra-
sagia.*

nitis formabat, in eum Herodem, cuius in te auspiciatissima initia veneramur. Iam te ex Hispaniā reuertentem orbis terrarum auspiciatur, Hesperum orientis. Proclament te purpuratum suum solem Auroræ populi, simulq; miseræ supra cimmerias tenebras noctis, quam ab Othomannicâ Luna patiuntur, æternum iugum, excutiant. Agnoscat te suum Martem Thracia, sed innocentem, pacatumque, atque in tuorum triumphorum plausum orphæos suos recinat modos. Venerentur suum Herculem Oethæa iuga, non Nessi incendiariâ, & carnifice, sed Dominâ rerum, Augusti purpurâ paludatum. Videant Pelios & Ossa nouum Gigantem, sed Cælo amicum, atque pro illo coniuratis omnibus potentia, felicitatisque viribus pugnantem. Admurmurent plaudenti susurro, dum victore pede calcabis Mæoticas arenas, Euxina Maria. Romano Imperatori plaudat veteris Troiæ ignobile bustum, prima Romani nominis Patria. Reddatur Macedonia magnus orbis victor: Semiramij muris, & Persicis Regnis aliquid primis Monarchis, & Cyro maius: Erigat triumphali Heroi ingentem colossum Rhodus: inserantur in hæreditario, Austriacæ domus palestino regno victricibus manibus idumæ palmæ, nouusque ex veteri, quem inter Gentiles Heroes suos Austria familia numerat, Bullionius victorijs sacris inauguretur. Parthus non fictâ, sed verâ fugâ non iaciat tela, tantum sed abijciat, Austrij Nominis reueritus Maiestatem. Nouis Bactrâ ligentur legibus: depræhendantur, premanturq; Domino pede, Nili fontes inaccessi. Aureis Tibi vndis Ganges fluat vectigalis, & è toto oriente tributario, gemmæ grandinis pretiosa tempestas, ad tui solij, veluti terminale litus subsidat.

Virg. I.
Æn.

*Hunc tu olim cælo spolijs orientis onustum
Accipies securo.*

O Germania cum plausu! Amittet accedente Austriaco sole inimica lunanitorem. Austrijhi Cæsares hanc tibi magnam auspiciantur molem felicitatis: In hanc spem educauit maximus Parens tuus,

paruumque triumphis

Cl. de
Hon. conf.

Instruit, & magnis docuit proludere factis.

An non ipsa Norlinghana, aliæque innumeræ paternæ victoriæ, elementa tibi basilica, ac triumphalia exempla erant, quibus his vocibus tacitè instruebaris?

Disce puer virtutem ex me, verumq; laborem.

Æuum
Austriacæ
domui, &
imperio
vouetur.

Tu verò Austriacæ Cæsar FERDINANDE gratulare tibi serenissimæ prolis auspicia. Germinabunt è magna stirpe succedanei Heroes. Ibit in sæcula Regum, Cæsariumque sæcunda posteritas per fastos æternitatis gloriosissimos, Regibusque, ac Dinis Cæsaribus videbit

Permixtos Heroas, & ipsa videbitur illis.

Virg. Ecl.
4.

Maiorque maximo si fieri poterit Parente Filius imperabit, & Nepos, Pacatumque reget patrijs virtutibus orbem.

Cum Augustâ posteritate transcribentur in æuum purpuræ Sole clariores, folia terrarum orbe firmiora, coronæ cælo inuidendæ, sceptræ, quæ Regna sustentent, Monarchæ, Imperatoresq; maximi, omnium temporum famâ, prædicandi. Iulia imperatrix progenies à C. Iulio Cæsare

orta

orta in sexto successore defecit, si vel numeremus inter homines Neronem, coronatum illud Romani Imperij monstrum: Carolinghorum stirps in occidente, Imperij Germanico-gallici fundatrix à Carolo Magno ad Ludouicum IV. pauculos supra seculum annos orbi, & Imperio preesuit. Paleologa familia in oriente à Michaele ad Constantinum vltimum ducentos annos cadētis Imperij infelicia gubernacula tenuit, scythicis turbinibus naufragia perpetua minantibus: Flora Constantinorum prosapia in Nepotibus: Flauia Vespasianorum etiam in filijs suspici desijt. Imperatores, ferè omnes, singuli regnarunt: Patrici aut filijs Imperiū, aut filios Imperio pepererunt: penè nullis auitum Imperiū fuit. Augusta Austriadum Gens à primis RV-DOLPHI Magni Imperatoris natalibus auspiciatissimis, triginta annos, & amplius supra quadringentos, tresdecim Cæsares, & in ijs decem nunquam interrupta ferie numerat ad Orbis totius beatitatem, & Nominis Austriaci Orthodoxique (neque enim ista sine piaculo disiunxeris) gloriam quiternam. O auream etatem AVSTRIACAM, iam tot secula viuentem! Opretiosiore etate sua, AVSTRIACAM Gentem, tot prodigia singulis annis, ne dum seculis diuidentem! Stabit cum Celi Zonis, AVSTRIADES, vestra purpurati Celi candida Zona, lactea Heroum ad Cælum euntium via, & quousque ille terris dominabuntur, etiam vestra domina rerum regnabit. Quis verò dubitet de potentia omnibus fundata virtutibus, nullis quassata vitijs, quatuor iam seculorum robore stabilita. Cōiuncta est cum rerum salute, Europæ libertate, religionis vitâ, felicitate orbis terrarum, imò cum cælestibus commodis, Deique consilijs, Austriaca causa, Cælo, terrisque innixa. Hoc Numen ipsum apertissimis miraculis Austriacam rem seruantibus, ac restituentibus tot seculis contestatur. Viue interim maxime FERDINANDE, qui centesimus vigesimus primus à Principe Cæsarium Iulio numeraris Augusti auream etatem, annorumque Chiliades è tuis FERDINANDIS euolue.

*Accipiat Patris exemplum, tribuatque nepoti
Filius, & captis ne desit Fascibus hæres,
Decurvatque Augusta Domus, tradatq; coronam
Mutua posteritas, seruatque ordine fati,
Austria continuo numeretur Cæsare proles.*

Accedant ad Augustos Imperatricis vite tue annos illi, quos ferro vi-
ctore tuis hostibus eripuisti. Et quando iam in MARIA ANNA, &
FERDINANDO Augustissimâ geminâ spe Germaniæ, & Hispaniæ Im-
perium Germanicum, & Hispanam Monarchiam cum æternitate coniun-
xisti, Viuant PHILIPPI Maxima Hispanæ Monarchæ: FERDI-
NANDI Germanico Imperio, orbis terrarum regna viuant PHILIP-
PIS, & FERDINANDIS, stetque, ac regnet Augusta Magnorum Au-
striadum Domus, quousque cælum, cui innititur stabit, ac terris domina-
bitur, Arx Fortitudinis, Clementiæ Ara, Iustitiæ Delubrum, Religionis
Propugnaculum, Pietatis Sacrarium, Virtutum omnium triumphalium,
& Augustarum æternum Capitolium.

*Austrij Im-
perij diu-
rurnitas
singularis
post natiū
Imperiū.*

*Insigne
Austriacæ
Gentis.*

*Cl. de
wall. cōf.
Trabeata
secures
Mallia.*

170
FERDINANDVS III.

Colossus.

FERDINANDO ab Imperij Austriaci Principe XIII.

Sobi inter duodecim signa caelestia radianti,

Non Asia fluctuantem in Rhodi Insula portu

Supra maris tergum,

Sed Europa erigat supra inconcussam orbem terrarum

Stabilem Colossam.

Gigantem Caesarum Minor colosso Statua, non decet.

Omnium Maiorum suorum imagines

In se conflavit FERDINANDUS cum expressit,

Unde colossus euasit Ipsi suis Maioribus maior.

Niuea Paros materiam dedit,

Innocentia Austriacæ concolorem.

Aliud Cælum magistrum operis ne putes,

Quam cælum ipsum, non ferreum, sed aureum,

Quod Dei solium est, & Angelorum manibus rotatur.

Quot Austrios Caesares, tot Augustas habet bases,

Unde suscipi ex omni loco debet, non spectari tantum.

Quis deinde Colossæam in FERDINANDO neget

Manum, quæ mole tantæ imperij non fatiscit,

Pectus, quod toti armato Septentrioni obiectum stetir,

Caput orbis terrarum regendi capax?

Ipsæ virtutes FERDINANDÆ

Diuinitati in terris proxima,

Et quæ illum circumstant magna nomina

Potentia, Gloria, Fama, Colossi sunt:

Potentia cælo contermina,

Gloria coæua immortalitati,

Fama mundo aequalis.

Ita maximus FERDINANDUS

Supra

Ed. Agnelli sculpsit

*Supra omnem humanum modum
Etiam in imagine Colossus assurgit.
Ex hoc Augusto colosso Heroum, & Heroïdum
Non nisi Gigantæam sobolem expectes.*

SYNOPSIS GENEALOGICA

Augustæ Sobolis FERDINANDI III.

Inuictissimi, & Maximi Imperatoris Austriaci.

Inuictissimus, & maximus FERDINANDVS, quem singulari munere Cælum terris concessit, deferensque sceptrum Occidentalis Romani Imperij, ac Dominas rerum habenas, suis suffragijs Cæsarem creauit, Austriadum Diuum Cæs. Augustum stemma felicissimè propagauit ex primis cum MARIA Austriaca lectissima, & pari magnitudini suæ, Heroïna nuptijs. Eandem felicitatem votis omnibus adprecamur & auspicamur in secundum Hymenæum Austriacum transcribendam, quem cum altera Austria Augustissima omnium virtutum Heroïna LEOPOLDA pijsimi, ac fortissimi LEOPOLDI Filia, FERDINANDI CAROLI, & CAROLI EMMANVELIS Archiducum Austriacorum, ac Tyrolensium Principum gloriosissimorum sorore, celebrauit. Sobolem Imperatoriam Cælum cum terra partitum diuisit, totam post Nestoreos annos sibi vindicaturum. Coronata virtutum omnium titulis nomina Augustorum Liberatorum, sic Serenissimam Imperatricem Gentilitatem deducunt in æuum, & auream ætatem Austriadum sæculorum.

FERDINANDVS IX. inter Austriacos Principes & inter Hungariæ, & Bohemiæ Reges IV.

MARIA ANNA Serenissima Hispaniarum Regina.

PHILIPPVS V.

MAXIMILIANVS V.

LEOPOLDVS VI.

MARIA VIII.

FERDINANDVS IV. serenissimæ Auroræ, quæ nostræ præluce felicitati Phosphorus, & Augustus Regnatricis Nymphæ Paranympheus coniunctis radijs, & auspicijs, uti Germaniam ortu, ita totum Orbem Austriacum suis nuptijs beabit. Vium exemplum paterni Colossi, & Imperatricis maiestatis, vnus capacissima indole omnes Austrios Cæsares repræsentat, magni huius (ita appello, quia magnos Austriacos Heroes complectitur) libri, compendium. A templo virtutis ad templum honoris gigantæis passibus progressus iam totum sibi illud consecrat.

vitam illi consulit idem,

Imperiumque diis.

Imperio prorsus, ac tractandis hominum fatis nato, factoque ad magna, ad Heroïca, & quod sine maxima laude dici non potest, ad Austriaca non tam à virtute Generis, quam à generositate virtutis. Ostendit iam nunc omnium virtutum nominibus Augustus, quid FERDINANDÆVM nomen granditatis in Austria Gente ferat, quasi nunquam ab Heroe FERDINANDVS diuidatur. A pietatis studijs, & fortitudinis Imperia auspicatus, iam prima in Dei, ac suæ Gentis hostes, fulmina destinat. Nihil vero Austriacis Aquilis formidabilius, vbi aduersus cœli hostes fulminatrices sunt. Omnia etiam cum summa æquitate animi, corporisque bona ex æquo fortitus, iam nunc non magis formidandus externis suspicatur, quam blandus suis. FERDINANDÆO imbutus genio iam nunc didicit à paterna dextera clauum Imperij moderari, summaque reuerentiâ in Augusto Parente, qui ex Typo Prototy-

pus, & Colossus Maiorum suorum est, & Minorum Idea, præfate, & colere omne magisterium virtutis, atque illum, qui ex contrarijs belli, pacisque ornamentis redditur, concentus optimus. Iam nunc flore ipso adolescentiæ summæ pietati, ac fortitudini consecrato, probat leuissimus Principum flos, in Austriaca Domo neminem non magnum nasci, neminem non maximum fieri. Iam virtutum titulis maturus est illi felicitati, cui videtur adolescere iure ætatis. Ita fortis est manus, ut cum Hungarico, & Bohemico sceptro possit Romanæ Potentiæ, imò & terrarum omnium pondus sustinere. Intelligit iam hic Austriacus Alexander magnitudinem suam, nec nisi magna, atque Heroica meditatur. Quid deinde cum PHILIPPÆIS consilijs erudiet fulmineam manum, & reget? An non auspicari liceat pugnas Appellæo pericillo pingendas, & in Mæonio cothurno decantandas? An non perficiet, ut ipso superstite Austrij Heroes nunquam non triumphent. An non

Imperium terris Animos aquabit. Olympo?

Certè ut alia omittam ipsa pulcherima species, oculo iudice, infra Augustum non irradiat, canique potest cum Vate Panegyrista.

*Claud. de
Hon.
& de 4.
Hon. conf.*

Fronte quis aqualis, quem sic Romana decebunt

Culmina?

Et cum eodem responderi

Equalis mihi Pyrrhus erat, cum Pergama solus

Verteret, & Patri non degeneraret Achilli.

Quantum instar in magno Principe Maiorum Austriadum est? Quantum paternæ fortitudinis: quantum Austriæ pietatis? Quantum omnium Augustarum virtutum? Dignum animo corpus Augusta forma probat: dignum corpore animum Austriaca Pietas: Dignum FERDINANDI nomine Heroem omnis Heroicarum virtutum numerus. Iam enim hominibus præesse, Heroica agere, diuina procurare, AVGVSTVM FERDINANDÆVM, & AVSTRIACVM est: Quam non otiosa serenitas, cœli decus, migravit in titulum, eius ore iucundissimo, Genioque clementissimo Cœli faciem, ingeniumque, cum maximè ludum, ac beneficum arridet, exhibente? Quantum sub Hesperio Cœlo Hesperus radiabit, Hercules adolescet, occurretque ex Hispania rediens Germanico Atlanti aduersus Septemtrionalium terrarum, mariumque Orientalium monstra,

*Claud. de
4. Stil. C.*

Boreæ vastator & Eurii?

Austriades Aquilæ nullas Harpyias timent. Interea dum non vulgaris fama, sed Clio Heroicam tibi tubam destinat, hic etiam per gradus tuorum legeris basilici, hisce Auitarum Imaginum characteribus exaratus.

Vig. ec. 4.

Et simul Hercum laudes, & facta Parentis

Iam legere, & qua sit poteris cognoscere virtus.

PHILIPPVS & MAXIMILIANVS Augusti flores in infantia è viuis sublati in lætiori solo sub clementiori cœlo, regnantes vernant. Imò illis Cœlum pro solo, & solio est. Adolete flores innocentes pueri, in nuptæque puellæ, & manibus date lilia plenis. Austriadum Aquilarum nidus Cœli est. Optima fata mortalibus Principes Planetæ spondent.

Claud.

Cum calfa tenent, summoque feruntur

Cardino, nec radios humili statione recondunt.

Illi etiam qui supra firmamentum in Cœlo regnant Austrij Principes, firmamentum Augustæ Familiæ sunt.

MARIA duplici titulo Cæsarea, & quia ex Augusta, & quia ex cæsa Matre prodijt vix lustralibus aquis immersa, portum tenuit, & præeuntem, triumphali omnium virtutum curru ad Cœlum, Matrem innocentæ alis sequuta est. Hæc non imbelles, sed innocentes progenerant etiam cum laude Austriades Aquilæ Columbas. Ne sibi inuiderent Augustam FERDINANDI Cæsaris maximi sobolem, ex æquo Cœlum, ac terra diuiserunt.

LEOPOLDVS, cui Cœlo nomenclatore inditum sanctissimum, ac felicissimum in Austria Gente nomen crediderim, dulcissimus Patris Cæsaris amor, pares Generi, & indolis pes alit, dum ad magna alitur, & crescit, suæ sibi grandævæ virtutis a prima ætate faustissimus Auspex, & annos vrget maturitate morum, constantiaque Pietatis. Mirum in quam suaves fructus erudiatur, in quam vberem vernet Autumnum,

num, hic Austriae Arboris, Florentissimi nimirum Stemmatibus ex Augusto Austriaco Thalamo, gemmascens Flosculus! Nemo ortu ipso non dicit victorijs consecratus: nemo teneras manus non grauibus palmis, paruum caput non magnis laureis destituit. Ita Austrios Principes auctoratos triumphis mascula Matrum, & Heroica Patrum Virtus edit in lucem. Gratulare tibi Austria tantam vnus coniugij sobole, & ex secundo Hymenæo Austriaco, geminatam auspicare. Habes citra fabulas, quod linguax Græcia fabulari fastu gloriose de suo Ioue decantabat, supra Helenam, Castorem, & Pollucem, MARIAM ANNAM, FERDINANDVM, & LEOPOLDVM. Augusta premit Regius Puer, PATRIS, PATRVI, FRATRIS-QUE vestigia, & magnum LEOPOLDI nomen auitis, spirantibusque exemplis in Austrio stemmate gloriosissimum, totum auspicijs suis implet.

*Quantus in ore Pater radiat, quam grata pudoris-
Maestas!*

Maeste puer Auguste: Austrij isti Heroes, quos tibi tanquam elementa basilica legendos exhibeo

*Hos tibi virtutum stimulos, & semina laudum,
Hæc exempla dedere,*

Quæ tuis auspicijs occupas, & orbis terrarum à te expectat.

MARIA ANNA non Heroïna tantum, sed Heroïdum flos, Reginarum maxima, sæculinosri decus, orbis gemini felicitas, & adnectens Romanum Imperium, Catholico orbi Vnio, omnibus ferè dotata terris, totoque mari Sponsa, vtriusque nunc est Austriae Domus IMPERATRICES, & REGNATRICES INCREMENTVM. Suis natalibus Septentrionem, Nuptijs occidentem, imò Orientem, & Austrum, totumque Austriacum orbem sub vtroque Cali axe, solisque cursu latè explicatum, magna faustitate, & ingentibus Auspicijs condecorat, Austriadum virtutum dote Coniugem Monarcham Maximum dicit, beneficentiæ, et Clementiæ fama populos rapit, Pietatis exemplis famam consecrat, et post mensas alis præpetibus terras cælo attollit. Hæc Heroïdum gemma vtriusque Austriae Domus fundamenta firman- tur, in quam, geminam solis Orientis, et Occidentis domum complexa Hispanorum Monarcharum Magna inclita Domus, inclinata recumbit. Hæc Caduceatrix orbis terrarum, Austriaco Hymenæo facem simul auspicatissimam, et pacem accendente: Hæc publica spes, ac felicitas laxatis habenis gaudiorum à populis stupentibus simul, et plaudentibus suspicitur. Ipsum MARIÆ ANNÆ Magnum nomen Imperio- rum, et Gratiarum vox magna, et amabilis, Auspicium, et Elogium maximum est. Et certè nihil sanctius inter humana, nihil maius terra, cælumque veneratur, ac ce- lebrat. Extra orbem est, cui hoc Augustum nomen non irradiat, quod iam solem, vtrumque induit, et latere neminem potest. Fauete superi, et vni vnus MARIÆ ANNÆ

Omnes thalamo conferte triumphos.

Mortales plaudite dum Regnat Austriacus non solum, idem per Zephyri metas Hymenæus, et Euri, sed Boreæ et Austri, ac Septentrionis Imperium Austrio orbi iterum iungit. Tu verò MARIA ANNA REGINARVM MAXIMA redde matrem Hispaniæ, quæ tibi matrem dedit, quando Germania Reginam reddit, quæ Imperatricem acceperat. Vos interim MAGNI AVSTRIADÆ (neque enim aut maiori nomine, aut cognomento nobiliori appellare vos possum) tanti Austriaci coniugij MARIÆ ANNÆ Augusta cum PHILIPPO IV. HISPANO MONARCHA MAXIMO Auspicijs, terque quaterque beati, VIVITE, REGNA- TE, VINCITE, TRIUMPHATE, et quod solum ad cumulum beatitatis magnæ dominationi accedere potest, felicitatem cum vestris Imperijs, ac triumphis, ær- nitatem cum felicitate coniungite.

*Cl. de 4.
Hon. conf.*

Claud.

*Cl. de n.
Hon. &
Mar.*

Claud.

Habes

*H*abes MARIA ANNA SERENISSIMA
HISPANÆ MONARCHIÆ REGINA,
ET REGINARVM MAXIMA *Cæsares tuos*
in auspicium dotale INFANTIS MONAR-
CHÆ, totiusq; Serenissimæ Posteritatis exhibitos. Non erat
mihî speculum nitidius, illustriusq; & nobilioribus gemmis illu-
minatum, quod Regnatrici Sponsæ, in amantissima fidei, ac puræ
tributum offerrem, quàm hoc, in quo conceptos omnium votis, &
auspicijs INFANTES MONARCHAS posses,

Virg.

Aduersos legere, & venientium discere vultus,
Et iam nunc spectare coronatam omnibus sæculis Regiam Sere-
nissimam Posteritatem, & decora alta Tuorum. Attolles mani-
bús in hoc enchiridio supra diuinum illum clypeum

Virg.

Famamque, & fata Nepotum.

Addidi etiam totius Austriaci Stemmatís Gentiles Heroides, vt
Orbis terrarum veluti in breui tabula, Te Helenam miraretur, sed
pudicissimam, non ex Agrigentinarum Virginum nobili Zeuxi-
dis penicillo, sed ignobili calamo ex Austriadum Heroinarum for-
ma, & omnigeno decore, conflata. In hoc Diuorum tuorum Cæ-
sarum Pantheo adorabit Orbis terrarum, omnium virtutum nomi-
na, quæ Tu colis, & in Te coluntur. Spectabunt cum admiratione
populi, ac stupentibus oculis in huius libelli scriptili tela, tuum o
Pallas non Attica, sed AUSTRIA belli & pacis moderatrix,
literatorum, bellatorumque Patrona, pepulum, tenuissimo quidem
stylo, historiographa nimirum magnorum gestorum acu exaratum,
totamque Palladem in peplo legent. Alij tuorum immortalium
Cæsarum simulacris metalla animabunt, & lapides, vt geminata
immortalitate in imagine viuant, adhuc regnent in populis, trium-
phent de inuidia temporum, de memoria fuga, formæque inconstan-
tia: alij in theatris acclamatoribus, Heroes cum plausu dabunt: vi-
ctores celebrabunt, triumphalibus arcibus, figuratis veluti, ac lite-
ratis oratoribus, sine voce eloquentibus: bellatores columnis histori-
cis insculpent: Principes cum maiestate obeliscis tamquam eter-
nis

nis solijs imponent, cæloque efferent: rerum Dominos pyramidibus
 sepulchralibus supponent, vt magno pondere subiecta Regna pre-
 mant. Sed & metalla liquantur, & atteruntur marmora, & sol-
 uuntur arcus, vbi semel oculo placuerunt, & franguntur columna,
 & ruunt obelisci, & silent theatra post ephemeros plausus, & pyra-
 mides ipsæ sepulchrales se ipsas sepeliunt, & omnia punctis, lineisq;
 vt ipsi characteres historici literarum terminantur. Hi etiam
 suos arcus habent, obeliscos, columellas, ac pyramides, robustius
 fortasse metallis, ac lapidibus, constantiusque cum æuoluctantes.
 Nec paruitas pretium detrahit, cum nec dedignetur totum cæ-
 lum æmula, & quasi victrice natura arte, cum sole Principe, omniq;
 stellarum populo palmari spherula a priscis, nouisque Archimedi-
 bus concludi, atq; habere extra cælum in terris epicyclos breuiore.
 Parcitur oculo, si immensa terrarum, mariumque spatia in pu-
 pillâ, vna literula non maiori, in compendio legit. Achilles Au-
 striacos Homericoplethro dignos alij magnis annalium voluminibus
 explicent, ego nihil me detrahère censebo Imperatrici, ac Regnatri-
 ci Genti, si omnes illius Heroes, ac totam Iliadem Augusta familia
 non decem tantum, sed quadringentorum annorum spatio, trium-
 phalis, inuolucro nuceo huius pugillaris epitomes concludam. Au-
 gusta tuorū Casarum frontes lauro non minus, quàm auro radiantes
 tutæ inter fulmina, quid pati possunt a stylo scriptore? Austriaca
 magnitudo se sola maiestate sua explicat: omnis alius mensuræ mo-
 dus, eam si imminui posset, contraheret. Austriadū Heroum causa
 in elingui etiã oratore triumphalis est; ita de suo semper cum vi-
 ctoria perorat. Hac Princeps illorum laus, quod citra iniuriam
 laudari non possunt, iacente semper longè infra meritum commen-
 datione. In hanc calamitatem incident omnes historici calami.
 Fateor igitur me sapius reprehendisse meam ipsam manum, quæ
 armata breui, fragili, ac ferè implumi calamo ad apices rerum
 collineare ausa fuerit, & ad humana fastigia, quantum in terris
 fas est, diuinis contermina, consilio præsertim sukitorio, ac ferè
 caco magni operis, sublimisq; magistro, laudes plebeias dictante inter
 ma-

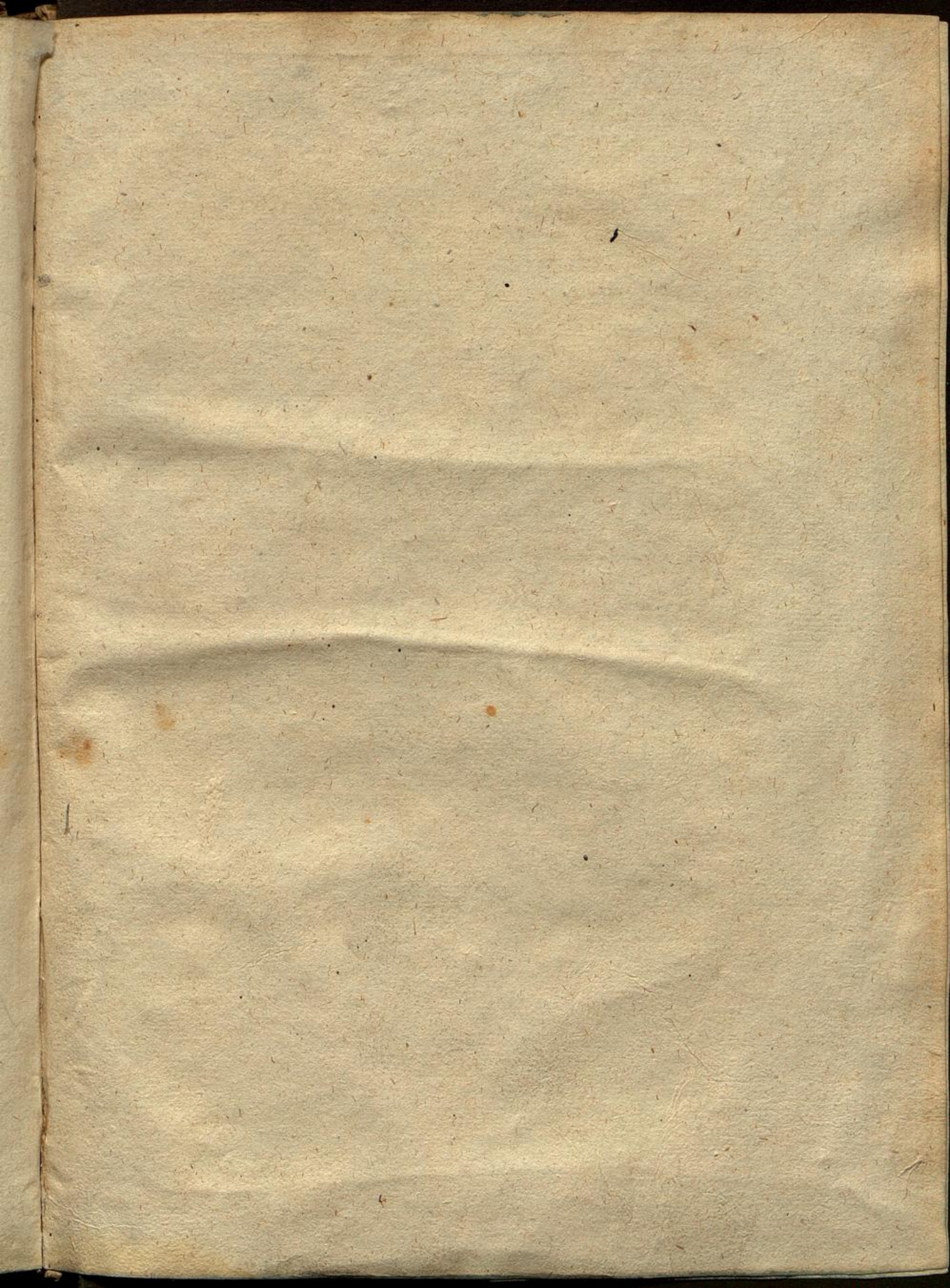
*magnificentissimas totius orbis legationes. Sed re vera debitum hoc fuit, non consilium, detrahitq; infamiam omni temeritati necessitatis imperium. Neque hæc meditata laudes, sed extemporaneæ acclamationes sunt, quæ non placent, nisi cum Charitum more nuda, nullum habent fingendi modum, nec ullum sapiunt, licet speciosum, artis mendacium. Grandia gaudia nullis tenentur legibus. Principes sicuti sublimitate potentia, ita imitatione patientia ad Deum accedunt: nihil reijciunt, quod cum veneratione exhibeatur, & victimas, quæ illis mactantur, ab integritate extorum, & innocentia probant, non a frontibus coronatis. Ita Austriacæ clementia litatur. Imò accessit operi laus, quod fama impendium minabatur, videbaturque criminari prudentiam. Ipsum attigisse Austriacum non plus ultra aliquid Herculeum est. Paruo operi, & historia, alioquin breui moritura, mutuatus sum magnitudinem & immortalitatem ab argumento Austriadum Heroum, & Heroidum, qui cum toti Tui sint *MARIA ANNA REGINARUM MARIAM*, imò Tu ipsa, in qua omnes irradiant, Tibi, atque orbi terrarum non placere non possunt, etiam cum à me exhibentur. Excipe igitur ijs serenissimis oculis, quibus populos beas, & quod de Te, ac Tuis dicitur, & quod tacetur. Illud vectigalis fidei obsequium pendit: hoc vis admirationis venerabundo stupore, suspendit.*

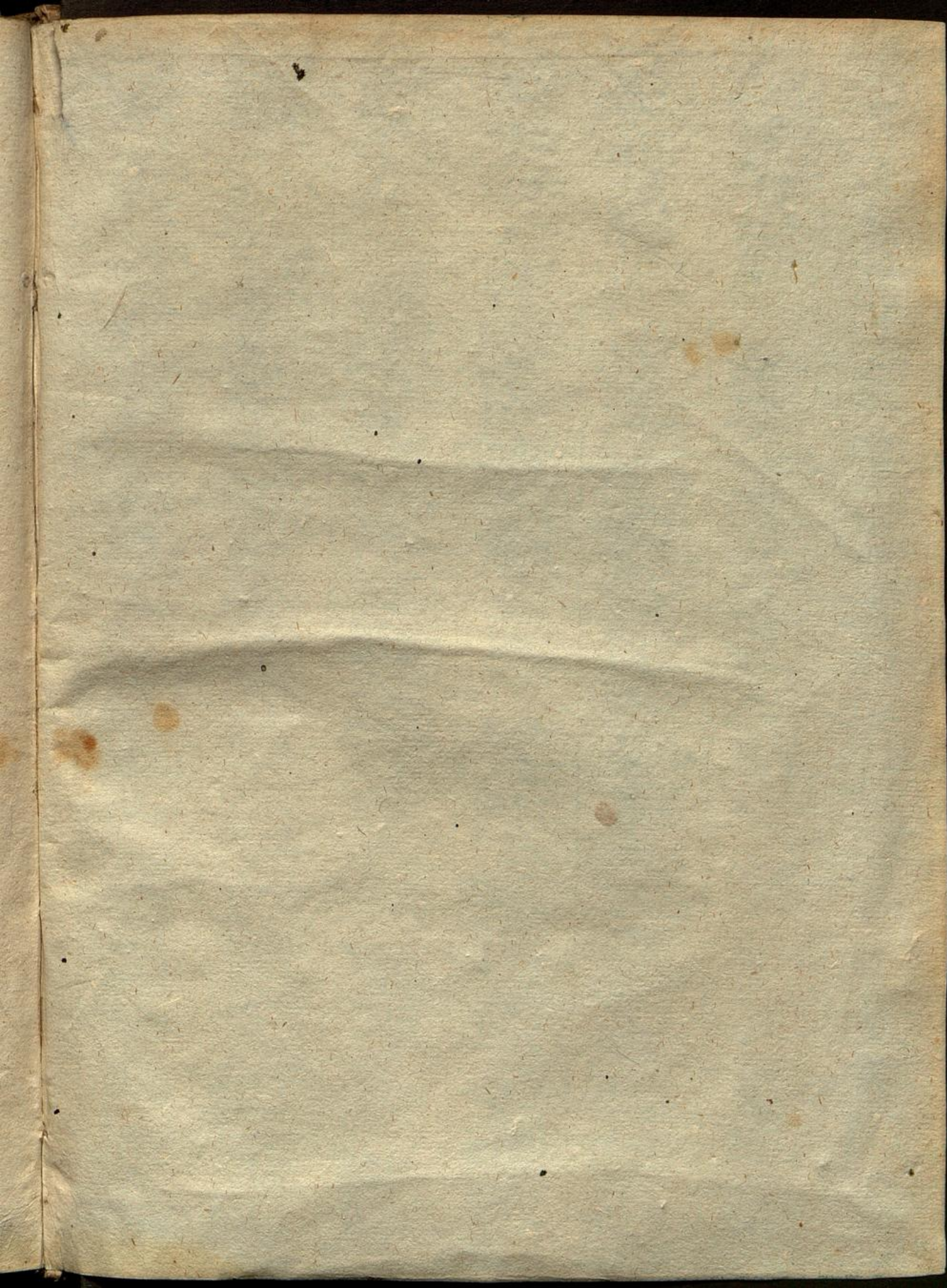
LECTORI.

Leges Amice Lector pag. 10. coralla, 11. erecta, 55. afines 72. sapillis, & versantes: 111. Agusti 146. Mossouia, & non solum prudens animaduertes legi debere, coralia, erecta, afines, lapillis, versante, Augusti, Mossouia, sed æquus, & bonus hrc, aliaque errata æqui, boniq; facies, præsertim in opere subitatio, ac tumultuario, & in quo AVSTRIDUM CÆSARVM Soles, circumerrantes errorum maculas, dum illuminant, eluunt.

MEDIOLANI, MDC XLIX.

Ex Typographia Ludouici Montia ad Plateam Mercatorum, apud Antonium Petrarcam prostant.
Superiorum permissu, & Priuilegio.

Hi

11

13 *Lingford*

119

Row Smith

~~115~~

2/54

